

ქართული გალობა
ანთოლოგია

Georgian Chant
Anthology

XXVIII

ანზორ ერქომაიშვილის სახელობის ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი

Anzor Erkomaishvili Folklore State Centre

ფონდი ქართული გალობა

Georgian Chanting Foundation

ქართული გალობა
ანთოლოგია
ტომი XXVIII

იოანე ოქროპირის, ბასილი დიდის, პირველშენიერულის
(პაპ გრიგოლ დიდის, „დიალოგოსის“) ლიტურგიების,
ჯვრისწერისა და ხელდასხმის განგებათა საგალობლები

Georgian Chant
Anthology
Volume 28

Chants for the Liturgies of John Chrysostom, Basil the Great,
Presanctified Liturgy (Liturgy of Pope Gregory the Great),
Marriage Service and Ordination

თბილისი
Tbilisi
2023

ანთოლოგიის XXVIII ტომში დაბეჭდილია არქიმანდრიტ სოფრონ ერისთავისაგან ანდრია მრევლიშვილის მიერ 1842 წელს ჩაწერილი იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები (აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია). ასევე, წინამდებარე ტომში წარმოდგენილია რაჭდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული იოანე ოქროპირის, ბასილი დიდისა და „პირველშენიშულ ძღვენთა“ ლიტურგიების, მღვდლის კურთხევისა და ჯვრისწერის განგებათა ჰიმნები (დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია). ამ საგალობელთა უმრავლესობა პირველად ქვეყნდება.

Hymns (the Eastern Georgian chant tradition) for the Liturgy of John Chrysostom transcribed by Andria Mrevlishvili from Archimandrite Sophron Eristavi in 1842 are printed in Anthology Volume 28. Likewise, hymns (the Western Georgian chant tradition) for the liturgies of John Chrysostom and Basil the Great, the Presanctified Liturgy, and the marriage and ordination services notated by Razhden Khundadze are presented in the current volume. Most of these chants are being published for the first time.

იდის ავტორი და პროექტის ხელმძღვანელი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Author and project leader: Svimon (Jiki) Jangulashvili

XXVIII ტომის შემდგენლები და მუსიკალური რედაქტორები: ლევან ვეშაპიძე, სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Compilers and musical editors of Volume 28: Levan Veshapidze, Svimon (Jiki) Jangulashvili

შესავალი წერილების ავტორები: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი, გოჩა ბიძინაშვილი
The authors of introductions: Svimon (Jiki) Jangulashvili, Gocha Bidzinashvili

კომენტარების ავტორი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
The author of comments: Svimon (Jiki) Jangulashvili

რედაქტორი: რუსუდან წურწუმია
Editor: Rusudan Tsurtsunia

მთარგმნელი: ერიკ ჰალვორსონი
Translator: Eirik Halvorson

გამოცემაზე მუშაობდნენ: ნინო რაზმაძე, ელიზბარ ხაჩიძე
The publication was prepared by: Nino Razmadze, Elizbar Khachidze

კონსულტანტები: არქიდიაკონი დემეტრე დავითაშვილი, გიორგი ბარკავა
Consultants: Archdeacon Demetre Davitashvili, Giorgi Barkava

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: ლევან ვეშაპიძე, სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი, გიორგი აბრამიშვილი
Computer services: Levan Veshapidze, Svimon (Jiki) Jangulashvili, Giorgi Abramishvili

დიზაინერი: ნიკოლოზ გოგაშვილი
Designer: Nikoloz Gogashvili

პროექტის კოორდინატორი: ნინო რაზმაძე
Project coordinator: Nino Razmadze

© ანზორ ერქომაიშვილის სახელობის ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
Anzor Erkomaishvili Folklore State Centre

© ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ISMN 979-0-802-100-95-4 (ყველა ტომის)
ISMN 979-0-802-101-96-8 (ოცდამეხუთე ტომის)

შესავალი (XXVIII—XXIX ტომებისათვის)

ანთოლოგიის XXVIII—XXIX ტომებში კვლავ ვუბრუნდებით წირვის საგალობლების თემატიკას. იოანე ოქროპირის, ბასილი დიდისა და პირველშენიერულ მსხვერპლთა (გრიგორი დიდის, დიალოგონის) ლიტურგიების საგალობლები, როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციებისა, დაბეჭდილია ანთოლოგიის I—V და XVIII—XXI ტომებში. ეს მასალა აღებულია XIX—XX საუკუნეების ხელნაწერი თუ გამოცემული კრებულებიდან, რომლებიც სწორედ სამი წირვის ლიტურგიკულ განგებას ეძღვნებიან. XXVIII—XXIX ტომებში კი, იბეჭდება წირვის საგალობლები, რომლებიც ამოკრებილია ფილიმონ ქორიძის, ექვთიმე კერესელიძისა და რაჟდენ ხუნდაძის სხვადასხვა ხელნაწერიდან. ამ ხელნაწერებს შორის, არის, როგორც წირვის საგალობლების კრებულები, ისე, თემატურად სხვადასხვაგვარი კოლექციები, რომელთა შორისაც გაბნეულია წირვის ცალკეული საგალობლები. უნდა აღინიშნოს, რომ მათგან ბევრი იდენტურია ზემოთ აღნიშნულ კრებულებში გამოქვეყნებული ნიმუშებისა, ზოგიერთი კი, განსხვავებული, უნიკალური ნიმუშია მელოდიურ-ფაქტურული და კომპოზიციური თვალსაზრისით.

ამ მასალისაგან განცალკევებით დგას, და განსაკუთრებული ყურადღებისა და აღნიშვნის ღირსია წინამდებარე ტომის პირველ ნაკვეთში გამოქვეყნებული აღმოსავლეთ საქართველოს (ნათლისმცემლის მონასტრის) სამგალობლო ტრადიციის იოანე ოქროპირის წირვის წესი. ეს მემკვიდრეობა (54 საგალობელი) პირველად ქვეყნდება ანთოლოგიის წინამდებარე ტომში. საგალობლები 1842 წელსაა ნოტირებული ანდრია მრევლიშვილის მიერ, მათი გადმომცემია არქიმანდრიტი სოფრონი (ერისთავი). მრევლიშვილის ეს ჩანაწერი ჩვენამდე მოღწეულ უძველეს სანოტო წყაროს წარმოადგენს წირვის საღვთისმსახურო განგებისა, რომელიც შესრულებულია დ. ჩიჯავაძის ჩანაწერებზე 21 წლით, ხოლო ქორიძისა თუ კარბელაშვილების ჩანაწერებზე რამდენიმე ათეული წლით ადრე.

ამ საგალობელთა შესახებ დაწვრილებითი საუბარი მათი პირველ-მიმკვლევისა და მათ შესახებ პირველი ფუნდამენტური კვლევის ავტორის, ახალგაზრდა მუსიკოლოგისა და მგალობელ-ლოტბარის, გოჩა ბიძინაშვილის ნარკვევშია, რომელიც წინამდებარე შესავლის შემდეგ ქვეყნდება. ჩვენ კი მხოლოდ ერთს აღვნიშნავთ — ეს უნიკალური მასალა, ერთი მხრივ, ცალკე მდგომ მუსიკალურ-სასულიერო სკოლას — ნათლისმცემლის მონასტრის ტრადიციას წარმოგვიდგენს, მეორე მხრივ კი, მისი ესთეტიკა და მუსიკალური ფორმა, ენა-აზროვნება სრულიად ჯდება აღმოსავლეთ საქართველოს და, ზოგადად, ქართული სამგალობლო ტრადიციის ფარგლებში. ეს მემკვიდრეობა კიდევ ერთხელ წარმოგვიდგენს ქართული მუსიკალური კულტურის მრავალფეროვნებასა და სიმდიდრეს. იგი მადლიერებას იწვევს ჩვენი წინაპრებისა და

საღვთო განგებულების მიმართ, უამრავი ისტორიული განსაცდელის მიუხედავად, ქართული მუსიკალური საგანძურის ჩვენამდე მოტანისათვის.

XXVIII ტომის II ნაკვეთში იბეჭდება რ. ხუნდაძის ხელნაწერებში არსებული წირვის ყველა (165) საგალობელი. რ. ხუნდაძის მიერ ნოტირებული საგალობლების ესთეტიკისა და სტილის შესახებ ჩვენ ანთოლოგიის V ტომშიც ვსაუბრობთ. აქ კი დავძენთ, რომ წინამდებარე ტომი კიდევ ერთხელ წარმოგვიდგენს რაჟდენ ხუნდაძეს, როგორც ქართული სამგალობლო ტრადიციის გამორჩეულ დიდოსტატს და ღვანღმოსილ, ამაგდარ მოღვაწეს. ის ერთ-ერთი წამყვანი მგალობელი იყო იმ ჯგუფში, რომელთაგანაც ფ. ქორიძემ ჩაიწერა საგალობლები. რ. ხუნდაძის ხელნაწერებში მოცემული მასალა, მელოდიური მრავალფეროვნების თვალსაზრისით, კიდევ უფრო ამდიდრებს და სრულყოფილს ხდის საერთო სურათს ქართული სამგალობლო ტრადიციისა. ხუნდაძის მემკვიდრეობაში გვხვდება მრავალი საგალობელი, რომელიც არაა ქორიძისა და კერესელიძის ნოტირებულ კოლექციებში. მელოდიური ასპექტის გარდა, ხუნდაძის ხელნაწერებში გვხვდება ფაქტურულ-ჰარმონიული თვალსაზრისით ცალკე მდგომი ჰიმნებიც (მაგ. „წმიდა არს! წმიდა არს“-ის №141—142 ნიმუშები), ამასთან, აქ წარმოდგენილია არაერთი „სადა“ თუ „ჭრელი“ საგალობელი, რომლებიც სამუდამოდ დაგვეკარგებოდა, რ. ხუნდაძეს რომ არ ჩაენერა ისინი (ამ მხრივ, მხოლოდ „სადა“ თუ „ჭრელი“ „ნუ მტირ მე, დედაო“-ს ვარიანტების გახსენებაც საკმარისია).

* * *

ანთოლოგიის ტომებში ხუნდაძის ხელნაწერებში მოცემული საგალობლების შეტანა XVIII ტომიდან დავიწყეთ — სწორედ აქედან მოყოლებული, ჩვენ ვცდილობთ, თავისებურად „გავმუკლავდეთ“ სამგალობლო ხელნაწერებისთვის დამახასიათებელ ერთ „პრობლემას“ — კერძოდ კი, შემდეგ გარემოებას (რის შესახებაც ჩვენ I—II და სხვა ტომების შესავლებშიც ვსაუბრობდით): XIX—XX საუკუნეთა ხელნაწერ თუ გამოცემულ სანოტო კრებულებში მრავლადაა როგორც ურთიერთ-განსხვავებული, ისე, მსგავსების მეტ-ნაკლები ხარისხის მქონე ნიმუშებიც. ამის მიზეზი, გალობის ნოტირების ისტორიის და ხანგრძლივობის გარდა, თავად ღვთისმსახურების ბუნებაშიც ძევს — სხვადასხვა განგებაში არა-ერთგზის მეორდება ესათუის საგალობელი. შესაბამისად, ამათუიმ განგების ნოტირებისას, საგალობელთა გადმომცემ-ჩამწერნი ვერ გაექცეოდნენ ცალკეული ჰიმნის დუბლირებას, ან მათი სხვადასხვა ვარიანტის დაფიქსირებას.

ანთოლოგიის შედგენისას, ვერც ჩვენ ვერ გავექეცით ამ მომენტს — თუკი II—IV ტომებში ჩვენ აღმ. საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის (იმ მომენტისათვის ხელმისაწვდომი) ყველა წირვის საგალობელი გამოვკრიბეთ და შევიტანეთ (ამ პროცესს 10 წლამდე შრომა დასჭირდა), სხვა ტომებში, თავად ჩამწერთა მიერ სისტემატიზებულ და გაერთიანებულ ჰიმნთა კოლექციები გამოვეცით — ასეთია I, V—IX, XII—XVII ტომები. XI—XII და XVIII—XXI ტომებში ჩვენ გავაერთიანეთ როგორც თემატურ-

სისტემატიზებული კოლექციები, ისე სხვადასხვა, მრავალფეროვან კრებულში გაბნეული ცალკეული საგალობლები. ხელნაწერი თუ გამოცემული ერთიანი, თემატურ-სისტემატიზებული კოლექციების უმთავრესი ნაწილი ამ ტომებში გამოიცა. ამის შემდეგ კი, სხვა კოლექციების გამოცემისას, წავაწყდით ხსენებულ გარემოებას — ამა თუ იმ განგების თუ დღესასწაულის არაერთი ჰიმნი თუ მიკროციკლი სხვადასხვა საწარმოო კრებულში არაერთგზის მეორდებოდა. თუკი ჩვენ წავყვებოდით თავიდან არჩეულ მეთოდს — აბსოლუტური თანმიმდევრობით გამოგვეცა ყველა საწარმოო კრებული, ვერ გავქვეყნებდით მასალის უთავბოლო დუბლირებას.

ამიტომ, ანთოლოგიის XXII ტომიდან განსხვავებული ტიპის მუშაობას შევუდექით — დავიწყეთ სხვადასხვა ხელნაწერში გაბნეული მასალის სისტემატიზება და თემატურ-ლიტურგიკული თვალსაზრისით მათი გაერთიანება. XXII ტომში შევიტანეთ ქორიძის, კერესელიძისა და ხუნდაძის ხელნაწერებსა თუ გამოცემებში მოცემული ყველა საწარმოო ჰიმნი, XXIII-ში — დიდი ხუთშაბათის, XXIV—XXV-ში, დიდი პარასკევის, XXVI—XXVII-ში — დიდი შაბათის ყველა დასავლურ ქართული საგალობელი.

ვინაიდან, ანთოლოგიას არა მხოლოდ სამეცნიერო-წყაროთმცოდნეობითი, არამედ, უპირველესად, პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს, ცხადია, ვერც ერთ შემთხვევაში ვერ ავცდით ცალკეული ჰიმნის დუბლირებას. მაგ. წინამდებარე კრებულში ხუნდაძისეული წირვის საგალობლებთან შესადარებლად, ვბეჭდავთ ხუნდაძის „წირვაში“ (ხუნდაძე, 1911) მოცემულ ჰიმნთა ხმათასვლასაც. ანუ, ვაჩვენებთ ერთსახელიანი საგალობლების ხელნაწერისეულ და უკვე (ჩამწერისა თუ ჩვენ მიერ) გამოქვეყნებულ ვარიანტებსაც.¹ ცხადია, ანთოლოგიის დასრულების შემდეგ, როდესაც, ბოლოს და ბოლოს, დაზუსტდება საგალობელთა მთლიანი რაოდენობა, ასეთი ნიმუშები საგალობელთა საერთო სათვალავში არ უნდა ჩაითვალოს.

ასევე, XXIX ტომში, მაინც გვინევს, მანამდე, I, V თუ XVIII—XXI ტომებში გამოქვეყნებული ზოგიერთი საგალობლის იდენტური ნიმუშის გამოქვეყნება. ამის მიზეზი გახდა ის, რომ ასეთი ნიმუშები არაერთ ხელნაწერშია მოცემული და, როგორც აღვნიშნეთ, ხელნაწერი კრებულების გამოცემისას იდენტურ ნიმუშთა დაუსრულებელი გამოცემის ნაცვლად, უმჯობესად მივიჩნიეთ, მათი თავმოყრა ანთოლოგიის ერთ ტომში და შესაბამისი წყაროების მითითება (რომ, მაგ., კონკრეტული „წმიდაო ღმერთო“ კია დაბეჭდილი ანთოლოგიის კონკრეტულ ტომში, მაგრამ, ამასთან ის რამდენიმე ხელნაწერშია, ასევე, ჩანერილი).

ანთოლოგიის შემდგომ ტომების გამოქვეყნებისას, ჩვენ, ძირითადად, ზემოთ აღწერილ პრინციპს გავყვებით — შევაერთებთ თემატურ-ლიტურგიკულად იდენტურ

¹ ამასთან, თუკი ხმათასვლა მნიშვნელოვნად განსხვავდება, ხუნდაძის „წირვისეულ“ ვარიანტებს ცალკე ვბეჭდავთ. თუმცა, რადგანაც ისინი ანთოლოგიის V ტომში არიან გამოქვეყნებული, დიდწილად, წინამდებარე პუბლიკაციაში, მათ ცალკე ნომრებს აღარ ვაძლევთ, არამედ ერთსახელიანი ჰიმნის ნომრის შემდგომ, ა ან ბ ვარიანტის სახელით ვბეჭდავთ.

სხვადასხვა ხელნაწერს, სამგალობლო ციკლსა თუ კოლექციას. ამრიგად, ოდნავ მაინც განვტვირთავთ ანთოლოგიის შემდგომ ტომებს დუბლირების შემთხვევებისაგან და, იმავდროულად, ანთოლოგიის თითოეული ტომი, მეტად პრაქტიკული და გამოსადეგი იქნება გალობისა თუ ლიტურგიკის საკითხებით დაინტერესებულ პირთათვის.

* * *

ანთოლოგიის XXVIII ტომში მოცემული წირვის საგალობლები 9 სანოტო წყაროშია თავმოყრილი. ესენია:

ხელნაწერი მოსკოვის გლინკას სახელობის მუსიკის მუზეუმიდან

1. მრევლიშვილი, 1842;

ხელნაწერები ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრიდან:

1. ხუნდაძე, 2101;
2. ხუნდაძე, 2106;
3. ხუნდაძე, 2114;
4. ხუნდაძე, 2121;
5. ხუნდაძე, 2123;
6. ხუნდაძე, 2124;
7. ხუნდაძე, 2127;

სანოტო გამოცემები:

1. ხუნდაძე, 1911.

სულ ანთოლოგიის XXVIII ტომში 219 საგალობელია დაბეჭდილი. მათგან უმრავლესობა პირველად იბეჭდება.

* * *

XXVIII—XXIX ტომების წყაროებში მოცემული სხვა დღესასწაულებისა თუ განგებების ჰიმნები, ანთოლოგიის მომდევნო ტომებში დაიბეჭდება.

წყაროებში მოცემული მინაწერები თუ მითითება-აღნიშვნები უცვლელად გვაქვს გადმოტანილი სქოლიოებში, გარდა ჩვენ მიერ რედაქტირებული ზოგიერთი ტერმინისა თუ სიტყვის მოძველებული ან არასწორი ფორმებისა და დიალექტიზმებისა.

სქოლიოებში, ჰიმნთა წყაროების გვერდების მითითებისას, გამოყენებულია პროექტის „ქართული ტრადიციული საგალობლების ხელნაწერთა ბაზა“ ფარგლებში დიგიტალიზებული ხელნაწერების ფოტოების პაგინაცია.²

პოეტური ტექსტების რედაქტირებისას, დავეყრდენით, ბოლო საუკუნეების პრაქტიკაში დამკვიდრებულ ლიტურგიკულ წიგნებს. ამ წყაროთა მიხედვით გვაქვს გასწორებული ნოტირებულ ჰიმნთა პოეტური ტექსტების გრამატიკული თუ შინაარსობრივი შეცდომები. პოეტური ტექსტების სხვადასხვა წყაროში აღმოჩენილი განსხვავებები (მაგ., მორფოლოგიური) აღნიშნული არ გვაქვს, ვინაიდან ეს სცდება ჩვენს კომპეტენციას და ანთოლოგიის მიზანსა და დანიშნულებას.

ანთოლოგიის სხვა ტომების მსგავსად, XXVIII—XXIX ტომებშიც ვბეჭდავთ ზოგიერთი საგალობლის როგორც ხელნაწერისეულ, ასევე, საღვთისმსახურო მოთხოვნათა შესაბამისად ჩვენ მიერ რედაქტირებულ ვარიანტებსაც. ასევე, ამ ტომებშიცაა მოცემული ცალკეული საგალობლის ისეთი „პარალელური“ ვერსიებიც, რომლებიც ერთმანეთისაგან ჩვენ მიერ განსხვავებულად დასმული ალტერაციის ნიშნებით განსხვავდებიან.

როგორც მთლიანად ანთოლოგიაში, XXVIII—XXIX ტომებშიც ჩვენი სარედაქტორო სამუშაო შემოიფარგლება ალტერაციის ნიშანთა ცვლილებითა და აშკარა შეცდომების გასწორებით, რაღა თქმა უნდა, ყველგან შესაბამისი მითითებით კომენტარებში.

იმ შემთხვევებში, როდესაც ხელნაწერში ჩანერილია მხოლოდ I ხმა, ჩვენ მივუწერეთ დაკლებული ხმები, შესაბამისი აღნიშვნით სქოლიოში (ეს სამუშაო, ძირითადად, ლ. ვეშაპიძის შესრულებულია).

საგალობლების ფრაზებად და მუხლებად დაყოფა (ცეზურების აღმნიშვნელი მძიმეების, წყვეტილი თუ მთლიანი ტაქტის ხაზების მეშვეობით) ჩვენი რედაქტირების შედეგია (რადგანაც, ხელნაწერებში, ცეზურები, ძირითადად, ფერმატებითაა აღნიშნული, ან არაა მკაფიოდ გამოყოფილი). ფრჩხილებში ჩასმული ყველა მუსიკალურ-გრაფიკული სიმბოლო (ნოტები, ალტერაციის ნიშნები, ცეზურების აღმნიშვნელი მძიმეები, ფერმატები...) ჩვენი ჩამატებულია და მათი შესრულება სავალდებულო არაა. ისეთ აგოგიკური და ექსპრესიულ ნიუანსებს, რომლებიც ხელნაწერში მხოლოდ ქართულადაა ჩანერილი, ყველგან მივუწერეთ საერთაშორისო, იტალიური შესატყვისი.

დედნისეული ტექსტის ყველა სხვა ცვლილება პარტიტურის სქოლოებში, შენიშვნებში გვაქვს ასახული.

ანთოლოგიის შესავალ წერილში (იხ. ანთოლოგიის I ტომი) მოცემული მითითებები ეხება ყველა და, მათ შორის, XXVIII—XXIX ტომებში დაბეჭდილ საგალობლებსაც.

სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი

² <http://folk.gov.ge/baza/>

XXVIII ტომში გამოყენებული და დამონმებული ლიტერატურა და სანოტო გამოცემები

1. ქორიძე, ფილიმონ. (1895). *ქართული გალობა: ლიტურგია იოანე ოქროპირისა // მღვდლისა და მღვდელმთავრისათვის // გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ; გამომცემელი: ანტონ ნ. დუმბაძისა, დიმიტრი რ. ჭალავანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძის და ივლიანე ი. ნერეთლისაგან. რამდენიმე საგალობელი გამომცემელია მელქისედექ გ. ნაკაშიძისა და მღ. ნესტორ ე. კონტრიძისაგან. პარტიტურა №1 // ტფილისი: მაქსიმე შარაძის გამოცემა და სტ., 1895;*
2. ხუნდაძე, რაჟდენ. (1911). *ქართული გალობა: ლიტურგია იოანე ოქროპირისა, ბასილი დიდისა და გრიგორი ღვთის-მეტყველისა: პარტიტურა // ნოტებზე გადაღებული მღვდლის რაჟდენ თ. ხუნდაძის მიერ გურულ-იმერულ სადა კილოზე // ტფილისი: გამოცემა ესტატე სოლომანის-ძის კერესელიძისა, 1911.*

XXVIII ტომში გამოყენებული და დამონმებული სანოტო ხელნაწერები

1. Q674 — *სამი წირვის წესი. ლიტურგია მღვდელმთავართათვის.* ილუმენ ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;
2. Q689 — *წიგნი მეთოთხმეტე, სძლის-პირთა საგალობელნი.* ილუმენ ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;
3. მრევლიშვილი, ანდრია. (1842). *ჟამი წირვისა, ქართულ კილოზედ [ქართული ტრადიციისა], სამ ხმად (ხელნაწერი).* მოსკოვის გლინკას სახელობის მუსიკის მუზეუმი; **ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437.**
4. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2100. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
5. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2101. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
6. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2106. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
7. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2114. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
8. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2121. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
9. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2122. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
10. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2123. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
11. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2124. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი;
12. რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2127. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი.

სოფრონ არქიმანდრიტისაგან (ერისთავი) ანდრია მრევლიშვილის მიერ ჩაწერილი საგალობლები — ნათლისმცემლის მონასტრის სამგალობლო ტრადიცია

ანდრია მრევლიშვილის ხელნაწერის შექმნის ისტორია

დღემდე ქართული საეკლესიო სამხმიანი საგალობლის ყველაზე ადრეულ საწარმოო ჩანაწერად 1863 წლით დათარიღებული დავით ჩიჯავაძის სამგალობლო კრებულები (იხ. ანთ., ტ. IV:13—78, №1—57) ითვლებოდა (შულღიაშვილი, 2011:46).

უახლესი კვლევებით გამოვლინდა 1842 წელს შესრულებული ანდრია მრევლიშვილის ხელნაწერი საწარმოო კრებული, რომელიც 21 წლით უსწრებს წინ ჩიჯავაძის მიერ შედგენილ საგალობელთა კრებულებს. მასში დაცულია ნათლისმცემლის მონასტრის¹ სამგალობლო ტრადიციაზე აღზრდილი სრული მგალობლის, სოფრონ არქიმანდრიტისაგან (ერისთავი) ჩაწერილი, აქამდე უცნობი საგალობლები. ეს ჰიმნები ანთოლოგიის წინამდებარე ტომში პირველად ქვეყნდება.

გარეჯის მრავალმთის სამგალობლო ტრადიციის არსებობის შესახებ არაერთი მნიშვნელოვანი ისტორიული ცნობის არსებობის მიუხედავად, ეს სამონასტრო ტრადიცია დღემდე დაკარგულ სამგალობლო სკოლათა შორის მოიხსენიებოდა. ანდრია მრევლიშვილის ხელნაწერის გამომჟღავნებამ მოგვცა საშუალება, გავცნობოდით და შეგვესწავლა აქამდე უცნობი ეს დავით-გარეჯული, ნათლისმცემლის მონასტრის მუსიკალური მემკვიდრეობა.

მრევლიშვილის ხელნაწერი აღმოჩნდა მოსკოვის გლინკას სახელობის მუსიკის მუზეუმში, გროზდოვის ფონდში (ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437).² იგი შედგენილია ქუთაისის პირველდანიეზიტის სასწავლებლის ზედამხედველისა და პედაგოგის ანდრია მრევლიშვილის მიერ 1842 წელს, ხოლო საგალობლები გადმოცემულია ცნობილი სრული მგალობლის, ძველი ქართული გალობის ცოდნით განთქმული სოფრონ არქიმანდრიტისაგან.

¹ იოანე ნათლისმცემლის სახელობის მონასტერი შედის დავით-გარეჯის სამონასტრო სავანეში, რომელიც მდებარეობს აღმოსავლეთ საქართველოში და წარმოადგენს კლდეში გამოკვეთილ ერთიან კომპლექსს. დაარსებულია VI-VII საუკუნეებში დავით გარეჯელის მონაფის ლუკიანეს მიერ.

² კრებულის ადგილსამყოფელის შესახებ ინფორმაცია ჩემამდე სხვა მკვლევრებსაც ჰქონდათ, მათ შორის მაგდა სუხიაშვილს. მის მიერ რუსეთში გამოქვეყნებულ სტატიაში მოხსენიებულია ანდრია მრევლიშვილის კრებულის ადგილსამყოფელი (Сухиашвили, 2017:537). მან 2019 წლის მაისში ქართულ საზოგადოებას პრეზენტაციით აცნობა ხელნაწერის მიკვლევის შესახებ. მე 2019 წლის აპრილიდან მივიღე ხელნაწერის ციფრულ ასლებზე წვდომა და პირველი ვრცელი მოხსენება საზოგადოებას 2019 წლის მაისში გავაცანი, გიორგი მთაწმინდელის სახელობის გალობის უმაღლეს სასწავლებელში გამართულ, პროფესორ მანანა ანდრიაძისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე. მრევლიშვილის ხელნაწერის შესწავლას მიეძღვნა ჩემი სამაგისტრო ნაშრომიც, რომელიც თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიაში დავიცავი 2021 წელს.

ქართული გალობის არაერთი მკვლევარი იხსენიებდა მრევლიშვილის ხელნაწერს, როგორც დაკარგულს: „მუსიკალური ნიჭით ყოველმხრივ აღჭურვილმა ანდრია მრევლიშვილმა, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია ქართულ სიმღერა-საგალობლებს, რომლებიც ნელ-ნელა უფერულდებოდნენ და თანდათან მივიწყებას ეძლეოდნენ... ანდრია მრევლიშვილს დაუწყია ქართული სიმღერა-საგალობლების ნოტებზე გადაღება... სამწუხაროდ, [მისი] ნოტების ბედი გამოურკვეველია. მათი აღმოჩენა კი დიდ სამსახურს გაუწევდა ქართულ მუსიკალურ ხელოვნებას, მის ისტორიას.“. (ცამციშვილი, 1955:3).

წყაროების (ცამციშვილი, 1955:3; მშველიძე, 1976:264) თანახმად, ანდრია მრევლიშვილი დაიბადა 1823 წელს თელავის რაიონის სოფელ იყალთოში. მისი მამა — მაცაშვილების კარის მოძღვარი, მთელს კახეთში ცნობილი იყო თავისი მომაჯადოებელი საგალობლებით, სუფრული შემოძახილებითა და ჰარმონიული სიმღერებით. 1843 წლის 28 აგვისტოს ანდრია მრევლიშვილმა წარმატებით დაამთავრა თბილისის სასულიერო სემინარიის სრული კურსი და გაიგზავნა თელავის სასულიერო სასწავლებლის პირველი კლასის მასწავლებლად. სხვადასხვა დროს მუშაობდა თბილისის, დუშეთის, ახალსოფლის, რაჭის სასწავლებლებში. საბოლოოდ, 1857 წელს დაინიშნა ქუთაისის პირველდარსებითი სასწავლებლის ზედამხედველად, სადაც სხვადასხვა საგნებთან ერთად გულმოდგინედ ასწავლიდა ქართულ საეკლესიო გალობას. ოთხმოცისწიანი წლებიდან ქუთაისის ვაჟთა გიმნაზიაში მოსწავლეთა ორი დიდი გუნდი არსებობდა: საერო, რომელსაც ხელმძღვანელობდა რუსი კომპოზიტორი ქრისტოფერ გროზდოვი³ და სასულიერო, რომლის რეგენტიც ანდრია მრევლიშვილი იყო. სასულიერო გუნდის ძირითად რეპერტუარს არაქართული ნიმუშები შეადგენდა, თუმცა უნდა ვივარაუდოთ, რომ ანდრია მრევლიშვილი სასწავლო პროგრამის გარდა მოწაფეებს ქართულ გალობასაც შეასწავლიდა.

როგორც აღვნიშნეთ, ანდრია მრევლიშვილმა საგალობლები ძველი კახური გალობის გამორჩეული მცოდნისგან, ნათლისმცემლის მონასტერში აღზრდილი, სოფრონ არქიმანდრიტისაგან ჩაიწერა. მისი „კილოს“/სამგალობლო ტრადიციის ერთი საგალობელი — ბ (II) ხმის „წმიდაო ღმერთო“ სხვადასხვა (კარბელაშვილთა, არაყიშვილის, ფალიაშვილის) კრებულში ხაზგასმულად სოფრონისეულის სახელით არის შესული. პოლიევეტოს კარბელაშვილი სოფრონის „კილოს“/ტრადიციის რაობის შესახებ მნიშვნელოვან ცნობებს გვანვდის: „მისი გალობა დღევანდელი ქართლ-კახური გალობავეა, მხოლოდ სოფრონს სხვა ხმათა [იხოსებს] შორის მოსწონებია მეორე ხმა და მრავალნი საგალობელნი ამ მეორე ხმაზედ მოუმართავს...“ (კარბელაშვილი, 1898:80).

არქიმანდრიტი სოფრონი (ერისკაცობაში სარიდან ბეჟანის ძე ერისთავი) 1783 წელს, კახეთში დიდი თავადების — ერისთავების ოჯახში დაიბადა. იგი იყო პოეტ რაფიელ ერისთავის პაპის ძმა. მცირე ასაკში სარიდანი განათლების მისაღებად

³ რუსი კომპოზიტორი. დაიბადა 1856 წელს. დაამთავრა მოსკოვის სასულიერო აკადემია. ქრ. გროზდოვმა 1880 წელს ქუთაისის გიმნაზიაში პედაგოგად დაიწყო მუშაობა. მან ცოლად შეირთო ანდრია მრევლიშვილის ქალიშვილი.

გარეჯის წმინდა იოანე ნათლისმცემლის მონასტერში მიაბარეს,⁴ სადაც 1794 წლიდან, შემდგომში წმინდანად შერაცხული ექვთიმე მჭედლიშვილის მეთვალყურეობით იზრდებოდა. 1802 წელს ცნობილმა სრულმა⁵ მაგალობელმა, არქიმანდრიტმა გერონტი სოლოლაშვილმა⁶ სოფრონის სახელით ბერად აღკვეცა. 1805 წელს მღვდელთმთავარმა სტეფანე ჯორჯაძემ დიაკვნად აკურთხა. ხოლო 1811 წლიდან მოყოლებული, სხვადასხვა დროს არქიმანდრიტი სოფრონი წინამძღვრობდა და მოღვაწეობდა ქვათახევის, თირის, შიომღვიმის, ნათლისმცემლის, შუამთის, თბილისის ფერისცვალების და ბოდბის მონასტრებში (მაჩურიშვილი, ტოგონიძე, 2013:18).

სად და როდის მოხდა არქიმანდრიტ სოფრონის და ანდრიას დაახლოება, ამაზე პირდაპირი ცნობები არ მოგვეპოვება. თუმცა, ანდრია მრევლიშვილის ქალიშვილის ა. გროზდოვას ცნობაში, სადაც იგი ხელნაწერის შექმნის ისტორიას გადმოგვცემს, მნიშვნელოვან ინფორმაციას ვხვდებით: „შუამთის მონასტრის ყოფილ წინამძღვარს სოფრონ არქიმანდრიტს 1841 წელს შეუმჩნევია ახალგაზრდა ანდრიასათვის, რომ შეეძლო სამგალობლების ნოტებზე ჩანერა და უთქვამს: „ჩვენი საეკლესიო გალობა განადგურების პირასაა, სიახლის გზას ადგას და ნელ-ნელა მახინჯდება. ჩაიწერე, სანამ ჯერ კიდევ არ არის გვიანი, სანამ ცოცხლები ვართ, ჩვენ მოხუცები, კარგად მცოდნენი ჩვენი ძველი საეკლესიო გალობისა, რომელიც გადმოგვეცა ჩვენი პაპებისაგან“ (ჩხეიძე, 1997:19). ამ დროს ანდრია მრევლიშვილი 18 წლის იყო და სასულიერო სემინარიაში სწავლობდა. სწორედ ამავე პერიოდში, 1837—1842 წლებში არქიმანდრიტი სოფრონი თბილისის ფერისცვალების მონასტერში იმყოფებოდა, საეკლესიო სასჯელს იხდიდა.⁷

⁴ არსებობს ცნობა, რომლის მიხედვით სოფრონ არქიმანდრიტს ნათლისმცემლის მონასტრის გარდა განათლება ასევე გელათის მონასტერშიც ჰქონდა მიღებული (ზარაფიშვილი, 1895). აღნიშნული ინფორმაციის დასტურს ისტორიულ წყაროებში ვერ მივაკვლიეთ. ამ ცნობაში შესაძლოა ირიბად იგულისხმებოდეს დასავლურ სამგალობლო ტრადიციასთან სოფრონ არქიმანდრიტის ზიარების შესაძლებლობა გარეჯის მონასტრის ფარგლებში. როდესაც სოფრონი აღსაზრდელად ნათლისმცემლის მონასტერში მიაბარეს, იქ სხვა ბერებთან ერთად დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციებზე აღზრდილი სრული მაგალობლებიც მოღვაწეობდნენ, რომელთა დახმარებით სოფრონს შეეძლო მათ სამგალობლო ტრადიციებს გასცნობოდა.

⁵ სრული მაგალობელი — წოდება შუა საუკუნეთა საქართველოში ისეთი პროფესიონალი მაგაობელ-მომღერლებისა და ლოტბარებისა, რომელთაც ზეპირად იცოდნენ მთელი წლის სამგალობლო რეპერტუარი და იცოდნენ მუსიკის წერილობითი დაფიქსირების ძველი ქართული სისტემები. სრული მაგაობლები მუსიკალური აღზრდის სისტემის, სამგალობლო სკოლების, მუსიკალური მემკვიდრეობის შენარჩუნება-გავრცელების პროცესისათვის მნიშვნელოვან, უმთავრეს პირებს წარმოადგენდნენ, განსაკუთრებით გვიან შუა საუკუნეებში.

⁶ არქიმანდრიტი გერონტი (სოლოლაშვილი) (1757-1813) - აღიზარდა ნათლისმცემლის მონასტერში. 1811 წელს დავით გარეჯის მონასტერში გახსნა სკოლა, სადაც მსურველებს ასწავლიდა მწერალ-მწიგნობრობას და გალობას. ის ფლობდა სამგალობლო სტილს, რომელიც ისტორიულ წყაროებში „გერონტის კილოს“ [ტრადიციის] სახელით მოიხსენიება (კარბელაშვილი, 1898:80; კარბელაშვილი, 1897:III).

⁷ არქიმანდრიტი სოფრონი 1827 წლიდან მოყოლებული შუამთის მამათა მონასტრის წინამძღვარი იყო. გარდა ამისა იგი კახეთის მონასტრების ფინანსებსაც განაგებდა. შემორჩენილია 1832 წლის სინოდალური კანტორისადმი მიწერილი მისი წერილი, სადაც ის ითხოვს ამ პასუხისმგებლობიდან განთავისუფლებას და მშვიდი ბერული ცხოვრების დაბრუნებას (სეა. ფ. 488, აღ.1, ნ.2, საქ. 2928). როგორც ჩანს, მისი თხოვნა არ დააკმაყოფილეს და, საბოლოოდ, 1837 წელს მან თვითნებურად დატოვა შუამთის მონასტერი და ნათლისმცემლის მონასტერში გადავიდა. იგი მალევე დააკავეს და ხუთი წელი თბილისის ფერისცვალების მონასტერში მიუსაჯეს ყოფნა (მაჩურიშვილი, ტოგონიძე, 2013:18).

არქიმანდრიტმა სოფრონმა ამ მონასტერში მოსწავლეები გაიჩინა, რომელთაც გალობასა და ტიპიკონს ასწავლიდა. როგორც ჩანს, ანდრიაც მის მოწაფეთა რიგებში ყოფილა და ასე მომხდარა მათი დაახლოება. ამ მოსაზრებას ამყარებს თავად მრევლიშვილის სტატია (მრევლიშვილი, 1878), რომელიც დაბეჭდილია ჟურნალ „დროებაში“, 1878 წლის თებერვლის ნომერში. სტატიაში ანდრია მრევლიშვილი მოგვითხრობს, რომ მან საგალობლები ტარასი არქიმანდრიტის⁸ თხოვნით ჩაწერა. აღმოჩნდა, რომ სწორედ ამ პერიოდში ტარასი მესხიშვილიც ამავე მონასტერში იმყოფებოდა და 1832 წლის აჯანყებასთან შესაძლო კავშირის მიზეზით იხდიდა სასჯელს (მაჩურიშვილი, ტოგონიძე, 2012:78).

კრებულზე მუშაობის დასრულების შემდეგ, ანდრიას ხელნაწერი ეგზარხოს ისიდორესთვის⁹ (1844—1858) წარუდგენია. მართალია ეგზარქოსს ნაშრომი მოუწონებია, თუმცა, მისი სასწავლებელში გამოყენების უფლება მაინც არ მიუცია, რადგან სასულიერო სასწავლებლებში ქართული გალობა ჯერ კიდევ არ ყოფილა ამ დროისათვის დაშვებული (ცამციშვილი, 1955:3).

მრევლიშვილის ცნობით (მრევლიშვილი, 1878), მას 1877 წელს სემინარიის გალობის მასწავლებელმა, მიხეილ მაჭავარიანმა შემდგომი დაბეჭდვის მიზნით გამოართვა კრებული სემინარიის სამართველოში წარსადგენად. თუმცა, როგორც ირკვევა, განიხილვის შემდეგ კომისიამ ნაშრომი დაინუნა. დანუნების მთავარი მიზეზი საგალობლებში ჩართული, მათი შეფასებით, „უშინაარსო“ მარცვლების სიჭარბე აღმოჩნდა.¹⁰ ხელნაწერი უკან დაუბრუნდა პატრონს (მრევლიშვილი, 1878).

მართლაც, მრევლიშვილის ხელნაწერში მრავლად გვხვდება ჩართული ფონემები. ეს სამგალობლო დეტალი აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის ამსახველ კრებულებში იშვიათად გვხვდება, რაც კიდევ უფრო ზრდის ხელნაწერის სამეცნიერო ღირებულებას. ანდრია მრევლიშვილის ქალიშვილის ცნობით, ანდრია ჩანანერებს მთელი სიზუსტით აკეთებდა, ტექსტში არ გამოუტოვებია ის დამატებით მარცვლები, რომლებიც ძველ დროში სიტყვაში, გაგრძელებულ ხმოვნებთან თავსდებოდა, ხოლო თანამედროვე „განათლებული“ მგალობლების მიერ პრაქტიკიდან განიდევნა, როგორც შორეული წარსულის კურიოზი“ (ჩხეიძე, 1997:19). არსებობს ცნობა, რომლის მიხედვით, ანდრია მრევლიშვილი დიდად აფასებდა თავის ხელნაწერს,

⁸ არქიმანდრიტი ტარასი (მესხიშვილი) - სრული მგალობელი.

⁹ ეგზარქოსმა ისიდორე ნიკოლსკიმ მისი წინამორბედებისაგან განსხვავებით, შედარებით კარგი სახელი დატოვა საქართველოში. სინამდვილეში კი, ისიდორეც ებრძოდა ყოველივე ქართულს. „ეკლესიათა სისუფთავის“ მიზნით ათეთრებდა და ანადგურებდა ფრესკებს. მან საღებავით დააფარინა სვეტიცხოვლის, ალავერდის, გრემისა და სხვა ტაძრების დიდებული ფრესკები (ნიჩიპეროვიჩი, 2020:85).

¹⁰ XIX საუკუნეში არსებობდა ტენდენცია, რომლის მიხედვით საგალობლებში ჩართული ფონემები ძველი დროის გადმონაშთად და გალობის უცოდინრობად ითვლებოდა (ლ. ივერიელი:1878). მიუხედავად ამისა, ქართული გალობის შემცველმა ზოგიერთმა ხელნაწერმა, მაინც შემოგვინახა აღნიშნული საშემსრულებლო ელემენტი, რომელთა შორის მრევლიშვილის ხელნაწერი უძველესია.

რადგან [თვლიდა, რომ] საგალობლებში პირველწყაროს დეტალები წმინდად იყო დაცული.¹¹

1899 წელს, ანდრია მრევლიშვილის გარდაცვალების შემდეგ, აღნიშნული ხელნაწერი მისი სიძის — ქუთაისის კლასიკური გიმნაზიის მასწავლებლის ბ. ქრისტეფორე ნ. გროზდოვის ოჯახში დარჩა. გროზდომმა, ეს ხელნაწერი თბილისის სამუსიკო სასწავლებლების დირექტორს, კომპოზიტორ კლენოვსკის გადასცა რედაქტირებისათვის, შემდგომი გამოცემის მიზნით. კლენოვსკის ქართული გალობის ნოტებზე გადატანა და გაოთხხმისაღება ადრეც ჰქონდა ნაცადი.¹² საბოლოოდ კლენოვსკიმ ანდრია მრევლიშვილის კრებულის საფუძველზე გამოსცა, მის მიერ შერეული გუნდისათვის გადაკეთებული და დამუშავებული საგალობლების ლიტურგიის კრებული, ქართულ და რუსულ ენებზე.

კლენოვსკის კრებული 1902 წელს დაიბეჭდა მოსკოვში, რასაც ქართული საზოგადოების მხრიდან კრიტიკული რეაქცია მოჰყვა. უარყოფითი შეფასება უმთავრესად, საგალობლების ორიგინალური ქართული ჟღერადობის დაკარგვით იყო გამოწვეული.

მას შემდეგ მრავალი წელი გავიდა, ათასობით საგალობელი ჩაინერა ნოტებზე, ნაწილი — გამოიცა, თუმცა, ინტერესი ანდრია მრევლიშვილის კრებულისადმი, როგორც ნათლისმცემლის მონასტრის დაკარგული სამგალობლო ტრადიციის ამსახველი ხელნაწერისადმი, არ განელებულა.

ხელნაწერის აღწერილობა

ანდრია მრევლიშვილის ხელნაწერი ორი ნაწილისაგან შედგება. პირველ ნაწილში წარმოდგენილია „ნოტის ანბანი“ და განმარტებები, ხოლო მეორეში — იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები. კრებულის 35 გვერდიდან, 30 უშუალოდ საგალობლებს ეთმობა, 4 გვერდი ნოტის ანბანს და განმარტებებს, 1 გვერდი კი — თავფურცელს.

კრებულის თავფურცელზე ვკითხულობთ: „ჟამი წირვისა, ქართულს კილოზედ [ქართული მუსიკით], სამ ხმად, შედგენილი, ნოტზედ, მღვდლის გიორგის ძის ანდრია მრევლოვისა მიერ, დამატებით ნოტის ანბანისა და ნიშანთა მათთან კუთნილთა, მოკლე განმარტებით“. თავფურცელის ბოლოს კრებულს შედგენის თარიღად მინერილი აქვს 1852 წელი, თუმცა ეს მინაწერი განსხვავებული ფერის (შავი) მელნით და ოდნავ განსხვავებული კალიგრაფიით არის შესრულებული. საგულისხმოა, რომ ხელნაწერში

¹¹ «Он очень дорожил этой записью и считал ее не просто ценным этнографическим материалом, а «единственным в своем роде памятником подлинного, не испорченного посторонними влияниями, грузинского церковного пения» (Кленовский, 1902:3).

¹² იგი 1895 წელს იმყოფებოდა ქალაქ თელავში, სადაც სრული მგალობლის — მღვდელი იოსებ ჩიკვაიძისაგან ნოტებზე ჩაინერა საგალობლები, თუმცა პეტერბურგისკენ მიმავალს დასაბეჭდად გამზადებული სანოტო მასალა ბარგთან ერთად დაუკარგავს.

საგალობლების გარკვეული ნაწილი ასეთივე შავი ფერის მელნით არის გადაკეთებული/„შესწორებული“.¹³ ამავე ფერის მელნით საგალობლებს მთელს კრებულში (ძირითადად მეორე და მესამე ხმებს შორის) ქართული ტექსტი რუსული ასოებით აქვს მიწერილი. ვფიქრობთ, თავფურცელზე მოცემული თარიღი საგალობლების ჩანერის დროს არ მიუთითებს და იგი შემდგომ, კრებულის შედგენის, ან ხელნაწერის „რედაქტირებისას“ გაჩნდა. ასევე არ არის გამორიცხული, რომ გვიანდელი თარიღი ხელნაწერის ეგზარქოსთან წარდგენის დროს იყოს დასმული. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მრევლიშვილმა ხელნაწერი წარუდგინა ეგზარქოს ისიდორეს, რომელიც საქართველოში 1844—1858 წლებში იმყოფებოდა. ჩვენთვის ცნობილი ყველა წყარო კი მიუთითებს, რომ ხელნაწერში არსებული საგალობლები ჩანერილია 1840-ანი წლების დასაწყისში. ანდრია მრევლიშვილის ქალიშვილის ზემოთ მოყვანილ ცნობაზე დაყრდნობით, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ჩამწერი და გადამცემი ხელნაწერზე მუშაობას 1841 წელს შეუდგნენ და 1842 წელს დაასრულეს. არქიმანდრიტი სოფრონი 1842 წლიდან ნათლისმცემლის მონასტერში გადაიყვანეს, ხოლო ანდრიამ სემინარია 1843 წელს დაამთავრა. ამის გამო, მათ ერთად მუშაობა 1842 წლის შემდეგ გაუჭირდებოდათ. ხელნაწერის მუსიკალურ ტექსტში გარდა შავი მელნისა, ასევე ვხვდებით „შესწორებებს“ ყავისფერი და შავი ფანქრით.

როგორც აღინიშნა, ხელნაწერის თავფურცელის მომდევნო ოთხი გვერდი დათმობილი აქვს სასწავლო დანიშნულების თეორიულ ნაწილს. ამ პერიოდში საქართველოში სანოტო სისტემის ცოდნა მასიურად ჯერ არ იყო გავრცელებული, რის გამოც, ანდრიამ წირვის საგალობლებს წინ დაურთო სანოტო სისტემის განმარტება. აქ მას საკუთარი ინტერპრეტაციით აქვს განმარტებული ნოტის ანბანი დამწყები მგალობლებისთვის. იგი საკმაოდ ორიგინალურად და მარტივად ხსნის სანოტო სისტემის კანონზომიერებებს და არაერთ საინტერესო ქართულ ტერმინს გვთავაზობს.

ხელნაწერში განმარტებულია ბანის და ალტის გასაღებში ნოტების განლაგება, გრძლიობები, დინამიკური ნიუანსები, პაუზები, ლიგა, ფერმატა, ალტერაციის ნიშნები და სხვა.

აღსანიშნავია, რომ ხელნაწერში დიდი ყურადღება ექცევა საშემსრულებლო-გამომსახველობით მხარეს. საგალობლებში უხვად ვხვდებით დინამიკურ ნიშნებს, რაც ფ. ქორიძისეულ ჩანაწერებთან ერთად, მიგვითითებს ძველ საქართველოში გალობის საშემსრულებლო ესთეტიკის (სადღეისოდ ხშირად უგულებელყოფილ) თავისუბურებებზე, მუსიკალური დინამიკის და ექსპრესიულობის მნიშვნელობაზე საშემსრულებლო პროცესში.

ხელნაწერში მოცემულ დინამიკურ ნიშნებზე დაყრდნობით, იკვეთება, რომ ხშირად საგალობლის მუხლები იწყება წყნარად, შემდეგ ძლიერდება და საბოლოოდ ისევ მშვიდად სრულდება. საგალობლის დინამიკასთან და ექსპრესიასთან დაკავშირებით,

¹³ ეს მოგვიანო გადაკეთება-შესწორებანი, ხშირ შემთხვევაში, ქართული გალობის ენობრივ და ესთეტიკურ კანონზომიერებებთან შეუსაბამო და გაუგებარია.

მსგავს მითითებას ვხვდებით ვასილ კარბელაშვილის „მწუხრი“-ს წინასიტყვაობაში, სადაც ავტორი ქართლ-კახური გალობის შესრულების წესზე საუბრისას განმარტავს: „თვითოეული მუხლი უნდა დაიწყებოდეს ხოლმე ჩუმად და წყნარად, შუაში განძლიერდებოდეს და ბოლოსთან ისევ ჩუმად გათავდებოდეს; სულ ბოლო — კი ძიმიედ [ნელა] და დინჯად უნდა გათავდებოდეს“ (კარბელაშვილი, 1897:IX).

მრევლიშვილის ხელნაწერში მგალობელთა ხმების სახელები ასე ნაწილდება: „მოძახილი პირველი“, „მოძახილი მეორე“ და „ბანი“. საგალობლების პარტიები ჩანერილია ალტის და ბანის გასაღებში, მეტრული დაჯგუფებით 4/4.¹⁴

კრებული აერთიანებს იოანე ოქროპირის ლიტურგიის თითქმის ყველა საგალობელს, არ შეიცავს ანტიფონებს („აკურთხევს სული ჩემი“, „მხოლოდ-შობილი“, „ნეტარებები“) და საგალობელს „ხორცი ქრისტესი“. სამოციქულოს წარდგომებიდან კრებულში შესულია მხოლოდ პირველი ხმის წარდგომა. ასევე „ალილუიაც“ ერთი ნიმუშით არის წარმოდგენილი და ხმის მითითების გარეშეა მოცემული.

კრებულში (ჰიმნში „წმიდაო ღმერთო“ და „მამასა და ძესა“-დან ბოლომდე) ფიქსირდება საგალობლების სამზე მეტ-ხმიანი შემადგენლობისთვის არანაყოფიერება-გადაკეთების კვალი. ვხვდებით ადგილებს, სადაც გადაშლილია ნოტები და ზემოდან აქვს გადაწერილი სხვა მოძრაობები. ამ მიზეზით ხელნაწერის ძველი, პირველადი ვარიანტების ამოკითხვა ზოგიერთ საგალობელში საკმაოდ რთულია, თუმცა, საბოლოოდ, მაინც შესაძლებელია.

სავარაუდოდ, ეს ცვლილებები თავად ანდრია მრევლიშვილის მიერაა შეტანილი მოგვიანებით და საგალობლების ოთხხმიანი (შესაძლოა, შერეული) გუნდისათვის გადამუშავების წარუმატებელ მცდელობას წარმოადგენს. მრევლიშვილის ხელნაწერის კლენოვსკის მიერ დამუშავებულ საგალობლებთან შედარებამ აჩვენა, რომ ხსენებული ცვლილებები კლენოვსკის ნახელავი არ უნდა იყოს. თანამედროვეთა აღნიშვნით, ანდრია მრევლიშვილი იყო ერთ-ერთი პირველი, რომელმაც ქართული საგალობლების ოთხ ხმიანი გუნდისათვის არანაყოფიერება სცადა.

ხელნაწერში ყურადღებას იქცევს საგალობლების ტექსტში უხვად ჩართული დამატებითი მარცვლები: *ა, ი, ე, უ, ვი, აქა, ქი*. ამ მოვლენას ვხვდებით თითქმის ყველა საგალობელში, გარდა კვერექსებისა და ზოგიერთი რეჩიტატიული ნიმუშისა. ჩართული ფონემების მხრივ ყველაზე დატვირთულია „რომელნი ქერუბიმთა“, „და ვითარცა“, „წმიდა არს, წმიდა არს“, „შენ გიგალობთ“, კვირის „განიცადე“... არის საგალობლები, სადაც ფონემები ჩართულია უშუალოდ სიტყვებში და ერთვის გამღერებულ ხმოვნებს (*აია, ოიო, ეიე, უიუ*). ასევე გვხვდება ჰიმნები, სადაც ფონემებზე მთლიანი მუხლებია აგებული (*აქაია, აუვი*). ეს დამატებითი ფონემები „კარბელაანთ“ ტრადიციის საგალობლებში იშვიათობას წარმოადგენს, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოს სხვა სამგალობლო ტრადიციის შემცველ წყაროებში შედარებით ხშირად გვხვდება. ამ

¹⁴ როგორც სხვა სამგალობლო ტრადიციების შემთხვევაში, სოფრონ არქიმანდრიტისეულ-მრევლიშვილისეულ საგალობლებშიც, ეს მეტრული დაყოფა პირობითია, არ შეესაბამება მუსიკალური ფრაზირების, დენადობის ბუნებას და, ამდენად, წინამდებარე პუბლიკაციაში უგულებელყოფილია.

მოვლენას უფრო ხშირად დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის, განსაკუთრებით, „შემოქმედის სკოლის“ ამსახველ სანოტო თუ აუდიო წყაროებში ვხედავთ.

საინტერესოა სოფრონისეული/მრევლიშვილისეული საგალობელი „რომელნი ქერუბიმთა“, რომელსაც უშუალოდ ებმის საგალობელი „და ვითარცა“. ცნობილია, რომ „რომელნი ქერუბიმთა“ და „და ვითარცა“ ერთი საგალობელია და ძველად ერთად სრულდებოდა. შესაბამისად, ხელნაწერში შესრულების ძველი ტრადიციაა ასახული (ანთოლოგიის I, III, IV, XVIII და წინამდებარე ტომებში მსგავსი შემთხვევები სხვა იმავსახელიან ჰიმნებშიც გვხვდება). ასევე ძველი საშემსრულებლო ტრადიციის სიცოცხლის უნარიანობის მაჩვენებელი უნდა იყოს სოფრონისეული საგალობელი „გრძელი უფალო შეგინყალენ“, რომელსაც ხელნაწერში დამატებული აქვს სიტყვა „ჩვენ“: „უფალო შეგინყალენ ჩვენ“ (მსგავსი შემთხვევა ანთოლოგიის II ტომში, კარბელაშვილისეულ კვერექსებშიც ფიქსირდება).

მუსიკალური ენა

მრევლიშვილის მიერ ნოტირებულ საგალობელთა უმრავლესობაში სამგალობლო ჰანგები საერთო ესთეტიკური, სტილური და ინტონაციური ბუნების არიან, თუმცა, ცხადია, მელოდიურ-კონტურულად მეტ-ნაკლებად განსხვავდებიან. ამ წყაროში გვხვდება მელოდია-მოდელიები, რომლებიც სხვა სამგალობლო ტრადიციათა ამსახველ სანოტო წყაროებში არაა.

მრევლიშვილის ხელნაწერში საგალობლების ჰარმონია და ფაქტურა ზოგად-ქართული სამგალობლო სტილის შესაბამისია. ამასთან, აქ იკვეთება მხოლოდ ამ კრებულისთვის დამახასიათებელი შემთხვევებიც. უპირველესად ესაა ჰიმნის/მუხლის საწყის თანხმომავანებად კვარტსექსტაკორდის გამოყენება, ასევე, საგალობლების დიდი ტერციით დაწყება. სოფრონ არქიმანდრიტისეული სამგალობლო ტრადიციის ჰარმონიული ინდივიდუალობის, განსხვავებულობის მაჩვენებლად შეიძლება მივიჩნიოთ ხშირი რეჩიტაცია (წართქმა, ავაჯი) კვინტსექსტაკორდისა და კვარტსექსტაკორდის თანხმომავანებით, ასევე დიდი ტერციით. ეს სხვა ქართულ სამგალობლო ტრადიციათა ჰიმნებისათვის დიდ იშვიათობას წარმოადგენს.

სხვა სამგალობლო ტრადიციებისათვის ტიპური საკადანსო ნაგებობების გვერდით, მრევლიშვილის ხელნაწერში თავს იჩენს ორიგინალური, მხოლოდ ამ ხელნაწერისთვის დამახასიათებელი კადანსები. საკადანსო ბრუნვებში ხმათა შეწყობის მხრივ, სოფრონისეული საგალობლების ერთ-ერთ სტილურ მოვლენად უნდა მივიჩნიოთ მუხლის კვინტსექსტაკორდზე ხშირი დაბოლოვება (ეს მოვლენა სხვა ტრადიციების ჰიმნებშიც გვხვდება, მაგრამ, არა ისე ხშირად, როგორც აქ). სტილურ მახასიათებელს წარმოადგენს ასევე ხმათა შეკავება საკადანსო ნაგებობაში, რომელიც ხელნაწერში სამი სახით არის წარმოდგენილი: სექსტა წმინდა კვინტაში, კვინტსექსტაკორდი წმინდა კვინტაში, კვარტკვინტაკორდი წმინდა კვინტაში. სოფრონისეულ ჰიმნთა სტილურ

მასასიათებელს წარმოადგენს ასევე საკადანსო ბრუნვაში მოძახილის შეერთება მთქმელთან, რაც მრევლიშვილის ხელნაწერში, რამდენიმე გამონაკლისის გარდა, კვინტაზე დაბოლოვებულ ყველა საკადანსო ბრუნვაში გვხვდება (სხვა სამგალობლო ტრადიციებში ამ სახის კადანებზე განუზომლად ხშირია II—III ხმების უნისონური შერწყმა). მთლიანობაში, მრევლიშვილის ხელნაწერში იკვეთება ორიგინალური, სახასიათო საკადანსო-მელოდიური ნაგებობები, რომლებიც „ლაიტმოტივივით“ გასდევს მთელ წირვის წესს და ერთგვარ სტილურ მოვლენად გვევლინება.

მრევლიშვილის მიერ ნოტირებულ ჰიმნებში ტრადიციული სამგალობლო ფაქტურულ-პოლიფონიური აზროვნებაა. სოფრონისეულ საგალობელთა ფაქტურა, ერთი მხრივ ხმათა „სადა“, მარტივი სტილის შესაბამისი კოორდინირებით — ზედა ორი ხმის უპირატესად ახლო, ტერციული განლაგებით გამოირჩევა, მეორე მხრივ კი, აქ ვხვდებით, როგორც „გამშვენებული“ კარბელაშვილისეული სტილის მსგავს მელიზმატიკურ, მიკრომოტივურ და მელოდიურ სამშვენისებს მეორე ხმაში, ისე, დასავლეთ საქართველოს „გამშვენებული“ ჰიმნებისათვის ნიშანდობლივ, მელოდიურ-პოლიფონიურად გააქტიურებულ და განვითარებულ მოძრაობას ბანში. ზედა ხმებთან შებანების პროცესში ბანის ხმის ასეთი თავისუფალი გააზრებისას, წმინდა ინტერვალებს ზოგჯერ დისონირებული ინტერვალებიანაცვლებს, გვხვდება ფართო თანაჟღერადობები და იზრდება ფაქტურის ვერტიკალური პარამეტრი.

ამის გარდა, ნათლისმცემლის მონასტრის სკოლის სოფრონისეულ ჰიმნთა ორიგინალურ სტილურ მოვლენებს შორის უნდა აღინიშნოს: საგალობელში სამივე ხმის პარალელური მოძრაობა კვარტსექსტაკორდით, რაც სხვა სამგალობლო ტრადიციებში არ გვხვდება; საგალობლის მუხლებში ზედა ორი ხმის უნისონური მოძრაობა, რა დროსაც წარმოიქმნება ორ ხმიანი მონაკვეთები; სექსტოქტაკორდების, კვარტსექსტაკორდებისა და კვინტსექსტაკორდების ხშირი, უპირატესი გამოყენება (რაც, ვფიქრობთ, შეიძლება სოფრონისეული/მრევლიშვილისეული გალობის ლაიტჰარმონიადაც კი განვიხილოთ).

მთლიანობაში, მრევლიშვილის ნოტირებული სოფრონ არქიმანდრიტისეული საგალობლების ეს ინდივიდუალური სტილური ნიშნები (მელოდია-მოდელების, ჰარმონიისა და ფაქტურის თავისებურებები), უდავოდ, ორიგინალურ და ერთ-ერთ უძველეს ქართულ — ნათლისმცემლის მონასტრის სამგალობლო ტრადიციას ასახავს. ამ ტრადიციის გადამრჩენთა და შემომნახველთა — სოფრონ ერისთავისა და ანდრია მრევლიშვილის სახელები კი, მაღლიერებითა და საკადრისი პატივით უნდა იხსენიებოდეს ჩვენი სასულიერო მუსიკის მოამაგეთა — ფილიმონ ქორიძის, ძმები კარბელაშვილების, ექვთიმე კერესელიძის, რაჟდენ ხუნდაძის, მიხეილ იპოლიტივანოვის, ზაქარია ფალიაშვილის, დიმიტრი არაყიშვილის, დავით ჩიჯავაძის, მიხეილ ელიზბარაშვილის, დავით მოლოდინაშვილის, არტემ ერქომაიშვილის, კახი როსებაშვილის, ანზორ ერქომაიშვილისა და სხვათა დიდი სახელების გვერდით.

გოჩა ბიძინაშვილი

გამოყენებული და დამონმებული არქივები, ხელნაწერები, ლიტერატურა და სანოტო კრებულები:

ზარაფიშვილი ილია (1895). *კახური სიმღერა-გალობანი და დირექტორი ტფილისის მუსიკალურ სასწავლებლისა ბ-ნი ნიკოლოზ სიმონის ძე კლენოვსკი.* გაზეთი „ივერია“; 1895 წ.; №135:2-3;

კარბელაშვილი, ვასილ (სტეფანე) (1897). *ქართლ-კახური გალობა „კარბელაშვილის კილოთი“, „მწუხრი“, ნოტებზე გადაღებული მღვდელი ვასილ კარბელაშვილის მიერ. პირველი ნაწილი.* ტფილისი: სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა; 1897 წ.;

კარბელაშვილი პოლიევქტოს (1898). *ქართული საერო და სასულიერო კილოები.* თბილისი: სტამბა ექ. ივ. ხელაძისა; 1898 წ.;

„ლ. ივერიელი“ (ფსევდონიმი) (1878). *ქართულს გალობაზედ.* გაზეთი „ივერია“; 1878 წ.; №38:6-9;

მაჩუროშვილი გიორგი, ტოგონიძე ლუარსაბ (2012). *XVIII-XX საუკუნეებში მოღვაწე სასულიერო პირთა ცხოვრება და მოღვაწეობა.* თბილისი: პირველად იყო სიტყვა. 2012 წ.;

ტოგონიძე ლუარსაბ, მაჩუროშვილი გიორგი (2013). *არქიმანდრიტი სოფრონი 1783-1853.* ჟურნალი „საპატრიარქოს უწყებანი“, 2013 წ.; №10:18;

მრევლიშვილი ანდრია (1842). *ჟამი წირვისა, ქართულ კილოზედ [ქართული ტრადიციისა], სამ ხმად (ხელნაწერი).* მოსკოვის გლინკას სახელობის მუსიკის მუზეუმი; ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437;

მრევლიშვილი ანდრია (1878). *წერილი რედაქტორთან.* გაზეთი „დროება“; 1878 წ., თებერვალი; №31:3;

მშველიძე არჩილ (1976). *საქართველოში მუსიკალური განათლების ისტორიის ნარკვევები.* თბილისი: ხელოვნება; 1976 წ.;

ნიჩიპეროვიჩი ბორის (2020). *რუსული საეკლესიო მმართველობა საქართველოში XIX საუკუნესა და XX საუკუნის დასაწყისში.* დისერტაცია. თბილისი, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი;

საქართველოს ეროვნული არქივი. ფონდი 488. ანაწერი 1. წიგნი 2. საქმე 2928;

შულღიაშვილი დავით (2011). *ოთარ ჩიჯავაძის ერთი ხელნაწერის შესახებ.* კრებულში: *ოთარ ჩიჯავაძე. რედ.: ნ. ზუმბაძე, ქ. მათიაშვილი, დ. შულღიაშვილი, ქ. ბაქრაძე, მ. კაჭკაჭიშვილი.* გვ.46-60. თბილისი: თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია;

ჩხეიძე თამარ (1997). *საღვთო ლიტურგია ღვთისმსახურების ქართულ პრაქტიკაში (მუსიკალურ-ლიტურგიკული ასპექტი).* დისერტაცია ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად. თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია;

ცამციშვილი ამირან (1955). *ანდრია მრევლიშვილი.* კრებულში: *სახალხო განათლების ქართველი მოღვაწეები და სახალხო მასწავლებლები.* გვ.3-8. თბილისი: საქ. სსრ. განათლ. სამ., სახ. განათლ. სახელმწ. მუზეუმი;

Кленовский, Николай Семёнович (1902). *Песнопения на Литургии св. Иоанна Златоуста грузинского (кахетинского) распева.* Санкт-Петербург; 1902;

Сушиашвили Магда (2017). *Мревлишвили.* Православная энциклопедия. Стр.537. Москва; 2017.

Introduction

(For volumes 28-29)

We return to the topic of chants for the liturgy in Anthology Volumes 28-29. Chants for the liturgies of John Chrysostom, Basil the Great, and the Presanctified Liturgy of the Eastern, as well as Western Georgian chant traditions are printed in Volumes 1-5 and 18-21 of the anthology. This material has been taken from 19th-20th century manuscripts or published collections devoted to the three liturgical services. Liturgical chants collated from various manuscripts belonging to Philimon Koridze, Ekvtime Kereselidze, and Razhden Khundadze, however, are printed in Volumes 28-29. There are individual collections of liturgical chants among these manuscripts, as well as collections of thematically diverse natures, with some liturgical chants being found scattered there, too. It must be noted that many of them are identical to works published in the previously mentioned collections, others however, are different, being unique from the standpoint of their melody, texture, and composition.

The rite of the Liturgy of John Chrysostom of the Eastern Georgian chant tradition (John the Baptist Monastery) published in the first section of this volume stands separately from this material and is especially worthy of attention and note. This heritage (54 hymns) is being published for the first time in the current anthology volume. The chants were notated by Andria Mrevlishvili in 1842 and transcribed from Archimandrite Sophron (Eristavi). These transcriptions represent the oldest surviving notated source of a liturgical service done 21 years before D. Chijavadze's transcriptions, and a few decades before the transcriptions by Koridze and the Karbelashvili brothers.

There is an in-depth conversation regarding these chants in Gocha Bidzinashvili's essay, the first person to find these chants and author of the first fundamental study concerning them, a young musicologist, and chanter/choirmaster. This essay is printed after the current introduction. Only one thing will be remarked upon - this unique material, on one hand, represents a separate musical, theological school, the tradition of John the Baptist Monastery - on the other hand, however, its aesthetic, musical form, linguistic thought fully corresponds to the Eastern Georgian, and generally the Georgian chant tradition. The diversity and richness of Georgian musical culture is once again represented by this heritage. It evokes gratitude for our ancestors and Divine providence, which despite countless historical hardships, have helped the Georgian musical treasury survive to the present day.

All the hymns for the Liturgy in R. Khundadze's manuscripts are being published in the second section of Volume 28 (165 hymns). There is a discussion on the aesthetic and style of chants notated by R. Khundadze in Anthology Volume 5. Here, it will be added the present volume once again shows Razhden Khundadze as an immense expert and honored patron of the Georgian chant tradition. He was one of the leading chanters in the group from whom P. Koridze transcribed chants. The material provided in R. Khundadze's manuscripts, however, from the standpoint of melodic diversity, further enriches the general picture of the Georgian chant tradition and makes it more complete. There are numerous chants not in the notated collections of Koridze and Kereselidze found in Khundadze's heritage. Apart from their melodic richness, there are also some hymns found in the Khundadze manuscripts that differ in terms of texture and harmony (for example, "Holy, Holy", #141-142). Moreover, there are many chants in the plain or ornamented style presented here that would have been forever lost if it had not been for R. Khundadze transcribing them (regarding this, it is enough to just recall the plain or ornamented variants of "Do Not Lament Me, Mother").

* * *

We began including the chants shown in the Khundadze manuscripts in the anthology starting with Volume 18 - it is from this point that the editors have attempted in their own way to overcome one "problem" characteristic of chant manuscripts - the following fact, in particular (which has been spoken of in the introductions to Volumes 1-2 and elsewhere): in 19th-20th century manuscript collections or published scores there are numerous works of mutually different, as well as somewhat similar quality. Apart from the history and duration of notating chant, the reason for this resides in the nature of the services themselves - many hymns end up being repeated many times in various services. Therefore, when transcribing a service, those transmitting or notating the hymns were unable to avoid duplicating individual hymns or showing their discrepant variants.

While compiling the anthology, even the editors could not get away from this moment - if all the chants for liturgy of the Eastern Georgian chant tradition (those available at the time) were gathered and included in Volume 2-4 (this process took around 10 years), we published hymn collections systematized and unified by the transcribers themselves in other volumes - these are Volumes 1, 5-9, and 12-17. In Volumes 11-12 and 18-21, collections organized by theme, as well as individual chants scattered throughout various diverse collections were compiled. Most of the manuscript or published unified thematic,

systematized collections have been printed in these volumes. Later, when publishing the other collections, we ran into the previously mentioned circumstance - many hymns or micro-cycles for certain services or feast days were repeated numerous times in other notated collections. If the editors were to follow their preferred method of publishing all the notated collections in absolute sequential order, we would be unable to avoid the endless duplication of the material.

Therefore, beginning with Volume 22, we started working in a different way - we began classifying the material scattered about in various manuscripts and grouping it according to theme or liturgical function. All the Christmas hymns in the Koridze, Kereselidze, and Khundadze manuscripts or publications were included in Volume 22 - those for Holy Thursday are in Volume 23, Holy Friday is Volumes 24-25, and all the Western Georgian chants for Great Saturday are in Volumes 26-27.

Since the anthology not only has significance for academia and source studies, but also has practical importance, most of all, clearly in no case could we have avoided duplicating some hymns. For example, for comparison to Khundadze's liturgical chants in the current collection, we are also printing the voice leading of hymns in Khundadze's *The Liturgy* (Khundadze, 1911). In other words, we are showing the manuscript or already published (by the transcriber or by us) variants of chants with the same titles.¹ Clearly, when the entire number of chants is at long last clarified after finishing the anthology, such works will not be included in the general count.

Still, some identical chant works previously published in Volumes 1, 5, or 18-21 must be reprinted in Volume 29. The reason for this became that such works are in numerous manuscripts, and as noted before, instead of an incomplete publication of identical works when printing the chant collections, it was deemed better to gather them within a single volume and reference the appropriate sources (for example, "Holy God" is indeed printed in a specific anthology volume, yet it is also transcribed in several manuscripts).

When publishing subsequent anthology volumes, the aforementioned principle will generally be followed - various manuscripts identical from a thematic, liturgical standpoint, chant cycles, or collections will be collated. Thus, any chance of duplicating future anthology volumes will be slightly mitigated, and at the same time, each anthology volume will be more practical and useful for chanters or individuals interested in liturgical issues.

---

¹ Moreover, even if the voice leading differs significantly, Khundadze's variants from *The Liturgy* are printed separately. Still, since they have been published in Anthology Volume 5, they will mostly no longer be shown as separate pieces in the current publication but be indicated as variant *a* or *b* following a hymn with the same title.

* * *

Chants for the Liturgy in Anthology Volume 28 are in 9 notated sources. These are:

A manuscript from the Moscow Glinka Music Museum:

1. Mrevlishvili, 1842;

Manuscripts from the Folklore State Center:

1. Khundadze, 2101;
2. Khundadze, 2106;
3. Khundadze, 2114;
4. Khundadze, 2121;
5. Khundadze, 2122;
6. Khundadze, 2123;
7. Khundadze, 2124;
8. Khundadze, 2127;

Published Scores:

1. Khundadze, 1911.

219 chants are printed in Anthology Volume 28. The majority of these is being printed for the first time.

* * *

Hymns for other feast days or services in the sources for Volumes 28-29 will be printed in subsequent anthology volumes.

Any postscripts or indications appearing in the sources have been put into the footnotes without any alterations, with the exception of some terms redacted by the editors or outdated, or incorrect forms and dialects of a word.

When referencing the pages of hymn sources in the footnotes, the pagination of manuscript photos digitized through "Database of Georgian Traditional Chant Manuscripts" project is used.²

While editing the poetic texts, the editors relied upon the Liturgical books established in the practice of recent centuries. The editors have corrected any grammatical or semantic errors in the notated hymns' poetic texts according to these sources. Any discrepancies discovered in the various sources of the poetic texts (for example, morphological ones) have not been indicated, since this exceeds our competencies, and the aims and purpose of the anthology.

Like other volumes of the anthology, manuscript versions of certain chants, as well as some variants edited in accordance with modern liturgical needs are printed in Volumes 28-29. There are also some "parallel" versions of individual hymns shown in these volumes which differ from each other in regard to the placement of disparate accidentals.

Like for the anthology in its entirety, any redactorial work in Volumes 28-29 consists of changes in accidentals and the corrections of obvious errors, of course, with the appropriate indications in the comments.

The division of chants into phrases and verses (using commas or dotted or whole bar lines to denote caesuras) is done by the editors (because caesuras are primarily indicated in the manuscripts with fermatas or are not clearly distinguished). All musical, graphical signs placed in parentheses (notes, accidentals, commas indicating caesuras, fermatas...) have been added by the editors and their performance is not obligatory. Any agogic or expressive markings written in Georgian in a manuscript are accompanied by the international Italian equivalent.

Any other changes in the original text have been reflected in the score footnotes and comments.

All indications in the anthology's introductory letter (see Anth. Vol. 1) apply to all chants, including those printed in Volumes 28-29.

Svimon (Jiki) Jangulashvili

---

² <http://folk.gov.ge/baza/>

Literature and Published Scores Used and Cited in Volume 28

1. Koridze, Philimon. *Georgian Chant: The Liturgy of John Chrysostom // For Priest and Hierarch // Notated by Philimon I. Koridze; Recorded from Anton N. Dumbadze, Dimitri R. Chalaganidze, Archdeacon Razhden T. Khundadze, and Ivliane I. Tsereteli. A few chants were recorded from Melkisedek G. Nakashidze and Priest Nestor E. Kontridze. Score #1.* Tbilisi, Maksime Sharadze Publications and Press, 1895;
2. Khundadze, Razhden. *Georgian Chant: The Liturgies of John Chrysostom, Basil the Great, and Gregory the Theologian: Score // Notated by Priest Razhden T. Khundadze in the Gurian-Imeretian Plain Mode.* Tbilisi, printed by Estate Kereselidze son of Soloman, 1911.

Notated Manuscripts Used and Cited in Volume 28

1. Q674 - *Three Liturgical Rites. Liturgy for Hierarch.* Abbot Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts. [in Georgian];
2. Q689 - *Book 14, Hiermos chants.* Abbot Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts. [in Georgian];
3. Mrevlishvili, Andria (1842). *The Service of Liturgy, in the Georgian Mode [Georgian Tradition], in Three Voices* (manuscript). Russian National Museum of Music; ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437. (in Georgian)
4. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2100. Folklore State Center [in Georgian];
5. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2101. Folklore State Center [in Georgian];
6. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2106. Folklore State Center [in Georgian];
7. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2114. Folklore State Center [in Georgian];
8. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2121. Folklore State Center [in Georgian];
9. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2122. Folklore State Center [in Georgian];
10. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2123. Folklore State Center [in Georgian];
11. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2124. Folklore State Center [in Georgian];
12. Razhden Khundadze Archive, Manuscript #2127. Folklore State Center [in Georgian].

Chants Transcribed by Andria Mrevlishvili from Archimandrite Sophron (Eristavi) -

The Chant Tradition of John the Baptist Monastery

How Andria Mrevlishvili's Manuscript Was Created

To this day, the earliest notated transcriptions of three-voice Georgian church chant were considered to be Davit Chijavadze's chant collections dated to 1863 (see Anth. Vol. 4:13-78, #1-57) (Shugliashvili, 2011:46).

A notated manuscript collection done by Andria Mrevlishvili in 1842 was uncovered through some recent studies, preceding the chant collections compiled by Chijavadze by 21 years. In this collection are some previously unknown chants transcribed from master chanter Archimandrite Sophron (Eristavi), who had been brought up on the tradition of John the Baptist Monastery.¹ These hymns are being published for the first time in the present volume of the anthology.

Despite there being a lot of important historical information concerning the existence of the Gareja Mravalmta chant tradition, this monastic tradition had always been mentioned as one of the lost chant schools up to the present day. Uncovering Andria Mrevlishvili's manuscript gave us the means of getting to know and study the previously unknown musical heritage of Davit Gareja John the Baptist Monastery.

Mrevlishvili's manuscript was discovered in the Grozdov Fund of the Russian National Museum of Music in Moscow (ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437).² It was compiled in 1842 by Andria Mrevlishvili, the superintendent, and a teacher at Kutaisi Elementary School, whereas the chants had been transcribed from master chanter Archimandrite Sophron, renowned for his knowledge of ancient Georgian chant.

Mrevlishvili's manuscript had been mentioned many times by scholars of Georgian chant as being lost: "Bestowed with many kinds of musical talents, Andria Mrevlishvili especially focused on Georgian singing and chant, which was slowly fading away and gradually being forgotten...Andria Mrevlishvili began transcribing Georgian songs and

---

¹ John the Baptist Monastery is part of the Davit Gareji Lavra located in Eastern Georgia, representing an entire complex carved into a cliff. It was founded in the 6th-7th centuries by Lukiane, a disciple of Davit Garejeli.

² Some other scholars had information concerning the whereabouts of the collection before me, including Magda Sukhiashvili. The location of Andria Mrevlishvili's collection is mentioned in her article published in Russia (Сукиашвили, 2017:537). She informed Georgian society about finding the manuscript through a presentation in May 2019. Beginning in April 2019, I gained access to a digital copy of the manuscript and did the first public presentation of a paper in May 2019 at a conference dedicated to Manana Andriadze at George the Athonite Chant University. My master's thesis was also devoted to studying Mrevlishvili's manuscript, which I defended at Tbilisi State Conservatoire in 2021.

chants into notation...unfortunately, it is unclear as to what happened to his scores. Discovering them, however, would be a great service to Georgian musical art and its history". (Tsamtsishvili, 1955:3)

According to some sources (Tsamtsishvili, 1955:3; Mshvelidze, 1976:264), Andria Mrevlishvili was born in 1823 in the village of Ikalto in the Telavi district. His father, court chaplain for the Makashvili clan, was famous all over Kakheti for his entrancing chants, being the leading voice in table songs, and harmonious singing. On August 28, 1843, Andria Mrevlishvili successfully graduated from the full course at Tbilisi Theological Seminary and was sent to be a first-year teacher at the Telavi Theological School. At various times he worked at schools in Tbilisi, Dusheti, Akhalsopeli, and Racha. Finally, he was appointed as the superintendent of Kutaisi Elementary School, where along with other subjects, he also zealously taught Georgian church chant. Since the 1840s, there were two large student choirs at the Kutaisi Boys School: a secular choir directed by the Russian composer Kristopher Grozdov,³ and a church choir under the direction of Andria Mrevlishvili. The church choir's repertoire primarily consisted of non-Georgian pieces, although we must suppose that apart from his curriculum, Andria Mrevlishvili also taught Georgian chant to his students.

As noted previously, Andria Mrevlishvili had transcribed some chants from Archimandrite Sophron, a distinguished expert in old Kakhetian chant who had been brought up at John the Baptist Monastery. One chant from his "mode"/chant tradition is "Holy God" in tone 2, which has been emphatically included in various collections (Karbelashvili brothers, Arakishvili, Paliashvili) under Sophron's name. Some important information on what Sophron's "mode"/tradition is has been offered by Polievktos Karbelashvili: "His chant is like contemporary Kartl-Kakhetian chant, it is just that Sophron liked the second tone out of all the others and arranged many chants to this tone..." (Karbelashvili, 1898:80)

Archimandrite Sophron (Saridan Eristavi, son of Bezhan, as a layperson) was born in Kakheti, 1783, in a large family of princes. He was the brother of poet Rafiel Eristavi's grandfather. At a young age, Saridan was entrusted to St. John the Baptist Monastery in Gareja to get an education,⁴ where beginning in 1794, he was brought up under the

---

³ Russian composer. Born in 1856. Graduated from Moscow Theological Academy. K. Grozdov began working at the Kutaisi Boys School as a teacher in 1880. He married Andria Mrevlishvili's daughter.

⁴ There is some info according to which Archimandrite Sophron, apart from John the Baptist Monastery, had also gotten some schooling at Gelati Monastery (Zarapishvili, 1895). No proof of this data has been found in any historical sources. It

tutelage of Ekvtime Mchedlishvili, later canonized as a saint. In 1802, he was tonsured a monk with the name Sophron by the well-known master chanter⁵ Archimandrite Geronti Sologhashvili.⁶ In 1805, he was blessed as a deacon by Hierarch Stephane Jorjadze. Whereas from 1811 on, Archimandrite Sophron was an abbot and active at various times at Kvatakhevi, Tiri, Shiomghvime, John the Baptist, Shuamta, Bodbe Monasteries, and at Transfiguration Monastery in Tbilisi (Machurishvili, Togonidze, 2013:18).

There is no immediate information as to when and where Archimandrite Sophron and Andria met. Still, in some information from Andria Mrevlishvili's daughter, A. Grozdova, where we are told of the history of the manuscript's creation, we find some important facts: "Archimandrite Sophron, the former abbot of Shuamta Monastery, had indicated to the young Andria in 1841 that he could transcribe chants into notation and told him: 'Our church chant is on the verge of being destroyed, it's on the way to being innovated, and is slowly being distorted. Transcribe it while there is still time, while we're still alive, us old people who know our old church chant well, passed down to us from our ancestors!'" (Chkheidze, 1997:19) At this time Andria Mrevlishvili was 18 and studying at the theological seminary. It is during this time in the years 1837-1842, that Archimandrite Sophron was at Transfiguration Monastery in Tbilisi, where he was serving an ecclesiastical sentence.⁷

Archimandrite Sophron acquired some pupils at this monastery, whom he taught chant and the typicon. It seems Andria had also been among his students and thus they got to know each other. This idea is further strengthened by Mrevlishvili's article (Mrevlishvili, 1878) printed in *Droeba* journal in 1878, in its February issue. In the article, Andria

---

is possible that this information might be obliquely hinting at Archimandrite Sophron supposedly having encountered the Western chant tradition at Gareja Monastery. When Sophron was entrusted to be brought up at John the Baptist Monastery, there were some master chanters educated in the Western Georgian chant tradition active with the other monks, with Sophron being able to get to know their chant traditions through their help.

⁵ Master, or *sruli* chanter, was a title given to such professional medieval chanters and singers, and choirmasters, who knew the entire year's chant repertoire by heart and the ancient Georgian systems for notating music. Master chanters represented crucial, important individuals for the process of preserving and disseminating the musical education system, chant schools, and musical heritage, especially in the late Middle Ages.

⁶ Archimandrite Geronti Sologhashvili (1757-1813) - Raised at John the Baptist Monastery. In 1811, he opened a school at Davit Gareja Monastery, where those wanting to do so, were taught writing, literature, and chant. He had mastery of the chant style mentioned in historical sources as the "Geronti mode" (tradition) (Karbelashvili, 1898:80; Karbelashvili, 1897:III).

⁷ Beginning in 1827, Archimandrite Sophron was the abbot of Shuamta Monastery. Apart from this, he also oversaw finances for Kakhetian monasteries. A letter of his addressed to the Synodal Office in 1832 has survived, where he asks to be dismissed from his duties and return to living as a peaceful monk (NAG. F. 488, I. 1, B. 3, C. 2928). It seems his request was not heeded and finally in 1837, he left Shuamta Monastery on his own accord and went to John the Baptist Monastery. He was soon arrested and given a five-year sentence to live at Transfiguration Monastery in Tbilisi (Machurishvili, Togonidze, 2013:18).

Mrevlishvili tells us how he had transcribed some chants at the request of Archimandrite Tarasi.⁸ It turned out that Tarasi Meskhishvili was also at this monastery during this period and might have been serving a punishment for a possible link to the 1832 rebellion (Machurishvili, Togonidze, 2012:78).

After finishing the work on the collection, Andria had presented the manuscript before Exarch Isidore⁹ (1844-1858). It's true that the exarch had liked the work, yet Andria was not given permission to use it at the school because Georgian chant was still not allowed at theological schools during this period (Tsamtsishvili, 1955:3).

According to Mrevlishvili (Mrevlishvili, 1878), Mikheil Machavariani, the seminary chant teacher, had taken the collection to present it before the seminary administration with the goal of getting it printed in 1877. Still, as it becomes evident, the work was rejected by the commission after being examined. The main reason for the rejection turned out to be an excess of "pointless" syllables¹⁰ inserted into the chants, as they appraised it. Then the manuscript was returned to its owner (Mrevlishvili, 1878).

It's true that there are many phonemes inserted in the manuscript. This chanting detail is rarely found in collections reflecting the Eastern Georgian chant tradition, thereby further increasing the academic value of this manuscript. According to Andria Mrevlishvili's daughter, Andria did the transcriptions with total precision, not leaving out any syllables in the text that were placed with lengthened vowels in older words, whereas they had been purged from practice by modern "enlightened" chanters as some oddities of the distant past (Chkheidze, 1997:19). There is some information, according to which Andria Mrevlishvili appraised his own manuscript quite highly, because he considered the original source details in the chants to be perfectly preserved.¹¹

After Andria Mrevlishvili's passing in 1899, this manuscript remained in his son-in-law Kristephore N. Grozdov's family, a teacher at Kutaisi Classical School. This manuscript

---

⁸ Archimandrite Tarasi (Meskhishvili) - master chanter.

⁹ In contrast to his predecessors, Exarch Isidore Nikolsky left a comparatively better legacy in Georgia. In reality, however, Isidore also fought against everything Georgian. Aiming to "cleanse" churches, he whitewashed and destroyed frescos. The magnificent frescos of Svetitskhoveli, Alaverdi, Gremi, and other cathedrals had been painted over by him (Nichiperovich, 2020:85).

¹⁰ There was a trend during the 19th century according to which phonemes added in chants were considered to be relics of a bygone time and an ignorance of chant (L. Ivereli:1878). Despite this, these performance elements were still preserved by some manuscripts containing Georgian chants, with Mrevlishvili's manuscript being the oldest.

¹¹ «Он очень дорожил этой записью и считал ее не просто ценным этнографическим материалом, а «единственным в своем роде памятником подлинного, не испорченного посторонними влияниями, грузинского церковного пения» (Кленовский, 1902:3).

was handed over by Grozdov to the composer Klenovsky, the director of the Tbilisi Music Institute, to be edited for future publication. Klenovsky had earlier attempted to transcribe Georgian chant into notation and rearrange it in four voices.¹² Finally, a liturgical collection of chants rearranged and reworked for mixed choir in Georgian and Russian was published by Klenovsky based on Andria Mrevlishvili's collection.

Klenovsky's collection was printed in Moscow in 1902, which was followed by a critical reaction from Georgian society. The negative assessment was primarily caused by the loss of the chants' original Georgian sound.

Many years passed since then, thousands of chants were transcribed into notation with part of them being published, yet the interest in Andria Mrevlishvili's collection as a manuscript reflecting the lost chant tradition of John the Baptist Monastery has not flagged at all.

A Description of the Manuscript

Andria Mrevlishvili's manuscript consists of two parts. In the first part is a primer on musical notation and some definitions, whereas in the second part are chants from the Liturgy of John Chrysostom. 30 of the manuscript's 35 pages are devoted to the chants, 4 pages are relegated to the notation primer and explanations, and 1 page is the cover page.

On the collection's cover page, we read: "The Service of Liturgy, in the Georgian mode [with Georgian music], in three voices, compiled into notation by Andria Mrevlov, son of Priest George, with added notation primer and short explanation of their markings." At the end of the cover page, the compilation date is written as 1852, although this postscript is done in a different color of ink (black) in slightly different calligraphy. It is significant that a certain portion of the chants had been reworked/corrected using the same black color of ink.¹³ Chants all throughout the collection have the Georgian text written in Russian transliteration using the same color of ink (mostly between the second and third voices). It is thought that the date shown on the cover page does not indicate when the chants were transcribed, but rather later, when the collection was compiled, or the manuscript

---

¹² In 1895 he was in Telavi, where he had transcribed some chants into notation from the master chanter Priest Ioseb Chikvaidze, although while traveling to St. Petersburg the notated material prepped for printing was lost with the luggage.

¹³ These later reworkings or corrections, in frequent cases, are unsuitable for the linguistic and aesthetic rules of Georgian chant and unclear.

"redacted". It also isn't ruled out that the later date might have been put down when the manuscript was shown to the exarch. As previously noted, Mrevlishvili presented the manuscript to Exarch Isidore while he was in Georgia during the years 1844-1858. It is indicated by all the sources known to us that the chants in the manuscript were transcribed at the beginning of the 1840s. Based on the information from Andria Mrevlishvili's daughter cited above, it can be surmised that the transcriber and transmitter began working on the manuscript in 1841 and finished it in 1842. Archimandrite Sophron was transferred to John the Baptist Monastery beginning in 1842, whereas Andria graduated from the seminary in 1843. Because of this, their collaboration would have been difficult after 1842. Apart from those in black ink, there are also some "corrections" in brown and black pencil in the manuscript's musical text.

As it was pointed out, the 4 pages following the cover page are devoted to some education on music theory. Knowledge of the musical notation system was not very widespread in Georgia during this period, resulting in Andria appending an explanation of the notation system before the liturgical chants. Here he has defined the notation primer for beginning chanters using his own interpretation. He explains the rules of the notation system in quite an original and simple manner and offers many fascinating Georgian terms.

The placement of notes on the bass and alto clefs, note durations, dynamic markings, rests, ligatures, fermatas, accidentals, etc., are explained in the manuscript.

It is remarkable that a lot of attention is put on performance and expressive aspects in the manuscript. There is a plethora of dynamic markings in the chants, which along with P. Koridze's notated manuscripts, reference the peculiarities of chant performance aesthetic in ancient Georgia (frequently ignored today) and the importance of musical dynamics and expressiveness during the performance process.

Based on the dynamic markings shown in the manuscript, it becomes clear that chant verses are frequently begun in a calm manner, then they intensify and finally end as they are started. Similar indications related to a chant's dynamics and expression are found in Vasil Karbelashvili's introduction to *Vespers*, where when talking about how Kartl-Kakhetian chant is performed, the author explains, "Each verse must usually begin calmly and quietly, intensify in the middle, and then end just as quietly; at the very end, however, it must be *marcato* and *grave*". (Karbelashvili, 1897:IX)

The labels for chant voices in Mrevlishvili's manuscript are assigned as follows: *first modzakhili*, *second modzakhili*, and bass. Chant parts are transcribed in the alto and bass clefs with the metric grouping of 4/4.¹⁴

Almost all the chants from the Liturgy of John Chrysostom are brought together in the collection, with the exception of the antiphons ("Bless the Lord, My Soul", "Only-begotten Son", "The Beatitudes") and the hymn "Receive the Body of Christ". Out of the prokeimena for the Epistles, only prokeimenon in tone 1 is included in the collection. There is also one example of an Alleluia shown without any indication of a tone.

A trace of the chants being reworked or arranged into more than three voices is attested in the collection (in the Trisagion hymn and from "We Worship the Father and the Son" to the end). There are also some spots where notes have been erased and other voice leadings have been written over the top. Because of this, it is quite difficult to make out the manuscript's old, original variants in some chants, although it is still possible.

These alterations were supposedly introduced by Andria Mrevlishvili himself later on and they represent an unsuccessful attempt at reworking the chants for a four-voice choir (probably mixed). A comparison of Mrevlishvili's manuscript with the chants redone by Klenovsky shows that these changes must not have been done by Klenovsky. As his contemporaries note, Andria Mrevlishvili was one of the first to attempt arranging Georgian chants for a 4-voice choir.

An abundance of added syllables inserted into the chant texts captures the attention in the manuscript: *a, i, e, u, vi, aka, ki*. This phenomenon is found in almost all the chants, apart from the litanies and some recitative examples. From the standpoint of added phonemes, the Cherubic Hymn, "That We May Receive", "Holy, Holy, Holy", "We Worship You", and the communion hymn have the most... There are some chants where the phonemes are inserted directly into the words and they join sung vowels (*aia, oio, eie, uiu*). We also encounter some hymns where entire verses are constructed on phonemes (*akaia, auvi*). These additional phonemes represent a rarity in chants of the Karbelashvili tradition, whereas they are found comparatively more frequently in sources containing other Eastern Georgian chant traditions. This phenomenon is more commonly seen in notated or audio sources reflecting the Western Georgian chant tradition, particularly that of the Shemokmedi school.

---

¹⁴ As in the case of other chant traditions, this metric division is conditional in Archimandrite Sophron's/Mrevlishvili's chants, it does not match the phrasing and fluid nature of the music, and thus has been ignored in the present publication.

The Sophron/Mrevlishvili version of the Cherubic Hymn is interesting, which directly segues into the chant "That We May Receive". It is known that the Cherubic Hymn and "That We May Receive" are a single hymn and were performed together in the old days. Therefore, the old performance tradition is shown in the manuscript (there are similar cases in other hymns bearing the same title in Anthology Vol. 1, 3, 4, 18, and the present one). Sophron's chant, "Long Lord Have Mercy" must also be an indicator of the viability of the old performance tradition, which has the word "chven" added in the manuscript: "Upalo shegitskalen chven" ("Lord have mercy on us") (a similar occurrence is attested in the Karbelashvili litanies in Anth. Vol. 2).

The Musical Language

The hymnodic melodies in most of the chants notated by Mrevlishvili are generally of an aesthetic, stylistic, and intonational nature, yet they are clearly more or less different in their melodic contour. There are some melodic models in this source that are not in notated sources showing other chant traditions.

The harmony and texture of the chants in Mrevlishvili's manuscript are equivalent to the general Georgian chant style. Moreover, there are some occurrences that are typical only for this collection. Foremost is the use of a quartal-hexachord as the initial harmony for a hymn or verse, as well as starting a chant on a major third. Frequent recitative (*tsartkma*, *avaji*) on quintal-heptachord and quartal-hexachord, as well as major third sonorities may also be considered features of the harmonic individualism and disparity of Archimandrite Sophron's chant tradition. This is quite rare for hymns of other Georgian chant traditions.

Alongside the cadential structures typical for other chant traditions, there are some original cadences characteristic only of Mrevlishvili's manuscript. In regard to voice harmonization in cadential figures, frequently ending verses on a quintal-heptachord must be considered one of the stylistic phenomena of Sophron's chants (this phenomenon is found in the hymns of other traditions, but not as often as it is here). Holding the voices in cadential structures also represents a stylistic feature, presented in three forms in the manuscript: a sixth within a pure fifth, a quintal-hexachord in a pure fifth, and a quartal-quintachord in a pure fifth. Another stylistic feature of Sophron's hymns is the first voice joining with the second voice during cadential turns, which is found in all cadential turns

ending on a fifth in Mrevlishvili's manuscript, with a few exceptions (in other chant traditions, the unison merger of the 2nd and bass voices in this type of cadence is immeasurably more frequent). In all, regular, original, melodic cadential structures are apparent in Mrevlishvili's manuscript, running through the entire liturgical rite like leitmotifs and coming across as kind of a stylistic phenomenon.

There is the textural, polyphonic thought of traditional chant in the hymns notated by Mrevlishvili. The texture of the Sophron chants, on one hand, is primarily distinguished by a coordination equivalent to the simple, plainchant style - a close, tertian layout of the upper two voices - on the other hand, there are melismatic, micro-motivic, and melodic decorations similar to the *gamshvenebuli*, ornamented Karbelashvili style, as well as active and developed melodic, polyphonic movement in the bass part notable in ornamented hymns from Western Georgia. When freely interpreting the bass part in this manner during the process of harmonizing it with the upper voices, the pure intervals are sometimes replaced by dissonant intervals, there are some broad harmonic sonorities and the texture's vertical parameters increase.

Apart from this, the parallel movement of all three voices on a quartal-heptachord in a chant must be pointed out as one of the original stylistic features of Sophron's hymns from the John the Baptist Monastery school, which is not present in the other chant traditions. There is also some unison movement of the upper two voices in chant verses, during which two-voice sections are produced; and the frequent, preferential usage of hexa-octachords, quartal-hexachords, and quintal-heptachords (which we think could be viewed as leitmotif harmonies of Sophron-Mrevlishvili chant.)

In all, these individual, stylistic features of Archimandrite Sophron's chants notated by Mrevlishvili (peculiarities in the melodic models, harmony, and texture), indubitably reflect an original, and one of the oldest Georgian chant traditions - that of John the Baptist Monastery. The names of the persons saving and preserving this tradition - Archimandrite Sophron (Eristavi) and Andria Mrevlishvili - however, must be remembered with gratefulness and due respect alongside the patrons of our sacred music: the great names of Philimon Koridze, the Karbelashvili Brothers, Ekvtime Kereselidze, Razhden Khundadze, Mikheil Ippolitov-Ivanov, Zakaria Paliashvili, Dimitri Arakishvili, Davit Chijavadze, Mikheil Elizbarashvili, Davit Molodinashvili, Artem Erkomaishvili, Kakhi Rosebashvili, Anzor Erkomaishvili, and others.

Gocha Bidzinashvili

Archives, Manuscripts, Literature, and Notated Collections Used and Cited

- Zarapishvili, Ilia (1895).** "Kakhetian Songs and Chant and Mr. Nikoloz Klenovsky, son of Simon, the Director of the Tbilisi Musical Institute". *Iveria*, 1895: #135:2-3 (in Georgian);
- Karbelashvili, Polievktos (1898).** *Georgian Secular and Sacred Modes*. Tbilisi, Ek. Iv. Kheladze Press, 1898 (in Georgian);
- Karbelashvili, Vasil (Stepane) (1897).** *Kartl-Kakhetian Chant in the "Karbelaant" Mode, Vespers, Transcribed into notation by Priest Vasil Karbelashvili. Part 1*. Tbilisi, M. Sharadze and Co. Press, 1897;
- "L. Iverieli" (pseudonym) (1878).** "About Georgian Chant". *Iveria*, 1878: #38:6-9 (in Georgian);
- Machurishvili, Giorgi; Togonidze, Luarsab (2012).** *The Lives and Work of Clergy Active in the 18th-20th Centuries*. Tbilisi: Pirvelad Iko Sitkva, 2012 (in Georgian);
- Togonidze, Luarsab; Machurishvili, Giorgi (2013).** "Archimandrite Sophron, 1783-1853". *Sapatriarkos Utskebani*, 2013: #10:18 (in Georgian);
- Mrevlishvili, Andria (1842).** *The Service of Liturgy, in the Georgian Mode [Georgian Tradition], in Three Voices* (manuscript). Russian National Museum of Music; ГЦММК КП-9334/13 - Ф-370-437 (in Georgian);
- Mrevlishvili, Andria (1878).** "Letter to the Editor". *Droeba*, February, 1878: #31:3 (in Georgian);
- Mshvelidze, Archil (1976).** *Essays on the History of Music Education in Georgia*. Tbilisi, Khelovneba, 1976 (in Georgian);
- Nichiperovich, Boris (2020).** *Russian Church Leadership in Georgia in the 19th Century and the Beginning of the 20th Century*. Dissertation. Tbilisi, St. Andria the First-called Georgian University of the Georgian Patriarchate (in Georgian);
- The National Archives of Georgia. Fund 488. Inventory 1. Book 2. Case 2928;**
- Shugliashvili, David (2011).** "About One Manuscript by Otari Chijavadze". In the collection: *Otari Chijavadze*. Ed. N. Zumbadze, K. Matiashvili, D. Shugliashvili, K. Bakradze, M. Chakchakishvili. Pg. 46-60. Tbilisi, Tbilisi Vano Sarajishvili State Conservatoire;
- Chkheidze, Tamar (1997).** *The Service of Divine Liturgy in the Georgian Practice (A Musical, Liturgical Aspect)*. Dissertation for PhD degree in Art History. Tbilisi V. Sarajishvili State Conservatoire (in Georgian);
- Tsamtsishvili, Amiran (1955).** "Andria Mrevlishvili". In the collection: *The Georgian Figures and Public Teachers of National Education*. Pg. 3-8. Tbilisi: Georgian SSR Ministry of Education, Public Education. State Museum (in Georgian);
- Кленовский, Николай Семёнович (1902).** *Песнопения на Литургии св. Иоанна Златоуста грузинского (кахетинского) распева*. Санкт-Петербург; 1902;
- Сушиашвили Магда (2017).** *Мревлишвили*. Православная энциклопедия. Стр.537. Москва; 2017.

ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია International transcription of the Georgian alphabet

Mkhedruli	Roman	IPA	Examples	Pronunciation Tips
ა	a	/a/	f <u>a</u> ther	open "ah" vowel sound
ბ	b	/b/	<u>b</u> less	
გ	g	/g/	<u>g</u> iven	
დ	d	/d/	<u>d</u> ay	
ე	e	/ɛ/	s <u>e</u> t	open "eh" vowel sound, between "wet" or "wait". Spanish or German "e".
ვ	v	/v/	<u>v</u> et	vat/twine/tuft - this sound is often "w" when it follows another consonant, or sometimes like "f" when between consonants
ზ	z	/z/	<u>z</u> enith	
თ	t	/t ^(h) /	<u>t</u> oday	
ი	i	/i/	<u>m</u> ee <u>t</u>	bright "ee" vowel sound
კ	k'	/k'/	<u>p</u> ick	non-aspirated "k" has no "h" breathiness in it. Slightly percussive
ლ	l	/l/	<u>l</u> ife	
მ	m	/m/	<u>m</u> entor	
ნ	n	/n/	<u>n</u> ew	
ო	o	/ɔ/	<u>g</u> o	round "oh" vowel sound
პ	p'	/p'/	<u>u</u> pkeep	non-aspirated "p" has no breathy "h" sound in it
ჟ	zh	/z/	plea <u>s</u> ure	
რ	r	/r/	-	Rolled "r" behind the upper teeth.
ს	s	/s/	<u>s</u> ee	
ტ	t'	/t'/	<u>s</u> i <u>t</u> com	non-aspirated "t"
უ	u	/u/	<u>r</u> oo <u>t</u>	pursed lips round "oo" vowel sound
ფ	p	/p ^(h) /	<u>p</u> ilgrim	soft "p" with plenty of "h" breathiness in it
ქ	k	/k ^(h) /	<u>c</u> all	soft "k" with plenty of "h" breathiness in it
ყ	gh	/ɣ/	Pa <u>r</u> is	Like French "r", produced in back of the throat at the same place as "g" but with friction like "kh". Not overly pronounced or audible
ყ	q	/q'/	-	Produced in the throat as a light glottal stop. Not overly pronounced or audible
შ	sh	/ʃ/	<u>s</u> hine	
ჩ	ch	/tʃ ^(h) /	<u>c</u> hoo <u>s</u> e	
ც	ts	/ts ^(h) /	<u>s</u> e <u>t</u> s	
ძ	dz	/dz/	<u>n</u> o <u>d</u> s	
წ	ts'	/ts'/	<u>s</u> i <u>t</u> s near	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ts"
ჭ	ch'	/tʃ'/	<u>m</u> u <u>c</u> h noise	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ch"
ხ	kh	/x/	Ba <u>ch</u>	As in Yiddish chutzpah, Scottish loch
ჯ	j	/dʒ/	<u>j</u> oy	
ჰ	h	/h/	<u>h</u> ymn	

© John A. Graham.

Modified from version in "The Transmission and Transcription of Georgian Liturgical Chant," Ph.D. dissertation (Princeton, 2015)

სოფრონ არქიმანდრიტისაგან (ერისთავი)

ანდრია მრევლიშვილის მიერ ჩანერილი

იოანე ოქროპირის

წირვის საგალობლები

აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

* * *

Chants for the Liturgy of

John Chrysostom

Transcribed by Andria Mrevlishvili from

Archimandrite Sophron (Eristavi)

The Chanting Tradition of Eastern Georgia

დიდი კვერექსი

Great Litany

ჩქარის ხელის ქნევით [მოდრავი ტემპით] — Allegretto

1

p ა - - - - - *p* მინ!

p ა - - - - - *p* მინ!

p a - - - - - *p* min!

2

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

p u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

3

p შენ, უ - - - - - *p* ფა - - - - - ლო!

p შენ, უ - - - - - *p* ფა - - - - - ლო!

p shen, u - - - - - *p* pa - - - - - lo!

4

p ა - - - - - *p* მინ!

p ა - - - - - *p* მინ!

p a - - - - - *p* min!

5. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ Come, Let Us Worship

1) *p* მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - უ - ვრ - დეთ
p მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - უ - ვრ - დეთ
p mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset da she - u - vr - det

ქრის - ტე - ი - ე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
 ქრის - ტე - ი - ე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
f kris - t'e - i - e - sa! *f* gva - tskhov - nen

ჩვე - ი - ენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
 ჩვე - ი - ენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
p chve - i - en, dze - o ghvti - sa - o,

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) წერილი შრიფტით მოცემული ეს სვლა ხელნაწერში მოგვიანებითაა ჩამატებული, მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდი — გადაშლილია.

3) ხელნაწერში აქ სოლ დიეზია.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) This voice leading shown in the smaller script had been added later in the manuscript, that printed in the large script was crossed out.

3) There is a G sharp in the original manuscript.

კვირას — Sundays 1)

ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
a - ghdgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

სადაგ დღეებში — Weekdays

p წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
p წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
p ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი:
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი:
mga - lo - bel - ni shen - ni:

„ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
„ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
„a - li - lu - i - a!“

1) კვირას სათქმელი მუხლი ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში მხოლოდ სადაგი დღეების მუხლია.

1) The verse to be sung on Sundays has been added by the editors. A verse for only weekdays is shown in the manuscript.

6. უფალო, აცხოვნენ

Save, O Lord

1) *f* უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი და ი - სმი - ნე ჩვე - ნი!

f უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი და ი - სმი - ნე ჩვე - ნი!

f u - pa - lo, a - tskhov-nen k'e - til - msa - khur - ni da i - smi - ne chve - nil

7. ამინ

Amen

1) *p* ა - - - - - მინ!

p ა - - - - - მინ!

p a - - - - - min!

8. წმიდაო ღმერთო

Holy God

1) *p* წმი-და - ო ღმერ-თო, წმი - (ნ) - და - ო

p წმი-და - ო ღმერ-თო, წმი - (ნ) - და - ო

p ts'mi-da - o ghmer-to, ts'mi - (n) - da - o

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

p
ძლი - ე - რო, წმი - (ნ) - და - ო უკვ - და -
ძლი - ე - რო, წმი - (ნ) - და - ო უკვ - და -
dzli - e - ro, ts'mi - (n) - da - o uk'v - da -

p
ვო შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ვო შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
vo she - gvi - she ts'qa - len chven!

p
დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა; ან და მა-რა-დის და უ-კუ-ნი-თი
დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა; ან და მა-რა-დის და უ-კუ-ნი-თი
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa; ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti

p
უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ! წმი - (ნ) - და - ო უკვ - და - ვო,
უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ! წმი - (ნ) - და - ო უკვ - და - ვო,
u - k'u - ni - sa - mde; a - min! ts'mi - (n) - da - o uk'v - da - vo,

1)

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

she - gvi - ts'qa - len chven!

9. წარდგომა სამოციქულოსი

Prokeimenon for the Epistle

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,

i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da,

და ვი - თარ - ცა ჩვენ შე - ი - ენ გე - ი - ე - სავთ!

da vi - tar - tsa chven she - i - en ge - i - e - savt!

და ვი - თარ - ცა ჩვენ შე - ი - ენ გე - ი - ე - სავთ!

da vi - tar - tsa chven she - i - en ge - i - e - savt!

1) ანდრია მრევლიშვილი: „[კვლავ] თავიდან წმინდაო ღმერთო“.

1) Andria Mrevlishvili: "[Again] 'Holy God' from the beginning".

10. ალილუია

Alleluia

1) *p*

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ი - ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ი - ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - i - a - li - lu - i - a!

11. და სულისაცა შენისა თანა

And with Your Spirit

1)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

12. დიდება შენდა, უფალო

Glory to You, Lord

1)

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მრჩობლი კვერეუსი

Augmented Litany

13

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

14

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

15

p ა - - - - - *pp* მინ!
p ა - - - - - *pp* მინ!
p ა - - - - - *pp* min!

a - - - - - min!

კვერეუსი

Litany

16

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

17

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!

mogv - mad - len, u - pa - lo!

18

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

19

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

20. უფალო, შეგვიწყალებ

(გრძელი)

Lord, Have Mercy

(Long)

1) *p*
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ი - ა - ი - ა - ი - ა -

2)
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ი - ა - ი - ა - ი - ა -

p
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - i - a - i - a - i -

ა - ჯ - ი - ა - ა - ი - ა - ა - ი - ა -

p
ა - ჯ - ი - ა - ა - ი - ა - ა - ი - ა -

p
ა - ka - i - a - a - i - a - a - i - a

ლენ ჩვენ!
ლენ ჩვენ!
ლენ ჩვენ!

len chven!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ფარჩილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ყველგან ჩვენი ჩამატებულია. მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) All accidentals that appear in parentheses were added by the editors. They can be sung (or not sung) at will.

21. რომელნი ქერუბიმთა Let Us, the Cherubim

1)

რო - ი - ო - მე - ლნი ქე - რუ -
 რო - ი - ო - მე - ლნი ქე - რუ -
 ro - i - o - me - lni ke - ru -

ბი - მთა სა - ი - ა - ი - დუ - მ -
 ბი - მთა სა - ი - ა - ი - დუ - მ -
 bi - mta sa - i - a - i - du - m -

ლო - ი - ო ვე - ი - ე - ი - ე - მსგა -
 ლო - ი - ო ვე - ი - ე - ი - ე - მსგა -
 lo - i - o ve - i - e - i - e - msga -

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
 1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

e - i - e - i - e

ა - ვ - სე - გ - ი - გ - ი - გ - ნით,
ა - ვ - სე - გ - ი - გ - ნით,
a - v - se - e - - - nit,

tskho - i - o - vel - s - mqo - pe - i - li p - sa

და ცხო - ი - ო - ველ - ს - მყო - ფე - ი - ლი p - სა
და ცხო - ი - ო - ველ - ს - მყო - ფე - ი - ლი p - სა
da tskho - vel - s - mqo - pe - li - sa

sa - i - a - i - a - me - i - e - e - i - e - i - e - i - e -

სა - ი - ა - ი - ა - მე - ი - ე - ე - ი - ე - ი - ე - ი - ე -
სა - ი - ა - ი - ა - მე - ი - ე - ე - ი - ე - ი - ე - ი - ე -
sa - i - a - i - a - me - - - -

e - i - e - bi - sa

გ - ი - გ - ბი - სა სამ - წმი - და - ი - არ - სო - ი - ო -
გ - ი - გ - ბი - სა სამ - წმი - და - ი - არ - სო - ი - ო -
e - bi - sa sam - ts'mi - da - i - ar - so - i - o -

bi - sa - i - a - i - a - i - a *f*

ბი - სა - ი - ა - ი - ა - ი - ა *f* და -

ბი - სა - ი - ა - ი - ა - ი - ა *f* და -

bi - sa *f* da ga -

ლო - ბა - სა შევ - სნი -

ლო - ბა - სა შევ - სნი -

lo - ba - sa shev - sts'i -

რა - ი - ავტ, *p* go - i - o - i - o

რა - ი - ავტ, *p* ყო - ი - ი - ი - ი - 30 - ლ -

რა - ი - ავტ, *p* ყო - ი - ი - ი - ი - 30 - ლ -

ravt, *p* go - - - ve - li -

30 *p* o - i - o - i - o

30 მ - სო - ფლი - ი - ი - ი - ი - ი -

30 მ - სო - ფლი - ი - ი - ი - ი - ი -

ve m - so - pli - o

i - e - o - i - o - t zru

და - უ - ტე - ნ - გ - მ - ნ - მ - თ ზრუ -
და - უ - ტე - ნ - გ - მ - ნ - მ - თ ზრუ -
da - u - t'e - o - t zru -

ნვა - ი - ა - ი - ა, და ვი - თა - ი - ა - ი - ა -
ნვა - ი - ა - ი - ა, და ვი - თა - ი - ა -
nva - i - a - i - a, da vi - ta - i - a - i - a -
rtsa - i - a - i - a - i - a

რცა - ნ - ა - ნ - ა - ნ - ა - ა - ნ - ა - ნ - ა - უ - ვი -
რცა - ნ - ა - ნ - ა - ნ - ა - ა - ნ - ა - ნ - ა - უ - ვი -
rtsa - i - a - i - a - a - i - a - i - a - u - vi -

ი - ა - ი - ა -
i - a - i - a -

ო - ჯ - ნ - ო - ო - ო - ნ - ო - ნ - ო - ო - ო - ნ -
 ო - ჯ - ნ - ო - ო - ო - ნ - ო - ნ - ო - ო - ო - ნ -
 ა - კა - ი - ა - ა - ი - ა - ი - ა - ი -

ო - ნ - ო - ო - ჯ - ნ - ო - ნ - ო - უ - ვი -
 ო - ნ - ო - ო - ჯ - ნ - ო - ნ - ო - უ - ვი -
 ა - ი - ა - ა - კა - ი - ა - ი - ა - უ - ვი -

- - ო - ჯ - ო - ჯ - ნ - ო - უ - ვი -
 - - ო - ჯ - ო - ჯ - ნ - ო - უ - ვი -
 - - ა - კა - ა - კა - ი - ა - უ - ვი -

ო - ჯ - ნ - ო - ნ - ო - ო - ნ - ო - ნ - ო -
 ო - ჯ - ნ - ო - ნ - ო - ო - ნ - ო - ნ - ო -
 ა - კა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - ი - ა

22. მეუფისა ყოველთასა¹⁾

That We May Raise

ა - ი - ა - კა - ა - ი - ა - ი - ა

a - i - a - ka - a - i - a - i - a

ჩქარის ხელის ქნევით [მოძრავი ტემპით] — Allegro

მე - უ - ფი - სა ყო - ი - ო - ველ -

me - u - pi - sa qo - i - o - vel -

თა - ი - ა - ი - ა - სა - ი - ა

ta - i - a - i - a - sa - i - a

1) აქ „მეუფისა ყოველთასა“-ს სათაური და დასაწყისი ჩვენი გამოყოფილია. ხელნაწერში „რომელნი ქერუბიმთა“ და „და ვითარცა“ მკაფიოდ გამიჯნული არაა, თუმცა, ჩახაზულია ორმაგი ტაქტის ხაზი „მეუფისა ყოველთასა“-ს წინა მუხლის თავსა და ბოლოში. ისევე როგორც სხვა არაერთ ჰიმნში (იხ. ანთ., ტ. I, №62—64; ტ. III, №214, 216; ტ. IV, №39—142; 179—183 და სხვ.), წინამდებარე ნიმუშშიც ჩანს, რომ ძველად დიდი შესვლის თანმხლები საგალობლის პოეტური ტექსტის გაყოფის მომენტი ცვალებადი იყო.

ჩვენი აზრით, წინა გვერდზე ბოლო უნისონური კადანსი და ორმაგი ტაქტის ხაზი დიდი შესვლისთვის განკუთვნილ პაუზაზე მიუთითებს, რის შემდეგაც იწყება დიდი შესვლის თანმხლები „მეუფისა ყოველთასა“.

1) The title and beginning of "That We May Raise" have been isolated by the editors here. In the manuscript, the Cherubic Hymn and "That We May Raise" are not clearly separated, although a double bar line had been sketched in at the start of the previous verse of "That We May Raise" and at the end. As it is in many other hymns (see Anth. Vol. 1, #62-64; Vol. 3, #214, 216; Vol. 4, #39-142; #179-183, etc.), it seems in the present work that the moment of splitting the poetic text of the chant accompanying the Great Entrance was variable in the old days.

In our opinion, the last unison cadence and double bar line on the previous page indicate a pause intended for the Great Entrance, after which "That We May Raise" begins in tandem with the Great Entrance.

შემ - წყნა - ი - ა - რე - ბე - ლთა, ან - გე - ლოზ - თა - ე - ი - ჭრ
შემ - წყნა - ი - ა - რე - ბე - ლთა, ან - გე - ლოზ - თა - ე - ი - ჭრ
shem-ts'qna - i - a - re - be - lta, an - ge - loz - ta - e - i - chr

უ - ხი - ლა - ი - ა - ი - ა -
უ - ხი - ლა - ი - ა - ი - ა -
u - khi - la - i - a - i - a -

ვა - კა - ი - ა - ი - ა - ი - ად ძღვნის
ვა - კა - ი - ა - ი - ა - ი - ად ძღვნის
va - ka - i - a - i - a - i - ad dzghvnis

შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ი - ა - ლი -
შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ი - ა - ლი -
shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu - i - a! a - i - a - li -

სუ - ი - უ - ი - უ - ი - - - ა - - -
 სუ - ი - უ - ი - უ - ი - - - ა - - -
 lu - i - u - i - u - i - - - a - - -

- ი - ა - ი - ა - ი - ა - ლი - ლუ - ი - უ - ი - ა!
 - ი - ა - ი - ა - ი - ა - ლი - ლუ - ი - უ - ი - ა!
 - i - a - i - a - i a - li - lu - i - u - i - a!

თხოვნითი კვერეხი

Beseeching Litany

23

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! *p*

p უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! *p*

p u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! *p*

24

p მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - ლო! *p*

p მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - ლო! *p*

p mo - gvma - dlen, u - pa - lo!

25

p შენ, უ - ფა - ლო! *p*

p შენ, უ - ფა - ლო! *p*

p shen, u - pa - lo!

26

p ა - - - - - მინ! *p*

p ა - - - - - მინ! *p*

p a - - - - - min!

27. და სულისაცა შენისა თანა

And with Your Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

1)

f da su - li - sa - ca Se - ni - sa Ta - na!

28. მამასა და ძესა Father, Son

მა - ი - ა - მა - სა და ძე - სა

მა - ი - ა - მა - სა და ძე - სა

f ma - i - a - ma - sa da Ze - sa

და - ი - ა წმი და - სა სულ - სა

და - ი - ა წმი და - სა სულ - სა

f სა - მე - ბა - სა

f სა - მე - ბა - სა

f სა - მე - ბა - სა

da - i - a wmi da - sa sul - sa

f sa - me - ba - sa

ერთ-არ-სე-ბა-სა და გა-ნუ-ყო-ფე-ი-ელ-სა!

ერთ-არ-სე-ბა-სა და გა-ნუ-ყო-ფე-ი-ელ-სა!

1)

erT - ar - se - ba - sa da ga - nu - yo - fe - i - el - sa!

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია. 1) There is a B natural in the original manuscript.

29. მრწამსი The Creed

1) 2)

p მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა მპყრო - ბე - ლი, *p* შემოქმედი

p მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა მპყრო - ბე - ლი, *p* შემოქმედი

p mrts'ams: er - ti ghmer - ti, ma - ma qov - li - sa mp'qro - be - li, *p* shemokmedi

ცათა და ქვეყანი - სა, ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა;

ცათა და ქვეყანი - სა, ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა;

tsata da kveqani - sa, khilulta qovelta da a - ra khi - lul - ta;

და ერთი უფალი იესო ქრი - სტე, *p* ძე ღვთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი

და ერთი უფალი იესო ქრი - სტე, *p* ძე ღვთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი

da erti upali ieso kri - st'e, *p* dze ghvtisa mkholod - shobili, mamisagan shobili

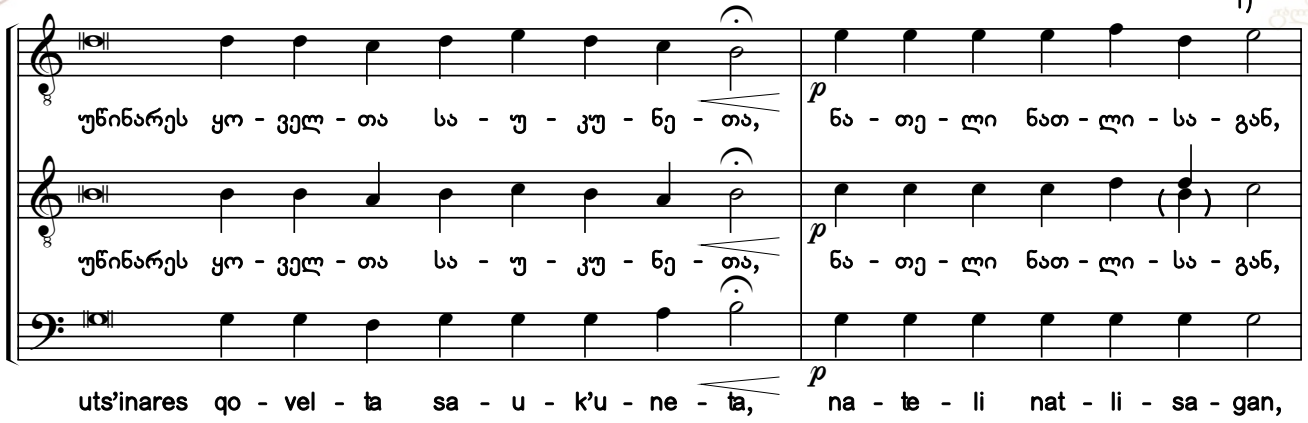
1) ხელნაწერში გასაღებში ლა ბემოლია აღნიშნული.

2) ხელნაწერში რეჩიტატივა და რიტმული პულსაცია მეოთხედი გრძლიობის თანაყვარადობებით მიმდინარეობს.

1) The original manuscript contains an A flat in the key signature.

2) The recitative and rhythmic pulsation in the manuscript proceeds in pitches of quarter note durations.

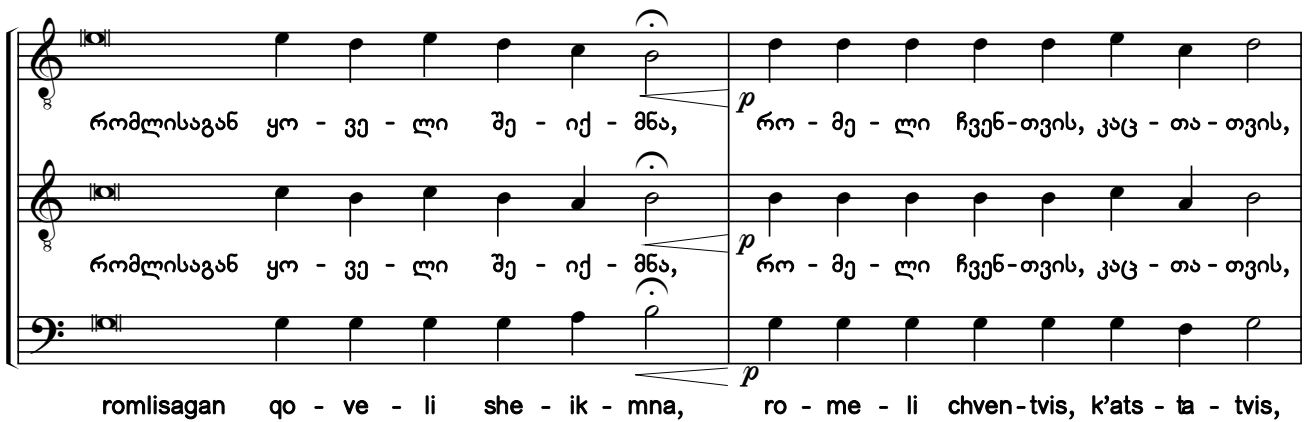
1)

უნინარეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა, *p* ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან,
 უნინარეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა, *p* ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან,
 uts'inares qo - vel - ta sa - u - k'u - ne - ta, *p* na - te - li nat - li - sa - gan,

p ღმერთი ჭეშმარიტი ღვთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა,
p ღმერთი ჭეშმარიტი ღვთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა,
p ghmerti ch'eshmarit'i ghvtisagan ch'eshmarit'isa, shobili da ara kmnili, tana - arsi mamisa,

რომლისაგან ყო - ვე - ლი შე - იქ - მნა, *p* რო - მე - ლი ჩვენ-თვის, კაც - თა - თვის,
 რომლისაგან ყო - ვე - ლი შე - იქ - მნა, *p* რო - მე - ლი ჩვენ-თვის, კაც - თა - თვის,
 romlisagan qo - ve - li she - ik - mna, *p* ro - me - li chven-tvis, k'ats - ta - tvis,

და ჩვენისა ცხოვრებისათვის, გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა
 და ჩვენისა ცხოვრებისათვის, გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა
 da chvenisa tskhovrebitvis, gardamokhda zetsit da khortsni sheiskhna sulisagan ts'midisa

1) ხელნაწერში გაურკვეველია, ამ თანაჟღერადობაზე *diminuendo*-ა აღნიშნული, თუ აქცენტი.

1) It is unclear in the manuscript as to whether a *diminuendo* or an accent is marked on this pitch.

და მა - რი - ა - მი - სა - გან ქალ - წუ - ლი - სა და გან - კაც - ნა,
და მა - რი - ა - მი - სა - გან ქალ - წუ - ლი - სა და გან - კაც - ნა,
da ma - ri - a - mi - sa - gan kal - ts'u - li - sa da gan - k'ats - na,

და ჯვარს ეცვა ჩვენთვის, პონტოელისა პილატეს - ზე, და ივნო, და დაეფლა, და
და ჯვარს ეცვა ჩვენთვის, პონტოელისა პილატეს - ზე, და ივნო, და დაეფლა, და
da jvars etsva chventvis, p'ont'oelisa p'ilat'es - ze, da ivno, da daepla, da

აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა, და ამალღდა ზეცად,
აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა, და ამალღდა ზეცად,
aghdga mesamesadghe - sa, msgav - sad ts'e - ri - li - sa, *p* da amaghlda zetsad,

და მჯდომარე არს მარჯვენით მამისა, და კვალად მომავალ არს დიდებით,
და მჯდომარე არს მარჯვენით მამისა, და კვალად მომავალ არს დიდებით,
da mjdomare ars marjvenit mamisa, da k'valad momaval ars didebit,

განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა, რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა
განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა, რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა
gansjad tskhovelta da mk'vdar - ta, rom - li - sa su - fe - vi - sa a - ra

არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს - მყოფელი,
არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს - მყოფელი,
ars da - sa - srul; da sulī ts'mida, upali da tskhovels - mqopeli,

რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,
რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,
romeli mamisagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana taqvanis - itsemebis da ididebis,

რო - მე - ლი იტ - ყო - და წი - ნა - სწარ - მეტყ - ველ - თა მი - ერ;
რო - მე - ლი იტ - ყო - და წი - ნა - სწარ - მეტყ - ველ - თა მი - ერ;
ro - me - li it' - qo - da ts'i - na - sts'ar - met'q - vel - ta mi - er;

p
ერ - თი, წმი - და, კა - თო - ლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა!
p
er - ti, ts'mi - da, k'a - to - li - k'e da sa - mo - tsi - ku - lo e - k'le - si - a!

აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა ნათ - ლის - ლე - ბა - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად
აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა ნათ - ლის - ლე - ბა - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად
agh - vi - a - reb ert - sa nat - lis - ghe - ba - sa mo - sa - t'e - ve - be - lad

ცო - დვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე-თით და ცხოვ - რე -
ცო - დვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე-თით და ცხოვ - რე -
tso - dva - ta! mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit da tskhov - re -

ბა - სა მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
ბა - სა მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
ba - sa mer - mi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

1) ხელნაწერში გაურკვეველია, აქ ბანის ორი ალტერნატიული ვერსიაა მოცემული, თუ ოთხხმიანი ფაქტურა.

1) Here in the manuscript, it is unclear as to whether two alternate versions of the bass part are shown, or a four-voice texture.

30. წყალობა! მშვიდობა!

A Mercy of Peace

1) *f*

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!

f

ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

31. და სულისაცა შენისა თანა

And with Your Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

32. გვაქვს უფლისა მიმართ

We Lift Them Up

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) ხელნაწერში №30—37 ექვარისტული ჰიმნებში, ბანის პარტიაში ზოგჯერ განსხვავებული, ზოგჯერ პირველადი ჩანაწერის იდენტური ფერის მელნით, გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული. ამასთან, ტენორის გასაღებით ჩაწერილ I—II ხმების პარტიაში ზოგჯერ მესამე ხაზზეა აღნიშნული ბემოლი (რაც ლა ბემოლი გამოდის).

1) In the manuscripts Eucharistic hymns #30-37, B flat is sometimes denoted in different colors of ink in the bass part, and sometimes in a color identical to the initial transcription in the key signature. Moreover, a flat is sometimes marked on the third line of the tenor clef in the first and second voices (which turns out to be A flat).

33. ღირს არს და მართალ Meet and Right It Is

p

ღირ - ს'ა - არს და მარ - თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა

p

ღირ - ს'ა - არს და მარ - თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა

p

ghir - s'a - ars da mar - tal ta - qva - nis - tse - ma

მა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,

მა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,

ma - mi - sa da dzi - sa da ts'mi - di - sa su - li - sa,

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გან - უ - ყო - ფე -

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გან - უ - ყო - ფე -

sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa da gan - u - qo - pe -

1)

ლი - - - - - ი - -

ლი - - - - - ი - -

li - - - - - i - -

1) ხელნაწერში აქ ფრჩხილებში ჩასმული მარცვალი „ლი“-ა.
1) There is a syllable "li" placed in parentheses here in the manuscript.

1) 2)

სა!
სა!
sa!

(h) (h) (h)

sa!

34. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო Holy, Holy, Holy

p 3)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა - ლო სა - ბა -

p

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა - ლო სა - ბა -

p

ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o u - pa - lo sa - ba -

- 1) ხელნაწერში აქ ფრჩხილებში ჩასმული გაურკვეველი მარცვალა ჩაწერილი — „ქი“, „ი“, „ქა“ ან „აი“.
  - 2) აქედან საგასაღებო ნიშნები ჩვენი შეცვლილია.
  - 3) მესამე „წმიდაო“ და მისი გასამღერებელი თანაჟღერადობები ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში ისინი არაა.
- 1) An indeterminate syllable is placed in parentheses here in the manuscript - either "ki", "i", "ka", or "ai".
  - 2) From here, the change in the key signature was added by the editors.
  - 3) The third "ts'midao [Holy]" and pitches to be sung to it have been added in by the editors. They are not in the manuscript.

p

ოთ, სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი და

ოთ, სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი და

ოთ, *p* sa - vse a - ri - an tsa - ni da

ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

kve - qa - na di - de - bi - ta she - ni - ta!

ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი

ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი

o - sa - na ma - ghal - ta shi - na! k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა

1)

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა

sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta! o - sa - na ma - ghal - ta

1) ხელნაწერში აქ ფა ბეკარია.

1) There is a F natural in the original manuscript.

1)

shi - - - i - -

2)

- - - i - -

na - - - ka - - - a!

3) *ossia:*
ან ასე:

i - - na - - - ka - - - a!

- 1) ხელნაწერში აქ მეორედაა ჩანერილი მარცვალი „ში“.
- 2) აქედან საგასაღებო ნიშნები ჩვენი შეცვლილია.
- 3) №34—36 საგალობლების ბოლო მუხლის კილოური მიხრილობის (რედაქტირების) ალტერნატიული ვარიანტი.
  - 1) The syllable "shi" is written down twice here in the manuscript.
  - 2) From here, the change in the key signature was added by the editors.
  - 3) An alternative variant (redaction) of the final verse's modal turns for hymns #34-36.

35. ამინ Amen

Musical score for '35. ამინ Amen'. It consists of three staves (treble, alto, and bass clefs). The melody is simple and repetitive. The lyrics are 'ა - მინ!'. The piece ends with a fermata over the final note. Dynamics include *p* and *pp*.

36. ამინ Amen

Musical score for '36. ამინ Amen'. It consists of three staves. The melody is more complex than the previous piece. The lyrics are 'ა - მინ! ა - ი - ა - ი - ა - ი'. The piece features a key change to D major (indicated by a sharp sign on the F line) and includes a fermata. Dynamics include *p*.

Continuation of the musical score for '36. ამინ Amen'. It consists of three staves. The melody continues with a key change to D major (indicated by a sharp sign on the F line). The lyrics are 'ა - ი - ა - ა - ი - ა - მინ!'. The piece includes a fermata and dynamics like *p*.

Final continuation of the musical score for '36. ამინ Amen'. It consists of three staves. The melody continues with a key change to D major (indicated by a sharp sign on the F line). The lyrics are 'ა - ი - ა - ა - ი - ა - მინ!'. The piece includes a fermata and dynamics like *p*.

1) აქედან საგასაღებო ნიშნები ჩვენი შეცვლილია.

1) From here, the change in the key signature was added by the editors.

37. შენ გიგალობთ

We Praise Thee

f

შე - ი - ენ გი - გა - ლობთ,

შე - ი - ენ გი - გა - ლობთ,

she - i - en gi - ga - lobt,

f

შე - ი - ენ გა - კურ - თხევთ,

შე - ი - ენ გა - კურ - თხევთ,

she - i - en ga - k'ur - tkhevt,

p

შე - ი - ენ გმა-დლობთ, უ - ფა - ლო, და გე - ვედ - რე -

შე - ი - ენ გმა-დლობთ, უ - ფა - ლო, და გე - ვედ - რე -

she - i - en gma - dlobt, u - pa - lo, da ge - ved - re -

ბით, შენ, ღმერ - თო ჩვე - ი - ე - ი - ე -

ბით, შენ, ღმერ - თო ჩვე - ი - ე - ი - ე -

bit, shen, ghmer - to chve - i - e - i - e -

g - o - g - dg - o - g - - o - g - - o - g - -
g - o - g - dg - o - g - - o - g - - o - g - -
e - i - e - ke - i - e - - i - e - - i - e - -

ბმ - - მ - ნ - მ - ჯმ - - - - მ - ნ - მ - -
ბმ - - მ - ნ - მ - ჯმ - - - - მ - ნ - მ - -
no - - o - i - o - ko - - - - o - i - o - -

- - - მ - - - - ჯმ - ნ - მ - ნ - მ - -
- - - მ - - - - ჯმ - მ - ნ - მ - -
- - - o - - - - ko - i - o - i - o - -

*ა - უ - ვი - - - - - *f* ა!*
*ა - უ - ვი - - - - - *f* ა!*
*a - u - vi - - - - - *f* ა!*

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.
1) There is a B natural in the original manuscript.

38. ღირს არს ქვემარიტად

It Is Truly Meet

p
ღირ - ს'ა - არს ქვე - მა - რი-ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,
ღირ - ს'ა - არს ქვე - მა - რი-ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,
p
ghir - s'a - ars ch'esh - ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det,

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ი - ა - ი -
შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ი - ა - ი -
shen, ghvtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - i - a - i -

ა - ნატ - რელ ი-ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად
ა - ნატ - რელ ი-ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად
a - nat' - rel i-kmen, qov - lad u - bi - ts'od da de - dad

ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა ქე - რუ-ბი - მთა-სა
ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა ქე - რუ-ბი - მთა-სა
ghvti - sa chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o - sne - ssa ke - ru - bi - mta-sa

და - ი ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა,
და - ი ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა,
da - i a - ghma - t'e - bit u - zes - ta - e - ssa se - ra - pi - mta - sa,

გა - ნუხ - რწნე - ლა - დ მშო - ბელ - სა სი - ტყვი - სა ღვთი - სა - სა,
გა - ნუხ - რწნე - ლა - დ მშო - ბელ - სა სი - ტყვი - სა ღვთი - სა - სა,
ga - nukh - rts'ne - la - d msho - bel - sa si - t'qvi - sa ghvti - sa - sa,

მხო - ლო - სა ღვთის - მშო - ბელ - სა გა - ლო - ბით
მხო - ლო - სა ღვთის - მშო - ბელ - სა გა - ლო - ბით
mkho - lo - sa ghvtis - msho - bel - sa ga - lo - bit

გა - დი - დებ - დეთ!
გა - დი - დებ - დეთ!
ga - di - deb - det!

39. ყოველთა და ყოვლისათვის And All the People

ყოველთა და ყოვლისათვის

ყოველთა და ყოვლისათვის

qo - vel - ta da qov - li - sa

ა - ი - ა - კა - ი - ა - ა - ა - ა

ა - ი - ა - კა - ი - ა - ა - ა - ა

a - i - a - ka - i - a - a - a - a

თვის!

თვის!

tvis!

1) აქედან საგასაღებო ნიშნები ჩვენი შეცვლილია.
1) From here, the change in the key signature was added by the editors.

თხოვნითი კვერეხი

Beseeching Litany

40

მინ!

a - - - - - min!

41

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

42

მო - გვმა - ღლენ, უ - ფა - ლო!

mo - gvma - dlen, u - pa - lo!

43

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

44. მამაო ჩვენო

Our Father

ჩქარა [მოძრავი ტემპით] — Allegretto

მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
 მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
 mamao chveno, romeli khar tsata shina, ts'mida iqavn sa - khe - li she - ni,

მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა, ეგრეცა
 მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა, ეგრეცა
 movedin supeva sheni, iqavn neba sheni, vitartsa tsata shina, egretsა

ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს,
 ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს,
 kve - qa - na - sa ze - da; p'uri chveni arsobisa momets chven dghes,

და მომიტვევნ ჩვენ თანანადებნი ჩვე - ნნი, ვითარცა ჩვენ მიუტვევებთ თანამდებთა
 და მომიტვევნ ჩვენ თანანადებნი ჩვე - ნნი, ვითარცა ჩვენ მიუტვევებთ თანამდებთა
 da momit'ven chven tananadebni chve - nni, vitartsa chven miut'veebt tanamdebta

მათ ჩვენ - თა, და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - სა - ცდელ - სა,
მათ ჩვენ - თა, და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - სა - ცდელ - სა,
მათ ჩვენ - თა, და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - სა - ცდელ - სა,

mat chven - ta, da nu she - mi - qva - neb chven gan - sa - tsdel - sa,

ა - რა - მედ მიხ - სნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მედ მიხ - სნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მედ მიხ - სნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!

a - ra - med mikh - snen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

45. და სულისაცა შენისა თანა And with Your Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.

1) There is a B natural in the original manuscript.

46. შენ, უფალო; ამინ

(გრძელი)

To You, Lord; Amen

(Long)

1) *p*

შენ, უ - ფა - ა - მინ!
შენ, უ - ფა - ა - მინ!
shen, u - pa - a - min!

i - a - i - a

ა - ჯა - ა - მინ!
ა - ჯა - ა - მინ!
a - ka - i - a - a - min!

i - a - i - a - i - a

ლო!
მინ!
ლო!
მინ!
lo!
min!

a - მინ!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

47. ერთ არს

One Is Holy

ერთ არს წმი - და, ერთ არს უ - ფა - ლი, - ი - ე - სო ქრი - სტე;
ერთ არს წმი - და, ერთ არს უ - ფა - ლი, - ი - ე - სო ქრი - სტე;
ert ars ts'mi - da, ert ars u - pa - li, - i - e - so kri - st'e;

სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - მინ!
სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - მინ!
sa - di - de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sa! a - min!

48. „განიცადე“

Communion Hymn

Largo 2) 3) 4)
ა - ქე - ი - ე - ბდით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქე - ბდით მას
ა - ქე - ი - ე - ბდით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქე - ბდით მას
a - ke - i - e - bdit u - pal - sa tsa - ta - gan! a - ke - bdit mas

- 1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.
- 2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
- 3) ხელნაწერში პოეტური ტექსტი ორ სტრიქონადაა ჩანერილი — ჯერ მღერდება ფსალმუნის მუხლი, შემდეგ კი, იმავე მუსიკაზე — „ალილუია“. ორივე ტექსტში ჩამატებული ფონემებია. წინამდებარე პუბლიკაციაში ფსალმუნისა და „ალილუიას“ გამღერებები განცალკევებულადაა მოცემული.
- 4) ხელნაწერში აღნიშნულია: „იგალობების ძრიელ ნელის-ხელის ქნევით [ძალიან ნელი ტემპით].
1) There is a B natural in the original manuscript.
2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.
3) The poetic text is written in two lines in the manuscript - first the Psalm verse is sung, then "Alleluia" to the same music. There are some added phonemes in both texts. The music to be sung to the Psalm and Alleluia is shown separately in the present publication.
4) Noted in the manuscript: "Sung at an exceedingly slow tempo".

მა - ჴა - - ჴა - თა - - - - - *p* - - - - -
 მა - ჴა - - ჴა - თა - - - - - *p* - - - - - (b)
 ma - gha - - i - ta - - a - - - - - *p*

ქა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - - - - - *p* ში - - - - -
 ქა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - - - - - *p* ში - - - - - 1)
 ka - i - a - i - a - i - a - - - - - *p* shi - - - - -

ი - - - - - ი - - - - - ნა - ი - - - - -
 ი - - - - - ი - - - - - ნა - ი - - - - -
 i - - - - - i - - - - - na - i

ა - ი - ა - - - - - ქა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - ე - ი - ე - უ -
 ა - ი - ა - - - - - ქა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - ე - ი - ე - უ -
 a - i - a - - - - - ka - i - a - i - a - i - a - e - i - e - u -

1) გაურკვეველია, ეს მელიზმატიკური სვლები მრეელიშვილის მიერაა ჩანერილი, თუ მოგვიანებითაა ჩამატებული.

2) ამ კადანსში ფა დიეზები სამივე ხმაში, ხელნაწერშია მოცემული.

1) It is unclear as to whether these melismatic motions had been notated by Mrevlishvili or were added in later.

2) The F sharp in all three voices in this cadence is shown in the manuscript.

vi - ა - ჯს - ი - ა - ი - ა - ი - ა - *p*
vi - ა - ჯს - ი - ა - ი - ა - ი - ა - *p*
vi - ა - ჯს - ი - ა - ი - ა - ი - ა - *p*
vi - ა - ჯს - ი - ა - ი - ა - ი - ა - *p*

p ა - ლი - ლუ - ი - უ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - *p*
p ა - ლი - ლუ - ი - უ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - *p*
p ა - ლი - ლუ - ი - უ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - *p*

p ა - ი - ა - ი - ა
p ა - ი - ა - ი - ა
p ა - ი - ა - ი - ა
p ა - ი - ა - ი - ა

p ა - ი - ა - ა
p ა - ი - ა - ა
p ა - ი - ა - ა

1) ამ ფრაგმენტში, ორი მეოთხედი გრძლიობის მანძილზე, ბანი გაურკვეველია. აქ მოცემულია ბანის ამოკითხვის ორი ვარიანტი. წერილი შრიფტით მოცემული ვერსია, შესაძლოა მოგვიანო, არა-აუთენტიკური ჩამატებაა ხელნაწერში.
 1) Over the course of two quarter notes, the bass is unclear in this fragment. Here are two variants of interpreting the bass part. The version shown in the smaller script might be a later, inauthentic addition to the manuscript.

49. კურთხეულ არს მომავალი

Blessed Is the One Who Comes

ჩქარად — Allegro

p
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
p
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
p
k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

ღმე - რთი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ღმე - რთი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ghme - rti u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

50. ხორცი ქრისტესი²⁾

Receive Ye the Body of the Christ

Largo

p
ხო - ი - ო - რცი ქრი-სტე-სი მო - ვი - ლოთ, და უკვ-და - ვე - ბი - სა წყა-რო - სა
p
ხო - ი - ო - რცი ქრი-სტე-სი მო - ვი - ლოთ, და უკვ-და - ვე - ბი - სა წყა-რო - სა
p
kho - i - o - rtsi kri - st'e - si mo - vi - ghot, da uk'v-da - ve - bi - sa ts'qa-ro - sa

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.

2) „ხორცი ქრისტესი“ ჩვენი განყოფილება №48 „განიცადეს“ მუსიკაზე.

1) There is a B natural in the original manuscript.

2) "Receive Ye the Body of Christ" has been arranged by the editors to the music of communion hymn #48.

გო - მთ 3° *p*

გო - მთ 3° *p*

ge - mo vi - i a

ჟბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ნ - ბ - *p*

ჟბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ნ - ბ - *p* ბმნ

ka - i - a i - a i - a khmi

ნ - - - - 3 - ნ -

ნ - - - - 3 - ნ -

i - - - - o

ბ - ნ - ბ - ჟბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ჟ - ნ - ჟ - უ -

ბ - ნ - ბ - ჟბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ნ - ბ - ჟ - ნ - ჟ - უ -

a - i - a ka - i - a i - a i - a e - i - e - u

vi - - - *a - ka - i - a - i - a - i - ot!*

a - li - lu - i - u - i - a! a - li - lu - i - a! a -

ka - i - a - i - a - i - a - a - a - a -

a - i - a - a - i - a - a -

ო - ნ - ო - ო - ნ - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო -
 ო - ნ - ო - ო - ნ - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო - ო -
 ა - ი - ა - კა - ი - ა - ი - ა - ი - ა - ე - ი - ე - ი -

ო -
 ო -
 ა - ი - ა - ა - კა - ი - ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ო -
 ო -
 ა - ლი - ლუ - ი - ა!

51. ნათელი ჭეშმარიტი

We Have Beheld

ნათელი ჭეშმარიტი ვიხილეთ, ზეცათა სული მოვიღეთ, ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი,
ნათელი ჭეშმარიტი ვიხილეთ, ზეცათა სული მოვიღეთ, ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი,
p na - teli ch'eshmarit'i vikhilet, zetsata suli movighet, vp'ovet sarts'munoeba ch'eshmarit'i,

და განუყოფელსა სამებასა, წმიდასა, თა - ყვა - ნის - ვსცემთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
და განუყოფელსა სამებასა, წმიდასა, თა - ყვა - ნის - ვსცემთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
p da ganuqopelsa samebasa, ts'midasა, ta - qva - nis - vstsemt, ra - ta gva - tskhov - nnes chven!

52. ამინ; ალავსე პირი ჩემი

Amen; Let Our Mouths Be Filled

ა - მინ ალავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უფალო, რათა უგალობდე დიდებასა
ა - მინ ალავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უფალო, რათა უგალობდე დიდებასა
p a - min *p* aghavse p'iri chemi kebita shenita, upalo, rata ugalobde didebasa

შენ - სა, რამეთუ ღირს - მყვენ [ჩვენ] მიღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდა - თა!
შენ - სა, რამეთუ ღირს - მყვენ [ჩვენ] მიღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდა - თა!
p shen - sa, *p* rametu ghirs - mqven [chven] mighebad saidumlota shenta ts'mida - ta!

დაგვმარხენ სინშიდესა შინა შენსა! ყოველსა დღესა გვასწავენ სი - მარ - თლე - ნი შენ - ნი!

დაგვმარხენ სინშიდესა შინა შენსა! ყოველსა დღესა გვასწავენ სი - მარ - თლე - ნი შენ - ნი!

dagvmarkhen sits'midesa shina shensa! qovelsa dghesa gvasts'aven si - mar - tle - ni shen - ni!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

53. ამინ; დიდება; გვაკურთხენ

Amen; Glory; Father Bless

ა - მინ! დი - დება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; აწ და მარადის და

ა - მინ! დი - დება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; აწ და მარადის და

a - min! di - deba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa; ats' da maradis da

უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ! უფალო, შეგვიწყალებ! უფალო, შეგვიწყალებ!

უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ! უფალო, შეგვიწყალებ! უფალო, შეგვიწყალებ!

uk'unithi uk'unisamde; a - min! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen!

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.

1) There is a B natural in the original manuscript.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! მა - მა - ო, გვა - კურ - თხენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! მა - მა - ო, გვა - კურ - თხენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! ma - ma - o, gva - k'ur - tkhen!

დაბოლოება საპატრიარქო წირვისათვის ²⁾
Ending for Patriarch Liturgy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - ts'mi - de - so da u - ne - t'a - re - so

მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

me - u - pe - o, gva - k'ur - tkhen!

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.

2) განწყობილია ჩვენ მიერ.

1) There is a B natural in the original manuscript.

2) Arranged by the editors.

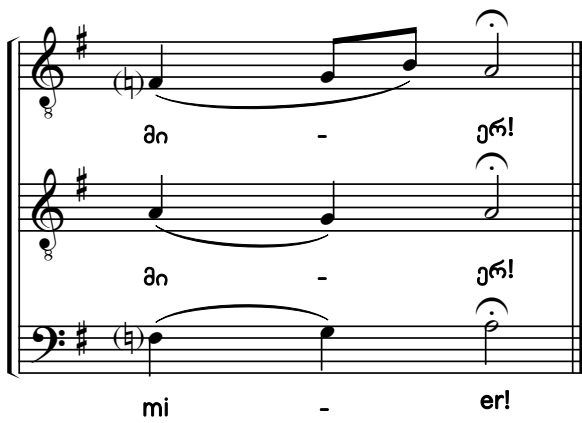
54. მრავალშამიერ Many Years

მრავალ-შა - მი - ერ! მრავალ-შა - მი - ერ! მრა - ვალ - შა - ი - ა -

მრავალ-შა - მი - ერ! მრავალ-შა - მი - ერ! მრა - ვალ - შა - ი - ა -

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha -

მი - ერ!

მი - ერ!

mi - er!

რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული და გამოცემული

იოანე ოქროპირის

წირვის საგალობლები

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

* * *

Chants for the Liturgy of

John Chrysostom

Notated and Published by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

55. აღმოსავალითგან მზისა ^{1) 2)}

From the Rising of the Sun

3)

აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა, ვიდ - რე

აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა, ვიდ - რე

agh - mo - sa - va - lit - ⁴⁾ gan mzi - sa, vid - re

და - სა - სრუ - ლად - მდე ქვე - ყა -

და - სა - სრუ - ლად - მდე ქვე - ყა -

da - sa - sru - lad - mde kve - qa -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:1.

2) რ. ხ. (რაჟდენ ხუნდაძე): „№2—53 (26 ფურცელი) სხვა და სხვა საგალობელი 53 ნომერი“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) რ. ხუნდაძეს საგალობელი თავიდან შედარებით „გამშვენებული“ გალობის ესთეტიკით ჩაუნერია, შემდეგ კი, „გამშვენებული“ სვლები გადაუშლია. წვრილი შრიფტით ეს გადაშლილი სვლებია მოცემული. საბოლოოდ, ჰიმნს ე. კერესელიძის ხელნაწერ Q674-ში (იხ. ანთ., ტ. XVIII:51, №1) ჩანერილი ნიმუშის იდენტური სახე აქვს მოცემული.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:1.

2) R. Kh. (Razhden Khundadze): "53 various chants #2-53 (26 pages)".

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) In the beginning, R. Khundadze's chant had been transcribed in the comparative aesthetic of ornamented chant, then later the ornamented motions were crossed out. These crossed-out voice leadings are shown in the smaller script. Finally, the hymn has an identical appearance to a work notated in E. Kereselidze's manuscript Q674 (see Anth. Vol. 18:51, #1).

ნი - სა, ქე - ბულ არს სა-ხე - ლი
 ნი - სა, ქე - ბულ არს სა-ხე - ლი
 ni - sa, ke - bul ars sa-khe - li

შე - ნი, უ - ფა - ლო, ა - მი - ე -
 შე - ნი, უ - ფა - ლო, ა - მი - ე -
 she - ni, u - pa - lo, a - mi - e -

რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

56. ღირს არს ქეშმარიტად¹⁾

It Is Truly Meet

2) 3)

ღირს არს და ქეშ-მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი -
ღირს არს და ქეშ-მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი -
ghirs ars da ch'esh-ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di -

დებ - დეთ შენ, ღვთის - მშო - ბე - ლო,
დებ - დეთ შენ, ღვთის - მშო - ბე - ლო,
deb - det shen, ghvtis - msho - be - lo,

რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნატ-რელ იქ - მენ, ყოვ - ლად
რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნატ-რელ იქ - მენ, ყოვ (b) - ლად
ro - me - li ma - ra - dis sa - nat' - rel ik - men, qov - lad

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:5.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) „ღირს არსის“ პოეტურ ტექსტში აქ სიტყვა „და“ არაა. ამ თანაჟღერადობისა და სიტყვა „და“-ს შესრულება დასაშვებია მაგალობელთა სურვილისამებრ, *Ad Libitum*.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:5.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) In the lyrics of "It Is Very Meet" syllable - "Da" is not present. It is up to performers, whether they would like to sing it or not, *Ad libitum*.

უ - ბი - წოდ და დე - დად

უ - ბი - წოდ და დე - დად

u - bi - ts'od da de - dad

ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა -

ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა -

ghvti - sa chve - ni - sa! u - p'a -

ტი - ოს - ნეს - სა ქე - რუ -

ტი - ოს - ნეს - სა ქე - რუ -

t'i - os - nes - sa ke - ru -

ბიმ - თა - სა და აღ - მა -

ბიმ - თა - სა და აღ - მა -

bim - ta - sa da agh - ma -

ტე - ბით უ-ზეს-თა-ეს - სა სე - რა - ფიმ -

t'e - bit u-zes-ta-es-sa se - ra - pim -

თა - სა, გან - უხრ - წე - ლად

ta - sa, gan - ukhr - ts'ne - lad

მშო - ბელ - სა სიტ-ყვი-სა ღვთი-სა - სა, მხო -

msho - bel - sa sit'-qvi-sa ghvti-sa-sa, mkho -

ლო - - - - სა ღვთის -

lo - - - - sa ghvtis -

57. ღირს არს ჭეშმარიტად ^{1) 2)}
(ფრაგმენტი)
It Is Truly Meet
(Fragment)

3)

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:62.
 2) სამწუხაროდ, ჰიმნის ეს ჩანაწერი თავნაკულია და მისი დასაწყისი ხელნაწერებში არ იძებნება. დასაშვებია ამ ფრაგმენტის შესრულება №56 საგალობლის ბოლო ნაწილად, ვარსკვლავით მონიშნული ადგილიდან.
 3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
 1) From the manuscript Khundadze, 2101:62.
 2) Unfortunately, this transcription of the hymn lacks the beginning, which cannot be found in any manuscript. It is permissible to perform this fragment as the last section of chant #56, beginning from the spot marked by an asterisk.
 3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

ხრწნე - ლად მშო - ბელ - სა
ხრწნე - ლად მშო - ბელ - სა
khrts'ne - lad msho - bel - sa

სიტ-ყვი-სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - - -
სიტ-ყვი-სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - - -
sit' - qvi - sa ghvti-sa - sa, mkho - lo - - -

სა ღვთის - მშო - ბელ - სა
სა ღვთის - მშო - ბელ - სა
sa ghvtis - msho - bel - sa

1)

გა - ლო - ბით ვა - დი -

გა - ლო - ბით ვა - დი -

ga - lo - bit va - di -

დებ - დეთ!

დებ - დეთ!

deb - det!

58. ტონ დესპოტინ²⁾ Ton Despotin

3) *recit.*

ტონ დე - სპო - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფილატე;

ტონ დე - სპო - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფილატე;

t'on de - sp'o - t'in k'e arkierean imon, k'irie, pilat'e;

1) ხელნაწერში ამ თანაფლერადობის სამივე ბგერას განსხვავებული ფერის ფანქრით [მერვედი გრძლიობის მომატების აღმნიშვნელი] წერტილი აქვს მიწერილი.

2) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:6.

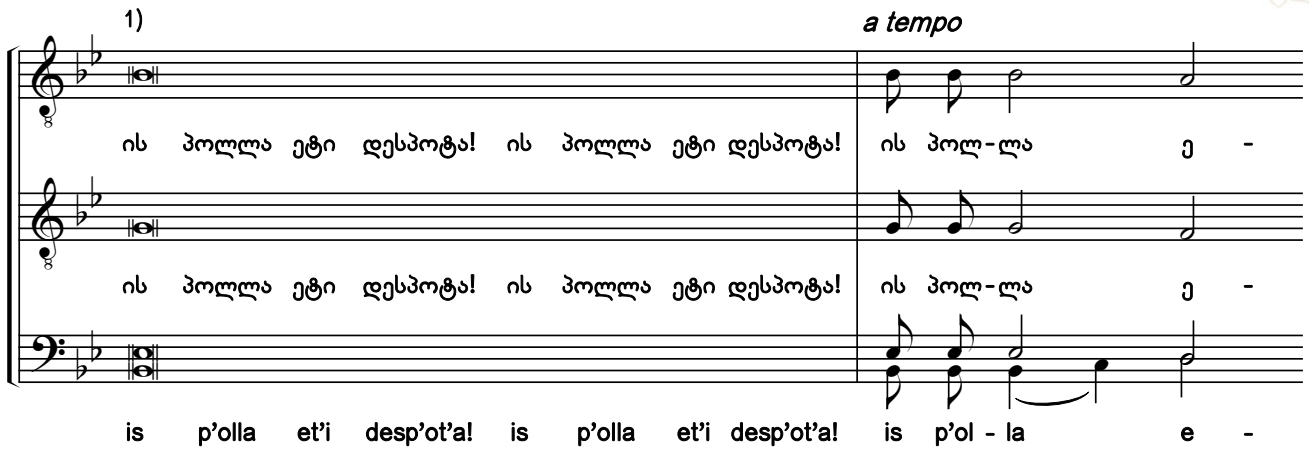
3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაცეის საგასალებო ნიშნების გარეშე.

1) All three pitches of this harmony in the manuscript have dots added in different colors of pencil (denoting an added eighth note duration).

2) From the manuscript Khundadze, 2123:6.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

1) *a tempo*

ის პოლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ეტი დესპოტა! ის პოლ-ლა ე -

ის პოლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ეტი დესპოტა! ის პოლ-ლა ე -

is p'olla et'i desp'ot'a! is p'olla et'i desp'ot'a! is p'ol - la e -

ტი დე - სპო - ტა!

ტი დე - სპო - ტა!

t'i de - sp'o - t'a!

1) ეს ფრაზა („ის პოლლა“ ორჯერ) ჩვენი ჩამატებულია, თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.
1) This segment ("is polla"- twice) has been added by us, taking demands of contemporary liturgy into consideration.

59. ტონ დესპოტინ¹⁾

Ton Despotin

2) *recit.*

ტონ დე - სპო - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფილატე;

ტონ დე - სპო - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფილატე;

t'on de - sp'o - t'in k'e arkierean imon, k'irie, pilat'e;

3)

ის პოლა ეტი დესპოტა! ის პოლა ეტი დესპოტა! ის პოლ - ლა ე -

ის პოლა ეტი დესპოტა! ის პოლა ეტი დესპოტა! ის პოლ - ლა ე -

is p'olla et'i desp'ot'a! is p'olla et'i desp'ot'a! is p'ol - la e -

ტი დე - სპო - ტა!

ტი დე - სპო - ტა!

t'i de - sp'o - t'a!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:64.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ეს ფრაზა („ის პოლა“ ორჯერ) ჩვენი ჩამატებულია, თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:64.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) This segment ("is polla"- twice) has been added by us, taking demands of contemporary liturgy into consideration.

60. ის პოლლა^{1) 2)}
Eis Pollá

3)

ის პოლ-ლა ე - ტი დე სპო -
ის პოლ-ლა ე - ტი დე სპო -
is p'ol - la e - t'i de sp'o -

ტა!
ტა!
ტა!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:4.

2) ეს „ის პოლლა“ შესაძლებელია მოეხმას „ტონ დესპოტინებს“, შესაძლოა, დამოუკიდებლადაც შესრულდეს.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:4.

2) This "Eis Pollá" may either follow "Ton Despotin" or be performed independently.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

61a. იხარებს სული შენი ხმა გ^{1) 2) 3)}

Rejoices Thy Soul Tone 3

4)

ნ - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - - -

ნ - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - - -

i - kha - rebs su - li she - ni u - - -

ფლი - სა მი - - - - - ერ, რო - მელ - მან

ფლი - სა მი - - - - - ერ, რო - მელ - მან

pli - sa mi - - - - - er, ro - mel - man

შთა - გა - ცვა შენ სა - მო -

შთა - გა - ცვა შენ სა - მო -

shta - ga - tsva shen sa - mo -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:65.

2) გთავაზობთ საგანგებო ცენტრის რედაქტირების ორ (№61a და 61b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) „იხარებს სული შენი“-ს №61—62 ნიმუშებს, ქართული გალობის წერილობით წყაროებში მოცემულ ყველა სხვა ამავე-სახელიან ნიმუშზე ვრცელი პოეტური ტექსტი აქვთ.

4) ხელნაწერში საგანგებო ცენტრის ალტერაციის საგანგებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:65.

2) Here are two variants of editing the chant (#61a and 61b) with different accidentals and modal configurations.

3) Works #61-62 for "Thy Soul Rejoices" have extensively longer poetic texts than other hymns with the same title shown in other written sources of Georgian chant.

4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

სე - ლი ცხო - რე - ბი - სა
სე - ლი ცხო - რე - ბი - სა
se - li tskho - re - bi - sa

და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - -
და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - -
da k'var - ti si - kha - ru - li - -

სა შეგ - მო - - - სა! ვი - თარ - ცა
სა შეგ - მო - - - სა! ვი - თარ - ცა
sa sheg - mo - - - sa! vi - tar - tsa

სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი - ნი და, ვი - თარ სძა - ლი,
სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი - ნი და, ვი - თარ სძა - ლი,
si - dze - sa, da - gad - ga gvir - gvi - ni da, vi - tar sdza - li,

შე - გამ - კო სამ - კა -
შე - გამ - კო სამ - კა -
she - gam - k'o sam - k'a -

უ - ლი - თა! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი, უ - ფა - ლო, დი - დე -
უ - ლი - თა! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი, უ - ფა - ლო, დი - დე -
u - li - ta! mar - jve - ne she - ni, u - pa - lo, di - de -

ბულ არს ძა - ლი - თა
ბულ არს ძა - ლი - თა (b)
bul ars dza - li - ars - ta

შე - ნი - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან
შე - ნი - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან
she - ni - ta! mar - jve - ne - man

შენ - მან მოსრ - ნა
შენ - მან მოსრ - ნა
shen - man mosr - na

მტერ - ნი! ¹⁾ კურ - თხე - ულ არს ღმე - რთი, რო - მელ - მან მოს - ცა
მტერ - ნი! კურ - თხე - ულ არს ღმე - რთი, რო - მელ - მან მოს - ცა
mt'er - nil k'ur - tkhe - ul ars ghme - rti, ro - mel - man mos - tsa

მა - დლი მღვდელთ - მთა - - - ვარ - თა
მა - დლი მღვდელთ - მთა - - - ვარ - თა
ma - dli mghvdelt - mta - - - var - ta

მის - - - - თა, ვი - თარ - ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი,
მის - - - - თა, ვი - თარ - ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი,
mis - - - - ta, vi - tar - tsa nel - sats - khe - be - li,

1) ხელნაწერში აქ არის სოლ.

1) There is a G in the original manuscript.

გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ-თა ზე - და,
გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ-თა ზე - და,
gar - da - mo - ma - va - li ts'ver-ta ze - da,

წვერ - თა ზე - და ა - რო -
წვერ - თა ზე - და ა - რო -
ts'ver - ta ze - da a - ro -

ნის - თა; რო - მელ - მან გა - რე - შე - გარ - ტყა ძა - ლი და მა -
ნის - თა; რო - მელ - მან გა - რე - შე - გარ - ტყა ძა - ლი და მა -
nis - ta; ro - mel - man ga - re - she - gar - t'qa dza - li da ma -

ღალ - თა ზე - და და -
ღალ - თა ზე - და და -
ghal - ta ze - da da -

გა - დგი - ნა შენ! მღვდელ-მთა - ვარ - თა
გა - დგი - ნა შენ! მღვდელ-მთა - ვარ - თა
ga - dgi - na shen! mghvdel - mta - var - ta

შენ - თა, უ - ფა - ლო, შე -
შენ - თა, უ - ფა - ლო, შე -
shen - ta, u - pa - lo, she -

ი - მო - სონ სი - მარ - თლე!
ი - მო - სონ სი - მარ - თლე!
i - mo - son si - mar - tle!

ა - ლა - მაღ - ლე, მა - ცხო - ვარ, შეც - თო - მი - ლი
ა - ლა - მაღ - ლე, მა - ცხო - ვარ, შეც - თო - მი - ლი
a - gha - magh - le, ma - tskho - var, shets - to - mi - li

ბუ - - - ნე - ბა კაც -
ბუ - - - ნე - ბა კაც -
bu - - - ne - ba k'ats -

- - - თა და წა - რუ - დგი - ნე ღმერთ - სა
- - - თა და წა - რუ - დგი - ნე ღმერთ - სა
- - - ta da ts'a - ru - dgi - ne ghmert - sa

და მა - მა - სა
და 1) მა - მა - სა
da ma - ma - sa

ზე - ცა - - - თა - - - სა!
ზე - ცა - - - თა - - - სა!
ze - tsa - - - ta - - - sa!

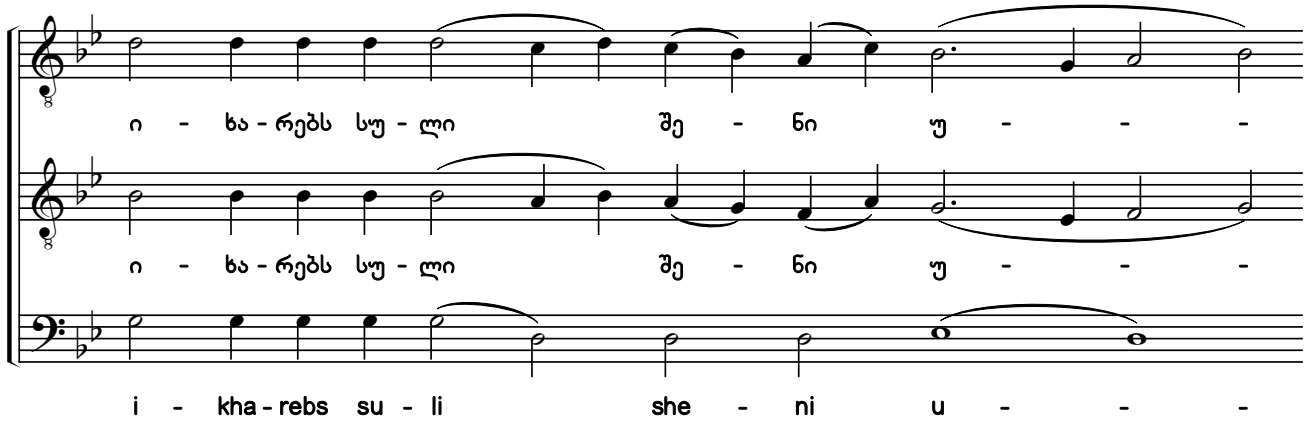
1) წვრილი შრიფტით მოცემული დო ჩვენი ჩამატებულია.
1) The C shown in a smaller font has been added in by the editors.

61b. იხარებს სული შენი

სმა გ

Rejoices Thy Soul

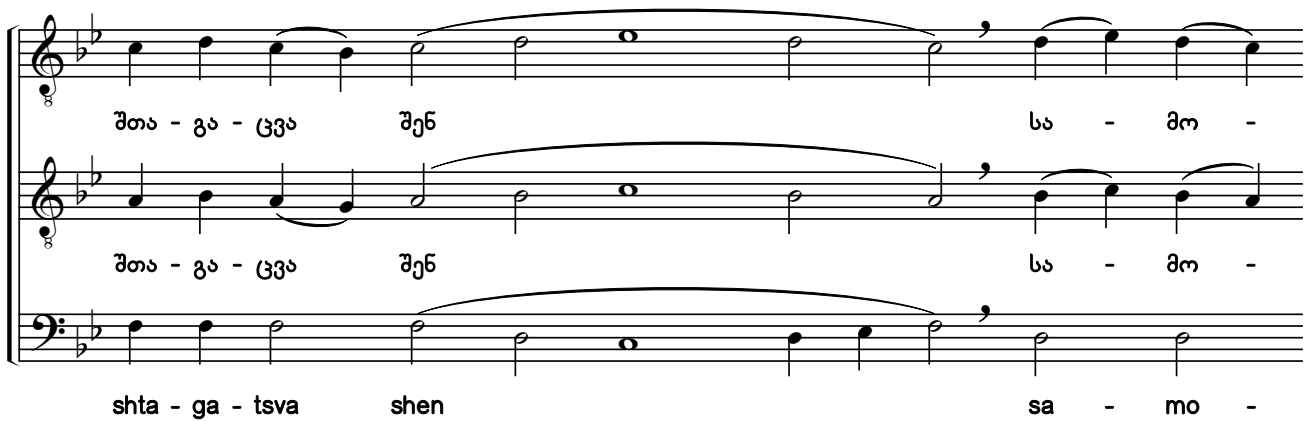
Tone 3

ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - - -
 ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - - -
 i - kha - rebs su - li she - ni u - - -

ფლი - სა მი - - - - - ერ, რო - მელ - მან
 ფლი - სა მი - - - - - ერ, რო - მელ - მან
 pli - sa mi - - - - - er, ro - mel - man

შთა - გა - ცვა შენ სა - მო -
 შთა - გა - ცვა შენ სა - მო -
 shta - ga - tsva shen sa - mo -

სე - ლი ცხო - რე - ბი - სა
სე - ლი ცხო - რე - ბი - სა
se - li tskho - re - bi - sa

და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - - -
და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - - -
da k'var - ti si - kha - ru - li - - -

სა შეგ - მო - - - - სა! ვი - თარ - ცა
სა შეგ - მო - - - - სა! ვი - თარ - ცა
sa sheg - mo - - - - sa! vi - tar - tsa

სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი - ნი და, ვი - თარ სძა - ლი,
სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი - ნი და, ვი - თარ სძა - ლი,
si - dze - sa, da - gad - ga gvir - gvi - ni da, vi - tar sdza - li,

შე - გამ - კო სამ - კა -
შე - გამ - კო სამ - კა -
she - gam - k'o sam - k'a -

უ - ლი - თა! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი, უ - ფა - ლო, დი - დე -
უ - ლი - თა! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი, უ - ფა - ლო, დი - დე -
u - li - ta! mar - jve - ne she - ni, u - pa - lo, di - de -

ბულ არს ძა - ლი - - - თა
ბულ არს ძა - ლი - - - თა
bul ars dza - li - - - ta

შე - ნი - - - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან
შე - ნი - - - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან
she - ni - - - ta! mar - jve - ne - man

შენ - მან მოსრ - ნა
შენ - მან მოსრ - ნა
shen - man mosr - na

მტერ - ნი! კურ - თხე - ულ არს ღმე - რთი, რო - მელ - მან მოს - ცა
მტერ - ნი! კურ - თხე - ულ არს ღმე - რთი, რო - მელ - მან მოს - ცა
mt'er - ni! k'ur - tkhe - ul ars ghme - rti, ro - mel - man mos - tsa

მა - დლი მღვდელთ - მთა - - - ვარ - თა
მა - დლი მღვდელთ - მთა - - - ვარ - თა
ma - dli mghvdelt - mta - - - var - ta

მის - - - თა, ვი - თარ - ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი,
მის - - - თა, ვი - თარ - ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი,
mis - - - ta, vi - tar - tsa nel - sats - khe - be - li,

გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ - თა ზე - და,
გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ - თა ზე - და,
gar - da - mo - ma - va - li ts'ver - ta ze - da,

წვერ - თა ზე - და ა - რო -
წვერ - თა ზე - და ა - რო -
ts'ver - ta ze - da a - ro -

ნის - თა; რო - მელ - მან გა - რე - შე - გარ - ტყა ძა - ლი და მა -
ნის - თა; რო - მელ - მან გა - რე - შე - გარ - ტყა ძა - ლი და მა -
nis - ta; ro - mel - man ga - re - she - gar - t'qa dza - li da ma -

ღალ - თა ზე - და და -
ღალ - თა ზე - და და -
ghal - ta ze - da da -

გა - დგი - ნა შენ! მღვდელ - მთა - ვარ - თა
გა - დგი - ნა შენ! მღვდელ - მთა - ვარ - თა
ga - dgi - na shen! mghvdel - mta - var - ta

შენ - თა, უ - ფა - - - - - ლო, შე -
შენ - თა, უ - ფა - - - - - ლო, შე -
shen - ta, u - pa - - - - - lo, she -

ი - მო - სონ სი - მარ - თლე!
ი - მო - სონ სი - მარ - თლე!
i - mo - son si - mar - tle!

ა - ღა - მალ - ლე, მა - ცხო - ვარ, შეც - თო - მი - ლი
ა - ღა - მალ - ლე, მა - ცხო - ვარ, შეც - თო - მი - ლი
a - gha - magh - le, ma - tskho - var, shets - to - mi - li

ბუ - - - ნე - ბა კატ -
ბუ - - - ნე - ბა კატ -
bu - - - ne - ba k'ats -

- - - თა და წა - რუ - დგი - ნე ღმერთ - სა
- - - თა და წა - რუ - დგი - ნე ღმერთ - სა
- - - ta da ts'a - ru - dgi - ne ghmert - sa

და მა - მა - სა
და მა - მა - სა
da ma - ma - sa

ზე - ცა - - - თა - - - სა!
ზე - ცა - - - თა - - - სა!
ze - tsa - - - ta - - - sa!

62. იხარებს სული შენი¹⁾

Rejoices Thy Soul

დასაწყისის | ვარიანტი²⁾

Beginning variant #1

3)

ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა
 ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა
 i - kha - rebs su - li she - ni u - pli - sa

მი - ერ, რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე -
 მი - ერ, რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე -
 mi - er, ro - mel - man⁴⁾ shta - ga - tsva shen sa - mo - se -

ლი ცხოვ - რე - ბი - სა! და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - სა
 ლი ცხოვ - რე - ბი - სა! და კვარ - თი სი - ხა - რუ - ლი - სა
 li tskhov - re - bi - sa! da k'var - ti si - kha - ru - li - sa

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:13.

2) გთავაზობთ ჰიმნის საწყის მუხლებში ალტერაციის ნიშნების რედაქტირების ორ ალტერნატიულ ვარიანტს. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს, რის შემდეგაც, გალობა უნდა გაგრძელდეს აღნიშვნიდან „გაგრძელება“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:13.

2) Here are two alternative variants of editing the accidentals in the initial verses of this hymn. One of them must be performed, after which the chant must commence from the indication "Continuation".

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

შეგ - მო - სა შენ! და, ვი - თარ - ცა სი - ძე - სა,
შეგ - მო - სა შენ! და, ვი - თარ - ცა სი - ძე - სა,
sheg - mo - sa shen! da, vi - tar - tsa si - dze - sa,

და - გად - გა გვირ - გვი - ნი!
და - გად - გა გვირ - გვი 1) ნი!
da - gad - ga gvir - gvi - ni!

და, ვითარცა სძალი
da, vitartsa sdzali

დასაწყისის II ვარიანტი
Beginning variant #2

ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა
ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა
i - kha - rebs su - li she - ni u - pli - sa

1) ბანში აქ, მეორე ხმის ზედა ვარიანტთან ერთად, აუცილებლად, დო დიეზი უნდა შესრულდეს; მეორე ხმის ქვედა ვარიანტთან შებანებისას — დო ბეკარი.

1) C sharp must absolutely be performed in the bass part together with the second voice's upper variant; if the lower variant is done, then C natural must be in the bass.

მი - ერ, რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე -
 მი - ერ, რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე -
 mi - er, ro - mel - man shta - ga - tsva shen sa - mo - se -

ლი ცხოვ - რე - ბი - სა! და კვარ - თი სი - ხა - რუ -
 ლი ცხოვ - რე - ბი - სა! და კვარ - თი სი - ხა - რუ -
 li tskhov - re - bi - sa! da k'var - ti si - kha - ru -

ლი - სა შეგ - მო - სა შენ! და, ვი - თარ - ცა
 ლი - სა შეგ - მო - სა შენ! და, ვი - თარ - ცა
 li - sa sheg - mo - sa shen! da, vi - tar - tsa

სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი - ნი!
 სი - ძე - სა, და - გად - გა გვირ - გვი ნი!
 si - dze - sa, da - gad - ga gvir - gvi - ni!

1) ბანში აქ, მეორე ხმის ზედა ვარიანტთან ერთად, აუცილებლად, დო დიეზი უნდა შესრულდეს; მეორე ხმის ქვედა ვარიანტთან შებანებისას — დო ბეკარი.

1) C sharp must absolutely be performed in the bass part together with the second voice's upper variant; if the lower variant is done, then C natural must be in the bass.

გაგრძელება

Continuation

და, ვი - თარ - ცა სძა - ლი, სამ - კა - უ - ლი - თა
და, ვი - თარ - ცა სძა - ლი, სამ - კა - უ - ლი - თა
da, vi - tar - tsa sdza - li, sam - k'a - u - li - ta

შე - გა - - - მკო! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი,
შე - გა - - - მკო! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი,
she - ga - - - mk'o! mar - jve - ne she - ni,

უ - ფა - ლო, დი - დე - ბულ არს ძა - ლი - თა
უ - ფა - ლო, დი - დე - ბულ არს ძა - ლი - თა
u - pa - lo, di - de - bul ars dza - li - ta

შე - ნი - თა! მარ-ჯვე - ნე -
შე - ნი - თა! მარ-ჯვე - ნე -
she - ni - ta! mar - jve - ne -

მან შენ - მან მოს - რნა მტერ - ნი!
 მან შენ - მან მოს - რნა მტერ - ნი!
 man shen - man mos - rna mt'er - ni!

კურ - თხე - ულ არს ღმერ - თი, რო - მელ - მან
 კურ - თხე - ულ არს ღმერ - თი, რო - მელ - მან
 k'ur - tkhe - ul ars ghmer - ti, ro - mel - man

მოს - ცა მად - ლი მღვდელთ - თა - ვარ - თა მის - თა, ვი - თარ -
 მოს - ცა მად - ლი მღვდელთ - თა - ვარ - თა მის - თა, ვი - თარ -
 mos - tsa mad - li mghvdelt - ta - var - ta mis - ta, vi - tar -

ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი თავ - სა
 ცა ნელ - საც - ხე - ბე - ლი თავ - სა
 tsa nel - sats - khe - be - li tav - sa

1)

ზე - და,
ზე - და,
ze - da,

2) *ossia:*
ან ასე:

ზე - და,
ზე - და,
ze - da,

გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ - თა ზე - და, წვერ - თა
გარ - და - მო - მა - ვა - ლი წვერ - თა ზე - და, წვერ - თა
gar - da - mo - ma - va - li ts'ver - ta ze - da, ts'ver - ta

ზე - და ა - რო - ნის - თა!
ზე - და ა - რო - ნის - თა!
ზე - და ა - რო - ნის - თა!
ზე - და ა - რო - ნის - თა!
ze - da a - ro - nis - ta!
ze - da a - ro - nis - ta!
ze - da a - ro - nis - ta!
ze - da a - ro - nis - ta!
a - ლა - მაღ - ლე,
a - ლა - მაღ - ლე,
a - ლა - მაღ - ლე,
a - ლა - მაღ - ლე,
a - gha-magh-le,

1) კადანსის კილოური მიხრილობის რედაქტირების ორი ვარიანტი. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1) Two variants of editing the cadence's modal turns. Only one of them must be performed.

მაც - ხო - ვარ, შეტ-დო - მი - ლი ბუ - ნე - ბა კაც - თა
 მაც - ხო - ვარ, შეტ-დო - მი - ლი ბუ - ნე - ბა კაც - თა
 mats-kho - var, shets-do - mi - li bu - ne - ba k'ats - ta

და წა - რუ - დგი - ნე ი - გი ღმერ - თა
 და წა - რუ - დგი - ნე ი - გი ღმერ - თა
 da ts'a - ru - dgi - ne i - gi ghmer - tsa

და მა - - - მა - სა ჩვენ - სა
 და მა - - - მა - სა ჩვენ - სა
 da ma - - - ma - sa chven - sa

ზე - ცა - თა - სა!
 ზე - ცა - თა - სა!
 ze - tsa - ta - sa!

დიდი კვერეხი ^{1) 2)}

The Great Litany

63.

ა - მინ!
ა - მინ!
a - min!

64.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

65.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

66.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

67.

შენ, უ - ფა - ლო!
შენ, უ - ფა - ლო!
shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:5; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:1 (ანთ., ტ. V:21, №1—5).

2) რ. ხ.: „აქ დაწერილი მე-3 [№65] და მე-4 [№66] ნომრის უფალო შეგვიწყალებ ზედიზედ არ ითქმის: ორ-სამჯერ, რომ მე-2 ნომრის [№64] უფალო შეგვიწყალებს ვიტყვით მერმე, მე-3 №-ის და ზედ მობმით მე-4 №-ისას ვიგალობებთ და ისევ 1-ი დაიწყება და ამ გვარათ განვაგრძობთ.“.

3) სანოტო წყაროებში აქ მი ბეკარია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:5; From the publication Khundadze, 1911:1 (Anth. Vol. 5:21, #1-5).

2) R. Kh.: "the third [#65] and the fourth [#66] "Lord, Have Mercy" written here are not chanted consecutively: when we chant twice-thrice the second number [#64] "Lord, have mercy", afterwards, we chant the third number and the fourth number in a row and then #1 starts again and we continue so".

3) There is an E natural in the notated sources.

68. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა¹⁾ Bless the Lord, O My Soul

აღსავალი ა

Antiphon 1

2) 3)
recit.

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი — სახელსა წმიდასა

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი — სახელსა წმიდასა

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa da qoveli goneba chemi — sakhelsa ts'midasā

a tempo

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:5; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:1 (ანთ., ტ. V:21, №6).

2) სანოტო წყაროებში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

3) შენიშვნის ქვემოთ, სქოლიოში, საგალობელი მოცემულია წყაროებში მოცემული კილოური მიხრილობით. ჩვენი აზრით, მისი ამ სახით შესრულებაც სავსებით მისაღებია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:5; From publication Khundadze, 1911:1 (Anth. Vol. 5:21, #6).

2) In the sources B flat is indicated in the key signature.

3) In the footnotes below the comments, the chant appears with the modal turns shown in the sources. The editors believe that it is fully acceptable to perform this version as well.

recit.

a tempo

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი — სახელსა წმიდასა მის - სა! კურ-თხე-ულ ხარ

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი — სახელსა წმიდასა მის - სა! კურ-თხე-ულ ხარ

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa da qoveli goneba chemi — sakhelsa ts'midasā mis - sa! k'ur-tkhe - ul khar

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

69. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა (გრძლად) ^{1) 2)}

აღსავალი ა

Bless the Lord, O My Soul (Long version)

Antiphon 1

3)

ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო -
ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო -
a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo -

ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი - სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი - სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
ve - li go - ne - ba che - mi - sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa!

კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
k'ur-tkhe - ul khar shen, u - pa - lo! a - k'ur-tkhev - dit u - pal - sa

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:8.

2) ეს საგალობელი, ამავე-სახელიანი სხვა ნიმუშებისაგან შედარებით ვრცელი პოეტური ტექსტით განსხვავდება.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:8.

2) This chant differs from other works with the same title in having a comparatively more extensive poetic text.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

ყო - ველ - ნი ქმნილ - ნი მის - ნი ყო-ველ-სა ა - დგი-ლსა უ - ფლე-ბი - სა
ყო - ველ - ნი ქმნილ - ნი მის - ნი ყო-ველ-სა ა - დგი-ლსა უ - ფლე-ბი - სა
qo - vel - ni kmnil - ni mis - ni qo - vel - sa a - dgi - lsa u - ple - bi - sa

მი - სი - სა - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
მი - სი - სა - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
mi - si - sa - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) *ossia:*
ან ასე:

კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერში რეფრენის „კურთხეულ ხარ შენ, უფალო“ ეს ორი ვარიანტი ერთადაა ნოტირებული. ვფიქრობთ, ისინი ალტერნატიულ ვარიანტებს წარმოადგენენ (ანუ, ან ერთი ვერსია უნდა შესრულდეს, ან მეორე); თუმცა, დასაშვებია ვარაუდიც, რომ, შესაძლოა ორივე მათგანის შესრულება — ჯერ კვინტური, შემდეგ კი, უნისონური ფინალისებით.

1) These two variants of the refrain "Bless the Lord, O My Soul" are notated together in the manuscript. The editors think these are alternative variants (either one or the other version must be performed); although it is possible to surmise that both may be performed - first with a quintal cadence and then with a unison cadence.

70. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა ¹⁾

აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნის სრულად)

Bless the Lord, O My Soul

Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety)

I choir

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, კურ - თხე - ულ ხარ
 ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, კურ - თხე - ულ ხარ
 a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, k'ur - tkhe - ul khar

შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა,
 შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა,
 shen, u - pa - lo! a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa,

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა
 და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა
 da qo - ve - li go - ne - ba che - mi sa - khel - sa ts'mi - da - sa

1) საგალობელი ჩვენ მიერაა განყოფილი, №69 აღსავლისა და მისი მონათესავე მელოდიური საფუძვლის მქონე „ნეტარ არს კაცის“ (ხუნდაძე, 2124:60) მიხედვით.

1) The chant has been arranged by the editors according to antiphon #69 and "Blessed is the Man" (Khundadze, 2124:60) having a similar related melodic basis.

მის - სა! ა - კურ - თხევს სუ -
მის - სა! ა - კურ - თხევს სუ -
mis - sa! a - k'ur - tkhevs su -

ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ნუ და - ი - ვი - წყებ
ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ნუ და - ი - ვი - წყებ
li che - mi u - pal - sa, da nu da - i - vi - ts'qeb

II choir

ყო-ველ-სა მო - ცე - მულ - სა მის - სა! რო-მელ-მან გი - ლხი - ნა შენ
ყო-ველ-სა მო - ცე - მულ - სა მის - სა! რო-მელ-მან გი - ლხი - ნა შენ
qo - vel - sa mo - tse - mul - sa mis - sa! ro - mel - man gi - lkhi - na shen

ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა - გან, რო-მელ-მან გან-ჰკურნ-ნა
ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა - გან, რო-მელ-მან გან-ჰკურნ-ნა
qo - vel - ta u - sju - lo - e - ba - ta shen - ta - gan, ro - mel - man gan - hk'urn - na

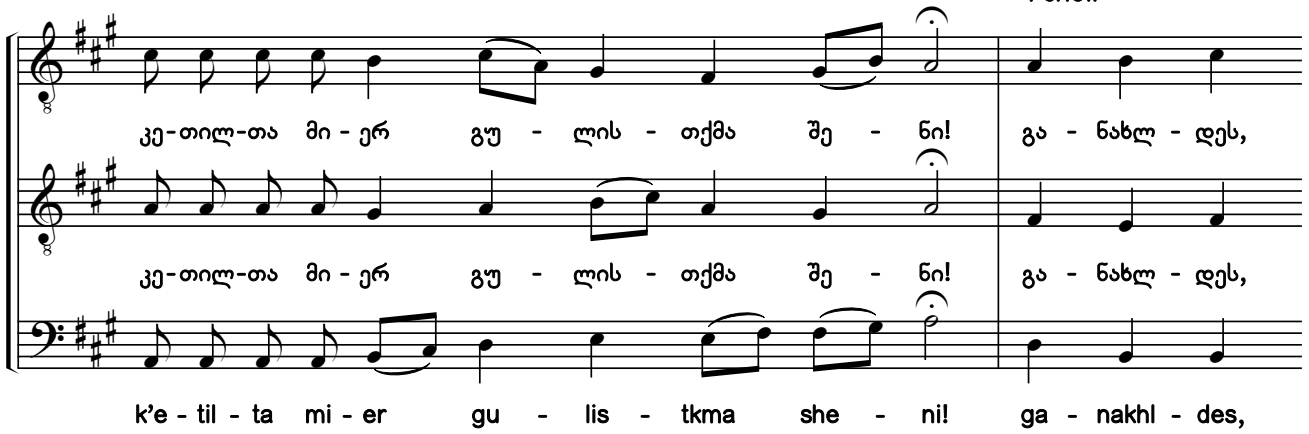
ყო-ველ-ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან
ყო-ველ-ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან
qo - vel - ni sne - u - le - ba - ni shen - ni, ro - mel - man

ი - ხსნა გან-ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე - ნი, და გვირ - გვი - ნო - სან -
ი - ხსნა გან-ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე - ნი, და გვირ - გვი - ნო - სან -
i - khsna gan-khrts'ni-sa - gan tskho - re - ba she - ni, da gvir - gvi - no - san -

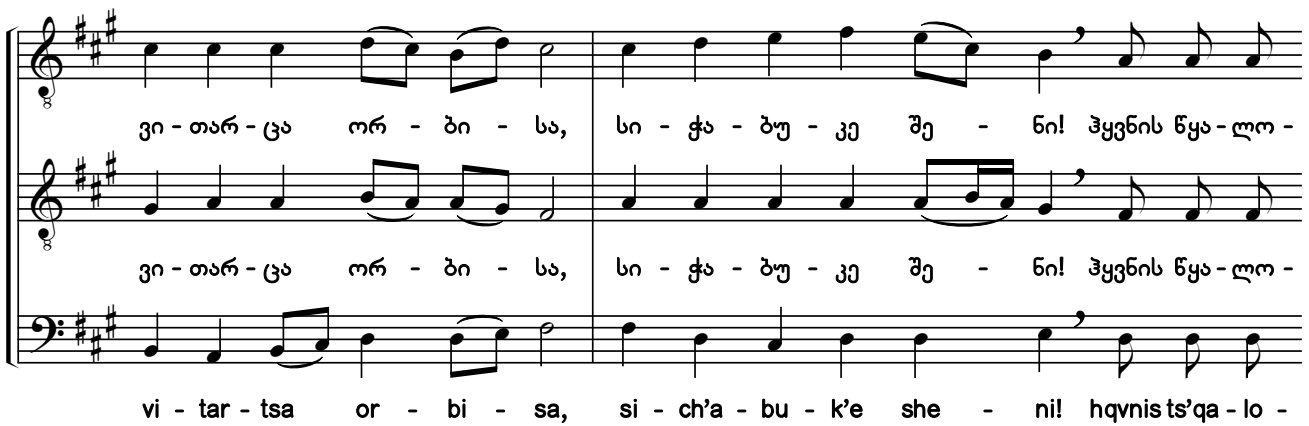
გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა
გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა
gqo shen ts'qa - lo - bi - ta

და შე - წყნა - რე - ბი - თა, რო - მელ - მან ა - ლა - ვსო
და შე - წყნა - რე - ბი - თა, რო - მელ - მან ა - ლა - ვსო
da she-ts'qna - re - bi - ta, ro - mel - man a - gha - vso

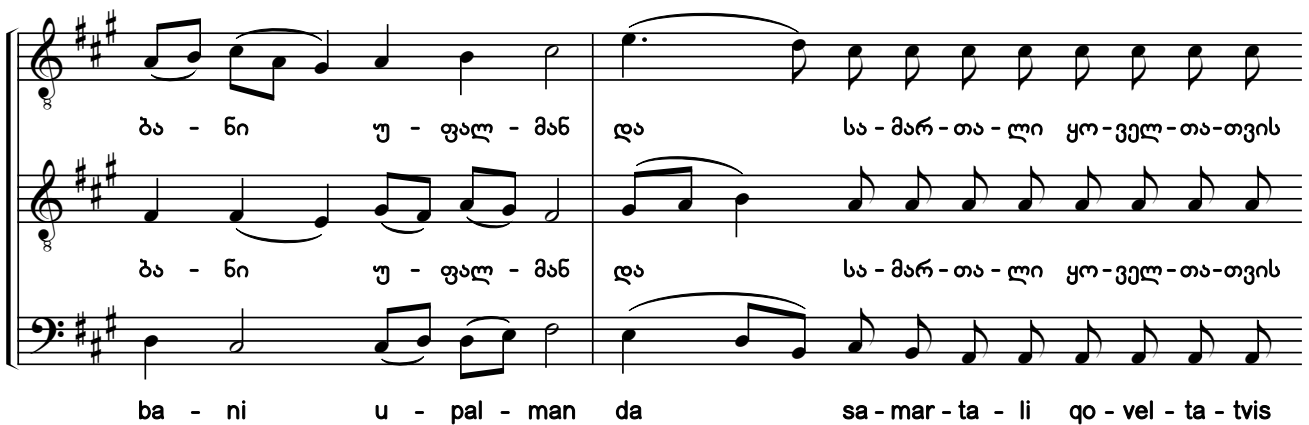
I choir

კე-თილ-თა მი - ერ გუ - ლის - თქმა შე - ნი! გა - ნახლ - დეს,
კე-თილ-თა მი - ერ გუ - ლის - თქმა შე - ნი! გა - ნახლ - დეს,
k'e - til - ta mi - er gu - lis - tkma she - ni! ga - nakhl - des,

ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა, სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი! ჰყენის წყა - ლო -
ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა, სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი! ჰყენის წყა - ლო -
vi - tar - tsa or - bi - sa, si - ch'a - bu - k'e she - ni! hqvnists'qa - lo -

ბა - ნი უ - ფალ - მან და სა - მარ - თა - ლი ყო - ველ - თა - თვის
ბა - ნი უ - ფალ - მან და სა - მარ - თა - ლი ყო - ველ - თა - თვის
ba - ni u - pal - man da sa - mar - ta - li qo - vel - ta - tvis

და - წუ - ნე - ბულ - თა! ა - უ - წყნა გზა - ნი მის - ნი მო - სეს
და - წუ - ნე - ბულ - თა! ა - უ - წყნა გზა - ნი მის - ნი მო - სეს
da - ts'u - ne - bul - ta! a - u - ts'qna gza - ni mis - ni mo - ses

და ძე-თა ი - სრა - ი - ლი - სა - თა ნე - ბა - ნი
და ძე-თა ი - სრა - ი - ლი - სა - თა ნე - ბა - ნი
da dze-ta i - sra - i - li - sa - ta ne - ba - ni

მის - ნი! შე - მწყნა - რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა - ლი,
მის - ნი! შე - მწყნა - რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა - ლი,
mis - ni! she-mts'qna-re - bel da mo - ts'qa - le ars u - pa - li,

სულ-გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე! ა - რა სრუ - ლი - ად
სულ-გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე! ა - რა სრუ - ლი - ად
sul - grdzel da di - dad mo - ts'qa - le! a - ra sru - li - ad

გან - რისხ - ნეს, არ - ცა უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,
გან - რისხ - ნეს, არ - ცა უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,
gan - riskh - nes, ar - tsa u - k'u - ni - sa - mde dzvi - ri i - khse - nos,

ა - რა ცო-ღვა-თა ჩვენ-თა - ებრ მი - ყო ჩვენ, არ - ცა
 ა - რა ცო-ღვა-თა ჩვენ-თა - ებრ მი - ყო ჩვენ, არ - ცა
 a - ra tso-dva - ta chven-ta - ebr mi - qo chven, ar - tsa

უ - სჯუ-ლო - ე - ბა - თა ჩვენ-თა-ებრ მო - მა - გო ჩვენ! რა - მე - თუ, რა - ო - დენ
 უ - სჯუ-ლო - ე - ბა - თა ჩვენ-თა-ებრ მო - მა - გო ჩვენ! რა - მე - თუ, რა - ო - დენ
 u - sju - lo - e - ba - ta chven-ta - ebr mo-ma-go chven! ra - me - tu, ra - o - den

მა-ღალ ა - რი - ან ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან,
 მა-ღალ ა - რი - ან ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან,
 ma-ghal a - ri - an tsa - ni kve - qa - ni - sa - gan,

გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან
 გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან
 ga - na - dzli - e - ra u - pal - man

I choir

წყა-ლო-ბა მი-სი მო-ში-შთა მის-თა ზე-და! რა-ო-დენ
წყა-ლო-ბა მი-სი მო-ში-შთა მის-თა ზე-და! რა-ო-დენ
ts'qa-lo - ba mi - si mo - shi - shta mis - ta ze - da! ra - o - den

გან-შო-რე-ბულ ა-რი-ან ა-ღმო-სა-ვალ-ნი და-სა-ვალ-სა,
გან-შო-რე-ბულ ა-რი-ან ა-ღმო-სა-ვალ-ნი და-სა-ვალ-სა,
gan-sho - re - bul a - ri - an a - ghmo - sa - val - ni da - sa - val - sa,

ვი-თარ-ცა სწყა-ლობს მა-მა შვილ-თა,
ვი-თარ-ცა სწყა-ლობს მა-მა შვილ-თა,
vi - tar - tsa sts'qa - lobs ma - ma shvil - ta,

შე-ი-წყალ-ნა უ-ფალ-მან მო-ში-შნი მის-ნი!
შე-ი-წყალ-ნა უ-ფალ-მან მო-ში-შნი მის-ნი!
she - i - ts'qal - na u - pal - man mo - shi - shni mis - ni!

რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი,
 რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი,
 ra - me - tu man u - ts'qis da - ba - de - ba chve - ni,

II choir

მო - ი - ხსე - ნა, რა - მე - თუ მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი, ვი - თარ - ცა
 მო - ი - ხსე - ნა, რა - მე - თუ მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი, ვი - თარ - ცა
 mo - i - khse - na, ra - me - tu mi - ts'a - ni vart! k'a - tsi, vi - tar - tsa

თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი, ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა,
 თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი, ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა,
 ti - va a - ri - an dghe - ni mis - ni, vi - tar - tsa qva - vi - li ve - li - sa,

ე - გრეთ აღ - ყვავ - დეს, რა - მე - თუ, გან - ვლოს სულ - მან მის
 ე - გრეთ აღ - ყვავ - დეს, რა - მე - თუ, გან - ვლოს სულ - მან მის
 e - gret agh - qvav - des, ra - me - tu, gan - vlos sul - man mis

შო - რის, და არ - გზ - რა ი - ყოს,
შო - რის, და არ - გზ - რა ი - ყოს,
sho - ris, da ar - gha - ra i - qos,

I choir

და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა
და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა
da ar - tsa its - nas a - dgi - li mi - si! kho - lo ts'qa - lo - ba

უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე უ - კუ -
უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე უ - კუ -
u - pli - sa sa - u - k'u - nit - gan da vi - dre u - k'u -

ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი
ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი
ni - sa - mde mo - shish - ta mis - ta ze - da da si - mar - tle mi - si

შვი-ლი-თი-შვი - ლად - მდე, რო-მელ-თა და - ი -
შვი-ლი-თი-შვი - ლად - მდე, რო-მელ-თა და - ი -
shvi - li - ti - shvi - lad - mde, ro - mel - ta da - i -

მარ - ხი - ან ალ - თქმა მი - სი და მო - ი - ხსენ - ნი - ან
მარ - ხი - ან ალ - თქმა მი - სი და მო - ი - ხსენ - ნი - ან
mar - khi - an agh - tkma mi - si da mo - i - khsen - ni - an

II choir

მცნე - ბა - ნი მის - ნი და ყვნი - ან ი - გი - ნი! უ - ფალ - მან ზე - ცას
მცნე - ბა - ნი მის - ნი და ყვნი - ან ი - გი - ნი! უ - ფალ - მან ზე - ცას
mtsne - ba - ni mis - ni da qvni - an i - gi - nil u - pal - man ze - tsas

გან - ჰმზა - და სა - ყდა - რი მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი ყო - ველ - თა
გან - ჰმზა - და სა - ყდა - რი მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი ყო - ველ - თა
gan - hmza - da sa - qda - ri mi - si, da su - pe - va mi - si qo - vel - ta

ზე - და ე - უ - ფლე - ბის! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
 ze - da e - u - ple - bis! a - k'ur-tkhev - dit u - pal - sa

ყო-ველ-ნი ან-გე-ლოს - ნი მის - ნი, ძლი-ერ - ნი ძა - ლი - თა,
 qo - vel - ni an - ge - los - ni mis - ni, dzli - er - ni dza - li - ta,

რო - მელ - ნი ჰყო - ფენ სი - ტყვა - სა მის - სა,
 ro - mel - ni hqo - pen si - t'qva - sa mis - sa,

სმე-ნად ხმა სი - ტყვა - თა მის - თა! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
 sme-nad khma si - t'qva - ta mis - ta! a - k'ur-tkhev - dit u - pal - sa

I choir

ყო-ველ-ნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა-ხურ-ნი მის - ნი, რო-მელ-ნი ჰყო - ფენ
ყო-ველ-ნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა-ხურ-ნი მის - ნი, რო-მელ-ნი ჰყო - ფენ
qo - vel - ni dzal - ni mis - ni, msa-khur - ni mis - ni, ro - mel - ni hqo - pen

ნე - ბა - სა მის - სა! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
ნე - ბა - სა მის - სა! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა
ne - ba - sa mis - sa! a - k'ur - tkhev - dit u - pal - sa

ყო - ველ - ნი ქმნულ - ნი მის - ნი, ყო - ველ - სა
ყო - ველ - ნი ქმნულ - ნი მის - ნი, ყო - ველ - სა
qo - vel - ni kmnul - ni mis - ni, qo - vel - sa

ა - დგილ - სა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი -
ა - დგილ - სა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი -
a - dgil - sa u - ple - bi - sa mi - si -

სა - სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

სა - სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

sa - sa! a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa!

II choir

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა -

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა -

ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa -

მდე; ა - მინ! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა

მდე; ა - მინ! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა

mde; a - min! a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი
და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი
da qo - ve - li go - ne - ba che - mi

სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa!

კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

მცირე კვერეხი¹⁾ The little Litany

71

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

72

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

73

ა - - - - მიწ!

a - - - - min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:6; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:1 (ანთ., ტ. V:22, №7—9).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:6; From publication Khundadze, 1911:1 (Anth. Vol. 5:22, #7-9).

74. აქებს სული ჩემი უფალსა¹⁾

აღსავალი ბ (145-ე ფსალმუნის სრულად)

Praise the Lord, O My Soul

Antiphon 2 (Psalm 145 (146) in entirety)

I choir

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა
 დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა
 di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa

სულ - სა! ა - ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! ვა - ქებ - დე უ - ფალ - სა,
 სულ - სა! ა - ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! ვა - ქებ - დე უ - ფალ - სა,
 sul - sa! a - kebs su - li che - mi u - pal - sa! va - keb - de u - pal - sa,

ცხო - რე - ბა - სა ჩემ - სა! უ - გა - ლობ - დე ღმერთ - სა ჩემ - სა
 ცხო - რე - ბა - სა ჩემ - სა! უ - გა - ლობ - დე ღმერთ - სა ჩემ - სა
 tskho - re - ba - sa chem - sa! u - ga - lob - de ghmert - sa chem - sa

1) საგალობელი ჩვენი განწყობილია №76 ჰიმნის მუსიკაზე.

1) The chant has been arranged by the editors to the music of hymn #76.

ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე! ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა,
ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე! ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა,
vi - dre - mdis vi - qo me! nu e - savt mta - var - ta,

ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა,
ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა,
dze - ta k'ats - ta - sa, ro - mel - ta ta - na a - ra ars tskho - re - ba,

გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად
გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად
ga - mo - vi - dis su - li mi - si da mi - i - ktsis mun - ve mi - ts'ad

მის - და, მას დღე - სა ში - ნა წარ - წყმდი - ან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა -
მის - და, მას დღე - სა ში - ნა წარ - წყმდი - ან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა -
mis - da, mas dghe - sa shi - na ts'ar - ts'qmdi - an qo - vel - ni zra - khva -

II choir

ნი მის - ნი! ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი
ნი მის - ნი! ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი
ni mis - ni! ne - t'ar ars, rom - li - sa, ghmer - ti

ი - ა - კო - ბი - სი შემ - ნე არს მის - სა,
ი - ა - კო - ბი - სი შემ - ნე არს მის - სა,
i - a - k'o - bi - si shem - ts'e ars mis - sa,

და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა მი -
და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა მი -
da sa - so - e - ba mi - si ars u - pli - sa mi - mart, ghmrthi - sa mi -

სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა, ზღვა, და
სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა, ზღვა, და
si - sa; ro - mel - man hkmna tsa - ni da kve - qa - na, zghva, da

ყო - ვე - ლი, რა არს მას ში - ნა! რო - მე - ლი ი - მა - რხავნ
ყო - ვე - ლი, რა არს მას ში - ნა! რო - მე - ლი ი - მა - რხავნ
qo - ve - li, ra ars mas shi - na! ro - me - li i - ma-rkhavn

ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
ch'esh-ma - ri - t'e - ba - sa u - k'u - ni - sa - mde!

ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის სა - ზრდე - ლი მში -
ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის სა - ზრდე - ლი მში -
hqvis sa - mar - ta - li vne - bul - ta, da htsis sa - zrde - li mshi -

I choir

ერ - - - თა! უ - ფალ - მან გან - ჰსნნის კრულ - ნი,
ერ - - - თა! უ - ფალ - მან გან - ჰსნნის კრულ - ნი,
er - - - ta! u - pal - man gan-hkhsnnis k'rul - ni,

უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან ალ - ჰმართ - ნის
უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან ალ - ჰმართ - ნის
u - pal - man ga - na-brdzvnis brma - ni, u - pal - man agh-hmart - nis

და - ცე - მულ - ნი, უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი,
და - ცე - მულ - ნი, უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი,
da - tse - mul - ni, u - pal - sa u - qva - ran mar - tal - ni,

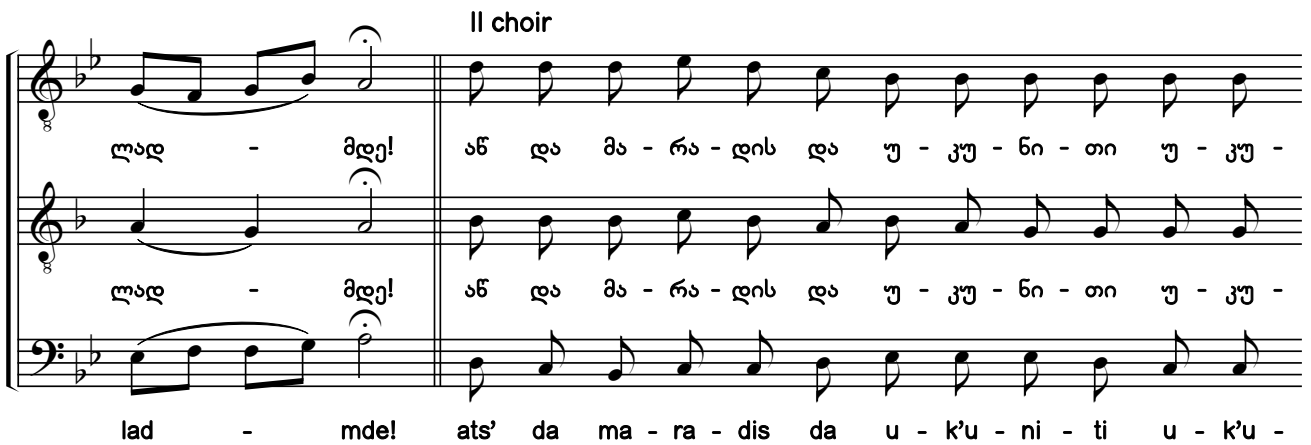
უ - ფალ - მან და - იცვ - ნის მწირ - ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა - როს,
უ - ფალ - მან და - იცვ - ნის მწირ - ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა - როს,
u - pal - man da - itsv - nis mts'ir - ni, o - bo - li da kvri - vi she - i - ts'qna - ros,

და გზა ცო - დვილ - თა წარ - წყმი - დოს! სუ - ფევს უ - ფა - ლი
და გზა ცო - დვილ - თა წარ - წყმი - დოს! სუ - ფევს უ - ფა - ლი
da gza tso - dvil - ta ts'ar - ts'qmi - dos! su - pevs u - pa - li

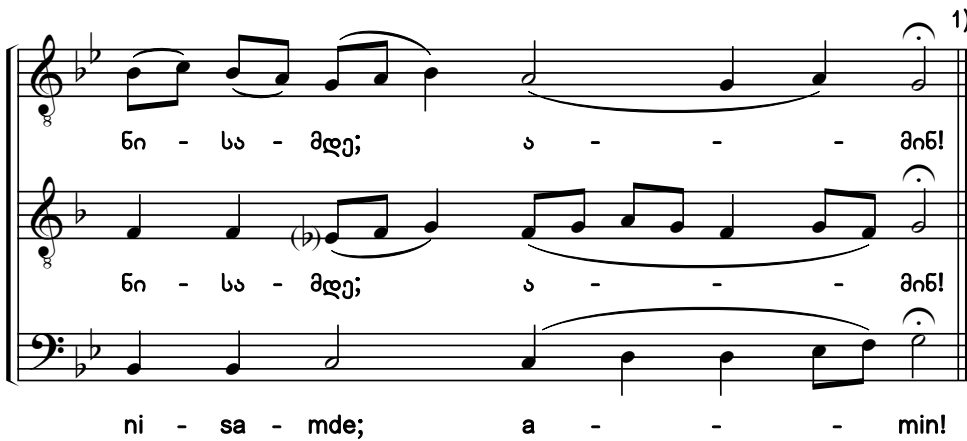

უ - კუ - ნი - სა - მდე, ღმერ-თი შე - ნი, სი - ონ, თეს-ლი - თი თეს -
 უ - კუ - ნი - სა - მდე, ღმერ-თი შე - ნი, სი - ონ, თეს-ლი - თი თეს -
 u - k'u - ni - sa - mde, ghmer-ti she - ni, si - on, tes - li - ti tes -

II choir

ლად - მდე! ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 ლად - მდე! ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 lad - mde! ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u -

ნი - სა - მდე; ა - - - მინ!
 ნი - სა - მდე; ა - - - მინ!
 ni - sa - mde; a - - - min!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდ-შობილი ძე“. იხ. №75—77.

1) The Hymn, "O, Only-begotten Son", must be performed here. See #75-77.

75. მხოლოდ-შობილი¹⁾

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

2)

მხოლოდ - შობილი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსე - ბა; თავს იდვა ჩვენისა

მხოლოდ - შობილი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსე - ბა; თავს იდვა ჩვენისა

mkholod - shobili dze da sit'qva ghtisa, uk'vdavi arse - ba; tavs idva chvenisa

ცხოვრებისათვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისგან ქალწულისა,

ცხოვრებისათვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისგან ქალწულისა,

tskhovrebisatvis: khortsni sheishkna sulisagan ts'midisa da mariamisgan kalts'ulisa,

უძვეველად გან - კა - ცნა; და ჯვარს ეცვა ქრისტე, ღმერთი ჩვენი, სიკვდილითა სიკვდილი

უძვეველად გან - კა - ცნა; და ჯვარს ეცვა ქრისტე, ღმერთი ჩვენი, სიკვდილითა სიკვდილი

uktsevelad gan - k'a - tsna; da jvars etsva krist'e, ghmerti chveni, sik'vdilita sik'vdili

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:11; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:2 (ანთ., ტ. V:24, №10).

2) წყაროებში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:11; From publication Khundadze, 1911:2 (Anth. Vol. 5:24, #10).

2) In the sources B flat is indicated in the key signature.

და-თრგუ-ნა; და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს, —
და-თრგუ-ნა; და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს, —
da - trgu - na; da erti ts'midisa samebisa tana didebul ars, —

მამისა და ყოვლად წმიდი - სა სუ - ლი - სა! გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ!
მამისა და ყოვლად წმიდი - სა სუ - ლი - სა! გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ!
mamis da qovlad ts'midi - sa su - li - sa! gvats - khov - nen chven!

1) შენიშვნის ქვემოთ, სქოლიოში, საგალობელი მოცემულია წყაროებში მოცემული კილოური მიხრილობით. ჩვენი აზრით, მისი ამ სახით შესრულება შესაძლებელი და სავსებით მისაღებია.

1) In the footnotes below the comments, the chant appears with the modal turns shown in the sources. The editors believe that it is fully acceptable to perform this version as well.

მხოლოდ-შობილი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსე - ბა; თავს იდვა ჩვენისა ცხოვრებისათვის: ხორცილი შეისხნა სულისაგან
mkholod - shobili dze da sit'qva ghtvisa, uk'vdavi arse - ba; tavs idva chvenisa tskhovrebitvis: khortsni sheiskhna sulisagan

წმიდისა და მარიამისგან ქალწულისა, უქცევლად გან-კა-ცნა; და ჯვარს ეცვა ქრისტე, ღმერთი ჩვენი, სიკვდილითა სიკვდილი
ts'midisa da mariamisgan kalts'ulisa, uktsevelad gan-k'a-tsna; da jvars etsva krist'e, ghmertsi chveni, sik'vdilita sik'vdili

და-თრგუ-ნა; და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს, — მამისა და ყოვლად წმიდი - სა სუ - ლი - სა! გვაც-ხოვ-ნენ ჩვენ!
da - trgu - na; da erti ts'midisa samebisa tana didebul ars, — mamisa da qovlad ts'midi - sa su - li - sa! gvats-khov-nen chven!

76a. მხოლოდ-შობილი ^{1) 2)}

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

3) 4)
(recit.)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და მა - რა - დის

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და მა - რა - დის

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis

მძიმედ
meno mosso (a tempo)

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!

da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უ - კვდა - ვი არ - სე - ბა;

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უ - კვდა - ვი არ - სე - ბა;

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghvti - sa, u - k'vda - vi ar - se - ba;

- 1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:73.
- 2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების სამ (№76a, 76b და 76c) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.
- 3) ხელნაწერში ჰიმნი „აწ და“-თი იწყება. „ღიდება“ ჩვენი ჩამატებულია.
- 4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
- 1) From the manuscript Khundadze, 2101:73.
- 2) Here are three variants of editing the chant (#76a, 76b and 76c) with different accidentals and modal configurations.
- 3) The hymn begins with "Now and Ever" in the manuscript. "Glory" has been added by the editors.
- 4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
tavs i - dva chve - ni - sa tskhov - re - bi - sa - tvis:

ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
khor - tsn i she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mis - gan

ნუნარად
p

ქალ - წუ - ლი - სა, *p* უ - ქვე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
ქალ - წუ - ლი - სა, *p* უ - ქვე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
kal - ts'u - li - sa, u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
da jvars - e - tsva kri - st'e, ghme - rti chve - ni, sik'v - di - li - ta sik'v - di - li

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

das - trgu - na; da e - rti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

ta - na di - de - bul ars, — ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa

შეკავებით

rit.

სუ - ლი - სა; გვაც - ხოვ - ნენ
su - li - sa; gvats - khov - nna

ჩვენ!
chven!

სუ - ლი - სა! გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ!

სუ - ლი - სა! გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ!

su - li - sa! gvats-khov-nen chven!

76b. მხოლოდ-შობილი

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

(recit.)

ღი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და მა - რა - დის

ღი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და მა - რა - დის

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis

მძიმედ

meno mosso (a tempo)

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!

da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უ - კვდა - ვი არ - სე - ბა;

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უ - კვდა - ვი არ - სე - ბა;

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghvti - sa, u - k'vda - vi ar - se - ba;

თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
 თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
 tavs i - dva chve - ni - sa tskhov - re - bi - sa - tvis:

ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
 ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
 khor - tsn i she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mis - gan

წყნარად
p

ქალ - წუ - ლი - სა, *p* უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
 ქალ - წუ - ლი - სა, *p* უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
 kal - ts'u - li - sa, u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
 და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
 da jvars - e - tsva kri - st'e, ghme - rti chve - ni, sik'v - di - li - ta sik'v - di - li

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

das - trgu - na; da e - rti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

ta - na di - de - bul ars, — ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa

შეკავებით

rit.

სუ - ლი - სა; გვატ - ხოვ - ნენ
su - li - sa; gvats - khov - nen

ჩვენ!
chven!

სუ - ლი - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!

სუ - ლი - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!

su - li - sa! gvats-khov-nen chven!

76c. მხოლოდ-შობილი

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

(recit.)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და მა - რა - დის

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis

*მძიმედ
meno mosso (a tempo)*

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!

da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უ - კვდა - ვი არ - სე - ბა;

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghvti - sa, u - k'vda - vi ar - se - ba;

თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
tavs i - dva chve - ni - sa tskhov - re - bi - sa - tvis:

ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან
khor - tsni she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mis - gan

წყნარად
p

ქალ - წუ - ლი - სა, *p*უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
ქალ - წუ - ლი - სა, *p*უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
kal - ts'u - li - sa, u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე, ღმე - რთი ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა სიკვ - დი - ლი
da jvars - e - tsva kri - st'e, ghme - rti chve - ni, sik'v - di - li - ta sik'v - di - li

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

დას - თრგუ - ნა; და ე - რთი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა

das - trgu - na; da e - rti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

თა - ნა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ - ლად წმი - დი - სა

ta - na di - de - bul ars, — ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa

შეკავებით

rit.

სუ - ლი - სა; გვატ - ხოვ - ნენ
su - li - sa; gvats - khov - nna

ჩვენ!
chven!

სუ - ლი - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!

სუ - ლი - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!

su - li - sa! gvats-khov - nen chven!

77a. მხოლოდ-შობილი¹⁾

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

2)

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსება; თავს იდვა
მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსება; თავს იდვა
mkho - lod - sho - bi - li dze da sit'qva ghvtisa, uk'vdavi arseba; tavs idva

ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
chve - ni - sa tskhov - re - bi - sa - tvis:

ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სულისაგან წმიდისა და მარია - მის - გან
ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სულისაგან წმიდისა და მარია - მის - გან
khor - tsni she - is - khna sulisagan ts'midisa da maria - mis - gan

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:11.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:11.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ქალ - ნუ - ლი - სა, უქ - ცა - ვე - ლად
ქალ - ნუ - ლი - სა, უქ - ცა - ვე - ლად
kal - ts'u - li - sa, uk - tse - ve - lad

გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე ცვა ქრის - ტე, ღმერ - თი
გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე ცვა ქრის - ტე, ღმერ - თი
gan - k'ats - na; da jvars - e tsva kris - t'e, ghmer - ti

ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა
ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა
chve - ni, sik'v - di - li - ta

სიკვ - დი - ლი დას - თრგუ - ნა; ე - რთი
სიკვ - დი - ლი დას - თრგუ - ნა; ე - რთი
sik'v - di - li das - trgu - na; e - rti

1) ხელნაწერის ზოგიერთ ფრაგმენტში მელნით ჩანერილი ბანის ვარიანტი განსხვავებული ფერის ფანქრით გადახაზულია და ბანის განსხვავებული სვლებია ჩანერილი. აქ ბანის ორივე ალტერნატიული ვერსიაა წარმოდგენილი.
1) The bass variant transcribed in ink in some manuscript fragments has been crossed out with a different color of pencil, with some different voice leadings for the bass transcribed. Here, both alternative versions for the bass are shown.

წმი-დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს, —
წმი-დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს, —
ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars, —

სუ - ლი - სა;
su - li - sa;

მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa su - li - sa!

გვა - ცხოვ - ნა
gva - tskhov - nna

გვაც - ხოვ - ნენ
გვაც - ხოვ - ნენ
gvats - khov - nen

ჩვენ!
chven!
ჩვენ!
ჩვენ!
ჩვენ!
chven!

77b. მხოლოდ-შობილი¹⁾

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

2)

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსება; თავს იდვა
მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტყვა ღვთისა, უკვდავი არსება; თავს იდვა
mkho - lod - sho - bi - li dze da sit'qva ghvtisa, uk'vdavi arseba; tavs idva

ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის:
chve - ni - sa tskhov - re - bi - sa - tvis:

ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სულისაგან წმიდისა და მარია - მის - გან
ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სულისაგან წმიდისა და მარია - მის - გან
khor - tsni she - is - khna sulisagan ts'midisa da maria - mis - gan

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:3 (ანთ., ტ. V:24, №11).

2) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the original edition Khundadze, 1911:3 (Anth. Vol. 5:24, #11).

2) In the original publication, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ქალ - ნუ - ლი - სა, უქ - ცე - ვე - ლად
ქალ - ნუ - ლი - სა, უქ - ცე - ვე - ლად
kal - ts'u - li - sa, uk - tse - ve - lad

გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე ცვა ქრის - ტე, ღმერ - თი
გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე ცვა ქრის - ტე, ღმერ - თი
gan - k'ats - na; da jvars - e tsva ¹⁾ kris - t'e, ghmer - ti

ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა
ჩვე - ნი, სიკვ - დი - ლი - თა
chve - ni, sik'v - di - li - ta

სიკვ - დი - ლი დას - თრგუ - ნა; ე - რთი
სიკვ - დი - ლი დას - თრგუ - ნა; ე - რთი
sik'v - di - li das - trgu - na; e - rti

1) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.
1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

წმი-დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს, —
წმი-დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს, —
ts'mi-di - sa sa-me-bi - sa ta-na di - de - bul ars, —

სუ - ლი - სა;
su - li - sa;

მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
ma - mi - sa da qov-lad ts'mi - di - sa su - li - sa!

გვა - ცხოვ - ნა
gva - tskhov - nna

გვაც - ხოვ - ნენ
გვაც - ხოვ - ნენ
gvats - khov - nen

ჩვენ!
chven!
ჩვენ!
ჩვენ!
chven!

მცირე კვერეხი¹⁾

The little Litany

2)

78

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

79

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

80

ა - - - - მინ!

ა - - - - მინ!

a - - - - min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:9; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:32 (ანთ., ტ. V:73, №51—54).

2) წყაროებში სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:9; From publication Khundadze, 1911:32 (Anth. Vol. 5:73, #51-54).

2) In the notated sources, the key signature contains a B flat in all voice parts.

81. სასუფეველსა შენსა (ცხრა ნეტარება; მომიხსენენი) ^{1) 2)}

აღსავალი გ

In Thy Kingdom (Nine Blessings; The Beatitudes)

Antiphon 3

3)

სასუფეველსა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუ -
სასუფეველსა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუ -
sasupevelsa shensa momikhsenen chven, upalo, odes mokhvide su -

ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხა - კნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხა - კნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
ne - t'ar iqv - nen gla - kha - k'ni su - li - ta, ra - me - tu

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:15; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:4 (ანთ., ტ. V:27, №12).

2) რ. ხ.: „სასუფეველსა შენსა“ წირვაში ამგვარათ იგალობება, დიდმარხვაში კი, ისე, როგორც ქორიძეს დავანერინეთ [იხ. ანთ., ტ. I:70, №22; ტ. XVIII:122, №29]. მლ. რ. ხ. (ხუნდაძე, 1911)“. „წირვის. დიდმარხვის სხვა (ხუნდაძე, 2114)“.

3) ხელნაწერში ჰიმნი ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშეა ნოტირებული, გამოცემაში — გასაღებში სი ბემოლით.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:15; From the publication Khundadze, 1911:4 (Anth. Vol. 5:27, #12).

2) R. Kh.: "During the liturgy, "In Thy Kingdom" is chanted in this way, during Great Lent, however, it is how we had Koridze notate it [see Anth. Vol. 1:70, #22; Vol. 18:122, #29]. Priest. R. Kh. (Khundadze, 1911)". "For Liturgy. Different during Great Lent (Khundadze, 2114)".

3) The chant is notated without any accidentals in manuscript, whereas B flat is indicated in the key signature in the original publication.

მა - თი არს სა - სუ - ჳე - ვე - ლი ცა - თა!
მა - თი არს სა - სუ - ჳე - ვე - ლი ცა - თა!
ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

II)

ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეში -
ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეში -
net'ar iqvnen mglovareni gulita, rametu igini nugeshi -

ნის - ცე - მულ ი - ქმნენ!
ნის - ცე - მულ ი - ქმნენ!
nis - tse - mul i - kmnen!

III)

ნე - ტარ იყ - ვნენ მშვი - დნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი -
ნე - ტარ იყ - ვნენ მშვი - დნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი -
ne - t'ar iq - vnen mshvi - dni, ra - me - tu mat da - i - mk'vi -

1) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

IV)

დრონ ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვენ, რომელთა შიოდის
დრონ ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვენ, რომელთა შიოდის
dron kve - qa - na! ne - t'ar iqven, romelta shiodis

და სწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ ი - გი - ნი
და სწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ ი - გი - ნი
da sts'qurodis simartlisatvis, rametu i - gi - ni

V)

გან - ძღენ! ნე - ტარ იყ - ნენ მო - წყა -
გან - ძღენ! ნე - ტარ იყ - ნენ მო - წყა -
gan - dzghen! ne - t'ar iq - nen mo - ts'qa -

ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
le - ni, ra - me - tu i - gi - ni

VI)

შე - ი - წყა - ლნენ! ნეტარ იყვენენ წმიდანი გულითა,
შე - ი - წყა - ლნენ! ნეტარ იყვენენ წმიდანი გულითა,
she - i - ts'qa - lnen! net'ar iqvnen ts'midani gulita,

რა - მე-თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!
რა - მე-თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!
ra - me - tu mat ghmer - ti i - khi - lon!

VII)

ნე - ტარ იყ - ვენენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფე - ლნი, რა - მე - თუ
ნე - ტარ იყ - ვენენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფე - ლნი, რა - მე - თუ
ne - t'ar iq - vnen mshvi - do - bis - mqo - pe - lni, ra - me - tu

ი - გი - ნი ძედ ღვთი - სად ი - წო - დნენ!
ი - გი - ნი ძედ ღვთი - სად ი - წო - დნენ!
i - gi - ni dzed ghvti - sad i - ts'o - dnen!

VIII)

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუ -
 ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუ -
 net'ar iqvnen devnulni simartlisatvis, rametu mati ars sasu -

ფე - ვე - ლი ცა - - - - - თა!
 ფე - ვე - ლი ცა - - - - - თა!
 pe - ve - li tsa - - - - - ta!

IX)

ნე - ტარ იყ - ვნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდე - ვნი - დენ და გყვე - დრი - დენ,
 ნე - ტარ იყ - ვნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდე - ვნი - დენ და გყვე - დრი - დენ,
 ne - t'ar iq - vnet tkven, ra - zhams gde - vni - den da gqve - dri - den,

და სთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ
 და სთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ
 da stkvan qoveli sit'qva borot'i tkvenda momart

1) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911) აქ ტრიოლი არაა.

1) There is no triplet here in the publication (Khundadze, 1911).

სი - ცრუ - ვით, ჩე - მთვის!
სი - ცრუ - ვით, ჩე - მთვის!
si - tsru - vit, che - mtvis!

X)

გიხაროდენ და მხიარულ იყვენით, რამეთუ სასყიდელი თქვე -
გიხაროდენ და მხიარულ იყვენით, რამეთუ სასყიდელი თქვე -
gikharoden da mkhiarul iqvenit, rametu sasqideli tkve -

ნი დიდ-არს ცა - თა ში - ნა!
ნი დიდ-არს ცა - თა ში - ნა!
ni did - ars tsa - ta shi - na!

XI)¹⁾

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da -

1) „დიდება-ან და“ ჩვენ მიერაა ჩამატებული.
1) "Glory" and "Now & ever" was added by the editors.

XII)

სა სუ - ლსა; ან და მარადის და უკუნითი
სა სუ - ლსა; ან და მარადის და უკუნითი
sa su - lsa; ats' da maradis da uk'uniti

უ - - - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
უ - - - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
u - - - k'u - ni - sa - mde; a - min!

უფალო, შეგვიწყალებ
Lord, Have Mercy

82. ¹⁾
³⁾

უ-ფა - ლო, შე - გვი-წყა-ლებ!
უ-ფა - ლო, შე - გვი-წყა-ლებ!
u - pa - lo, she - gvi-ts'qa-len!

83. ²⁾
³⁾

უ-ფა-ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ-ფა-ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:7 (ანთ., ტ. V:33, №13).

2) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:22; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:7 (ანთ., ტ. V:33, №14).

3) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the publication Khundadze, 1911:7 (Anth. Vol. 5:33, #13)

2) From the manuscript Khundadze, 2114:22; From the publication Khundadze, 1911:7 (Anth. Vol. 5:33, #14)

3) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

84. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾

O, Come, Let Us Worship

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და
 მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და
 mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset da

შე - უ - ვრდეთ ქრი - სტე - სა! გვა -
 შე - უ - ვრდეთ ქრი - სტე - სა! გვა -
 she - u - vrdet kri - st'e - sa! gva -

ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
 ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
 tskho - vnen chven, dze - o ghvti - sa - o,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:22; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:7 (ანთ., ტ. V:34, №15).

2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:22; From the publication Khundadze, 1911:7 (Anth. Vol. 5:34, #15).

2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

კვირას — Sundays

აგ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
აგ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

სადაგ დღეებში — Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბე - ლნი შე - ნნი:
მგა - ლო - ბე - ლნი შე - ნნი:
mga - lo - be - lni she - nni:

I დაბოლოება — 1st Ending

„ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
„ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
„a - li - lu - i - a!“

II დაბოლოება — 2nd Ending

„ა - ლი -
„ა - ლი -
„a - li -

1); 2) დაბოლოების ორი ალტერნატიული ვარიანტი. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1); 2) Two alternative variants of the ending. Only one of them should be performed.

ლუ - ი - ა!
lu - i - a!

85. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2)} O, Come, Let Us Worship

შუათანა [საშუალო] მოძრაობით - Andante

3)

მო - ვე - დით, თა - ყვა -
mo - ve - dit, ta - qva -

ნის - ვსცეთ და შე -
nis - vstset da she -

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2101:77; ხუნდაძე, 2123:2.

2) ეს ჰიმნი ხელნაწერებში სამღვდელთმთავრო წირვის საგალობლებთან ერთადაა ჩანწერილი და, სავარაუდოდ, თავადაც მღვდელთმთავრის წირვისათვისაა განკუთვნილი.

3) ხელნაწერებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscripts Khundadze, 2101:77; Khundadze, 2123:2.

2) This hymn had been transcribed in the manuscripts along with chants for the hierarchical liturgy, and supposedly had been intended for the hierarchical liturgy itself.

3) In the original manuscripts, the chant is notated without accidentals in the key signature.

უვრ - დეტ კრი - სტე -

უვრ - დეტ კრი - სტე -

uvr - det kri - st'e -

- - - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე -

- - - სა! გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე -

- (#) - sa! gvats - khov - nen chven, dze -

3 ღვთი - სა - -

3 ღვთი - სა - -

o ghvti - sa - -

3, 3, 3, 3,

o, (b)

კვირას — Sundays

აღ - დგო - მი - ლო

agh - dgo - mi - lo

მკვდრე - თით,

mk'vdrē - tit,

სადაგ დღეებში — Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე -

ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve -

ლო,

lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ -
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ -
 mga - lo - bel - ni shen -

ნი: „ალ - ლი - ლუ -
 ნი: „ალ - ლი - ლუ -
 ni: „al - li - lu -

- - i - al

86. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2) 3)}

O, Come, Let Us Worship

4)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ
და შე - უვრ - დეთ ქრი - სტე - სა! გვა - ცხო -
ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset
da she - uvr - det kri - st'e - sa! gva - tskho -
vnen chven, dze - o ghvti - sa - o,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:25.

2) რ. ხ.: „ანტიფონის ხმის [ანტიფონის მელოდიის მქონე]“.

3) წინამდებარე ჰიმნი ბ ხმის/იხოსის ცისკრის ანტიფონების (იხ. ანთ. ტ. XV:470) მელოდიაზეა განწყობილი. ცნობილია, რომ ცისკრის ანტიფონები არა ერთი ლიტურგიკული ფანრის მელოდიურ დედანს წარმოადგენენ. ამ საკითხის და ანტიფონებისა და „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ურთიერთმიმართების შესახებ, იხ. ანთ., ტ. II:30.

4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:25.

2) R. Kh.: "In the antiphon tone [having an antiphon melody]".

3) The present hymn has been arranged to the melody of Matins antiphons in tone 2 (see Anth. Vol. 15:470). It is known that Matins antiphons do not represent the melodic sources for any liturgical genre. Concerning this issue and the interrelationship between the antiphons and "O, Come Let Us Worship", see Anth. Vol. 2:30.

4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

კვირას — Sundays

ა - ჯღგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
ა - ჯღგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
a - ghggo - mi - lo mk'vdrē - tit,

1) სადაგ დღეებში — Weekdays

წმი-და-თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
წმი-და-თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ -
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: 2) „ა - ლი - ლუ -
mga - lo - bel - ni shen - ni: „a - li - lu -

ი - ა!
ი - ა!
i - a!

1) ეს მუხლი ჩვენ მიერაა ჩამატებული.

2) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) This verse was added by the editors.

2) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

87a. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2) 3)}

O, Come, Let Us Worship

4)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - ურ - დეთ ქრის - ტე - სა
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - ურ - დეთ ქრის - ტე - სა
mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset da she - ur - det kris - t'e - sa

5) (♩)

გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
გვაც - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,
gvats - khov - nen chven, dze - o ghvti - sa - o,

კვირას — Sundays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:24; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:8 (ანთ., ტ. V:35, №21).

2) რ. ხ.: „მოკლე“.

3) გათავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№87a და 87b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

4) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

5) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911) ეს თანაჟღერადობა მერვედი გრძლიობისაა.

6) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911) აქ ტრიოლი არაა.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:24; From the publication Khundadze, 1911:8 (Anth. Vol. 5:35, #21)

2) R. Kh.: "A short one".

3) Here are two variants of editing the chant (#87a and 87b) with different accidentals and modal configurations.

4) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

5) This pitch is of an eighth note duration in the publication (Khundadze, 1911).

6) There is no triplet here in the publication (Khundadze, 1911).

სადაგ დღეებში — Weekdays

ნმი - და - თა ში - რის სა - კვი - რვე - ლო,
 ნმი - და - თა ში - რის სა - კვი - რვე - ლო,
 ts'mi - da - ta shi - ris sa - k'vi - rve - lo,

I დაბოლოება (გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911)¹⁾
 1st Ending (From the publication Khundadze, 1911)

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 mga - lo - bel - ni shen - ni: „a - li - lu - i - a!“

II დაბოლოება (ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114)²⁾
 2nd Ending (From the manuscript Khundadze, 2114)

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 mga - lo - bel - ni shen - ni: „a - li - lu - i - a!“

1); 2) დაბოლოების ორი ალტერნატიული ვარიანტი. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1); 2) Two alternative variants of the ending. Only one of them should be performed.

87b. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ O, Come, Let Us Worship

მო - ვე - ღით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - ურ - დეთ ქრის - ტე - სა

მო - ვე - ღით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და შე - ურ - დეთ ქრის - ტე - სა

mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset da she - ur - det kris - t'e - sa

1)^(♪)

გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,

გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,

gvats - khov - nen chven, dze - o ghvti - sa - o,

კვირას — Sundays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

1) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911) ეს თანაჟღერადობა მერვედი გრძლიობისაა.

2) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911) აქ ტრიოლი არაა.

1) This pitch is of an eighth note duration in the publication (Khundadze, 1911).

2) There is no triplet here in the publication (Khundadze, 1911).

სადაგ დღეებში — Weekdays

ნმი - და - თა ში - რის სა - კვი - რვე - ლო,
 ნმი - და - თა ში - რის სა - კვი - რვე - ლო,
 ts'mi - da - ta shi - ris sa - k'vi - rve - lo,

I დაბოლოება (გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911)¹⁾
 1st Ending (From the publication Khundadze, 1911)

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 mga - lo - bel - ni shen - ni: „a - li - lu - i - a!“

II დაბოლოება (ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114)²⁾
 2nd Ending (From the manuscript Khundadze, 2114)

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი: „ა - ლი - ლუ - ი - ა!“
 mga - lo - bel - ni shen - ni: „a - li - lu - i - a!“

1); 2) დაბოლოების ორი ალტერნატიული ვარიანტი. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1); 2) Two alternative variants of the ending. Only one of them should be performed.

88a. ის პოლლა^{1) 2)}

Eis Pollá

3)

ის პოლ - ლა
ის პოლ - ლა
is p'ol - la

ე - - - ტი დე - სპო - ტა!
ე - - - ტი დე - სპო - ტა!
e - - - t'i de - sp'o - t'a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -
ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -
is p'ol - la e - t'i de - sp'o -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:55; ხუნდაძე, 2101:80.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების სამ (№88a, 88b და 88c) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:55; Khundadze, 2101:80.

2) Here are three variants of editing the chant (#88a, 88b and 88c) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ტა - - - ა!

ტა - - - ა!

t'a - - - a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

88b. ის პოლლა Eis Pollá

ის პოლ - ლა

ის პოლ - ლა

is p'ol - la

ე - - - ტი დე - სპო - ტა!

ე - - - ტი დე - სპო - ტა!

e - - - t'i de - sp'o - t'a!

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -

is p'ol - la e - t'i de - sp'o -

ტა - - - - ა!

ტა - - - - ა!

t'a - - - - a!

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

88c. ის პოლლა Eis Pollá

ის პოლ - ლა

ის პოლ - ლა

is p'ol - la

ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
e - - - - t'i de - sp'o - t'a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -
ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო -
is p'ol - la e - t'i de - sp'o -

ტა - - - - ა!
ტა - - - - ა!
t'a - - - - a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

89a. ის პოლლა^{1) 2)}

Eis Pollá

შუათანა [საშუალო] მოძრაობით - Andante

3)

ის პოლ-ლა
ის პოლ-ლა
is p'ol - la

ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
e - - - - t'i de - sp'o - t'a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე -
ის პოლ - ლა ე - ტი დე -
is p'ol - la e - t'i de -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:3.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების სამ (№89a, 89b და 89c) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:3.

2) Here are three variants of editing the chant (#89a, 89b and 89c) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

სპო - ტა - - - ა!

სპო - ტა - - - ა!

sp'o - t'a - - - a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'ol - la e - ti de - sp'o - t'a!

89b. ის პოლლა Eis Pollá

Andante

ის პოლ-ლა

ის პოლ-ლა

is p'ol - la

ე - - - ტი დე - სპო - ტა!

ე - - - ტი დე - სპო - ტა!

e - - - ti de - sp'o - t'a!

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე -
 ns p'ol - la e - ti de -

სპო - ტა - - - ა!
 sp'o - t'a - - - a!

ნს პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
 ns p'ol - la e - ti de - sp'o - t'a!
 is p'ol - la e - ti de - sp'o - t'a!

89c. ის პოლლა Eis Pollá

Andante

ის პოლლა
 ns p'ol-la
 is p'ol-la

ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
ე - - - - ტი დე - სპო - ტა!
e - - - - t'i de - sp'o - t'a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე -
ის პოლ - ლა ე - ტი დე -
is p'ol - la e - t'i de -

სპო - ტა - - - ა!
სპო - ტა - - - ა!
sp'o - t'a - - - a!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

90. უფალო, აცხოვნენ ^{1) 2)}

Save, O Lord

უფალო, აცხოვნენ კეთილ - მსახურნი და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

უფალო, აცხოვნენ კეთილ - მსახურნი და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

upalo, atskhovnen k'etil - msakhurni da is - mi - ne chve - ni!

91. მრავალწამიერ ³⁾

Many Years

მრავალ-წა - მი - ერ! მრავალ-წა - მი - ერ! მრავალ - ვალ -

მრავალ-წა - მი - ერ! მრავალ-წა - მი - ერ! მრავალ - ვალ -

mra-val-zha - mi - er! mra-val-zha - mi - er! mra - val -

წა - მი - ერ!

წა - მი - ერ!

zha - mi - er!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:27; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:9 (ანთ., ტ. V:38, №17).

2) რ. ხ.: „ამ „უფალო აცხოვნეს“-ს მსგავსად იგალობება: სამოციქულოს „წარდგომები“ ყველა“.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:81.

4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:27; From publication Khundadze, 1911:9 (Anth. Vol. V:38, №17)

2) R. Kh.: "likewise this 'O Lord, Save' are chanted: all 'The Graduals' of apostolic".

3) From the manuscript Khundadze, 2101:81.

4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

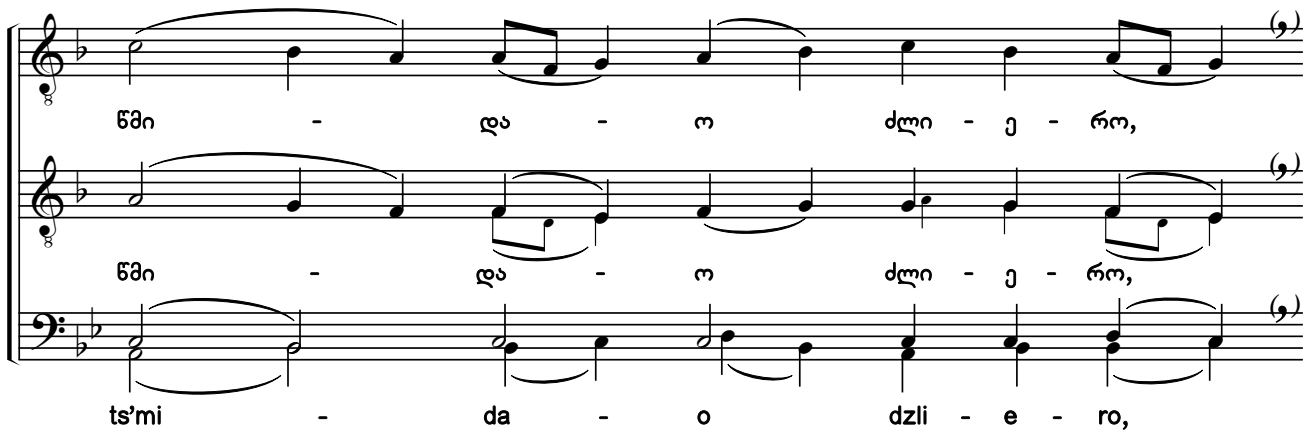
92. წმიდა ღმერთო¹⁾

Holy God

2)

წმი - და - ო ღმერ - თო,
წმი - და - ო ღმერ - თო,
ts'mi - da - o ghmer - to,

წმი - და - ო ძლი - ე - რო,
წმი - და - ო ძლი - ე - რო,
ts'mi - da - o dzli - e - ro,

წმი - და - ო უკვ - და -
წმი - და - ო უკვ - და -
ts'mi - da - o uk'v - da -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:27; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:9 (ანთ., ტ. V:39, №18).

2) სანოტო წყაროებში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:27; From publication Khundadze, 1911:9 (Anth. Vol. 5:39, #18).

2) In the sources B flat is indicated in the key signature.

ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალებ ჩვენ!
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალებ ჩვენ!
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'midao dzliero, ts'midao uk'vdavo, shegvi'sqalen chven!

ღიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
ღიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

წმი-და - ო უკვ-და-ვო, შე-გვი-წყა - ლენ ჩვენ! წმი - და -
წმი-და - ო უკვ-და-ვო, შე-გვი-წყა - ლენ ჩვენ! წმი - და -
ts'mi-da - o uk'v-da - vo, she-gvi-ts'qa - len chven! ts'mi - da -

ო ღმერ - თო, წმი - და - ო
o ghmer - to, ts'mi - da - o

1)

ძლი - ე - რო
dzli - e - ro

2) *ossia:*
ანახე:

ძლი - ე - რო,
dzli - e - ro,

წმი - და - ო უკვ - და - ვო,
ts'mi - da - o uk'v - da - vo,

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
she - gvi - ts'qa - len chven!

1) ფრაგმენტის ვარიანტი გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911.
2) ფრაგმენტის ვარიანტი ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114.
1) A variant of the fragment from the publication Khundadze, 1911.
2) A variant of the fragment from the manuscript Khundadze, 2114.

1) *ossia:*
ან ასე:

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

she - gvi - ts'qa - len chven!

93. წმიდაო ღმერთო²⁾ Holy God

3)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე -

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე -

ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - e -

რო, წმი-და - ო უკვ-და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

რო, წმი-და - ო უკვ-და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ro, ts'mi-da - o uk'v-da - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

1) დაბოლოების ალტერნატიული ვარიანტი ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114.
 2) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:30; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:11 (ანთ., ტ. V:42, №19).
 2) საწარმო წყაროებში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.
 1) An alternative variant of the ending from the manuscript Khundadze, 2114.
 2) From the manuscript Khundadze, 2114:30; from publication Khundadze, 1911:11 (Anth. Vol. 5:42, #19).
 4) In the sources F sharp is indicated in the key signature.

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალენ ჩვენ!
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალენ ჩვენ!
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'midao dzliero, ts'midao uk'vdavo, shegvits'qalen chven!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa; ats' da maradis da

უკუნითი უკუნისამდე; ამინ! წმიდაო უკვდავო, შეგი - წყა - ლენ ჩვენ!
უკუნითი უკუნისამდე; ამინ! წმიდაო უკვდავო, შეგი - წყა - ლენ ჩვენ!
uk'unithi uk'unisamde; amin! ts'midao uk'vdavo, shegvi - ts'qa - len chven!

94. რაოდენთა ქრისტეს მიერ¹⁾

„წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად

As Many As Have Been Baptized

Instead "Holy God"

2)

რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს და ქრის - ტე

რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს და ქრის - ტე

ra - o - den - ta kris - t'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es da kris - t'e

შე - გვი - მო - სი - ეს! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

შე - გვი - მო - სი - ეს! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

she - gvi - mo - si - es! a - li - lu - i - a!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasas sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:96 (ანთ., ტ. XXII:579, №217).

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:96 (Anth. Vol. 22:579, #217).

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ეს! ა - ლი -
და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ეს! ა - ლი -
da kris - t'e she - gvi - mo - si - es! a - li -

ლუ - ი - ა!
ლუ - ი - ა!
lu - i - a!

95. რაოდენთა ქრისტეს მიერ¹⁾
„წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად
As Many As Have Been Baptized
Instead "Holy God"

2)

რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს
რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს
ra - o - den - ta kris - t'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:87 (ანთ., ტ. XXII:577, №216).
2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
1) From the manuscript Khundadze, 2114:87 (Anth. Vol. 22:577, #216).
2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ე - ს! ა - ლი -
და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ე - ს! ა - ლი -
da kris - t'e she - gvi - mo - si - e - s! a - li -

ლუ - ი - - - ა!
ლუ - ი - - - ა!
lu - i - - - a!

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი - და - სა სულ - სა,
დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი - და - სა სულ - სა,
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

აწ და მარადის და უკუნითი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
აწ და მარადის და უკუნითი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
ats' da maradis da uk'uniti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ე - ს! ა - ლი -
და ქრის - ტე შე - გვი - მო - სი - ე - ს! ა - ლი -
da kris - t'e she - gvi - mo - si - e - s! a - li -

ლუ - ი - - - ა!
ლუ - ი - - - ა!
lu - i - - - a!

96. ჯვარსა შენსა^{1) 2)}

„წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად. ხმა ვ

We Venerate Thy Cross

Instead "Holy God". Tone 6

ჯვარ - სა შენ - სა თა - ყვა - ნის - ვსცემთ, მე - უ - ზე - ო,
ჯვარ - სა შენ - სა თა - ყვა - ნის - ვსცემთ, მე - უ - ზე - ო,
jvar - sa shen - sa ta - qva - nis - vstsemt, me - u - ze - o,

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2121:73; ხუნდაძე, 2124:279.

2) ხელნაწერში საგალობლის მხოლოდ I ხმაა ჩანერილი, გასაღებში ფა დიეზით. აქ წარმოდგენილი II—III ხმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscripts Khundadze, 2121:73; Khundadze, 2124:279.

2) Only the first voice of the chant is notated in the manuscript with F sharp in the key signature. The middle and bass voices and accidentals shown here have been added by the editors.

და წმი - და - სა ა - ღდგო-მა - სა შენ - სა უ -
და წმი - და - სა ა - ღდგო-მა - სა შენ - სა უ -
da ts'mi - da - sa a - ghgdgo-ma - sa shen - sa u -

1)

გა - ლობთ და ვა - დი - დებთ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა,
გა - ლობთ და ვა - დი - დებთ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა,
ga - lobt da va - di - debt! dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa,

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა-მინ! და წმი - და - სა
ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა-მინ! და წმი - და - სა
ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a-min! da ts'mi - da - sa

ა - ღდგო-მა - სა შენ - სა უ - გა - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
ა - ღდგო-მა - სა შენ - სა უ - გა - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
a - ghgdgo-ma - sa shen - sa u - ga - lobt da va - di - debt!

1) „ღიდება-ან და“ ჩვენი ჩამატებულია.

1) "Glory" and "Now And Ever" as added by the editors.

97. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა¹⁾

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ა

Let Your Mercy, O Lord, Be Upon Us

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 1

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და, ვი - თარ - ცა

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და, ვი - თარ - ცა

i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da, vi - tar - tsa

ჩვენ შენ გე - სავთ!

ჩვენ შენ გე - სავთ!

chven shen ge - savt!

98. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ბ

The Lord Is My Strenght and My Song

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 2

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე - ყო მე ი -

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე - ყო მე ი -

dzal chem - da da sa - ga - lo - bel chem - da u - pa - li, da me - qo me i -

1) რ. ხუნდაძის მითითების თანახმად, №97—104 წარდგომები ჩვენი განყოფილია №90 ჰიმნის (საზოგადო) ჰანგზე.

1) According to R. Khundadze's indication, prokeimena #97-104 have been arranged to the (common) melody of hymn #90.

გი მა - ცხო - ვარ!
გი მა - ცხო - ვარ!
gi ma - tskho - var!

99. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა, უგალობდით

წარდგომა აღდგომისა. ხმა გ

O Chant unto Our God, Chant

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 3

უ - გა - ლობ - დით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით!
უ - გა - ლობ - დით
უ - გა - ლობ - დით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით!
უ - გა - ლობ - დით
u - ga - lob - dit ghmert - sa chven - sa, u - ga - lob - dit!
u - ga - lob - dit

მე - უ - ფე - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით!
მე - უ - ფე - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით!
me - u - pe - sa chven - sa, u - ga - lob - dit!
me - u - pe - sa chven - sa, u - ga - lob - dit!

100. ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენნი, უფალო

წარდგომა აღდგომისა. ხმა დ

How Magnified Are Your Works, O Lord

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 4

ვი - თარ განს - დიდ - ნნეს საქ - მე - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო, და ყო - ვე - ლი -

ვი - თარ განს - დიდ - ნნეს საქ - მე - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო, და ყო - ვე - ლი -

vi - tar gans - did - nnes sak - me - ni shen - ni, u - pa - lo, da qo - ve - li -

ვე სი - ბრძნით ჰქმენ!

ვე სი - ბრძნით ჰქმენ!

ve si - brdznit hkmen!

101. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ე

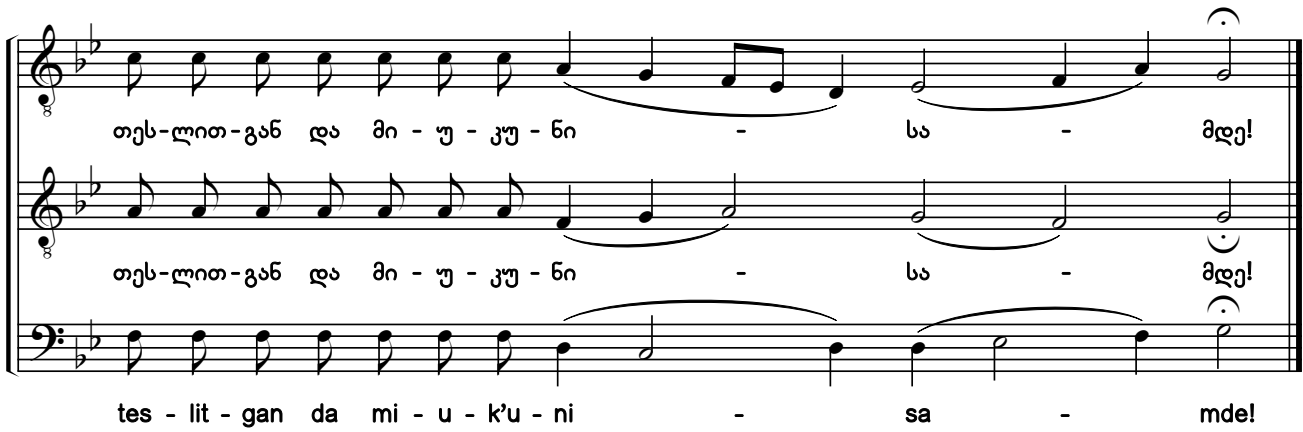
You, O Lord, Shall Keep Us and Preserve Us

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 5

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ, ა - მი - ერ

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ, ა - მი - ერ

shen, u - pa - lo, mi - tsven chven da da - mi - mar - khen chven, a - mi - er

თეს-ლით-გან და მი - უ - კუ - ნი - სა - მდე!

თეს-ლით-გან და მი - უ - კუ - ნი - სა - მდე!

tes - lit - gan da mi - u - k'u - ni - sa - mde!

102. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ვ

Save, O Lord, Your People

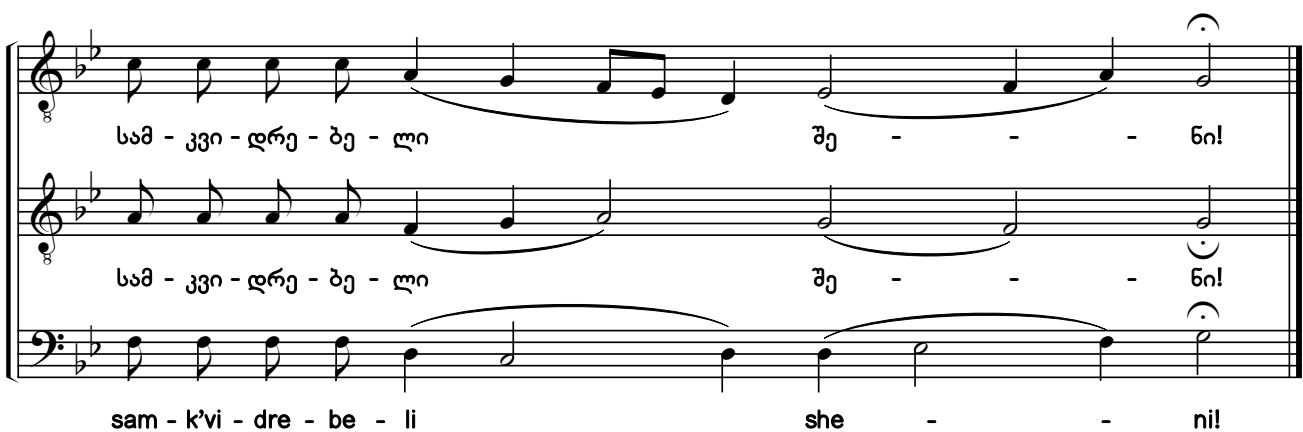
Prokeimenon of the Resurrection. Tone 6

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე

a - tskho - vne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - k'ur - tkhe

სამ - კვი - დრე - ბე - ლი შე - - - ნი!

სამ - კვი - დრე - ბე - ლი შე - - - ნი!

sam - k'vi - dre - be - li she - - - ni!

103. უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ზ

The Lord Will Give Strenght to His People

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 7

უ - ფალ - მან ძა - ლი ერ - სა თვის - სა მოს - ცეს! უ - ფალ - მან ა - კურ - თხოს

უ - ფალ - მან ძა - ლი ერ - სა თვის - სა მოს - ცეს! უ - ფალ - მან ა - კურ - თხოს

u - pal - man dza - li er - sa tvis - sa mos - tses! u - pal - man a - k'ur - tkhos

ე - რი თვი - სი მშვი - - ღო - - ბით!

ე - რი თვი - სი მშვი - - ღო - - ბით!

e - ri tvi - si mshvi - - do - - bit!

104. ილოცეთ და მიეცით უფალსა, ღმერთსა ჩვენსა

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ლ

Pray and Give to the Lord Our God

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 8

ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა, ღმერ - თსა ჩვენ - სა!

ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა, ღმერ - თსა ჩვენ - სა!

i - lo - tset da mi - e - tsit u - pal - sa, ghmer - tsa chven - sa!

აღილუია — რვა ხმისა ^{1) 2)}
Alleluias in the Eight Tones

105. აღილუია ხმა ა

Alleluia Tone 1

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

106. აღილუია ხმა ბ

Alleluia Tone 2

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li -

ლუ - ი - ა!

ლუ - ი - ა!

lu - i - a!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:1, 11, 21, 30, 40, 49, 59, 69.

2) №105—112 ჰიმნებში ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:1, 11, 21, 30, 40, 49, 59, 69.

2) The accidentals of hymns #105-112 have been indicated by the editors. In the original manuscript, they have been notated without any accidentals.

107a. ალილუია ხმა გ¹⁾

Alleluia Tone 3

107b.

1) გთავაზობთ საგანმანათლებლო ინსტიტუტის რედაქტირების ორ (№107a და 107b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

1) Here are two variants of editing the chant (#107a and 107b) with different accidentals and modal configurations.

108. ალილუია ხმა დ

Alleluia Tone 4

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

109. ალილუია ხმა ე

Alleluia Tone 5

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

110. ალილუია ხმა ვ

Alleluia Tone 6

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

111. ალილუია ხმა ზ

Alleluia Tone 7

ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - - - ლი -

ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - - - ლი -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - - - li -

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

112. ალილუია ხმა ზ

Alleluia Tone 8

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! ¹⁾ a -

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

113. ალილუია¹⁾

Alleluia

2)

ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a!

3)

ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლ - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a!

114a. და სულისაცა^{4) 5)} And with Your Spirit

114b. და სულისაცა And with Your Spirit

2)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:31; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:12 (ანთ., ტ. V:44, №20).
 2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
 3) გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911:12) აქედან გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული სამივე ხმაში.
 4) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:32; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:12 (ანთ., ტ. V:44, №21).
 5) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№114a და 114b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.
 1) From the manuscript Khundadze, 2114:31; From publication Khundadze, 1911:12 (Anth. Vol. V:44, №20).
 2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.
 3) From this point, the key signature in the original manuscript of the chant contained a B flat in all voice parts.
 4) From the manuscript Khundadze, 2114:32; From publication Khundadze, 1911:12 (Anth. Vol. V:44, №21).
 5) Here are two variants of editing the chant (#114a and 114b) with different accidentals and modal configurations.

115a. დიდება შენდა, უფალო^{1) 2)}

Glory to You, Lord

3)

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

115b.

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

116. და სულისაცა⁴⁾

And with Your Spirit

3)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:32; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:12 (ანთ., ტ. V:44, №22).

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№115a და 115b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:32; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:12 (ანთ., ტ. V:45, №23).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:32; From publication Khundadze, 1911:12 (Anth. Vol. V:44, №22).

2) Here are two variants of editing the chant (#115a and 115b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) From the manuscript Khundadze, 2114:32; From publication Khundadze, 1911:12 (Anth. Vol. V:45, №23).

117. დიდება შენდა, უფალო¹⁾

Glory to You, Lord

2)

დი-დე-ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი-დე-ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

118. მრჩობლი კვერქსი³⁾

Augmented Litany

უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვიწყალებს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!

უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვიწყალებს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

119. მიცვალებულთა კვერქსი⁴⁾

The Litany for the Dead

უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვიწყალებს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!

უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვიწყალებს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:32; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:12 (ანთ., ტ. V:45, №24).

2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:33; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:13 (ანთ., ტ. V:45, №25).

4) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:13 (ანთ., ტ. V:46, №26).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:32; From publication Khundadze, 1911:12 (Anth. Vol. V:45, №24).

2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the manuscript Khundadze, 2114:33; From publication Khundadze, 1911:13 (Anth. Vol. V:45, №25).

4) From the publication Khundadze, 1911:13 (Anth. Vol. V:46, №26).

მიცვალებულთა კვერეხი ^{1) 2)}

The Litany for the Dead

120.

უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვი - წყა - ლენს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!
 უფალო, შეგვიწყალებს! უფალო, შეგვი - წყა - ლენს! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!
 upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

121.

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!
 მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენს!
 mogv - mad - len, u - pa - lo! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

122.

ა - - - მინ!
 ა - - - მინ!
 a - - - min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:33; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:13 (ანთ., ტ. V:46, №27—29).

2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:33; From publication Khundadze, 1911:13 (Anth. Vol. V:46, №27-29).

2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

123. რომელნი ქერუბიმთა¹⁾

Let Us, the Cherubim

2)

რო - მე - - - - - ლნი ქე - რუ - ბიმ -
რო - მე - - - - - ლნი ქე - რუ - ბიმ -
ro - me - - - - - lni ke - ru - bim -

თა სა - ი - დუ - მლოდ
თა სა - ი - დუ - მლოდ
ta sa - i - du - mlod

ვე - - - - - მსგა - ვსე -
ვე - - - - - მსგა - ვსე -
ve - - - - - msga - vse -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:34; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:14 (ანთ., ტ. V:47, №30).

2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) წვრილი შრიფტით მოცემული სვლები ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნითაა გადაშლილი. მათი შესრულება დასაშვებად მიგვაჩნია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:34; From publication Khundadze, 1911:14 (Anth. Vol. V:47, №30).

2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The voice leadings shown in the smaller script had been crossed out with a different ink color in the manuscript. It is permissible for them to be performed.

ნით, და ცხო -
ნით, და ცხო -
nit, da tskho -

ველს - მყო - ფე - ლი - სა
ველს - მყო - ფე - ლი - სა
vels - mqo - pe - li - sa

სა - მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
სა - მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
sa - me - bi - sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi -

სა გა - ლო - ბა - სა შევს - ნი - რავთ,
სა გა - ლო - ბა - სა შევს - ნი - რავთ,
sa ga - lo - ba - sa shevs - ts'i - ravt,

ყ - ვ - ე - ლ - ი - ვე
ყ - ვ - ე - ლ - ი - ვე
qo - ve - li - ve

მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ
მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ
mso - pli - o da - vu - t'e - vot

ზრუნ - ვა - - - ა;
ზრუნ - ვა - - - ა;
zrun - va - - - a;

124a. და ვითარცა მეუფისა ^{1) 2)}

Thad We May Raise

3)

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - - სა

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - - სა

da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - - - sa

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ

shem-ts'qna - re - bel - ta, an - ge - los - ta - ebr

უ - ხი - ლა - ვად

უ - ხი - ლა - ვად

დღვნის

დღვნის

u - khi - la - vad ⁴⁾ dzghvnis

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:37; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:16 (ანთ., ტ. V:50, №31).

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№115a და 115b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) წვრილი შრიფტით მოცემული სვლები ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნითაა გადაშლილი. მათი შესრულება დასაშვებად მიგვაჩნია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:37; from publication Khundadze, 1911:16 (Anth. Vol. V:50, №31).

2) Here are two variants of editing the chant (#115a and 115b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) The voice leadings shown in the smaller script had been crossed out with a different ink color in the manuscript. It is permissible for them to be performed.

შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა - სა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ -

შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა - სა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ -

shemts'ir-vel - ta ts'es-ta - sa! a - li - lu - i - a! a - li - lu -

ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

i - a! a - li - lu - i - a!

124b. და ვითარცა მეუფისა
Thad We May Raise

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი-სა ყო - ველ - თა - - - სა

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი-სა ყო - ველ - თა - - - სა

da vi - tar-tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - - - sa

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ
შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ
shem-ts'qna - re - bel - ta, an - ge - los - ta - ebr

უ - ხი - ლა - ვად ძღვნის
უ - ხი - ლა - ვად ძღვნის
u - khi - la - vad dzghvnis

შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ -
შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა - ლი-ლუ - ი - ა! ა - ლი-ლუ -
shemts'ir-vel - ta ts'es-ta - sa! a - li - lu - i - a! a - li - lu -

ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
i - a! a - li - lu - i - a!

125a. რომელნი ქერუბიმთა ^{1) 2)}

ხმა გ

Let Us, the Cherubim

Tone 3

3)

რო - მე-ლნი ქე-რუ-ბიმ-თა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

რო - მე-ლნი ქე-რუ-ბიმ-თა სა - ი - დუმ - ლოდ (b) ვე -

ro - me-lni ke - ru - bim - ta sa - i - dum - lod ve -

მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე-ლნი ქე-რუ-ბიმ -

მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე-ლნი ქე-რუ-ბიმ -

msga - vse - - - nit, ro - me - lni ke - ru - bim -

თა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

თა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

ta sa - i - dum - lod ve -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:38.

2) გთავაზობთ №125—126 საგალობლების რედაქტირების ორ (№125—126a და 125—126b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:38.

2) Here are two variants of editing of the #125-126 chant (#125-126a and 125-126b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 msga - vse - nit da tskho-vels-mqo - pe - li - sa

სა - მე - ბი - - - - - სა, და ცხო -
 (b) სა - მე - ბი - - - - - სა, და ცხო -
 sa - me - bi - - - - - sa, da tskho -

ველს - - - - - მყო - ფე - ლი - სა სა -
 ველს - - - - - მყო - ფე - ლი - სა სა -
 vels - - - - - mqo - pe - li - sa sa -

მე - ბი - სა სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო -
 მე - ბი - სა სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო -
 me - bi - sa sam - ts'mi-da - ar-so-bi-sa ga - lo -

ბა - სა შევს - ნი - რავთ, სამ - წმი - და -
 ბა - სა შევს - ნი - რავთ, სამ - წმი - და -
 ba - sa shevs - ts'i - ravt, sam-ts'mi - da -

არ-სო - ბი - სა გა - ლო - ბა -
 არ-სო - ბი - სა გა - ლო - ბა -
 ar-so - bi - sa ga - lo - ba -

სა შევს - ნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო -
 სა შევს - ნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო -
 sa shevs - ts'i - ravt, qo - ve - li - ve mso -

ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა,
 ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა,
 pli - o da - vu - t'e - vot zrun - va,

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
qo - ve - li - ve mso - pli - o

და - ვუ - ტე - ე - - - - -
და - ვუ - ტე - ე - - - - -
da - vu - t'e - e - - - - - 1)

ვოთ ზრუნ - - - ვა;
ვოთ ზრუნ - - - ვა;
vot zrun - - - va;

1) ხელნაწერში აქ ფერმატაა, რომელიც მოგვიანებით გადაშლილია.

1) There is a fermata here in the manuscript which had later been crossed out.

126a. და ვითარცა მეუფისა ^{1) 2)}

სმა გ

That We May Raise

Tone 3

3)

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -
და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - sa shem - ts'qna - re - bel -

თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ უ - ხი -
თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ უ - ხი -
ta, an - ge - los - ta - ebr u - khi -

ლა - ვად ძღვნის შე - მნი - რვე-ლთა წე - სთა - სა!
ლა - ვად ძღვნის შე - მნი - რვე-ლთა წე - სთა - სა!
la - vad dzghvnis she-mts'i-rve - lta ts'e - sta - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:43.

2) გთავაზობთ №125—126 საგალობლების რედაქტირების ორ (№125—126a და 125—126b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:43.

2) Here are two variants of editing of the #125-126 chant (#125-126a and 125-126b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ -

ი - ა! ა -

ა - ლი - ლუ - ი - ა!

1) ხელნაწერში აქ ფერმატაა, რომელიც მოგვიანებით გადაშლილია.

1) There is a fermata here in the manuscript which had later been crossed out.

125b. რომელნი ქერუბიმთა

ხმა გ

Let Us, the Cherubim

Tone 3

რო - მე-ლნი ქე-რუ-ბიმ-თა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

ro - me - lni ke - ru - bim - ta sa - i - dum - lod ve -

მსგა - ვსე - ნით, რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბიმ -

msga - vse - nit, ro - me - lni ke - ru - bim -

თა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

ta sa - i - dum - lod ve -

მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 msga - vse - nit da tskho-vels-mqo - pe - li - sa

სა - მე - ბი - - - - - სა, და ცხო -
 სა - მე - ბი - - - - - სა, და ცხო -
 sa - me - bi - - - - - sa, da tskho -

ველს - - - - - მყო - ფე - ლი - სა სა -
 ველს - - - - - მყო - ფე - ლი - სა სა -
 vels - - - - - mqo - pe - li - sa sa -

მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა გა - ლო -
 მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა გა - ლო -
 me - bi - sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa ga - lo -

ბა - სა შევს - ნი - რავთ, სამ - წმი - და -
 ბა - სა შევს - ნი - რავთ, სამ - წმი - და -
 ba - sa shevs - ts'i - ravt, sam-ts'mi - da -

არ-სო - ბი - სა გა - ლო - ბა -
 არ-სო - ბი - სა გა - ლო - ბა -
 ar - so - bi - sa ga - lo - ba -

სა შევს - ნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო -
 სა შევს - ნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო -
 sa shevs - ts'i - ravt, qo - ve - li - ve mso -

ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა,
 ფლი - ო და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა,
 pli - o da - vu - t'e - vot zrun - va,

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
qo - ve - li - ve mso - pli - o

და - ვუ - ტე ე - - - -
და - ვუ - ტე ე - - - -
da - vu - t'e e - - - -

ვოთ ზრუნ - - - ვა;
ვოთ ზრუნ - - - ვა;
vot zrun - - - va;

126b. და ვითარცა მეუფისა

სმა გ

That We May Raise

Tone 3

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -

da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - sa shem - ts'qna - re - bel -

თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ უ - ხი -

თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ უ - ხი -

ta, an - ge - los - ta - ebr u - khi -

ლა - ვად ძღვნის შე - მნი - რვე - ლთა წე - სთა - სა!

ლა - ვად ძღვნის შე - მნი - რვე - ლთა წე - სთა - სა!

la - vad dzghvnis she - mts'i - rve - lta ts'e - sta - sa!

ს - ზე - ზე - ზე - - - - - ა!

ს - ზე - ზე - ზე - - - - - ა!

al - li - lu - i - - - - - al - -

ზე - ზე - - - - - ა!

ზე - ზე - - - - - ა!

li - lu - i - - - - - al - - - - - a - - - - -

- - - - - ს - ზე - ზე - ზე - - - - - ა!

- - - - - ს - ზე - ზე - ზე - - - - - ა!

- - - - - al - li - lu - i - - - - - a!

127a. რომელნი ქერუბიმთა ^{1) 2)}

ხმა გ

Let Us, the Cherubim

Tone 3

3)

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა სა - ი - დუმ - ლოდ

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა სა - ი - დუმ - ლოდ

ro - me - lni ke - ru - bi - mta sa - i - dum - lod

ვე - მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი -

ვე - მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი -

(b) ve - msga - vse - - - nit, ro - me - lni ke - ru - bi -

მთა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

მთა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -

mta sa - i - dum - lod ve -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:9.

2) გთავაზობთ №127—128 საგალობლების რედაქტირების ორ (№127—128a და 127—128b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:9.

2) Here are two variants of editing of the #127-128 chant (#127-128a and 127-128b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 msga - vse - nit da tskho-vels-mqo - pe - li - sa

სა - მე - ბი - - - - სა, და ცხო - ველს -
 სა - მე - ბი - - - - სა, და ცხო - ველს -
 sa - me - bi - - - - sa, da tskho - vels -

- - - - მყო - ფე - ლი - სა სა - მე - ბი - სა
 - - - - მყო - ფე - ლი - სა სა - მე - ბი - სა
 - - - - mqo - pe - li - sa sa - me - bi - sa

სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო - ბა - - - სა შე -
 სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო - ბა - - - სა შე -
 sam - ts'mi-da - ar-so-bi-sa ga - lo - ba - - - sa she -

1) წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ნოტები ხელნაწერში წაშლილია.

1) The notes printed in the smaller script are erased in the manuscript.

ვსნი - - - რავთ, სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
ვსნი - - - რავთ, სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
vsts'i - - - ravt, sam-ts'mi-da - ar - so - bi -

- - - სა გა - ლო - ბა - სა შევს - წი - რავთ,
- - - სა გა - ლო - ბა - სა შევს - წი - რავთ,
- - - sa ga - lo - ba - sa shevs - ts'i - ravt,

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე -
ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე -
qo - ve - li - ve mso - pli - o da - vu - t'e -

ვოთ ზრუნ - - ვა, ყო - ვე - ლი - ვე
ვოთ ზრუნ - - ვა, ყო - ვე - ლი - ვე
vot zrun - - va, qo - ve - li - ve

მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე - ე -
 მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე - ე -
 mso - pli - o da - vu - t'e - e -

- - - ვოთ
 - - - ვოთ
 - - - vot

ზრუნ - - - ვა;
 ზრუნ - - - ვა;
 zrun - - - va;

128a. და ვითარცა მეუფისა ^{1) 2)}

სმა გ

That We May Raise

Tone 3

3)

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -
 და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -
 da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - sa shem - ts'qna - re - bel -

თა, ან - გე - ლო - სთა - ებრ უ - ხი - ლა-ვად
 თა, ან - გე - ლო - სთა - ებრ უ - ხი - ლა-ვად
 ta, an - ge - lo - sta - ebr u - khi - la - vad

ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
 ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
 dzghvni~~sh~~em - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:10.

2) გთავაზობთ №127—128 საგალობლების რედაქტირების ორ (№127—128a და 127—128b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:10.

2) Here are two variants of editing of the #127-128 chant (#127-128a and 127-128b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

სა - ლი - ლუ - ი - ა!

სა - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a!

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

სა - ლი - ლუ - ი - ა!

სა - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a!

127b. რომელნი ქერუბიმთა

ხმა გ

Let Us, the Cherubim

Tone 3

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა სა - ი - დუმ - ლოდ
 რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა სა - ი - დუმ - ლოდ
 ro - me - lni ke - ru - bi - mta sa - i - dum - lod

ვე - მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი -
 ვე - მსგა - ვსე - - - ნით, რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი -
 ve - msga - vse - - - nit, ro - me - lni ke - ru - bi -

მთა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -
 მთა სა - ი - დუმ - ლოდ ვე -
 mta sa - i - dum - lod ve -

მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 მსგა - ვსე - ნით და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი - სა
 msga - vse - nit da tskho-vels-mqo - pe - li - sa

სა - მე - ბი - - - სა, და ცხო - ველს -
 სა - მე - ბი - - - სა, და ცხო - ველს -
 sa - me - bi - - - sa, da tskho - vels -

- - - მყო - ფე - ლი - სა სა - მე - ბი - სა
 - - - მყო - ფე - ლი - სა სა - მე - ბი - სა
 - - - mqo - pe - li - sa sa - me - bi - sa

სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო - ბა - სა შე -
 სამ - წმი-და-არ-სო-ბი-სა გა - ლო - ბა - სა შე -
 sam - ts'mi-da - ar-so-bi-sa ga - lo - ba - sa she -

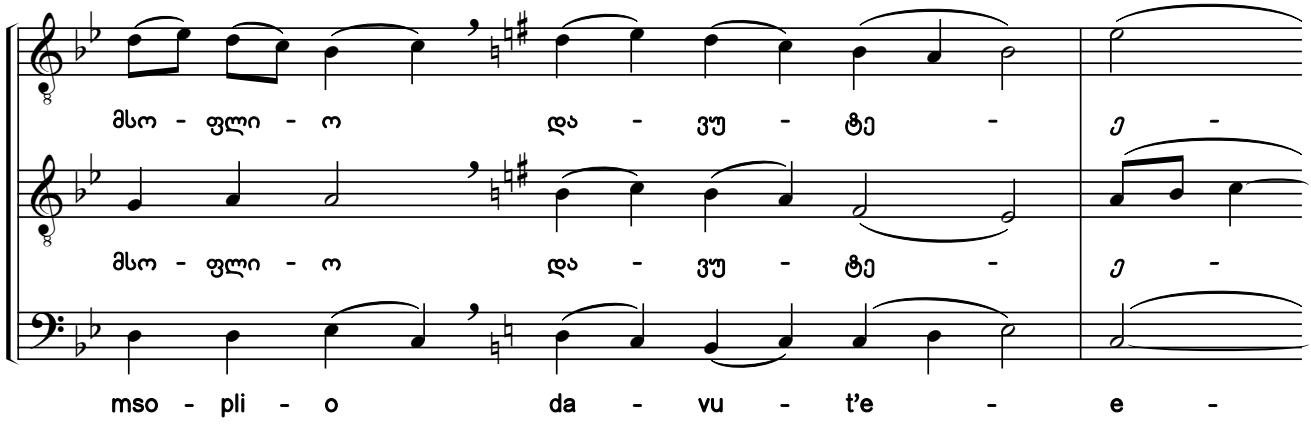

ვსნი - - - რავთ, სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
 ვსნი - - - რავთ, სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
 vsts'i - - - ravt, sam - ts'mi - da - ar - so - bi -

- - - სა გა - ლო - ბა - სა შევს - ნი - რავთ,
 - - - სა გა - ლო - ბა - სა შევს - ნი - რავთ,
 - - - sa ga - lo - ba - sa shevs - ts'i - ravt,

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე -
 ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - ვუ - ტე -
 qo - ve - li - ve mso - pli - o da - vu - t'e -

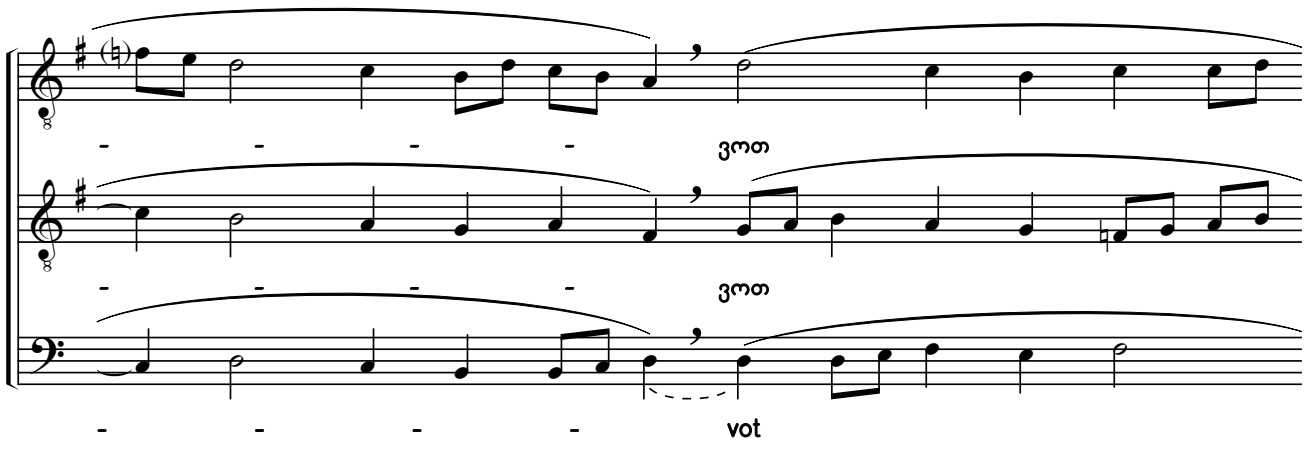
ვოთ ზრუნ - - ვა, ყო - ვე - ლი - ვე
 ვოთ ზრუნ - - ვა, ყო - ვე - ლი - ვე
 vot zrun - - va, qo - ve - li - ve

მსო - ფლი - ო   და - ვუ - ტე -   ე -

მსო - ფლი - ო   და - ვუ - ტე -   ე -

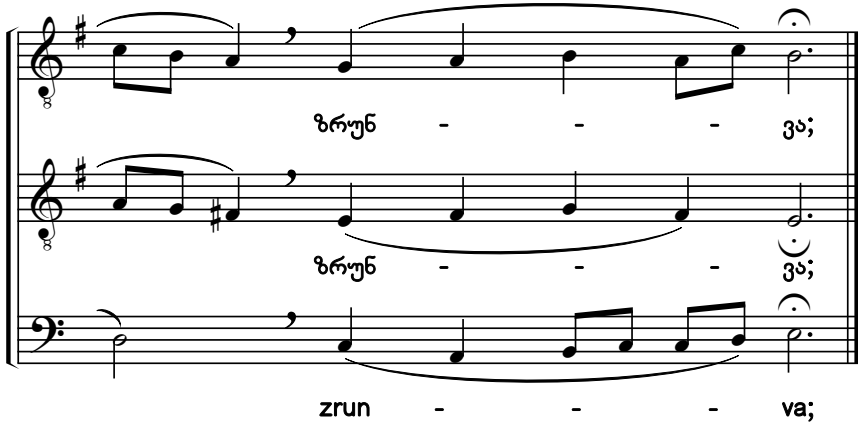
mso - pli - o   da - vu - t'e   e -

- - - - -   ვოთ

- - - - -   ვოთ

- - - - -   vot

ზრუნ - - - - ვა;

ზრუნ - - - - ვა;

zrun - - - - va;

128b. და ვითარცა მეუფისა

სმა გ

That We May Raise

Tone 3

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო-ველ-თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ -

da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - sa shem - ts'qna - re - bel -

თა, ან - გე - ლო - სთა - ებრ უ - ხი - ლა - ვად

თა, ან - გე - ლო - სთა - ებრ უ - ხი - ლა - ვად

ta, an - ge - lo - sta - ebr u - khi - la - vad

ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

ს - ჳ - ჳ - ი - ა!
ს - ჳ - ჳ - ი - ა!
al - li - lu - i - a!

ს - ჳ - ჳ - ი - ა! ა - - -
ს - ჳ - ჳ - ი - ა! ა - - -
al - li - lu - i - a! a - - -

- - - ს - ჳ - ჳ - ი - ა!
- - - ს - ჳ - ჳ - ი - ა!
- - - al - li - lu - i - a!

129a. რომელნი ქერუბიმთა ^{1) 2) 3) 4)}

Let Us, the Cherubim

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა

ro - me - lni ke - ru - bi mta

სა - ი - დუ - მლოდ

სა - ი - დუ - მლოდ

sa - i - du - mlod

ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -

ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -

ve - msga - vse - nit, da tskho - vels - mqo -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:44.

2) რ. ხ.: „რომელნი ქერაბინთა (განმანათლებელის ხმაზე [მელოდიით])“.

3) გათავაზობთ საგალობლის რედაქტირების სამ (№129a, 129b და 129c) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

4) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასალებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:44.

2) R. Kh.: "Let Us, the Cherubim" (in the exapostilarion tone [melody]).

3) Here are three variants of editing the chant (#129a, 129b and 129c) with different accidentals and modal configurations.

4) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

ჴე - - - - ჴე - - - - სე

ჴე - - - - ჴე - - - - სე

pe - - - - li - - - - sa

სე - - ჴე - - - - ბი - -

სე - - ჴე - - - - ბი - -

sa - - me - - - - bi - -

სე

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სე

სე

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სე

sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa

გე - ლო - ბა - - სე

გე - ლო - ბა - - სე

გე - - - -

გე - - - -

ga - lo - ba - - sa she - - - -

შეკავებით, მიძიმედ, ბოლომდის
ritenuto, allargando al fine

ვსნი - - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
 ვსნი - - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
 vsts'i - - - ravt, qo - ve - li - ve mso - pli - o

და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
 და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
 da - vu - t'e - vot zrun - va!

129b. რომელნი ქერუბიმთა
Let Us, the Cherubim

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა
 რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა
 ro - me - lni ke - ru - bi - mta

სა - ი - დუ - მლოდ
სა - ი - დუ - მლოდ
sa - i - du - mlod

ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -
ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -
ve - - - msga-vse - nit, da tskho - vels - mqo -

პე - ლი - სა
პე - ლი - სა
pe - - - li - - - sa

სა - მე - ე - ბი
სა - მე - ე - ბი
sa - me - e - bi

სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა
სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა
sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa

გა - ლო - ბა - სა შე - - -
გა - ლო - ბა - სა შე - - -
ga - lo - ba - sa she - - -

*შეკავებით, მძიმედ, ბოლომდის
ritenuto, allargando al fine*

ვსნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
ვსნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
vsts'i - ravt, qo - ve - li - ve mso - pli - o

და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
da - vu - t'e - vot zrun - va!

129c. რომელნი ქერუბიმთა

Let Us, the Cherubim

რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა
 რო - მე - ლნი ქე - რუ - ბი - მთა
 ro - me - lni ke - ru - bi - mta

სა - ი - დუ - მლოდ
 სა - ი - დუ - მლოდ
 sa - i - du - mlod

ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -
 ვე - მსგა - ვსე - ნით, და ცხო - ველს - მყო -
 ve - msga - vse - nit, da tskho - vels - mqo -

პე - ლი - სა
 პე - ლი - სა
 pe - li - sa

სა - მე - - - ე - ბი - -

სა - მე - - - ე - ბი - -

sa - me - - - e - bi - -

სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა

სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა

sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa

გა - ლო - ბა - სა შე - - -

გა - ლო - ბა - სა შე - - -

ga - lo - ba - sa she - - -

შეკავებით, მძიმედ, ბოლომდის
ritenuto, allargando al fine

ვსნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო-ფლი - ო

ვსნი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო-ფლი - ო

vsts'i - - ravt, qo - ve - li - ve mso - pli - o

და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
და - ვუ - ტე - ვოთ ზრუნ - ვა!
da - vu - t'e - vot zrun - va!

130. და ვითარცა მეუფისა ^{1) 2)}
That We May Raise

3)

და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - სა
და ვი-თარ-ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - სა
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - sa

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - სთა -
შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - სთა -
shem - ts'qna - re - bel - ta, an - ge - lo - sta -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:47.

2) რ. ხ.: „იგივე [№129 „რომელნი ქერუბიმთას“ ინტონაციური დედანის „განმანათლებლის“ ხმა [მელოდია]“.

3) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:47.

2) R. Kh.: "The same tone [the intonational source exapostilarion melody for "Let Us, the Cherubim" #129]".

3) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

ებრ უ - ხი - ლა - ვარ
ებრ უ - ხი - ლა - ვარ
ebr u - khi - la - vad

ძღვნის შე - მნი - რვე - ლთა წე - სთა - სა! ა - ლი - ლუ - ი -
ძღვნის შე - მნი - რვე - ლთა წე - სთა - სა! ა - ლი - ლუ - ი -
dzghvnishe-mts'i-rve - lta ts'e - sta - sa! a - li - lu - i -

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

131. მამასა და ძესა¹⁾

Father, Son

2)

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

დაბოლოება გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911
The ending from the edition Khundadze, 1911

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფე - ლსა!
სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფე - ლსა!
sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa da ga - nu - qo - pe - lsa!

დაბოლოება ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114
The ending from the manuscript Khundadze, 2114

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფელ -
სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფელ -
sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa da ga - nu - qo - pel -

- - სა!
- - სა!
- - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:49; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:17 (ანთ., ტ. V:51, №32).

2) სანოტო წყაროებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:49; From the publication Khundadze, 1911:17 (Anth. Vol. V:51, №32).

2) In the notated sources, the chant is notated without accidentals in the key signature.

132. მრწამსი¹⁾

The Creed

მრწამს: ერთი ღმერთი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანი - სა,

მრწამს: ერთი ღმერთი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანი - სა,

mrts'ams: erti ghmerti, mama qovlisa mp'qrobeli, shemokmedi tsata da kveqani - sa,

ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა - ხი - ლულ - თა;

ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა - ხი - ლულ - თა;

khi - lul - ta qo - vel - ta da a - ra - khi - lul - ta;

და ერთი უფალი იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობი - ლი

და ერთი უფალი იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობი - ლი

da erti upali ieso krist'e, dze ghmrtisa mkholod - shobili, mamisagan shobi - li

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:50; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:17 (ანთ., ტ. V:52, №33).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:50; From the publication Khundadze, 1911:17 (Anth. Vol. V:52, №33).

უ - წი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 უ - წი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 u - ts'i - na - res qo - vel - ta sa - u - k'u - ne - ta,

ნათელი ნათლისაგან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 ნათელი ნათლისაგან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 nateli natlisagan, ghmerti ch'eshmarit'i ghmrtsigan ch'eshmarit'isa, shobili

და არა ქმნილი, ერთ-არსი მამი - სა, რო-მლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა,
 და არა ქმნილი, ერთ-არსი მამი - სა, რო-მლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა,
 da ara kmnili, ert - arsi mami - sa, ro - mli - sa - gan qo - ve - li she - i - kmna,¹⁾

რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის, და ჩვენისა ცხოვრებისათვის
 რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის, და ჩვენისა ცხოვრებისათვის
 romeli chventvis, k'atstatvis, da chvenisa tskhovrebisatvis

1) წყაროებში აქ მეოთხედია.
 1) In the sources there is a crotchet here.

გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდი - სა
გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდი - სა
gardamokhda zetsit da khortsni sheiskhna sulisagan ts'midi - sa

და მა - რი - ა - მის - გან ქალ - წუ - ლი - სა და გან - კა - ცნა,
და მა - რი - ა - მის - გან ქალ - წუ - ლი - სა და გან - კა - ცნა,
da ma - ri - a - mis - gan kal - ts'u - li - sa da gan - k'a - tsna,

და ჯვარს ეცვა ჩვენთვის, პონტოელისა პილატესზე, და ივნო,
და ჯვარს ეცვა ჩვენთვის, პონტოელისა პილატესზე, და ივნო,
da jvars etsva chventvis, p'ont'oelisa p'ilat'es-ze, da ivno,

და დაეფლა, და აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა,
და დაეფლა, და აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა,
da daepla, da aghdga mesamesa dghe - sa, msgav - sad ts'e - ri - li - sa,

1) წყაროებში აქ მეოთხედია.

1) In the sources there is a crotchet here.

და ამაღლდა ზე-ცად და მჯდო - მა - რე არს მარ - ჯვე - ნით მა - მი - სა,
და ამაღლდა ზე-ცად და მჯდო - მა - რე არს მარ - ჯვე - ნით მა - მი - სა,
da amaghlda ze-tsad da mjdo - ma - re ars mar - jve - nit ma - mi - sa,

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა,
და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა,
da k'valad momaval ars didebit, gansjad tskhovelta da mk'vdar - ta,

რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
rom - li - sa su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul;

და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს - მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს,
და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს - მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს,
da suli ts'mida, upali da tskhovels - mqopeli, romeli mamisagan gamovals,

მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის-იცემების და იდიდე - ბის,

მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის-იცემების და იდიდე - ბის,

mamisa tana da dzisa tana taqvanis - itsemebis da idide - bis,

რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მე - ტყველ - თა მი - ერ;

რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მე - ტყველ - თა მი - ერ;

ro - me - li i - t'qo - da ts'i - nas - ts'ar - me - t'qvel - ta mi - er;

ერთი, წმიდა, კათოლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა!

ერთი, წმიდა, კათოლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა!

erti, ts'mida, k'atoli - k'e da sa - mo - tsi - ku - lo e - k'le - si - a!

აღვიარებ ერთსა ნათლისღება - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!

აღვიარებ ერთსა ნათლისღება - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!

aghviareb ertsა nattlisgheba - sa mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!

მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხოვრებასა მერმისსა მის
მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხოვრებასა მერმისსა მის
mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit da tskhovrebasa mermissa mis

სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

133. წყალობა! მშვიდობა!¹⁾ A Mercy of Peace

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:21 (ანთ., ტ. V:57, №34).

1) From the publication Khundadze, 1911:21 (Anth. Vol. V:57, №34).

134. წყალობა! მშვიდობა! ¹⁾

A Mercy of Peace

2) 3)

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!

ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

135. გვაქვს უფლისა მიმართ ⁴⁾

We Lift Them Up

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

gvakvs u - pli - sa mi - mart!

136. გვაქვს უფლისა მიმართ ¹⁾

We Lift Them Up

2)

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:54.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) „და სულისადა“ იხ. №114 და 116.

4) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:21 (ანთ., ტ. V:57, №35).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:54.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) "And with Your Spirit" see #114 and #116.

4) From the publication Khundadze, 1911:21 (Anth. Vol. V:57, №35).

137. ღირს არს და მართალ¹⁾

Meet and Right It Is

მძიმედ - Adagio

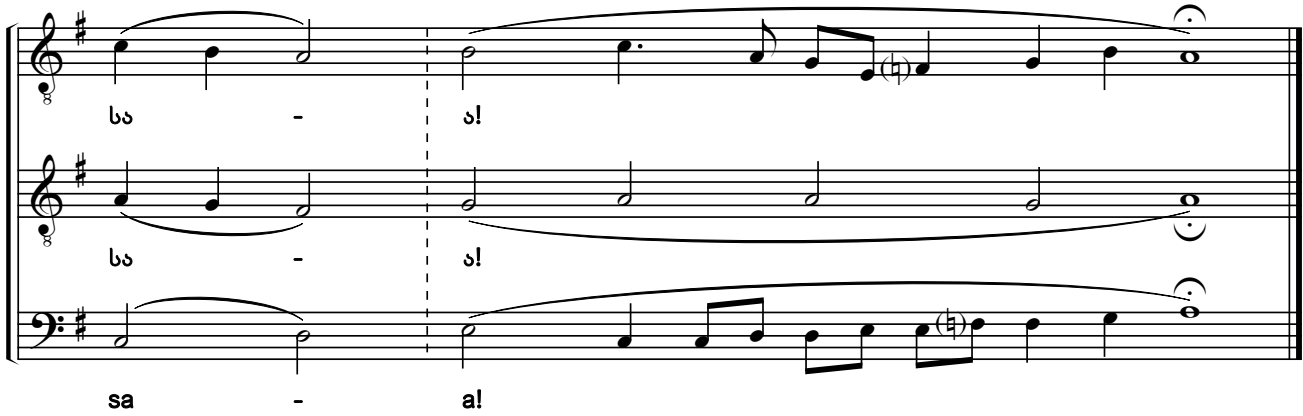
ღირს არს და მართალ თაყვანის-ცემა მამისა და ძი - სა და წმი - დი - სა
ღირს არს და მართალ თაყვანის-ცემა მამისა და ძი - სა და წმი - დი - სა
ghirs ars da martal taqvanis-tsema mamisa da dzi - sa da ts'mi - di - sa

სუ - ლი - სა - ა, სა - მე -
სუ - ლი - სა - ა, სა - მე -
su - li - sa - a, sa - me -

ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი -
ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი -
bi - sa ert - ar - se - bi - sa da ga - nu - qo - pe - li -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:55; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:21 (ანთ., ტ. V:58, №36).

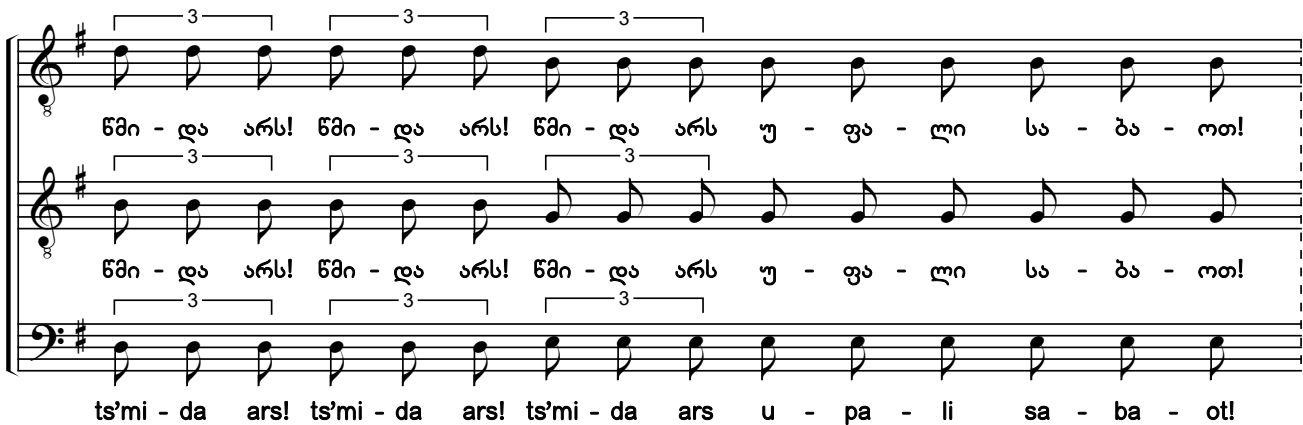
1) From the manuscript Khundadze, 2114:55; From the publication Khundadze, 1911:21 (Anth. Vol. V:58, №36).

სა - ა!
სა - ა!
sa - a!

138. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს¹⁾

Holy! Holy! Holy

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars u - pa - li sa - ba - ot!

სავსე არიან ცანი და ქვეყანა დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა!
სავსე არიან ცანი და ქვეყანა დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა!
savse arian tsani da kveqana di - de - bi - ta mi - si - ta!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:56; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:22 (ანთ., ტ. V:59, №37).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:56; From the publication Khundadze, 1911:22 (Anth. Vol. V:59, №37).

ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - - - ნა!
ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - - - ნა!
o - sa - na ma - ghal - ta shi - - - na!

კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!   ო - სა - ნა
სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!   ო - სა - ნა
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!   o - sa - na

მა - ღალ - თა ში - ნა!
მა - ღალ - თა ში - ნა!
ma - ghal - ta shi - na!

139. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს^{1) 2)}

Holy! Holy! Holy

3)

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars

უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ! სა -
უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ! სა -
u - pa - li sa - ba - ot! sa -

ვსე ა - რი - ან ცა - ნი და
ვსე ა - რი - ან ცა - ნი და
vse a - ri - an tsa - ni da

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:57.

2) რ. ხ.: „წმიდა არს, წმიდა არს (ძლისპირზე [ძლისპირის მელოდიით])“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:57.

2) R. Kh.: "Holy, Holy" (in the heirmos [to the heirmos melody]).

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა! ო - სა - ნა
ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა! ო - სა - ნა
kve - qa - na di - de - bi - ta mi - si - ta! o - sa - na

მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
ma-ghal - ta shi - na! k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! ო - სა - ნა
სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! ო - სა - ნა
sa - khe - li - ta up - li - sa - ta! o - sa - na

მა - ლალ - თა ში - ნა!
მა - ლალ - თა ში - ნა!
ma - ghal - ta shi - na!

140. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო^{1) 2)}

Holy, Holy, Holy

3)

წმი - და - ო, წმი - და - ო,
წმი - და - ო, წმი - და - ო,
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o,

წმი - და - ო უ - ფა - ო
წმი - და - ო უ - ფა - ო⁴⁾
ts'mi - da - o u - pa - lo

სა - ბა - ო -
სა - ბა - ო -
sa - ba - o -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:60.

2) რ. ხ.: „წმიდა არს, წმიდა არს (კიდობანსას ხმაზე [ძლისპირის „კიდობანსა მას სჯულისასა“ მელოდიით])“.

3) ხელნაწერში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

4) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:60.

2) R. Kh.: "Holy, Holy" (in the tone of "The Ark" [in the melody of the heirmos "The Ark of the Covenant]).

3) The original manuscript contains an F sharp in the key signature.

4) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

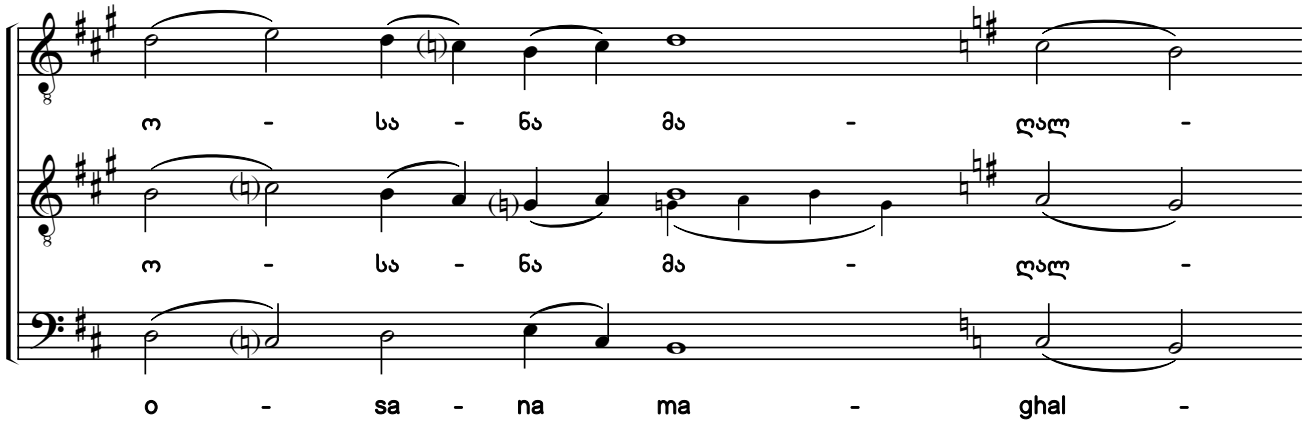

ოთ! სავ -
ოთ! სავ -
ot! sav -

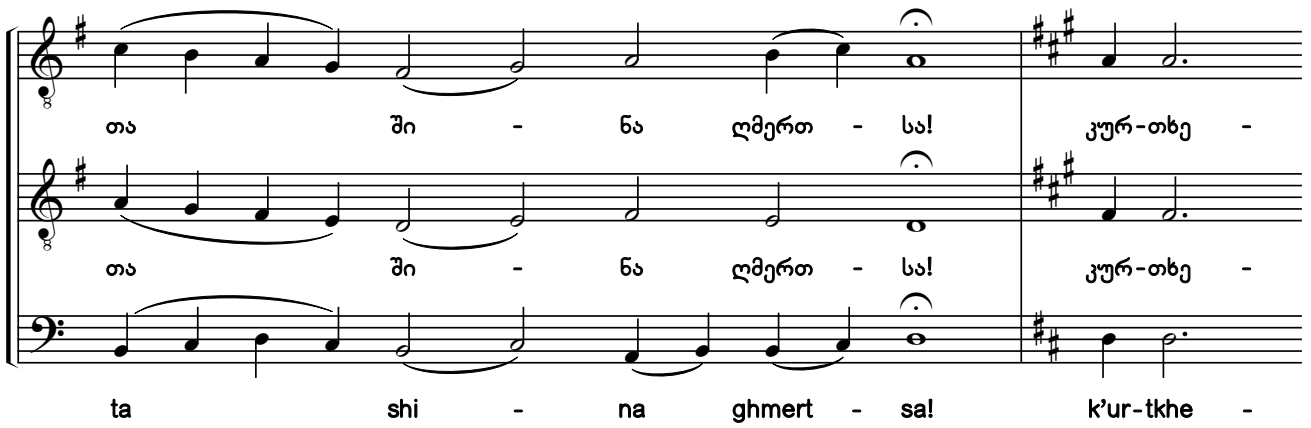
სე ა - რი - ან
se a - ri - an

ცა - ნი და კვე - ჟა -
tsa - ni da kve - qa -

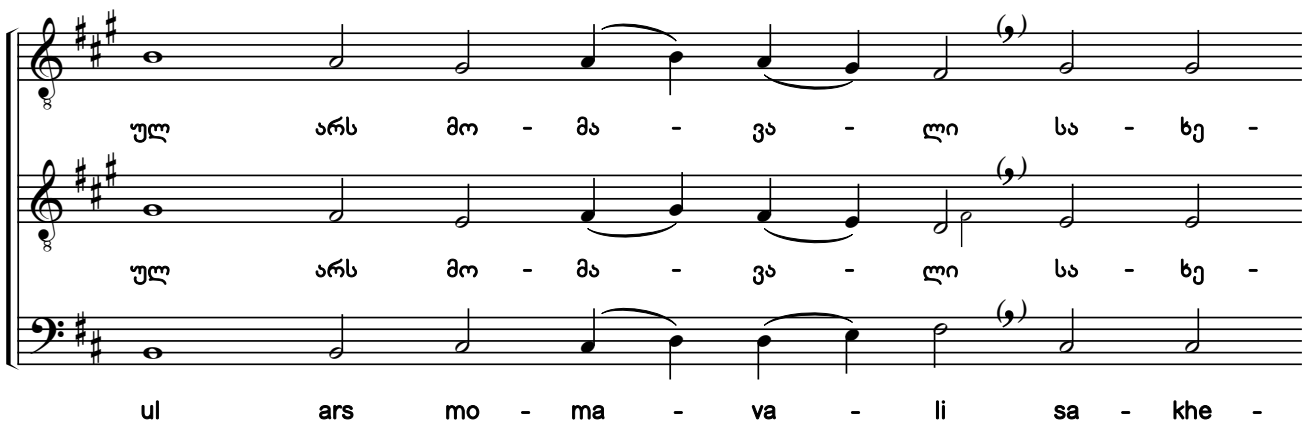
ნა დი - დე - ბი - ტა შე - ნი - ტა!
na di - de - bi - ta she - ni - ta!

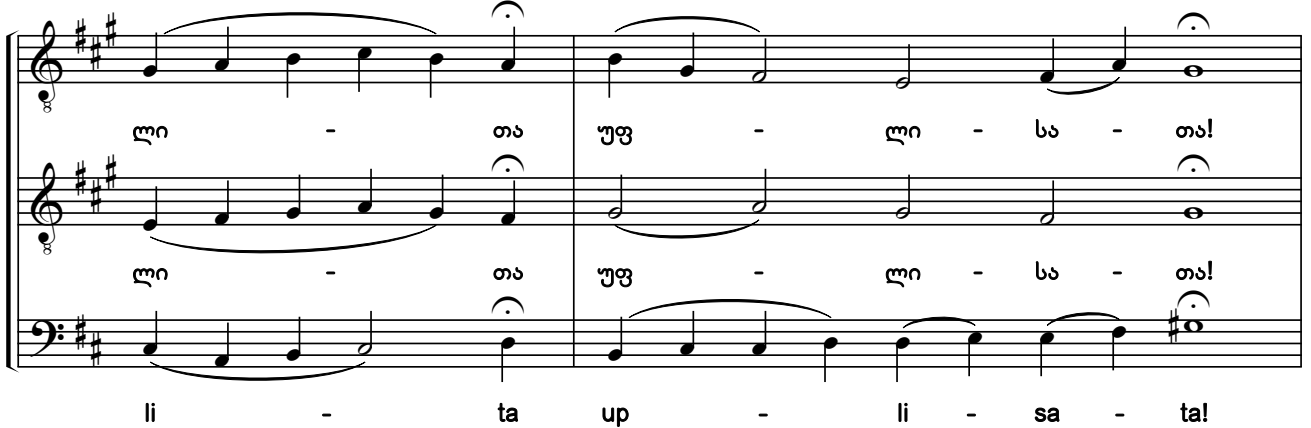
3 - სა - ნა მა - ღალ -
3 - სა - ნა მა - ღალ -
o - sa - na ma - ghal -

თა ში - ნა ღმერთ - სა! კურ-თხე -
თა ში - ნა ღმერთ - სა! კურ-თხე -
ta shi - na ghmert - sa! k'ur-tkhe -

ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე -
ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე -
ul ars mo - ma - va - li sa - khe -

ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
li - ta up - li - sa - ta!

1)

კურ - თხე - ულ არს მო - - - მა - ვა -
კურ - თხე - ულ არს მო - - - მა - ვა -
k'ur - tkhe - ul ars mo - - - ma - va -

ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
li sa - khe - li - ta up - li - sa - ta!

ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - - ი -
ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - - ი -
o - sa - na ma - ghal - ta shi - - - i -

- - - ნა!
- - - ნა!
- - - nal

1) შემდეგ გვერდზე მოცემულია ამ ფრაგმენტში ალტერაციის ნიშნების რედაქტირების ალტერნატიული ვარიანტი.

1) An alternative variant of editing the accidentals in this fragment is shown in the next page.

Ossia:
ან ასე:

კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა -
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა -
k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va -

ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
li sa - khe - li - ta up - li - sa - ta!

ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - ი -
ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - ი -
o - sa - na ma - ghal - ta shi - i -

ნა!
ნა!
na!

141. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს¹⁾

(„ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)

Holy! Holy! Holy

("Chreli" (Ornamented version), For a Hierarch)

2)

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars

უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
u - pa - li sa - ba - ot!

სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
sa - vse a - ri - an tsa - ni

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2124:236 (ანთ., ტ. XVIII:375, №130).

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

3) ხელნაწერში ზოგიერთი ბგერის სიმაღლე გაურკვეველია. ასეთი ადგილები ამოკითხვის ვარიანტებს ამგვარად წარმოვადგენთ.

1) From the manuscript Khundadze, 2124:236 (Anth., Vol. 18:375, #130).

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The placements of the some of the pitches in the manuscript are vague. Possible readings of such places are presented like this.

ღმ - ღმ - ყა - ნა   ღმ - - -

ღმ - ღმ - ყა - ნა   ღმ - - -

da kve - qa - na   di - - -

ღმ - - -   ღმ - - -

ღმ - - -   ღმ - - -

ღმ - - -   ღმ - - -

de - - -   de - - -

ბი - თა   მი -

ბი - თა   მი -

ბი - თა   მი -

bi - ta   mi -

სი - თა!   ო - სა - ნა   მა - ჯა -

სი - თა!   ო - სა - ნა   მა - ჯა -

სი - თა!   ო - სა - ნა   მა - ჯა -

si - ta!   o - sa - na   ma - gha -

ლთა ში -
ლთა ში -
lta shi -

ნა! კურ - თხე - ულ არს
ნა! კურ - თხე - ულ არს
na! k'ur - tkhe - ul ars

მო - მა - ვა -
მო - მა - ვა -
mo - ma - va -

ლი სა - ხე -
ლი სა - ხე -
li sa - khe -

ლი - თა - უ

li - ta u -

ფლი - სა -

pli - sa -

თა! ო - სა - ნა მა - ღა -

თა! ო - სა - ნა მა - ღა -

ta! o - sa - na ma - gha -

ლთა ში - ნა!

ლთა ში - ნა!

lta shi - - - - - nal

1) რ. ხ.: „ეს „წმიდა არსი“ სულ უსიტყვოთ, ჭრელათ [იგულისხმება სიტყვებში ჩამატებული ფონემებით შესრულება. იხ. №142] იგალობება მღვდელმთავრის წირვაზე. მაქვს უსიტყვოთაც დაწერილი, მარა აქ სიტყვებითაც დავწერე. რ.ხ.“

1) R. Kh.: "This "Holy, Holy" is chanted in the *Chreli* [ornamented] style without any words (performance with additional phonemes in the words is implied. See #142) at a hierarchical liturgy. I have written it without any words, but here it is written with them. R.Kh."

142. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს¹⁾

Holy! Holy! Holy

(„ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)

("Chreli" (Ornamented version),
For a Hierarch)

2)

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars

უ - ფა - ლი სა - ბა - - ოთ!
უ - ფა - ლი სა - ბა - - ოთ!
u - pa - li sa - ba - - ot!

4) ა ი ა აი აი უ - ვი
ა ი ა აი აი u - vi

5)

სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
sa - vse a - ri - an tsa - ni

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2124:244 (ანთ., ტ. XVIII:379, №131).

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

3) გაურკვეველია, აქ სი-ა თუ ლა.

4) ხელნაწერში ასე, I ხმის ზემოთაა მოცემული სიტყვებში ჩამატებული ფონემები — როგორც №141-თან აღნიშნავს მამა რაჟდენი, „უსიტყვოდ, ჭრელად“ საგალობლად.

5) გაურკვეველია, ეს თანაფერადობა მთელი გრძლიობისა თუ ნახევრიანია.

1) From the manuscript Khundadze, 2124:244 (Anth., Vol. 18:379, #131).

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) It is uncertain whether there is a B or A here.

4) These phonemes are added into the words shown above the first voice like this in the manuscript - like Fr. Razhden notes at #141 as a "wordless, Chreli [ornamented]" chant.

5) It is unclear whether this pitch is a whole note or half note.

ნო იო   ნ ა   აია   ქა ა ნ ნ ნ
io   i a   aia   ka a i i i

და ქვე - ყა - ნა   დი -   დე -

და ქვე - ყა - ნა   დი   დე

და კვე - კა - ნა   დი -   დე -

ა აუ ვი ნ ე
a au vi i e

ბი -   ბი -   ბი -

ბი -

უ ვი ე
u vi e

თა   მი -   სი -   თა!

თა   მი -   სი -   თა!

ta   mi -   si -   ta!

- 1) ამ მუხლში ზოგან II ხმის ორი პარტიაა მოცემული, ზოგან კი, მათგან დაბალი პარტიაა გადაშლილია. წვრილი შრიფტით ნაჩვენებია რ. ხუნდაძის მიერ ჩაწერილი და შემდეგ გადაშლილი ნოტები. გაურკვეველია, აქ II ხმის ორი ალტერნატიული ვარიანტია მოცემული, თუ ოთხხმიანი ფაქტურა, რომელიც სამხმიანად გადააკეთა ჩამწერმა.
  - 2) აქ დო ბეკარი მხოლოდ მაშინ უნდა შესრულდეს, თუკი II ხმაში წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი სოლ ბეკარი შესრულდება.
  - 3) ხელნაწერში კარგად არ იკითხება აქ, II ხმის ზედა ვარიანტში ლა-ა ჩაწერილი თუ სი.
- 1) In some places in this verse, there are two parts for the second voice shown, in other places however, the lower part has been struck out. The notes written down by R. Khundadze and later struck out are shown in the smaller script. It is unclear whether there are two alternative variants of the second voice here, or if it is a four-voice texture arranged into three voices by the score writer.
  - 2) Here, only C natural must be performed, if the G natural printed in smaller script is performed in the second voice.
  - 3) Here in the manuscript, it is unclear whether there is an A written here or a B in the second voice's upper variant.

143. ამინ¹⁾

Amen

2)

ა - მინ! ა - მინ! ა - მინ! ა

მინ! მინ! მინ!

min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:64.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:64.

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat in all voice parts.

144a. შენ გიგალობთ^{1) 2)}

We Praise Thee

3) მძიმედ - Adagio

შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ - თხევთ, შენ გმად - ლობთ,
შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ - თხევთ, შენ გმად - ლობთ,
shen gi - ga - lobt, shen ga - k'ur - tkhevt, shen gmad - lobt,

უ - ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ-თო ჩვე -
უ - ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ-თო ჩვე -
u - pa - lo, da ge - ve - dre - bit shen, ghmer-to chve -

- - - - ე - - - -
- - - - ე - - - -
- - - - e - - - -

1) ნომრით 144a მოცემულია „შენ გიგალობთ“ ხუნდაძის გამოცემიდან (ხუნდაძე, 1911), ხოლო ნომრით 144b — მისივე ხელნაწერიდან (ხუნდაძე, 2114). ეს ორი ჩანაწერი ერთმანეთისაგან ტემპო-რიტმული ასპექტით განსხვავდება — გამოცემასთან შედარებით, ხელნაწერში ორჯერ მეტი/ხანგრძლივი გრძლიობებითაა საგალობელი ნოტირებული.

2) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:23 (ანთ., ტ. V:60, №38).

3) გამოცემაში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) "We Praise Thee" from Khundadze's publication (Khundadze, 1911) is shown as #144a, whereas #144b is from his manuscript (Khundadze, 2114). These two transcriptions differ in their tempo and rhythm - in comparison to the publication, the chant is notated with twice as long durations in the manuscript.

2) From the publication Khundadze, 1911:23 (Anth. Vol. V:60, №38).

3) In the original edition, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

144b. შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

2) 3)

შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ - თხევთ, შენ გმად - ლობთ,
შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ - თხევთ, შენ გმად - ლობთ,
shen gi - ga - lobt, shen ga - k'ur - tkhevt, shen gmad - lobt,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:65.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

3) ხელნაწერში, საგალობლოს დასაწყისში განსხვავებული ფანქრით №144a-ს იდენტური რიტმული ცვლილებებია შეტანილი.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:65; From the publication Khundadze, 1911:23 (Anth. Vol. V:60, №38).

2) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

3) Some rhythmic alterations identical to #144a are included in a different pencil at the beginning of the chant in the manuscript.

უ - ფა - ლო, და გე-ვედ-რე-ბით შენ, ღმერ-თო ჩვე -
 უ - ფა - ლო, და გე-ვედ-რე-ბით შენ, ღმერ-თო ჩვე -
 u - pa - lo, da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to chve -

- - - e - - - e -

- - - - -

ნო!
 ნო!
 no!

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.
 1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

145. შენ გიგალობთ¹⁾

გრძლად, სამღვდელთმთავრო

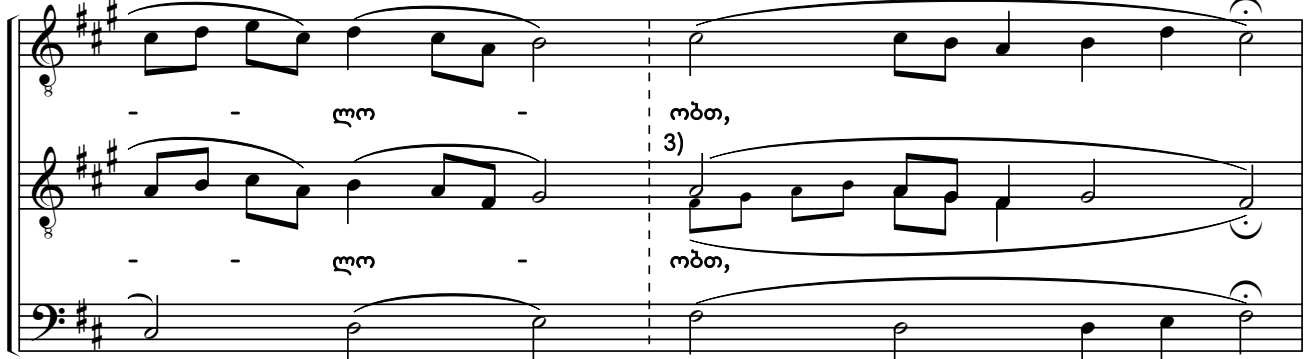
We Praise Thee

Long Version, For a Hierarchy

2)

შენ გი - - - - - გა - - - - -
შენ გი - - - - - გა - - - - -
shen gi - - - - - ga - - - - -

- - - - - ლო - - - - -ობთ,
- - - - - ლო - - - - -ობთ,
- - - - - lo - - - - - obt,

შენ გა - - - - - კურ - თხევთ, შენ
შენ გა - - - - - კურ - თხევთ, შენ
shen ga - - - - - k'ur - tkhevt, shen

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:67.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:67.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

გმა - დლობთ, უ - ფა - ლო -
გმა - დლობთ, უ - ფა - ლო -
gma - dlobt, u - pa - lo -

- - - - -
ო,
ო,
- - - - -
ო,

და გე-ვედ-რე - ბი - - -
და გე-ვედ-რე - ბი - - -
da ge-ved-re - bi - - -

ossia:
ან ასე:

და გე-ვედ-რე - ბი - - -
და გე-ვედ-რე - ბი - - -
da ge-ved-re - bi - - -

ნთ შენ,
ნთ შენ,
it shen,

ღმე - რთო ჩვე - -
ღმე - რთო ჩვე - -
ghme - rto chve

- - - - -
- - - - -
- - - - - e -

- - - - - ნო!
- - - - - ნო!
- - - - - no!

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) in G major. The music features a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef, with a long slur spanning across all staves.

Second system of musical notation, consisting of three staves. It includes a treble clef staff, an alto clef staff, and a bass clef staff. The music concludes with a double bar line. There are some markings in parentheses, such as (h) and (b), and a circled 'a' at the end of the piece.

ossia:
სბ სბჟ:

Third system of musical notation, consisting of three staves. It includes a treble clef staff, an alto clef staff, and a bass clef staff. The music concludes with a double bar line. There are some markings in parentheses, such as (h) and (b), and a circled 'a' at the end of the piece.

146. შენ გიგალობთ¹⁾ We Praise Thee

2)

შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა -
შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა -
shen gi - ga - lobt, shen ga -

კურ - თხევთ, შენ გმა - დლობთ, უ -
კურ - თხევთ, შენ გმა - დლობთ, უ -
k'ur - tkhevt, shen gma - dlobt, u -

ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო
ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო
pa - lo, da ge - ve - dre - bit shen, ghmer - to

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:90.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:90.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

First system of the musical score. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The first staff has lyrics 'ჩვე' (chve) and the second staff has 'ე' (e). The music features a melodic line in the first staff and a more rhythmic accompaniment in the other two.

Second system of the musical score. It consists of three staves. The first staff has lyrics 'ე' (e) and the second staff has 'ე' (e). The music continues with similar melodic and rhythmic patterns.

Third system of the musical score. It consists of three staves. The first staff has lyrics 'ე' (e) and the second staff has 'ე' (e). The music continues with similar melodic and rhythmic patterns.

Fourth system of the musical score. It consists of three staves. The first staff has lyrics 'ე' (e) and the second staff has 'ნო!' (no!). The music concludes with a final melodic phrase.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/8 time signature. A long slur covers the entire system. The notes are as follows:
- Treble staff: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.
- Alto staff: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.
- Bass staff: G3, A3, B3, C4, B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3.
There are two fermatas: one above the C5 note in the treble staff and one below the C4 note in the bass staff.

Second system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/8 time signature. A long slur covers the entire system. The notes are as follows:
- Treble staff: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.
- Alto staff: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.
- Bass staff: G3, A3, B3, C4, B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3.
There are three fermatas: one above the C5 note in the treble staff, one below the C4 note in the alto staff, and one below the C3 note in the bass staff.

147a. ღირს არს ჭეშმარიტად ^{1) 2) 3)}

It Is Truly Meet

4)

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,
ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,
ghirs ars ch'esh - ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det,

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
shen, ghvtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - na - t'rel i - kmen,

ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!
ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!
qov - lad u - bi - ts'od da de - dad ghvti - sa chve - ni - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:72.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№147a და 147b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) რ. ხ.: „უფრო მოკლე“.

4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:72.

2) Here are two variants of editing the chant (#147a and 147b) with different accidentals and modal configurations.

3) R. Kh.: "A shorter one".

4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით

u - p'a - t'i - os - ne - ssa ke - ru - bi - mta - sa da agh - ma - t'e - bit

უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლად

უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლად

u - ze - shta - e - ssa se - ra - pi - mta - sa, ga - nu - khrts'ne - lad

მშო-ბელ - სა სიტ - ყვი - სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღვთის-მშო - ბელ - სა

მშო-ბელ - სა სიტ - ყვი - სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღვთის-მშო - ბელ - სა

msho-bel - sa sit' - qvi - sa ghvti - sa - sa, mkho - lo - sa ghvtis-msho - bel - sa

გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

ga - lo - bit ga - di - deb - det!

147b. ღირს არს ჭეშმარიტად It Is Truly Meet

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ,

ghirs ars ch'esh - ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det,

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ,

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ,

shen, ghvtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - na - t'rel i - kmen,

ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!

ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!

qov - lad u - bi - ts'od da de - dad ghvti - sa chve - ni - sa!

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით

u - p'a - t'i - os - ne - ssa ke - ru - bi - mta - sa da agh - ma - t'e - bit

უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ - ხრწნე-ლად

უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ - ხრწნე-ლად

u - ze - shta - e - ssa se - ra - pi - mta - sa, ga - nu - khrts'ne-lad

მშო-ბელ - სა სიტ - ყვი - სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღვთის-მშო - ბელ - სა

მშო-ბელ - სა სიტ - ყვი - სა ღვთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღვთის-მშო - ბელ - სა

msho-bel - sa sit' - qvi - sa ghvti-sa - sa, mkho - lo - sa ghvtis-msho - bel - sa

გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

ga - lo - bit ga - di - deb - det!

148. ღირს არს ჭეშმარიტად¹⁾

It Is Truly Meet

2)

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ

ghirs ars ch'esh - ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღმრთის - მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის
შენ, ღმრთის - მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის

shen, ghmrdis - msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis

სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ
სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ

sa - na - t'rel i - kmen, qov - lad u - bi - ts'od

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:70; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:24 (ანთ., ტ. V:62, №39).

2) საწყის წყაროებში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული. წინამდებარე პარტიტურაში წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:70; From the publication Khundadze, 1911:24 (Anth. Vol. V:62, №39).

2) In the sources, the key signature contains an F sharp in all voice parts. The accidentals given in the present score were added by the editors.

და დე - დად ღმრთი-სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა

და დე - დად ღმრთი-სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა

da de - dad ghmrti - sa chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o - sne - ssa

ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - სსა

ქე - რუ - ბი - მთა - სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - სსა

ke - ru - bi - mta - sa da agh - ma - t'e - bit u - ze - sta - e - ssa

სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა

სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა

se - ra - pim - ta - sa, ga - nukhr - ts'ne - lad msho - bel - sa

1) დაბოლოება გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911
The Ending from the Edition Khundadze, 1911

სიტ - ყვი - სა ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის-მშო -

სიტ - ყვი - სა ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის-მშო -

sit' - qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis - msho -

1) შემდეგ გვერდზე მოცემულია ამ მუხლის ვერსია ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114.

1) A version of this verse from the manuscript Khundadze, 2114, is shown on the next page.

1)

ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

bel - sa ga - lo - bit ga - di - deb - det!

2) *ossia:*
ან ასე:

ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

bel - sa ga - lo - bit ga - di - deb - det!

3) დაბოლოება ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114
The Ending from the Manuscript Khundadze, 2114

მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა გა - ლო - ბით

მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა გა - ლო - ბით

mkho - lo - sa ghmrtsis - msho - bel - sa ga - lo - bit

გა - დი - დე - ბდებთ!

გა - დი - დე - ბდებთ!

ga - di - de - bdebt!

1); 2); 3) სასოტო წყაროებში ჰიმნის ბოლო ნაგებობაში გაურკვეველადაა ჩანერილი სიტყვათა მარცვლების განაწილება მუსიკაზე. აქ წარმოდგენილია დაბოლოების ამოკითხვის ვარიანტები.

1); 2); 3) In the sources, in the last construction of the hymn the text setting is unclear. The variants of reading the finishing construction are presented here.

149. ღირს არს ჭეშმარიტად¹⁾

It Is Truly Meet

2)

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ

ღირს არს ჭეშ - მა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ

ghirs ars ch'esh - ma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნატ - რელ

შენ, ღვთის-მშო - ბე - ლო, ³⁾ რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - ნატ - რელ

shen, ghvtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - nat' - rel

ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!

ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - წოდ და დე - დად ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა!

i - kmen, qov - lad u - bi - ts'od da de - dad ghvti - sa chve - ni - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:75; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:26 (ანთ., ტ. V:64, №40).

2) სანოტო წყაროებში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

3) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:75; From the publication Khundadze, 1911:26 (Anth. Vol. V:64, №40).

2) In the sources, the key signature contains a B flat in all voice parts.

3) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და
 უ - პა - ტი - ოს - ნე - სსა ქე - რუ - ბი - მთა - სა და
 u - p'a - t'i - os - ne - ssa ke - ru - bi - mta - sa da

აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა -
 აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - სსა სე - რა -
 agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e - ssa se - ra -

ფი - მთა - სა, განუხრწნელად მშობელსა სიტყვისა ღვთისასა, მხოლოსა ღვთისმშო-
 ფი - მთა - სა, განუხრწნელად მშობელსა სიტყვისა ღვთისასა, მხოლოსა ღვთისმშო-
 pi - mta - sa, ganukhrts'nelad mshobelsa sit'qvisa ghvtisasa, mkholosa ghvtismsho-

ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 ბელ - სა გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 bel - sa ga - lo - bit ga - di - deb - det!

150. ყოველთა და ყოვლისათვის¹⁾

And All the People

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - სა - თვის!

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - სა - თვის!

qo - vel - ta da qov - li - sa - tvis!

151. ყოველთა და ყოვლისათვის²⁾

And All the People

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - სა - თვის!

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - სა - თვის!

qo - vel - ta da qov - li - sa - tvis!

152. ყოველთა და ყოვლისათვის³⁾

And All the People

ყოველ-თა და ყოვ-ლი-სა - - - -

ყოველ-თა და ყოვ-ლი-სა - - - -

qo - vel - ta da qov - li - sa - - - -

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:28 (ანთ., ტ. V:66, №41).

2) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:78; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:26 (ანთ., ტ. V:66, №42).

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:81.

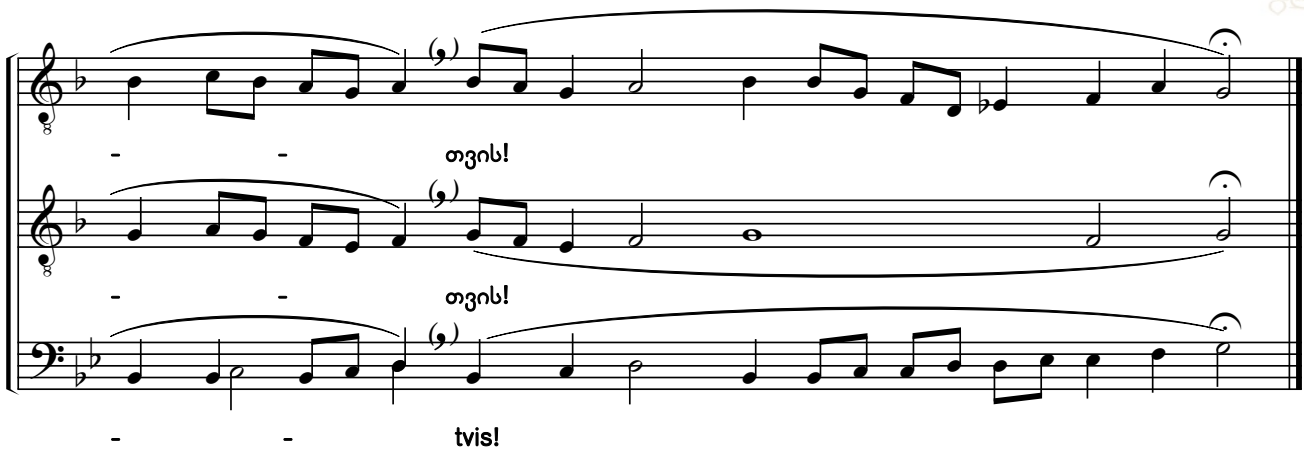
4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the publication Khundadze, 1911:28 (Anth. Vol. V:66, №41).

2) From the manuscript Khundadze, 2114:78; From the publication Khundadze, 1911:26 (Anth. Vol. V:66, №42).

3) From the manuscript Khundadze, 2114:81.

4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

თვის!
თვის!
tvis!

153. მამაო ჩვენო¹⁾
Our Father

მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
mamao chveno, romeli khar tsata shi - na, ts'mi - da i - qavn sa - khe - li she - ni,

მოვედინ სუფევა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი, ვითარცა ცათა შინა,
მოვედინ სუფევა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი, ვითარცა ცათა შინა,
movedin supeva she - ni, i - qavn ne - ba she - ni, vitartsa tsata shina,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:78; გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:28 (ანთ., ტ. V:65, №43).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:78; From the publication Khundadze, 1911:28 (Anth. Vol. V:65, №43).

ეგრეტა ქვეყანასა ზე - და; პუ - რი ჩვე - ნი არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს,
ეგრეტა ქვეყანასა ზე - და; პუ - რი ჩვე - ნი არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს,

egretsa kveqanasa ze - da; p'u - ri chve - ni ar - so - bi - sa mo - mets chven dghes,

და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - ვუ - ტე - ვებთ
და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - ვუ - ტე - ვებთ

da momit'even chven tananadebni chven - ni, vi - tar - tsa chven mi - vu - t'e - vebt

თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსაცდელ - სა,
თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსაცდელ - სა,

ta - na - mde - bta mat chven - ta, da nu shemiqvaneb chven gansatsdel - sa,

ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!

a - ra - med mi - khsnen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

154. შენ, უფალო¹⁾

To You, Lord

2)

შენ, უ - ფა - - - - -

შენ, უ - ფა - - - - -

shen, u - pa - - - - -

- - - - - ღო!

- - - - - ღო!

- - - - - lo!

155. შენ, უფალო³⁾

To You, Lord

2)

შენ, უ - ფა - - - - -

შენ, უ - ფა - - - - -

shen, u - pa - - - - -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:81.

2) სანოტო წყაროში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:29 (ანთ., ტ. V:68, №44).

1) From the manuscript Khundadze, 2114:81.

2) In the notated source, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the publication Khundadze, 1911:29 (Anth. Vol. V:68, №44).

ლო! (b)

ლო!

lo! (b)

156. ამინ¹⁾
Amen

2)

ა - მინ! ა - - - - -

ა - მინ! ა - - - - -

a - min! a - - - - -

მინ!

მინ!

min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:81.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:81.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

157. ამინ¹⁾

Amen

2)

ა - მინ! ა - მინ! ა - მინ! ა - მინ!

a - min! a - min! a - min! a - min!

ა - მინ! ა - მინ!

a - min! a - min!

158. ერთ არს წმიდა³⁾

One Is Holy

4)

ერთ არს წმიდა! ერთ არს უფალი — იესო ქრისტე!

ერთ არს წმიდა! ერთ არს უფალი — იესო ქრისტე!

ert ars ts'mida! ert ars upali — ieso krist'e!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:29 (ანთ., ტ. V:69, №45).

2) საწარმო წყაროში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:30 (ანთ., ტ. V:69, №46).

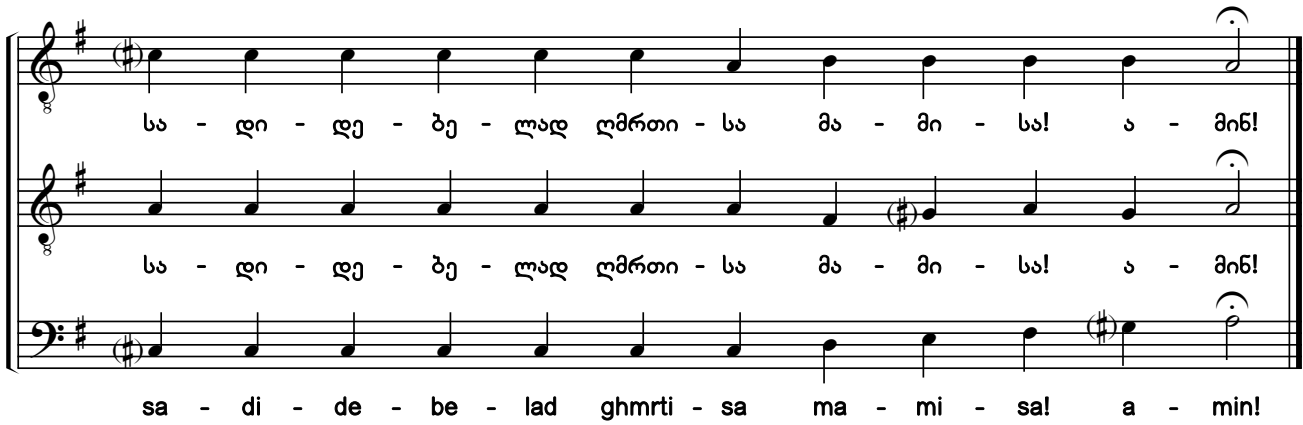
4) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the publication Khundadze, 1911:29 (Anth. Vol. V:69, №45).

2) In the original edition, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the publication Khundadze, 1911:30 (Anth. Vol. V:69, №46).

4) The original edition contains a B flat in the key signature.

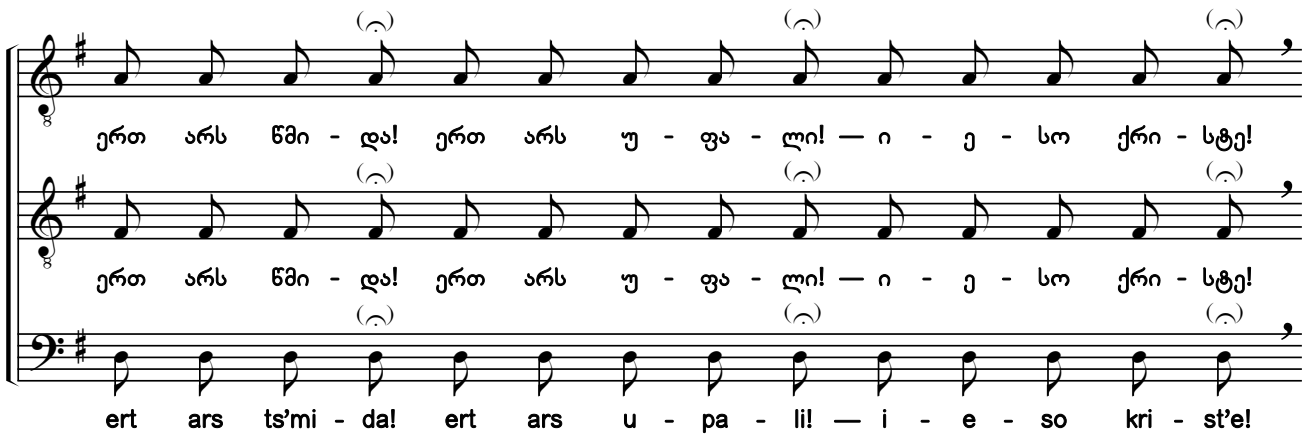
სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - მინ!

სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - მინ!

sa - di - de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sa! a - min!

159. ერთ არს წმიდა¹⁾

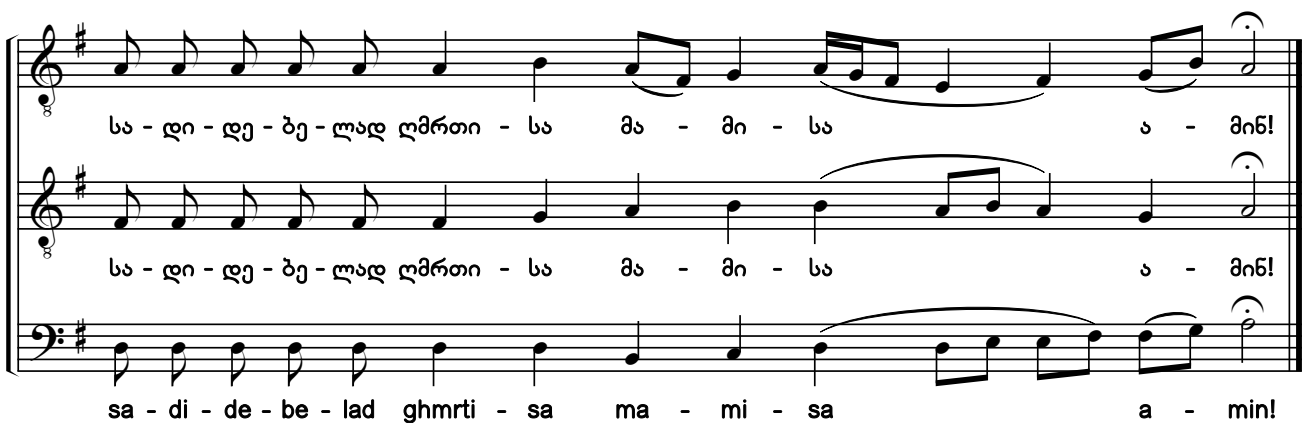
One Is Holy

ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი! — ი - ე - სო ქრი - სტე!

ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი! — ი - ე - სო ქრი - სტე!

ert ars ts'mi - da! ert ars u - pa - li! — i - e - so kri - st'e!

სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა ა - მინ!

სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა ა - მინ!

sa - di - de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sa a - min!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:81.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:81.

160. კვირის „განიცადე“¹⁾ Communion Hymn for the Sunday Liturgy

2)

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!

akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shina! alilua!

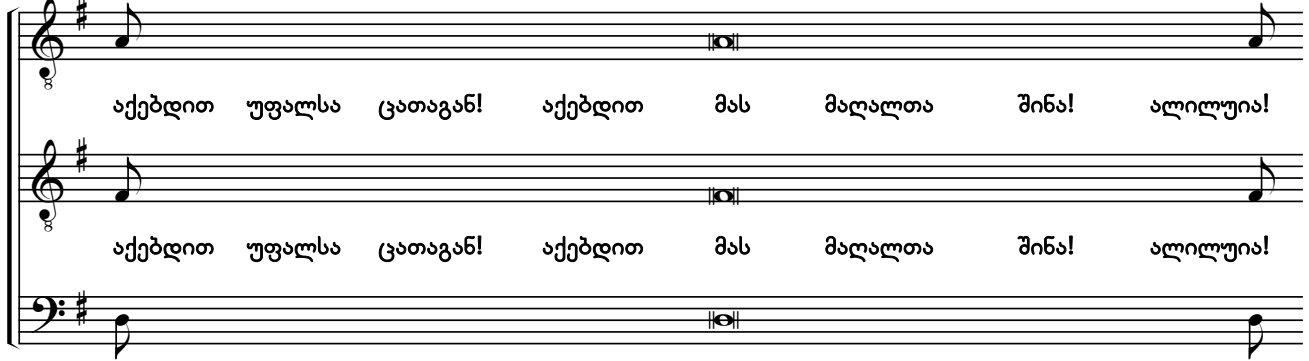

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

161. კვირის „განიცადე“³⁾ Communion Hymn for the Sunday Liturgy

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!

akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shina! alilua!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:30 (ანთ., ტ. V:70, №47).

2) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:82.

1) From the publication Khundadze, 1911:30 (Anth. Vol. V:70, №47).

2) The original edition contains a B flat in the key signature.

3) From the manuscript Khundadze, 2114:82.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

162a. კვირის „განიცადე“^{1) 2)}
 Communion Hymn for the Sunday Liturgy

3)

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!
 აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!
 akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shina! alilua!

ა - ლი - ლუ - - - -
 ა - ლი - ლუ - - - -
 a - li - lu - - - -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:82.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№162a და 162b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:82.

2) Here are two variants of editing the chant (#162a and 162b) with different accidentals and modal configurations.

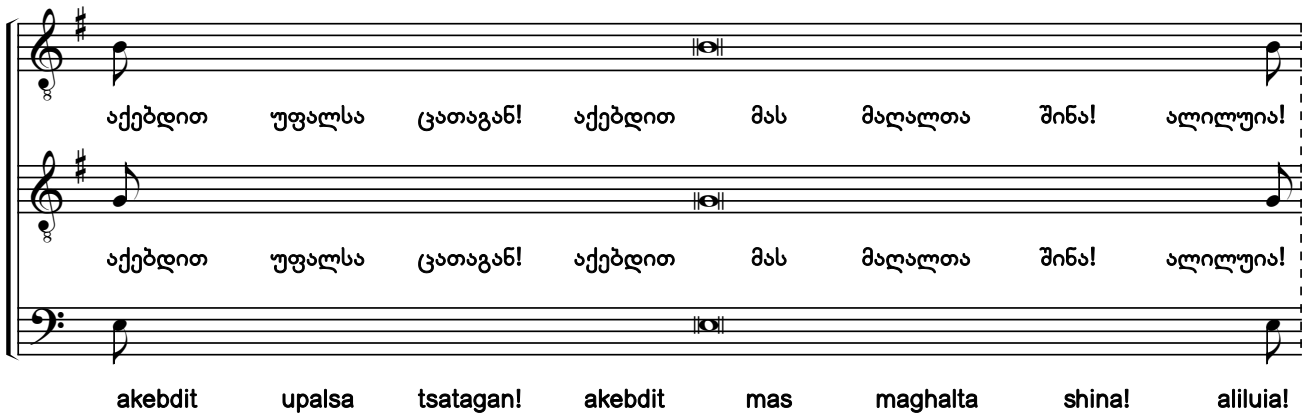
3) The original manuscript contains an F sharp in the key signature.

i - (b) - a! a - - - -

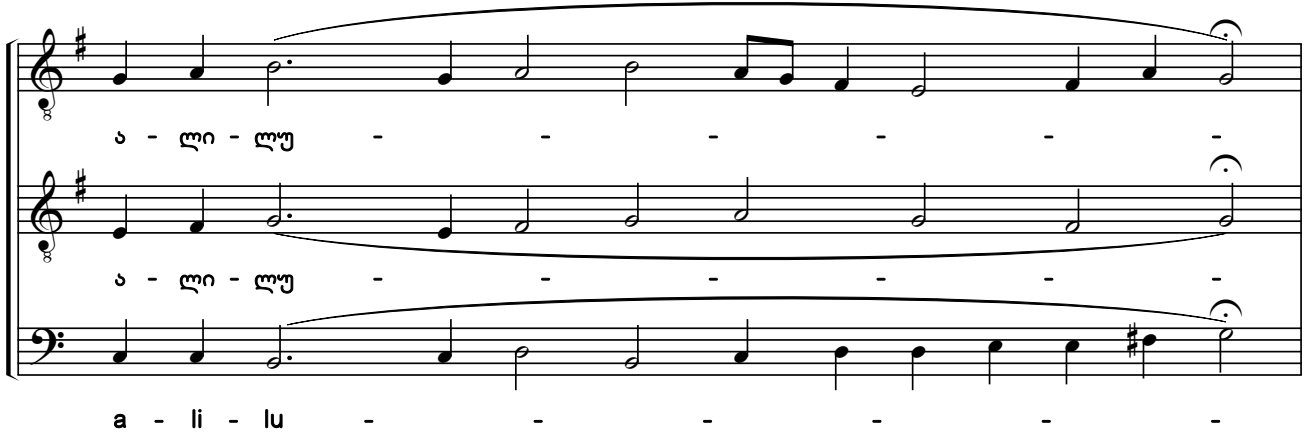
ლი - ლუ - - - -

i - - (b) - a!

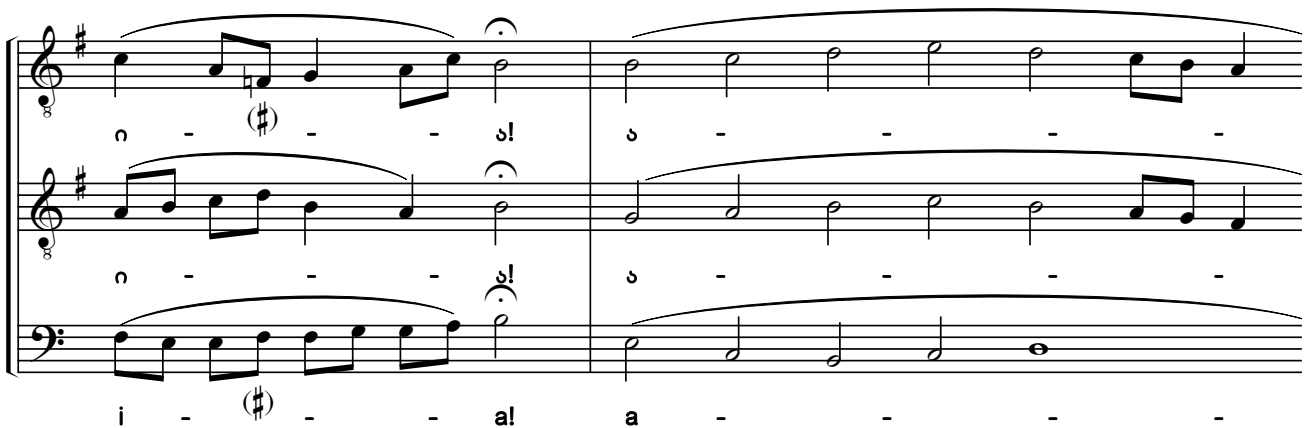
162b. კვირის „განიცადე“ Communion Hymn for the Sunday Liturgy

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!
 აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია!
 akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shina! alilua!

ა - ლი - ლუ - - - - -
 ა - ლი - ლუ - - - - -
 a - li - lu - - - - -

ი - - - - - ა!
 ა - - - - -
 ი - - - - - ა!
 ა - - - - -

ლი - ლუ

ი - ა!

163. კვირის „განიცადე“¹⁾
Communion Hymn for the Sunday Liturgy

2)

აქედით უფალსა ცათაგან! აქედით მას მაღალთა შინა! ალილუია!

akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shinal alluia!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:4.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:4.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

გრძლად - Adagio

ს - ჳ - ჳ - - - - -

ს - ჳ - ჳ - - - - -

al - li - lu - - - - - i - -

- - - - - ა!

- - - - - ა!

- - - - - ა!

- - - - - ა!

- - - - - ა!

al - -

- - - - - ჳ - ჳ - - - - -

- - - - - ჳ - ჳ - - - - -

- - - - - ჳ - ჳ - - - - -

- - - - - ჳ - ჳ - - - - -

li - lu - - - - -

- - - - - ა - - - - - ა!

- - - - - ა - - - - - ა!

- - - - - ა - - - - - ა!

- - - - - ა - - - - - ა!

i - - - - - a - - - - - i - - - - - a!

164. მზისა შემოქმედი^{1) 2) 3)}

The Myrrh-bearing Women

აღდგომის იკოსი. „ჭრელი“ Ikos of the Easter. "Chreli" (Ornamented version)

4)

მზი - სა შე - მო - ქმე - დი რა მზე სა - - -

მზი - სა შე - მო - ქმე - დი რა მზე სა - - -

mzi - sa she - mo - kme - di ra mze sa - - -

ფლა - - - - -

ფლა - - - - -

pla - - - - -

ა - ვსა

ა - ვსა

a - vsa

5)

- 1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:43.
  - 2) რ. ხ.: „იშვიათი საგალობელია. ამის მცოდნე წინეთაც, ორი სამი თუ მოიპოვებოდა. რ. ხ.“.
  - 3) №164—165 ჰიმნები, ქორიძე-კერესელიძის წიგნის კრებულების მიბაძვით შემოგვაქვს ლიტურგიის ამ ნაწილში შესასრულებლად.
  - 4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
  - 5) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.
- 1) From the manuscript Khundadze, 2123:43.
  - 2) R. Kh.: "A rare chant. Only two or three people who knew this chant could be found before. R. Kh.".
  - 3) We put #164-165 hymns in this part of the liturgy, imitating Koridze-Kereselidze's collected notations of liturgy.
  - 4) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.
  - 5) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

ში - ნა
ში - ნა
shi - na

შთახ - და ხორ - ცი - თა, ცის -
შთახ - და ხორ - ცი - თა, ცის -
shtakh - da khor - tsi - ta, tsis -

კარს მო - ვი -
კარს მო - ვი -
k'ars mo - vi -

დე - ეს
დე - ეს
de - es

1) ხელნაწერში აქ სიტყვა „და“-ა. იგი არ გვხვდება „ზატიკის“ 1735 წლის გამოცემაში და ამასთან, შინაარსობრივად ზედმეტი და არასწორია. ამიტომ, ჩვენ ამ მუხლში ქორიძის „ლიტურგიის“ (ანთ., ტ. XVIII:423) ტექსტი დავტოვეთ.
1) The word "da" is here in the manuscript. It is not encountered in the 1735 publication of the Pentecostarion and moreover, it is semantically incorrect. The editors have left the text of Koridze's "The Liturgy" (Anth., Vol. 18:423) here.

მე - ნელ - საც - ხებ - ლე - ნი,
მე - ნელ - საც - ხებ - ლე - ნი,
me - nel - sats - kheb - le - ni,

ძი - ე - ბად მის - სა, და ურ - თი - ერთ -
ძი - ე - ბად მის - სა, და ურ - თი - ერთ -
dzi - e - bad mis - sa, da ur - ti - ert -

- - - - - არს
- - - - - არს
- - - - - ars

იტ - ყო - დეს: „მი - ვი -
იტ - ყო - დეს: „მი - ვი -
it' - qo - des: „mi - vi -

სწრა - ფოთ ჩვენ, შე -
სწრა - ფოთ ჩვენ, შე -
sts'ra - pot chven, she -

მურ - ვად
მურ - ვად
mur - vad

ხორ - - - ცი - - -
ხორ - - - ცი - - -
khor - - - tsi - - -

თა ცხოვ - რე - ბის
თა ცხოვ - რე - ბის
ta tskhov - re - bis

მომ-ცე - მე - ლი - სა - თა, და - - -
 მომ-ცე - მე - ლი - სა - თა, და - - -
 mom-tse - me - li - sa - ta, da - - -

ცე - - - მე - - -
 ცე - - - მე - - -
 tse - - - mu - - -

- - - - -
 - - - - -
 - - - - -

- - - - - ლი - სა ა - და-მის
 - - - - - ლი - სა ა - და-მის
 - - - - - li - sa a - da-mis

აგ - მად - გი - ნე - ბელ - სა, სა-ფლა -
 აგ - მად - გი - ნე - ბელ - სა, სა-ფლა -
 agh - mad - gi - ne - bel - sa, sa - pla -

ვსა ში - ნა ა
 ვსა ში - ნა ა
 vsa shi - na - a

მყო - - - -
 მყო - - - -
 mqo - - - -

- - - -
 - - - -
 - - - -

ფთა! მო - ვე-ლით, უ - კვე, მი - ვის -
ფთა! მო - ვე-ლით, უ - კვე, მი - ვის -
pta! mo - ve - dit, u - k've, mi - vis -

წრა - ფოთ და თა-ყვა - ნის - ვსცეთ მას,
წრა - ფოთ და თა-ყვა - ნის - ვსცეთ მას,
ts'ra - pot da ta - qva - nis - vstset mas,

და ნე - ლსა - ცხე - ბე - ლნი
და ნე - ლსა - ცხე - ბე - ლნი
da ne - lsa - tskhe - be - lni

ძღვნად მი - უ-პყრათ შეხ - ვე - ულ - სა სუ - და - რი - თა,
ძღვნად მი - უ-პყრათ შეხ - ვე - ულ - სა სუ - და - რი - თა,
dzghvnad mi - u - p'qrat shekh - ve - ul - sa su - da - ri - ta,

მნ - სს შგ - ნნ - - - - -
 მნ - სს შგ - ნნ - - - - -
 მი - სა შე - ნი - - - - -

სს - - - - - ნი!“
 სს - - - - - ნი!“
 სა - - - - - ნი!“

ossia:
 ან ანგ:

მნ - სს შგ - ნნ - - - - -
 მნ - სს შგ - ნნ - - - - -
 მი - სა შე - ნი - - - - -

სს - - - - - ნი!“
 სს - - - - - ნი!“
 სა - - - - - ნი!“

165. მზისა შემოქმედი¹⁾

აღდგომის იკოსი. „ჭრელი“

The Myrrh-bearing Women

Ikos of the Easter. "Chreli" (Ornamented version)

2)

მზისა შემოქმედი რა მზე სა -
mzi - sa she-mok-me - di ra mze sa -

ფლა -
pla -

ა - ვსა -
a - vsa -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:20.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:20.

2) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

- - - a

ში - ნა შთახ - და ხორ - ცი - თა,
 ში - ნა შთახ - და ხორ - ცი - თა,
 shi - na shtakh - da khor - tsi - ta,

ცის - კარს მო - - -
 ცის - კარს მო - - -
 tsis - k'ars mo - - -

- - ვი - - - დე - -
 - - ვი - - - დე - -
 - - vi - - - de - -

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

2) ხელნაწერში აქ სიტყვა „და“-ა. იგი არ გვხვდება „ზატიკის“ 1735 წლის გამოცემაში და ამასთან, შინაარსობრივად ზედმეტი და არასწორია. ამიტომ, ჩვენ ამ მუხლში ქორიდის „ლიტურგიის“ (ანთ., ტ. XVIII:423) ტექსტი დავტოვეთ.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

2) The word "da" is here in the manuscript. It is not encountered in the 1735 publication of the Pentecostarion and moreover, it is semantically incorrect. The editors have left the text of Koridze's "The Liturgy" (Anth., Vol. 18:423) here.

ხორ - - - ცი -
ხორ - - - ცი -
khor - - - tsi -

თა - - - ცხოვ -
თა - - - ცხოვ -
ta - - - tskhov -

რე - - - ბის მამ-ცე-მე - ლი - სა - თა,
რე - - - ბის მამ-ცე-მე - ლი - სა - თა,
re - - - bis mom-tse-me - li - sa - ta,

და - - - ცე -
და - - - ცე -
da - - - tse -

მუ - - - - -
მუ - - - - -
mu - - - - -

ს - - - - -
ს - - - - -
s - - - - -

*1)
ლი - სა ა - და - მის
ლი - სა ა - და - მის
li - sa a - da - mis

1) მამა რაჟდენს საგალობლის ეს (ვარსკვლავებით მონიშნული) ფრაგმენტი პარტიტურაში გამოტოვებული აქვს და ამავე ხელნაწერის 35-ე გვერდზე აქვს ჩანერილი (მხოლოდ I ხმა). ამის შესახებ იგი აღნიშნავს:

„აქ გამოვტოვე, რადგან რაცა აქ წერია, კონცერტისათვის [„განიცადეზე“, ზიარების თანხლებისათვის შესასრულებლად] საკმარისია. ისე კი ეს გალობა უფრო გრძელია. აქ რაც დაწერილია, შევასწორე, რაც უმგევანოთ [ულამაზოდ] იყო დაწერილი (იხილე დედანი შარადის და ამხანაგობისა გამოცემა [ქორიძე, 1895]). დეკ. რ. ხუნდაძე“.

„გაგრძელება იხილე. ამ რვეულში გვერდი 35“.

ამ ფრაგმენტში II—III ხმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი მიწერილია.

1) This fragment of the chant (marked by an asterisk) had been omitted by Father Razhden in the score and he has it transcribed on page 35 of this same manuscript (only the first voice). Regarding this, he notes:

"I omitted it here, because that notated here is sufficient for the concert [to be performed as the communion hymn in tandem with the Eucharist]. Still, this chant is longer. I corrected the music notated here that had been transcribed poorly (see the original publication by Sharadze and Co. [Koridze, 1895]). Archpriest R. Khundadze".

"See the continuation. Pg. 35 in this notebook".

The second and bass voices, and accidentals in this fragment have been supplied by the editors.

ა - ღმა - დგი - ნე - ბე - ლსა, სა-ფლა -
 ა - ღმა - დგი - ნე - ბე - ლსა, სა-ფლა -
 a - ghma - dgi - ne - be - lsa, sa - pla -

სა ში - ნა - ა - ა -
 სა ში - ნა - ა - ა -
 sa shi - na - a - a -

- მყო - 3 -
 - მყო - 3 -
 - mqo - o -

ფთა! მო - ვე-ღით, უ - კვე,
 ფთა! მო - ვე-ღით, უ - კვე,
 pta! mo - ve - dit, u - k've,

მი - ვის - წრა - ფოთ და თა - ყვა - ნის -
 მი - ვის - წრა - ფოთ და თა - ყვა - ნის -
 mi - vis - ts'ra - pot da ta - qva - nis -

ვსცეთ მას, და ნელ - სა - ცხე -
 ვსცეთ მას, და ნელ - სა - ცხე -
 vstset mas, da nel - sa - tskhe -

*
 ბე - ლნი ძღვნად მი - უპყ-რათ შე - ხვე-ულ - სა
 ბე - ლნი ძღვნად მი - უპყ-რათ შე - ხვე-ულ - სა
 be - lni dzghvnad mi - up'q-rat she-khve-ul - sa

მტერ - ნი აღდ - გო - მი - სა შე - ნი - - -

მტერ - ნი აღდ - გო - მი - სა შე - ნი - - -

mt'er - ni aghd - go - mi - sa she - ni - - -

- სა - - - - ნი!

- სა - - - - ნი!

- sa - - - - ni!

166. კურთხეულ არს მომავალი ¹⁾
Blessed Is the One Who Comes

2)

კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა! ღმერ-თი უ - ფა - ლი

კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა! ღმერ-თი უ - ფა - ლი

k'urtkheul ars momavali sakhelita uplisata! ghmer - ti u - pa - li

და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

da ga - mo - gvi - chnda chven!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:30 (ანთ., ტ. V:70, №49).
2) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.
1) From the original edition Khundadze, 1911:30 (Anth. Vol. 5:70, #49).
2) The original edition contains a B flat in the key signature.

167. ნათელი ჭეშმარიტი ვიხილეთ¹⁾

We Have Beheld

2) *ნართქმით - recit.*

ნათელი ჭეშმარიტი ვიხი - ლეთ! ზეცათა სული მოვიღეთ! ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი,
ნათელი ჭეშმარიტი ვიხი - ლეთ! ზეცათა სული მოვიღეთ! ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი,
nateli ch'eshmarit'i vikhi - let! zetsata sul'i movighet! vp'ovet sarts'munoeba ch'eshmarit'i,

და განუყოფელსა სამებასა თა - ყვა - ნის-ვსცემთ, რა - თა გვა - ცხოვ-ნნეს ჩვენ!
და განუყოფელსა სამებასა თა - ყვა - ნის-ვსცემთ, რა - თა გვა - ცხოვ-ნნეს ჩვენ!
da ganuqopelsa samebasa ta - qva - nis-vstsemt, ra - ta gva - tskhov-nnes chven!

168. ალავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა¹⁾

Let Our Mouths Be Filled

2)

ალავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უფა - ლო! რათა უგალობდე დიდებასა შენსა,
ალავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უფა - ლო! რათა უგალობდე დიდებასა შენსა,
aghavse p'iri chemi kebita shenita, upa - lo! rata ugalobde didebasa shensa,

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:31 (ანთ., ტ. V:71, №49—50).

2) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the original edition Khundadze, 1911:31 (Anth. Vol. 5:71, #49-50).

2) The original edition contains a B flat in the key signature.

1)

რამეთუ ღირს მყვენ მოღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდა - თა;
რამეთუ ღირს მყვენ მოღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდა - თა;
rametu ghirs mqven moghebad saidumlota shenta ts'mida - ta;

დაგვმარხენ სინმიდესა შინა შენსა, ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენნი! ალილუია!
დაგვმარხენ სინმიდესა შინა შენსა, ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენნი! ალილუია!
dagvmarkhen sits'midesa shina shensa, qovelsa dghesa gvasts'aven simartleni shenni! aliluia!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

1) ანთოლოგიის პირველ, მეხუთე და წინამდებარე ტომში დაბეჭდილ „აღავესე პირი ჩემი“-ს ვარიანტებში, ამ მუხლში, მოცემულია დღევანდელი პრაქტიკისაგან განსხვავებული პოეტური ტექსტი. დღეს ამ მუხლში იგალობება: „რამეთუ ღირს მყვენ ჩვენ ზიარებად წმიდათა შენთა საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს-მყოფელთა საიდუმლოთა!“.

1) In the variants of "Let our mouths be filled" printed in the first, fifth and the present volume, the poetic text that differs from modern practice is given. It is chanted in this stanza nowadays: "ramet'u ghirs mk'ven tshven ziarebad ts'midata shenta saghmrtota, uk'vdavta da tskhovels-mqopelta saidumlota!".

კვერეხი¹⁾

The Litany

169.

170.

2)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she-gvi-ts'qa - len!

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!

mogv-mad-len, u - pa - lo!

171.

172.

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

ა - - - მინ!

ა - - - მინ!

a - - - min!

173. სახელითა უფლისათა¹⁾
With the Name of the Lord

174. ამინ¹⁾
Amen

2)

სახელითა უფლისათა! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

სახელითა უფლისათა! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

sakhelita uplisata! u - pa - lo, she-gvi-ts'qa - len!

2)

ა - მინ!

ა - მინ!

a - min!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:32 (ანთ., ტ. V:73, №51—56).

2) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the original edition Khundadze, 1911:32 (Anth. Vol. 5:73, #51-56).

2) The original edition contains a B flat in the key signature.

175. სახელითა უფლისათა ¹⁾

With the Name of the Lord

2)

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა უ - ფა - ლო შე - გვი - წყა - ლენ!

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა უ - ფა - ლო შე - გვი - წყა - ლენ!

sa - khe - li - ta up - li - sa - ta u - pa - lo she - gvi - ts'qa - len!

176. იყავნ სახელი უფლისა ³⁾

Blessed Be the Name of the Lord

4)

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერიტგან და უკუნისამ - დე! და უკუნისამ - დე!

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერიტგან და უკუნისამ - დე! და უკუნისამ - დე!

iqavn sakheli uplisa k'urtkheul, amieritgan da uk'unisam - de! da uk'unisam - de!

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

iqavn sakheli uplisa k'urtkheul, a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:89.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:32 (ანთ., ტ. V:74, №57).

4) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

5) რ. ხ.: „ამინ — იხილე №55“ [№174].

1) From the manuscript Khundadze, 2114:72.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the original edition Khundadze, 1911:32 (Anth. Vol. 5:74, #57).

4) The original edition contains a B flat in the key signature.

5) R. Kh.: "Amen - see #55" [#174].

177. დიდება; ან და Glory; Now and Ever

1)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ! პა - ტი - ო - სა - ნო

უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ! პა - ტი - ო - სა - ნო

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! p'a - t'i - o - sa - no

178. ის პოლლა Eis Pollá

მა - მა - ო, გვა - კურ - თხენ!

მა - მა - ო, გვა - კურ - თხენ!

ma - ma - o, gva - k'ur - tkhen!

ის პოლ-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

ის პოლ-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:33 (ანთ., ტ. V:75, №58—59).

2) გამოცემაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) From the original edition Khundadze, 1911:33 (Anth. Vol. 5:75, #58-59).

2) The original edition contains a B flat in the key signature.

რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული

ბასილი დიდის წირვის საგალობლები¹⁾

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

* * *

Chants for the Liturgy of Basil the Great

Notated by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

1) ანთოლოგიის XXVIII ტომის წინამდებარე ნაკვეთში მოცემულია რ. ხუნდაძის სანოტო ხელნაწერებში არსებული, დღემდე გამოუქვეყნებელი დიდი ხუთშაბათის წირვის ჰიმნები.

ბასილი დიდის წირვის ხუნდაძისეული რეპერტუარიდან, წინამდებარე კრებულში შეტანილი არაა ანთოლოგიის სხვა ტომებში გამოქვეყნებული შემდეგი ჰიმნები:

დიდი ხუთშაბათის საგალობლები:

„სტუმრობისა საღმრთოსა“ — ხუნდაძე, 2127:555; ანთ., ტ. XXIII:243, №90;

„სტუმრობისა საღმრთოსა“ — ხუნდაძე, 2100:51; ხუნდაძე, 2124:284; ტ. XXIII:245, №91;

„სტუმრობისა საღმრთოსა“ — ხუნდაძე, 2122:197; ტ. XXIII:247. №92;

დიდი შაბათის საგალობლები:

„აღდეგ, ღმერთო, განსაჯე ქვეყანა“ — ხუნდაძე, 2127:205; ანთ., ტ. XXVII:344, №109;

„სდუმენინ ყოველი ხორცი კაცობრივი“ — ხუნდაძე, 2121:78; ხუნდაძე, 2124:289; ტ. XXVII:401, №113; ტ. XXVII:408, №114;

„ნუ მტირ, მე, დედაო“ — ხუნდაძე, 2100:47; ხუნდაძე, 2124:221; ტ. XXV:215, №90;

„ნუ მტირ, მე, დედაო“ — ხუნდაძე, 2124:157; ხუნდაძე, 2124:245; ტ. XXV:221, №92.

სხვა დღეთა ბასილი დიდის განგებიდან:

„შენდამი იხარებს, მიმადლებულო“ — ანთ., ტ. V:76, №60;

„შენდამი იხარებს, მიმადლებულო“ — ანთ., ტ. V:81, №61.

1) Previously unpublished hymns for the liturgy on Holy Thursday in R. Khundadze's notated manuscripts are shown in the present section of Anthology Volume 28.

Out of Khundadze's repertoire for the Liturgy of Basil the Great, the following hymns of Holy Thursday published in other anthology volumes are not included in the present collection:

"Come, You Faithful" - Khundadze, 2127:555; Anth. Vol. 23:243, #90;

"Come, You Faithful" - Khundadze, 2100:51; Khundadze, 2124:284; Vol. 23:245, #91;

"Come, You Faithful" - Khundadze, 2122:197; Vol. 23:247, #92;

Chants for Great Saturday:

"Arise, O God, Judge the Earth" - Khundadze, 2127:205; Anth. Vol. 27:344, #109;

"Let All Mortal Flesh" - Khundadze, 2121:78; Khundadze, 2124:289, Vol. 27:401, #113, Vol. 27:408, #114;

"Do Not Lament Me, Mother" - Khundadze, 2100:47; Khundadze, 2124:221; Vol. 25:215, #90;

"Do Not Lament Me, Mother" - Khundadze, 2124:157; Khundadze, 2124:245; Vol. 25:221, #92;

On other days from the service of Basil the Great:

"All of Creation Rejoices" - Anth. Vol. 5:76, #60;

"All of Creation Rejoices" - Anth. Vol. 5:81, #61.

179. სერობასა მას საშინელსა ^{1) 2)}

სმა 8

Of Thy Mystical Supper

Tone 8

სე-რო-ბა - სა მას სა - ში - ნელ - სა,
სე-რო-ბა - სა მას სა - ში - ნელ - სა,
se - ro - ba - sa mas sa - shi - nel - sa,

სა - ი - დუმ - ლო - სა შე - ნი - სა - სა, დღეს, ძე - ო
სა - ი - დუმ - ლო - სა შე - ნი - სა - სა, დღეს, ძე - ო
sa - i - dum - lo - sa she - ni - sa - sa, dghes, dze - o

ღვთი-სა - ო, ზი - ა - რე - ბად შე - - -
ღვთი-სა - ო, ზი - ა - რე - ბად შე - - -
ghvti - sa - o, zi - a - re - bad she - - -

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2121:77; ხუნდაძე, 2124:288.

2) ხელნაწერში საგალობლის მხოლოდ I სმა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი II—III სმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscripts Khundadze, 2121:77; Khundadze, 2124:288.

2) Only the first voice part is notated in the manuscript. The second and bass voices, and accidentals shown here have been added by the editors.

მი - წყნა - რე, რა - თა ა - რა მტერ - თა
 მი - წყნა - რე, რა - თა ა - რა მტერ - თა
 mi - ts'qna - re, ra - ta a - ra mt'er - ta

შენ - თა უთხ - რა
 შენ - თა უთხ - რა
 shen - ta utkh - ra

სა - ი - დუმ - ლო შე - ნი, და არ - ცა
 სა - ი - დუმ - ლო შე - ნი, და არ - ცა
 sa - i - dum - lo she - ni, da ar - tsa

ამ - ბორს გი - ყო, ვი -
 ამ - ბორს გი - ყო, ვი -
 am - bors gi - qo, vi -

თარ - ცა ი - უ -
თარ - ცა ი - უ -
tar - tsa i - u -

და! ა - რა - მედ, ვი - თარ - ცა მორ - წმუ - ნე ა - ვა - ზა -
და! ა - რა - მედ, ვი - თარ - ცა მორ - წმუ - ნე ა - ვა - ზა -
da! a - ra - med, vi - tar - tsa mor - ts'mu - ne a - va - za -

კი, აგ - გი - ა -
კი, აგ - გი - ა -
k'i, agh - gi - a -

რებ და გი - ზა - ზა - დებ:
რებ და გი - ზა - ზა - დებ:
reb da gi - gha - gha - deb:

„მო - მი - ხსე - ნე, მხსნე - ლო, სა - სუ -
 „მო - მი - ხსე - ნე, მხსნე - ლო, სა - სუ -
 „mo - mi - khse - ne, mkhsne - lo, sa - su -

- - - ფე - ველ - სა შენ - სა!“
 - - - ფე - ველ - სა შენ - სა!“
 - - - pe - vel - sa shen - sa!“

180. ღირს არს და მართალ^{1) 2) 3)}

„ჭრელი“

Meet and Right It Is

"Chreli" (Ornamented version)

The musical score consists of three staves. The top two staves are for vocal parts, both labeled 'ღირს' (Liris). The bottom staff is for the basso continuo, labeled 'ghirs'. The music is written in a single system with a common time signature. The vocal parts feature a melodic line with some ornamentation, while the ghirs part provides a harmonic accompaniment.

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2127:511.

2) ხელნაწერი ხუნდაძე, 2127, რ. ხუნდაძის არქივში ინახება ფოლკლორის ცენტრში, მაგრამ, დიდი ალბათობით, ფ. ქორიძეს ეკუთვნის, შესაძლოა ქუთათელაძის და ხუნდაძის ჩანაწერებიც იყოს მასში. მის დასაწყისში აღნიშნულია, „არისტოს [ქუთათელაძის] გადმოცემული [საგალობლები]“. კრებულში შემავალი ჰიმნები ძალიან ჰგავს ანთოლოგიის VI—VIII ტომებში გამოქვეყნებულ მასალას, განსაკუთრებით, ხელნაწერ Q689-ში მოცემულ არისტოვლეს ქუთათელაძისეულ ჰიმნებს. სწორედ Q689-ში მოცემული „ღირს არს და მართალი“-ს (იხ. ანთ., ტ. VIII:321, №162) მსგავსია ჰიმნიც, რომლის მხოლოდ პირველი ხმაა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. მსგავსი „ღირს არს და მართალ“ სამ ხმაში, ასევე, ხელნაწერ Q674-შიცაა მოცემული (იხ. ანთ., ტ. XIX:442, №140). ამასთან, Q689-ისა და Q674-ის ვარიანტისაგან წინამდებარე ნიმუშის ზოგიერთი მუხლი განსხვავებულია, ამიტომაც, მას (და იმავე ჰანგის მქონე №181 ჰიმნს) ვაქვეყნებთ წინამდებარე ტომში. ხსენებულ ვარიანტთა მიხედვითაა შეწყობილი II—III ხმები და დასმულია ალტერაციის ნიშნებიც.

3) მინაწერები:

„დიდი ბასილის „ღირს არს და მართალ“.

„ესევეა "წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს უფალი საბაოთ, სავეს არიან ცანი და ქვეყანა დიდებითა შენითა, ოსანნა მალალთა შინა." [ამ მინაწერის შესაბამისად, და ზემოთ ხსენებულ ანალოგიურ ნიმუშთა მსგავსადაა განწყობილი ჩვენ მიერ №181]“.

1) From the manuscript Khundadze, 2127:511.

2) Manuscript Khundadze, 2127 is kept in the R. Khundadze Archive at the Folklore Center, but most probably belongs to P. Koridze with some transcriptions by Kutateladze and Khundadze possibly being within it. At the beginning it is noted "[Chants] transmitted from Aristos [Kutateladze]." Hymns included in the collection greatly resemble the material published in Anthology Volumes 6-8, especially Aristovle Kutateladze's hymns in manuscript Q689. There is also a hymn similar to "Meet and Right" in Q689 (see Anth. Vol. 8:321, #162), with only the first voice transcribed without any accidentals. A similar "Meet and Right" in three voices is in manuscript Q674 (see Anth. Vol. 19:442, #140). Moreover, some verses of the present work are different from variants in Q689 and Q674, therefore it (and hymn #181 with the same melody) is being published in the current volume. The second and bass voices have been arranged according to these variants with the added accidentals.

3) Postscripts:

"Meet and Right" for Basil the Great.

"Holy, holy, holy is the Lord of Sabaoth, heaven and earth are full of Your glory, hosanna in the highest" is the same." [#181 has been arranged according to this postscript, like the similar aforementioned works.]

არს,
ars,

ღირს
ghirs

a -

არს და მარ -
ars da mar -

თალ თა - ყვა - ნის ტე -
tal ta - qva - nis tse -

მა მა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ -
ma ma - mi - sa da dzi - sa da ts'mi - di - sa su -

ლი - სა სა - მე - ბი - სა ერთ არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი
li - sa sa - me - bi - sa ert ar - se - bi - sa da ga - nu - qo - pe - li

1) ეს ნაგებობა („და წმიდისა სუ..“) აქ ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში ის გამოტოვებულია.

1) This structure "da tsmidisa su..." has been added in by the editors. It is omitted in the manuscript.

I დასასრული 2)

First Ending

1)

Adagio

1) მინაწერი: „ამის შემდეგ იგალობების, როგორც ეხლა გალობენ. ა. ქუთათელაძე“.

2) №180—181 ჰიმნების ამ ნაწილებში მოცემულია, ჩვენ მიერ ექვარისტოულ ჰიმნთა მიხედვით განყოფილი, ბოლო, მელიზმატიკური ნაწილის 2 ვარიანტი.

დაბოლოების პირველი ვარიანტები №180—181-ში ხელნაწერ Q674-ის (ანთ., ტ. XIX:442, №140) მიხედვითაა გაკეთებული, მეორე — „გამშვენებული“ ჰიმნების მიხედვით.

1) Postscript: "After this it is chanted how it is done now. A. Kutateladze."

2) Two variants of the last melismatic part arranged according by the editors according to some Eucharistic hymns are in these parts of hymns #180-181.

The first variants of the ending in #180-181 have been done according to manuscript Q674 (Anth. Vol. 19:442, #140), the other ones are arranged according to ornamented hymns.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with a single melodic line and accompaniment.

Second system of musical notation, consisting of three staves. It includes a measure with a double bar line and a repeat sign. Below the staves, the lyrics "a - - - - - a!" are written.

Third system of musical notation, consisting of three staves with a single melodic line and accompaniment.

Fourth system of musical notation, consisting of three staves with a single melodic line and accompaniment.

II დასასრული
Second Ending

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with a melodic line and accompaniment.

Second system of musical notation, including lyrics "sa" under the bass staff. It features a key signature change to one flat (Bb) in the second staff.

Third system of musical notation, including lyrics "a" and "a!" under the bass staff. It features a key signature change to two flats (Bb, Eb) in the second staff.

Fourth system of musical notation, continuing the melodic and accompaniment lines.

181. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს

„ჭრელი“

Holy! Holy! Holy

"Chreli" (Ornamented version)

System 1: Treble, alto, and bass staves with lyrics dashes.

System 2: Treble, alto, and bass staves with lyrics "და" and "da".

System 3: Treble, alto, and bass staves with lyrics "არს!" and "ts'mi".

System 4: Treble, alto, and bass staves with lyrics "და" and "ars!".

5მი - - - - - და

ts'mi - - - - - da

არს უ - ფა - ლი სა - ბა ოთ!

ars u - pa - li sa - ba ot!

სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა

sa - vse a - ri - an tsa - ni da kve - qa - na

დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - ნა!

di - de - bi - ta mi - si - ta! o - sa - na ma - ghal - ta shi - na!

კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!   ო - სა - ნა მა - ლალ - თა

კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!   ო - სა - ნა მა - ლალ - თა

k'ur-tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!   o - sa - na ma - ghal - ta

I დასასრული
First Ending

Adagio

ში - - - - ი - -

ში - - - - ი - -

shi - - - - i - -

- - - - ი - - - -

- - - - ი - - - -

- - - - i - - - -

- - - - ნა - -

- - - - ნა - -

- - - - na - -

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with a melodic line and accompaniment.

Second system of musical notation, including lyrics 'a - - - - - a!' below the staves.

Third system of musical notation, continuing the melodic and accompaniment lines.

Fourth system of musical notation, concluding the piece with a final melodic phrase.

II დასასრული 1)
Second Ending

Adagio

ში - ნა - ში - ნა

shi - na - shi - na

ა

a

1) განწყობილია არტემ ერკომაიშვილისეული „გამშვენებული“ ექვარისტული ჰიმნების მიხედვით.

1) Arranged according to some ornamented eucharistic hymns recorded from Artem Erkomaishvili.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with lyrics below. The lyrics are: - - - a - - -

Second system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with lyrics below. The lyrics are: - - - a - - -

Third system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with lyrics below. The lyrics are: - - - a - - -

Fourth system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) with lyrics below. The lyrics are: - - - a - - -

ა - - - - -

ა - ი - - ა!

182. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო¹⁾

სმა 8

All of Creation

Tone 8

2)

შენ-და-მი ი - ხა - რებს, მი - მად - ლე - ბუ - ლო,
შენ-და-მი ი - ხა - რებს, მი - მად - ლე - ბუ - ლო,
shen-da - mi i - kha - rebs, mi - mad - le - bu - lo,

ყო - ვე - ლი და - ბა - დე - ბუ - ლი, ან - გე - ლოს - თა
ყო - ვე - ლი და - ბა - დე - ბუ - ლი, ან - გე - ლოს - თა
qo - ve - li da - ba - de - bu - li, an - ge - los - ta

კრე - ბუ - ლი
კრე - ბუ - ლი
k're - bu - li

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:7.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:7.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა -
და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა -
da k'ats - ta na - te - sa - vi; t'a - dza -

რო სი - წმი - რი - სა -
რო სი - წმი - რი - სა -
ro si - ts'mi - di - sa -

ო, სა - მოთ - ხე - ო
ო, სა - მოთ - ხე - ო
o, sa - mot - khe - o

პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ - ნუ - ლე -
პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ - ნუ - ლე -
p'ir - met' - qve - lo, kal - ts'u - le -

ბი - სა სი - ქა - დუ - ლო,
ბი - სა სი - ქა - დუ - ლო,
bi - sa si - ka - du - lo,

რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
rom - li - sa - gan sit' - qva

გან - ხორ - ცი - ელ - და და ყრმა ი - შვა — უ - წი - ნა - რეს
გან - ხორ - ცი - ელ - და და ყრმა ი - შვა — უ - წი - ნა - რეს
gan - khor - tsi - el - da da qрма i - shva — u - ts'i - na - res

1)
სა - უ - კუ - ნე - თა
სა - უ - კუ - ნე - თა
sa - u - k'u - ne - ta

1) რ. ხ.: „აქამდის გაკეთებულია“.

1) R. Kh.: "Has been edited until here".

ლმერ - თი ჩვე - ნი, რო-მელ-მან სა -
 ლმერ - თი ჩვე - ნი, რო-მელ-მან სა -
 ghmer - ti chve - ni, ro - mel-man sa -

შო შე - - - ნი საყდ - რად
 შო შე - - - ნი საყდ - რად
 sho she - - - ni saqd - rad

გა - მო - ა - ჩი - ნა და მუ - ცე - ლი
 გა - მო - ა - ჩი - ნა და მუ - ცე - ლი
 ga - mo - a - chi - na da mu - tse - li

შე - ნი ცა - თა
 შე - ნი ცა - თა
 she - ni tsa - ta

უვრ - ცე - ლეს ჰყო! შენ - და - მი
 უვრ - ცე - ლეს ჰყო! შენ - და - მი
 uvr - tse - les hqo! shen - da - mi

ი - ხა - რებს, მი - მად - ლე - ბუ - ლო,
 ი - ხა - რებს, მი - მად - ლე - ბუ - ლო,
 i - kha - rebs, mi - mad - le - bu - lo,

ყო - ვე - ლი და - ბა - დე - ბუ - ლი!
 ყო - ვე - ლი და - ბა - დე - ბუ - ლი!
 qo - ve - li da - ba - de - bu - li!

დი - დე - ბა შენ - და!
 დი - დე - ბა შენ - და!
 di - de - ba shen - da!

183a. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო^{1) 2)}

სმა გ

All of Creation

Tone 3

3)

შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი - - -
შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი - - -
shen - da - mi i - kha - rebs, mi - - -

მად - ლე - ბუ - - - ლო, ყო - ვე - ლი
მად - ლე - ბუ - - - ლო, ყო - ვე - ლი
mad - le - bu - - - lo, qo - ve - li

და - ბა - დე - ბუ - - - ლი, ან -
და - ბა - დე - ბუ - - - ლი, ან -
da - ba - de - bu - - - li, an -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:150.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№183a და 183b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:150.

2) Here are two variants of editing the chant (#183a and 183b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

გე - ლოს - თა კრე - ბუ - ლი
გე - ლოს - თა კრე - ბუ - ლი
ge - los - ta k're - bu - li

და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა - რო
და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა - რო
da k'ats - ta na - te - sa - vi; t'a - dza - ro

სინ - მი - დი - სა - - - - -
სინ - მი - დი - სა - - - - -
sits' - mi - di - sa - - - - - o,

სა - მოთ - ხე - ო პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ - - -
სა - მოთ - ხე - ო პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ - - -
sa - mot - khe - o p'ir - met' - qve - lo, kal - - -

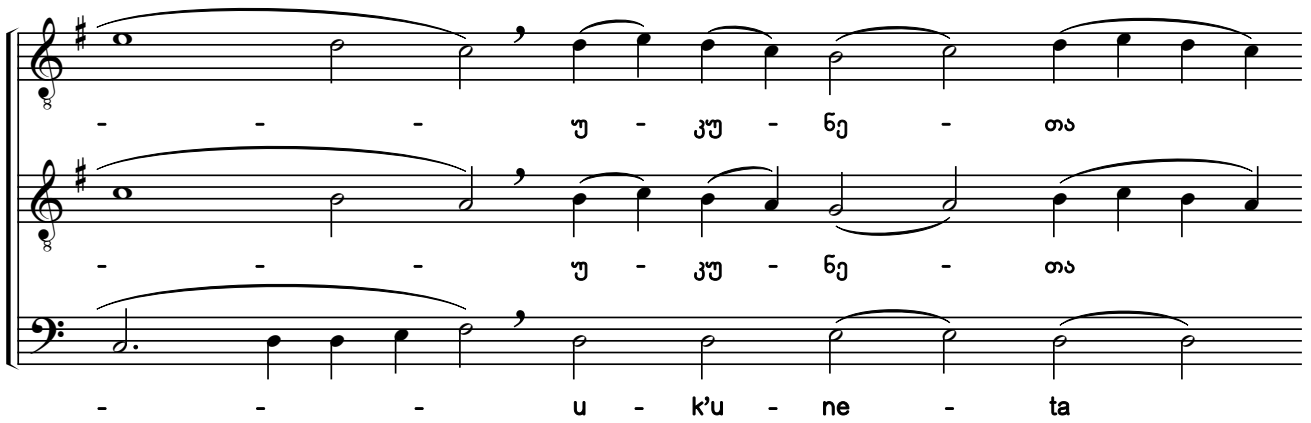

წუ - ლე - ბი - სა სი - ქა -
წუ - ლე - ბი - სა სი - ქა -
ts'u - le - bi - sa si - ka -

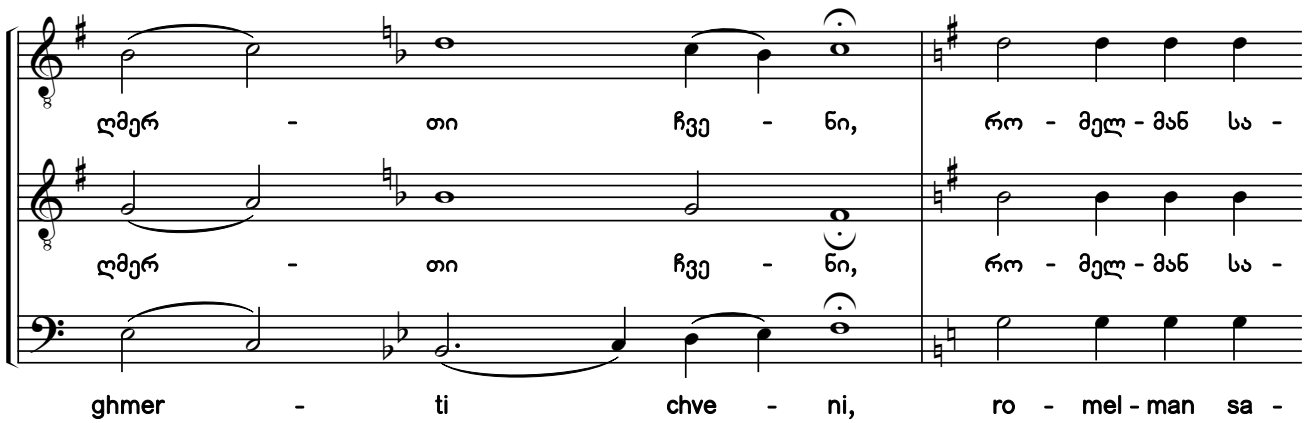
დუ - ლო, რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
დუ - ლო, რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
du - lo, rom - li - sa - gan sit' - qva

გან - - ხორ - ცი - ელ - -
გან - - ხორ - ცი - ელ - -
gan - - khor - tsi - el - -

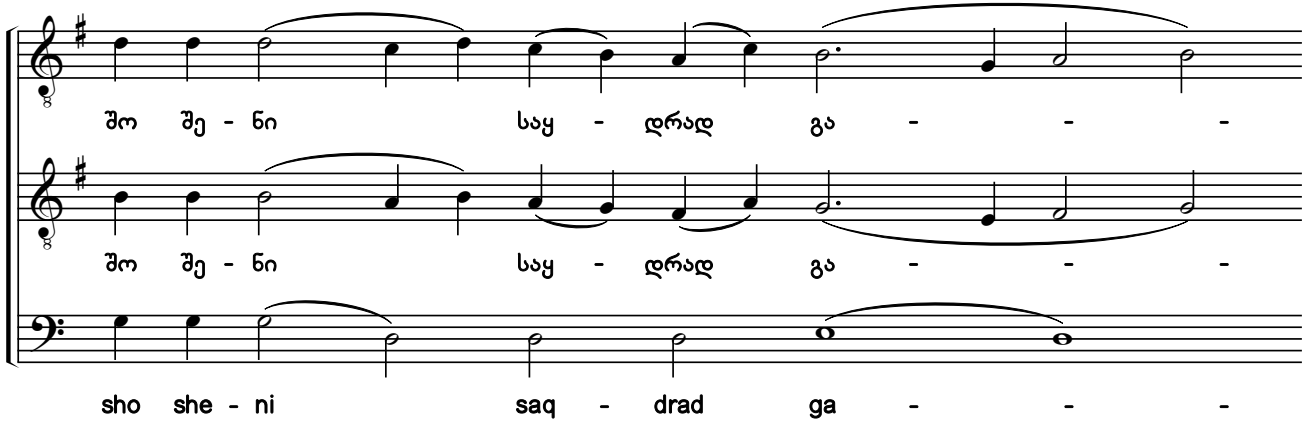
- და და ყრმა იშ - ვა - უ - წი - ნა - რეს სა -
- და და ყრმა იშ - ვა - უ - წი - ნა - რეს სა -
- da da qрма ish - va - u - ts'i - na - res sa -

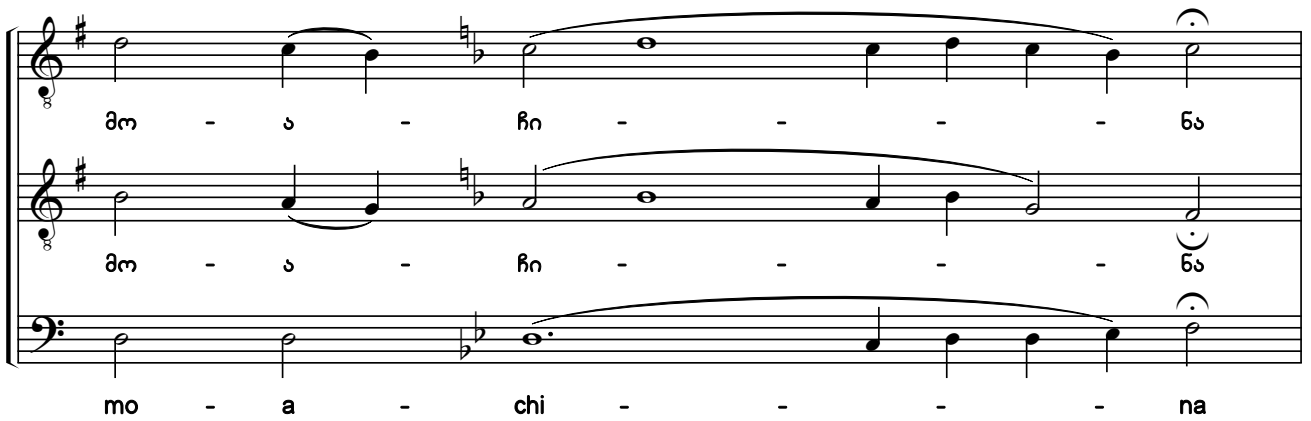
უ - კუ - ნე - თა
უ - კუ - ნე - თა
u - k'u - ne - ta

ღმერ - თი ჩვე - ნი, რო - მელ - მან სა -
ღმერ - თი ჩვე - ნი, რო - მელ - მან სა -
ghmer - ti chve - ni, ro - mel - man sa -

შო შე - ნი საყ - დრად გა - -
შო შე - ნი საყ - დრად გა - -
sho she - ni saq - drad ga - -

მო - ა - ჩი - - - ნა
მო - ა - ჩი - - - ნა
mo - a - chi - - - na

და მუ - ცე - ლი შე - ნი
და მუ - ცე - ლი შე - ნი
da mu - tse - li she - ni

ცა - თა უვრ - ცე - ლეს ჰყო!
ცა - თა უვრ - ცე - ლეს ჰყო!
tsa - ta uvr - tse - les hqo!

შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი -
შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი -
shen - da - mi i - kha - rebs, mi -

- - მად - ლე - ბუ - ლო,
- - მად - ლე - ბუ - ლო,
- - mad - le - bu - lo,

ყ - ვ - ლ - ბა - - - -
 ყ - ვ - ლ - ბა - - - -
 qo - ve - li da - ba - - - -

ღ - ბ - ლი! ღ - ბა
 ღ - ბ - ლი! ღ - ბა
 de - bu - li! di - de - ba

შე - - - - ე -
 შე - - - - ე -
 she - - - - e -

- - - - ნდა!
 - - - - ნდა!
 - - - - nda!

183b. შენდამი იხარებს, მიმადლებული

სმა გ

All of Creation

Tone 3

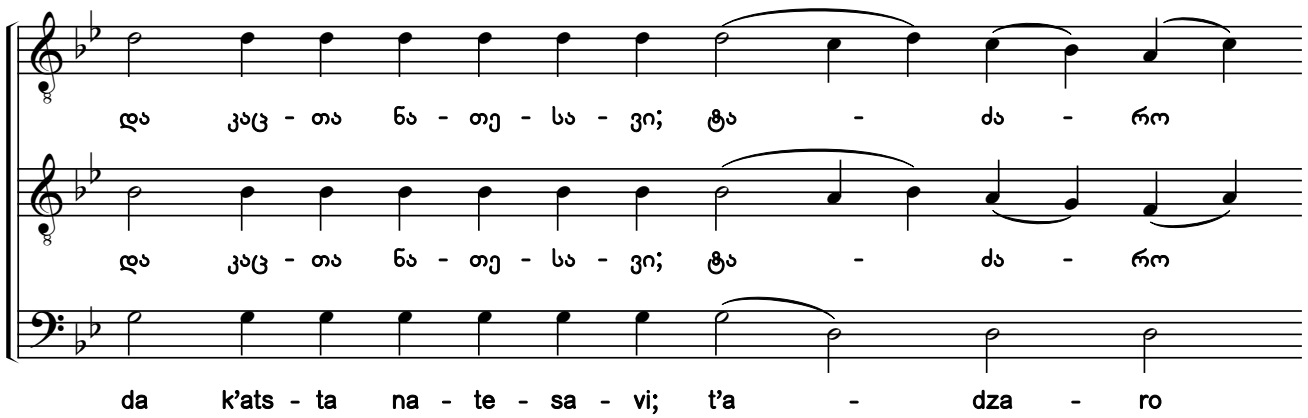
შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი - - -
შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი - - -
shen - da - mi i - kha - rebs, mi - - -

მად - ლე - ბუ - - - ლო, ყო - ვე - ლი
მად - ლე - ბუ - - - ლო, ყო - ვე - ლი
mad - le - bu - - - lo, qo - ve - li

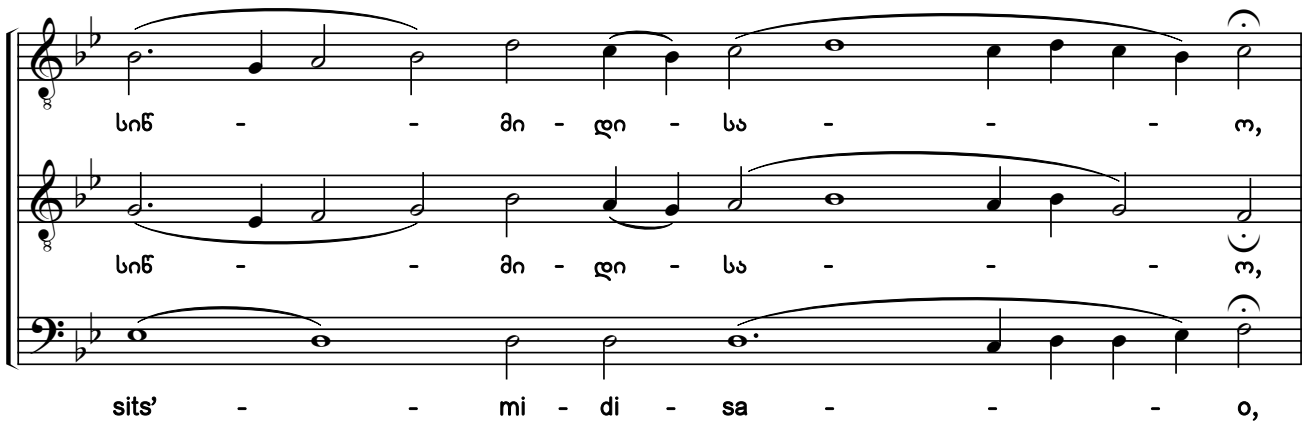
და - ბა - რე - ბუ - - - ლი, ან -
და - ბა - რე - ბუ - - - ლი, ან -
da - ba - de - bu - - - li, an -

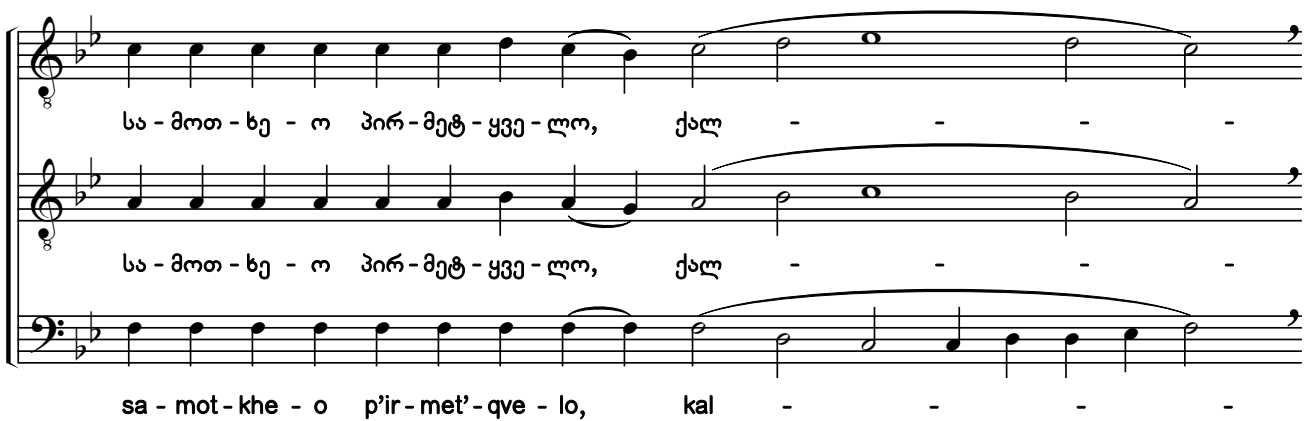
გე - ლოს - თა კრე - ბუ - ლი
გე - ლოს - თა კრე - ბუ - ლი
ge - los - ta k're - bu - li

და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა - რო
და კაც - თა ნა - თე - სა - ვი; ტა - ძა - რო
da k'ats - ta na - te - sa - vi; t'a - dza - ro

სინ - მი - დი - სა - ვი,
სინ - მი - დი - სა - ვი,
sits' - mi - di - sa - vi,

სა - მოთ - ხე - ო პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ -
სა - მოთ - ხე - ო პირ - მეტ - ყვე - ლო, ქალ -
sa - mot - khe - o p'ir - met' - qve - lo, kal -

წუ - ლე - ბი - სა სი - ქა -
წუ - ლე - ბი - სა სი - ქა -
ts'u - le - bi - sa si - ka -

დუ - ლო, რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
დუ - ლო, რომ - ლი - სა - გან სიტ - ყვა
du - lo, rom - li - sa - gan sit' - qva

გან - - ხორ - ცი - ელ - - -
გან - - ხორ - ცი - ელ - - -
gan - - khor - tsi - el - - -

- და და ყრმა იშ - ვა - უ - წი - ნა - რეს სა -
- და და ყრმა იშ - ვა - უ - წი - ნა - რეს სა -
- da da qрма ish - va - u - ts'i - na - res sa -

უ - კუ - ნე - თა
უ - კუ - ნე - თა
u - k'u - ne - ta

ღმერ - თი ჩვე - ნი, რო - მელ - მან სა -
ღმერ - თი ჩვე - ნი, რო - მელ - მან სა -
ghmer - ti chve - ni, ro - mel - man sa -

შო შე - ნი საყ - დრად გა - -
შო შე - ნი საყ - დრად გა - -
sho she - ni saq - drad ga - -

მო - ა - ჩი - - ნა
მო - ა - ჩი - - ნა
mo - a - chi - - na

და მუ - ცე - ლი შე - ნი
და მუ - ცე - ლი შე - ნი
da mu - tse - li she - ni

ცა - თა უვრ - ცე - ლეს ჰყო!
ცა - თა უვრ - ცე - ლეს ჰყო!
tsa - ta uvr - tse - les hqo!

შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი -
შენ - და - მი ი - ხა - რებს, მი -
shen - da - mi i - kha - rebs, mi -

- - მად - ლე - ბუ - - - ლო,
- - მად - ლე - ბუ - - - ლო,
- - mad - le - bu - - - lo,

ყ - ვე - ლი და - ბა - - - - -
 ყ - ვე - ლი და - ბა - - - - -
 qo - ve - li da - ba - - - - -

დე - ბუ - ლი! დი - დე - ბა
 დე - ბუ - ლი! დი - დე - ბა
 de - bu - li! di - de - ba

შე - - - - - ე -
 შე - - - - - ე -
 she - - - - - e -

- - - - - ნდა!
 - - - - - ნდა!
 - - - - - nda!

რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული

პირველშენირულის

(პაპ გრიგოლ დიდის, „დიალოგოსის“)

ლიტურგიის საგალობლები

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

* * *

Chants for the Presanctified Liturgy

(Liturgy of Pope Gregory the Great)

Notated by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

184. უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი¹⁾

გალობა (ტროპარი) მესამე ჟამისა. ხმა ვ

O, Lord, Who Sent Forth Thy Spirit

Troparion for Third Hour. Tone 6

2)

უ - ფა - ლო, რო - მელ - მან ყოვ - ლად წმი - და სუ - ლი შე - ნი
უ - ფა - ლო, რო - მელ - მან ყოვ - ლად წმი - და სუ - ლი შე - ნი
u - pa - lo, ro - mel-man qov - lad ts'mi - da su - li she - ni

ჟამ - სა მე - სა - მე - სა მო - წა - ფე - თა შენ - თა
ჟამ - სა მე - სა - მე - სა მო - წა - ფე - თა შენ - თა
zham-sa me-sa - me - sa mo - ts'a - pe - ta shen - ta

გარ - და - მო - უ - ვლი - ნენ, და გა - ნა - ნა - თლენ ი - გი - ნი,
გარ - და - მო - უ - ვლი - ნენ, და გა - ნა - ნა - თლენ ი - გი - ნი,
gar - da - mo - u - vli - nen, da ga - na - na - tlen i - gi - ni,

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2106:87; ხუნდაძე, 2121:70.

2) ხელნაწერებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscripts Khundadze, 2106:87; Khundadze, 2121:70.

2) In the original manuscripts, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მას, სა - ხი - ე - რო, ნუ მი - მი - ლებ ჩემ - გან,
 მას, სა - ხი - ე - რო, ნუ მი - მი - ლებ ჩემ - გან,
 mas, sa - khi - e - ro, nu mi - mi - gheb chem - gan,

ა - რა-მედ გან-მი - ა - ხლენ მვე - დრე - ბელ - სა შენ - სა!
 ა - რა-მედ გან-მი - ა - ხლენ მვე - დრე - ბელ - სა შენ - სა!
 a - ra-med gan-mi - a - khlen mve - dre - bel - sa shen - sa!

მუხლი ა Verse 1

გუ-ლი წმი-და და - ჰბა - დე ჩემ თა - ნა, ღმე - რთო,
 გუ-ლი წმი-და და - ჰბა - დე ჩემ თა - ნა, ღმე - რთო,
 gu - li ts'mi-da da - hba - de chem ta - na, ghme - rto,

და სუ-ლი წრფე-ლი გან - მი - ა - ხლენ გვა - მსა ჩემ - სა!
 და სუ-ლი წრფე-ლი გან - მი - ა - ხლენ გვა - მსა ჩემ - სა!
 da su - li ts'rpe - li gan - mi - a - khlen gva - msa chem - sa!

უფალო, რომელმან
 O, Lord, Who Sent

მუხლი ბ Verse 2

ნუ გან-მა-გდებ მე პი - რი - სა შე - ნი - სა - გან,
ნუ გან-მა-გდებ მე პი - რი - სა შე - ნი - სა - გან,
nu gan-ma-gdeb me p'i - ri - sa she - ni - sa - gan,

და სულ-სა წმი-და-სა შენ - სა ნუ მი - მი - ლებ ჩემ - გან!
და სულ-სა წმი-და-სა შენ - სა ნუ მი - მი - ლებ ჩემ - გან!
da sul - sa ts'mi-da - sa shen - sa nu mi - mi - gheb chem - gan!

უფალო, რომელმან
O, Lord, Who Sent

185. უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი¹⁾

გალობა (ტროპარი) მესამე ჟამისა

O, Lord, Who Sent Forth Thy Spirit

Troparion for Third Hour

ნართქმით

2) *Recit.*

უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი ჟამსა მესამესა მონაფეტა შენთა
უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი ჟამსა მესამესა მონაფეტა შენთა
upalo, romelman qovlad ts'mida suli sheni zhamsa mesamesa mots'apeta shenta

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:91.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:91.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

გარდამოუვლი - ნენ, და განანათლენ იგინი, მას, სახიერო, ნუ მიმიღებ ჩემგან, არამედ
გარდამოუვლი - ნენ, და განანათლენ იგინი, მას, სახიერო, ნუ მიმიღებ ჩემგან, არამედ

gardamouvli - nen, da gananatlen igini, mas, sakhiero, nu mimighebchemgan, aramed

გან - მი - ახ - ლენ მვე - დრე - ბელ - სა შენ - სა!
გან - მი - ახ - ლენ მვე - დრე - ბელ - სა შენ - სა!

gan - mi - akh - len mve - dre - bel - sa shen - sa!

186. დიდება; ან და²⁾

ხმა ვ

Glory; Now and Ever

Tone 6

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; ან და
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; ან და

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa; ats' da

1) რ. ხ.: „როცა წართქმით გალობენ, მაშინ, ჩასართავენს [არა ანტიფონური გუნდი] არამედ მღვდელი ამბობს“.

2) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:53; 56.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) R. Kh.: "When it is sung in recitative, then the refrains are not said by [the antiphonal choir] but by the priest".

2) From the manuscript Khundadze, 2106:53; 56.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

187. ღვთისმშობელო ქალწულო, შენ ხარ ვენახი ჭეშმარიტი¹⁾

მესამე უამის ღვთისმშობლისა. ხმა ვ

O, Theotokos Virgin, You Are True Vineyard

Theotokion for the Third Hour. one 6

2)

ღვთისმშობელო ქალწულო, შენ ხარ ვე - ნა - ხი ჭეშ - მა - რი - ტი,

ღვთისმშობელო ქალწულო, შენ ხარ ვე - ნა - ხი ჭეშ - მა - რი - ტი,

ghvtismshobelo kalts'ulo, shen khar ve - na - khi ch'esh - ma - ri - ti,

რო-მელ-მან გა - მო - ი - ლე ტე - ვა - ნი ცხო - რე - ბი - სა!

რო-მელ-მან გა - მო - ი - ლე ტე - ვა - ნი ცხო - რე - ბი - სა!

ro - mel-man ga - mo - i - ghe t'e - va - ni tskho - re - bi - sa!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:92.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:92.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

1)

შენ გვედრებით, მი - მა - დლე - ბუ - ლო: „მო - ცი - ქულ - თა თა - ნა,
შენ გვედრებით, მი - მა - დლე - ბუ - ლო: „მო - ცი - ქულ - თა თა - ნა,
shen gevedrebit, mi - ma - dle - bu - lo: „mo - tsi - kul - ta ta - na,

მე - ოხ გვე-ყავ ცხო - რე - ბი - სა - თვის სულ - თა ჩვენ - თა - სა!“
მე - ოხ გვე-ყავ ცხო - რე - ბი - სა - თვის სულ - თა ჩვენ - თა - სა!“
me-okh gve-qav tskho - re - bi - sa - tvis sul - ta chven - ta - sa!“

188. რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა²⁾

გალობა (ტროპარი) მეექვსე ჟამისა. ხმა ვ

Thou Who Was Crucified on the Sixth Day

Troparion for Sixth Hour. Tone 6

3)

რო-მელ-მან მე - ექვს - ე - სა დღე - სა და ჟამ - სა
რო-მელ-მან მე - ექვს - ე - სა დღე - სა და ჟამ - სა
ro - mel-man me - ekvs - e - sa dghe - sa da zham - sa

1) ხელნაწერში არაა და ჩვენი ჩამატებულია სიტყვა „მიმადლებულო“ და დამატებული მარცვლების გასამღერებელი რეჩიტატიული ნაგებობა.

2) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2106:93; ხუნდაძე, 2121:71; ხუნდაძე, 2124:277.

3) ხელნაწერებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

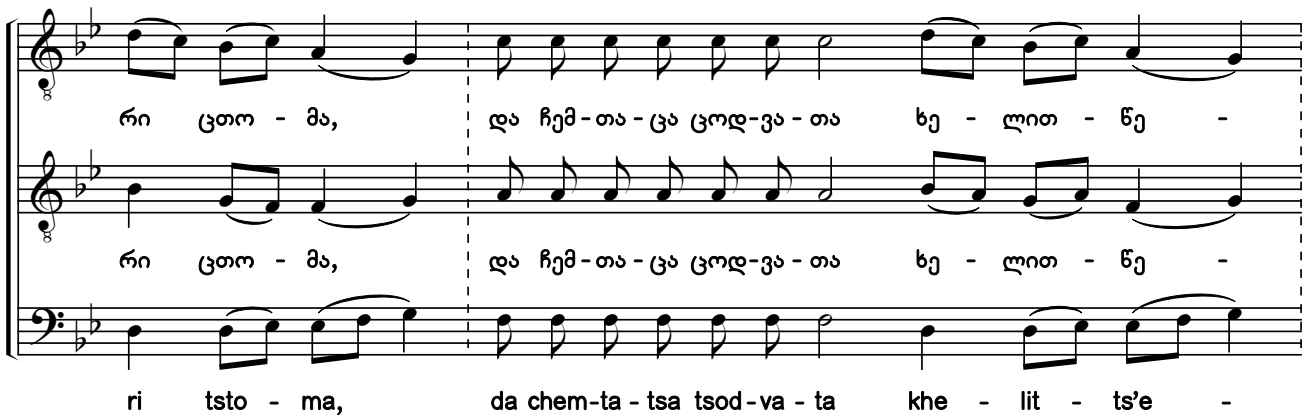
1) This is not in the manuscript and the word "mimadlebulo" and recitative syllables to be sung to it have been added by the editors.

2) From the manuscripts Khundadze, 2106:93; Khundadze, 2121:71; Khundadze, 2124:277.

3) In the original manuscripts, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ჯვარსა შემსჭვალე სამოთხეს შინა ქმნი-ლი ა - და - მის მი - ე -
 ჯვარსა შემსჭვალე სამოთხეს შინა ქმნი-ლი ა - და - მის მი - ე -
 jvarsa shemsch'vale samotkhes shina kmni - li a - da - mis mi - e -

რი ცთო - მა, და ჩემ-თა - ცა ცოდ-ვა - თა ხე - ლით - ნე -
 რი ცთო - მა, და ჩემ-თა - ცა ცოდ-ვა - თა ხე - ლით - ნე -
 ri tsto - ma, da chem-ta - tsa tsod-va - ta khe - lit - ts'e -

რი - ლი გან-ხეთ - ქენ, ქრის-ტე ღმერ - თო, და გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!
 რი - ლი გან-ხეთ - ქენ, ქრის-ტე ღმერ - თო, და გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!
 ri - li gan-khet - ken, kris - t'e ghmer - to, da gvats - khov - nen chven!

მუხლი ა Verse 1

ყუ-რად ი - ლე, ღმე - რთო, ლო - ცვი - სა ჩე - მი - სა,
 ყუ-რად ი - ლე, ღმე - რთო, ლო - ცვი - სა ჩე - მი - სა,
 qu - rad i - ghe, ghme - rto, lo - tsvi - sa che - mi - sa,

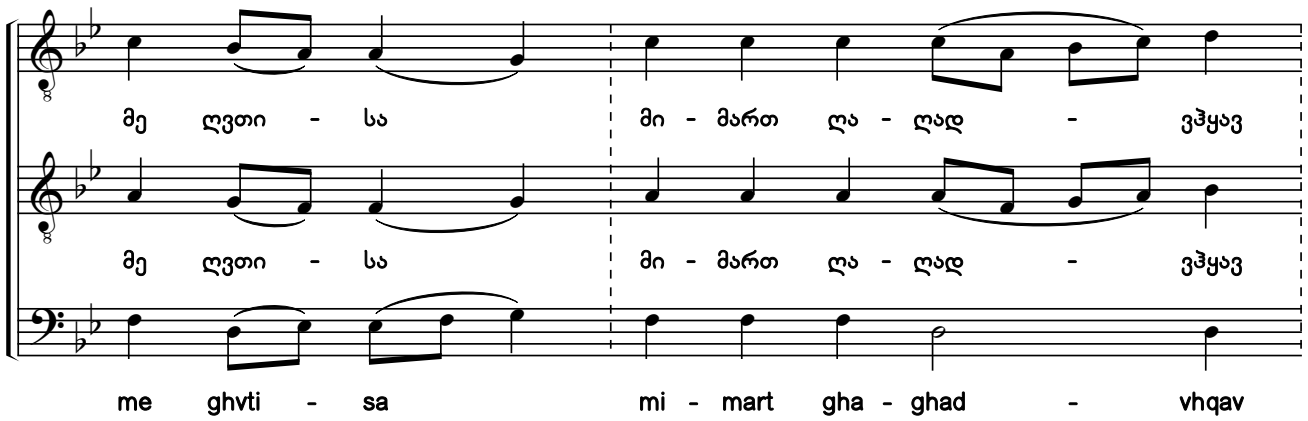
და ნუ - უ - გუ - ლე - ბელს - ჰყოფ ვე - დრე - ბა - სა ჩემ - სა!

და ნუ - უ - გუ - ლე - ბელს - ჰყოფ ვე - დრე - ბა - სა ჩემ - სა!

da nu - u - gu - le - bels - hqop ve - dre - ba - sa chem - sa!

რომელმან მეექვსესა
Thou Who Was Crucified

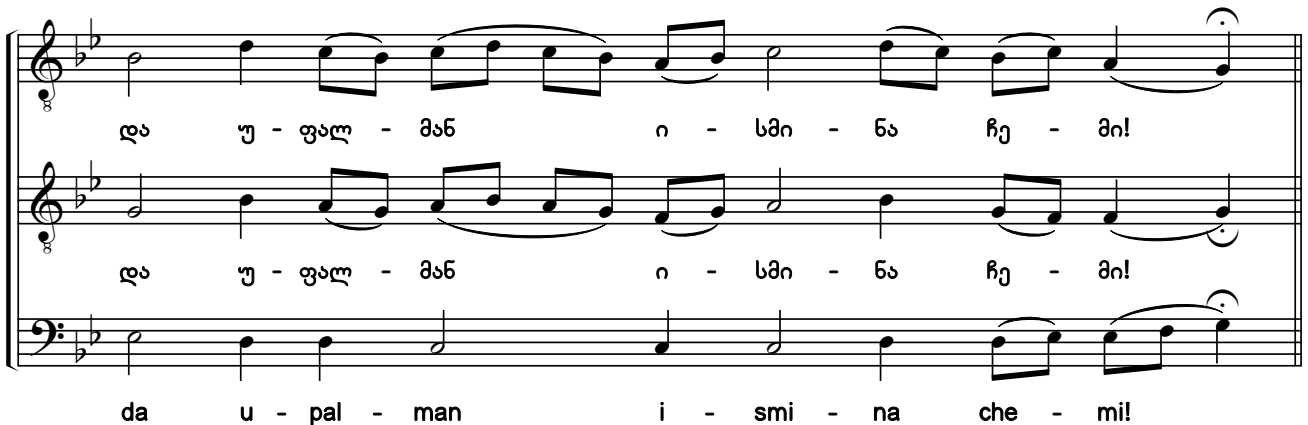
მუხლი ბ
Verse 2

მე ღვთი - სა მი - მართ ღა - ღად - ვჰყავ

მე ღვთი - სა მი - მართ ღა - ღად - ვჰყავ

me ghvti - sa mi - mart gha - ghad - vqhav

და უ - ფალ - მან ი - სმი - ნა ჩე - მი!

და უ - ფალ - მან ი - სმი - ნა ჩე - მი!

da u - pal - man i - smi - na che - mi!

რომელმან მეექვსესა
Thou Who Was Crucified

189. რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა¹⁾

გალობა (ტროპარი) მეექვსე ჟამისა

Thou Who Was Crucified on the Sixth Day

Troparion for Sixth Hour

წართქმით

2) *Recit.*

რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა ჯვარსა შემსჭვალე სამოთხეს შინა კმნილი,

რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა ჯვარსა შემსჭვალე სამოთხეს შინა კმნილი,

romelman meekvsesa dghesa da zhamsa jvarsa shemsch'vale samotkhes shina kmnili,

ადამის მიერი ცთო - მა, და ჩემთაცა ცოდვათა ხელით - წერილი განჰხეთქენ,

ადამის მიერი ცთო - მა, და ჩემთაცა ცოდვათა ხელით - წერილი განჰხეთქენ,

adamis mieri tsto - ma, da chemtatsa tsodvata khelit - ts'erili ganhkhetken,

ქრი - სტე ღმერ - თო, და გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ქრი - სტე ღმერ - თო, და გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

kri - st'e ghmer - to, da gva - tskhov - nen chven!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:100.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:100.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

190. დიდება; ან და ხმა ბ¹⁾

Glory; Now and Ever Tone 2

2)

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე - სა და წმი-და - სა სულ-სა;

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე - სა და წმი-და - სა სულ-სა;

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi-da - sa sul - sa;

ან და მარადის და უკუნი-თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ან და მარადის და უკუნი-თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

191. რამეთუ არა მაქვს ჩვენ კადნიერება³⁾

მეექვსე ჟამის ღვთისმშობლისა. ხმა ბ

For We Have No Boldness

Theotokion for the Sixth Hour. Tone 2

2)

რა - მე - თუ ა - რა მაქვს ჩვენ კა - დნი - ე - რე -

რა - მე - თუ ა - რა მაქვს ჩვენ კა - დნი - ე - რე -

ra - me - tu a - ra makvs chven k'a - dni - e - re -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:15; 18.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:96.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:15; 18.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the manuscript Khundadze, 2106:96.

ბა მრა - ვალ-თა-გან შე - ცო -
ბა მრა - ვალ-თა-გან შე - ცო -
ba mra - val - ta - gan she - tso -

დე - ბა - თა ჩვენ-თა; ა - რა - მედ, შენ - გან შო - ბილ - სა ე - ვე - ღრე,
დე - ბა - თა ჩვენ-თა; ა - რა - მედ, შენ - გან შო - ბილ - სა ე - ვე - ღრე,
de - ba - ta chven-ta; a - ra - med, shen-gan sho - bil - sa e - ve - dre,

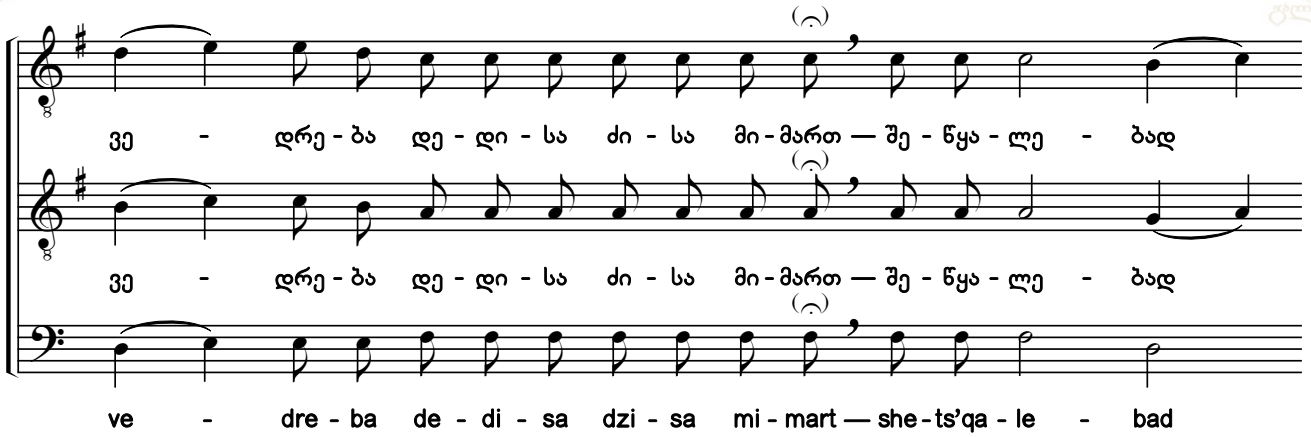
ღვთის - მშო - ბე - ლო ქალ - წუ - ლო, რა - მე - თუ
ღვთის - მშო - ბე - ლო ქალ - წუ - ლო, რა - მე - თუ
ghvtis - msho - be - lo kal - ts'u - lo, ra - me - tu

ფრი - ად შემ - ძლე - ბელ არს
ფრი¹⁾ - ად შემ - ძლე - ბელ არს
pri - ad shem - dzle - bel ars

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

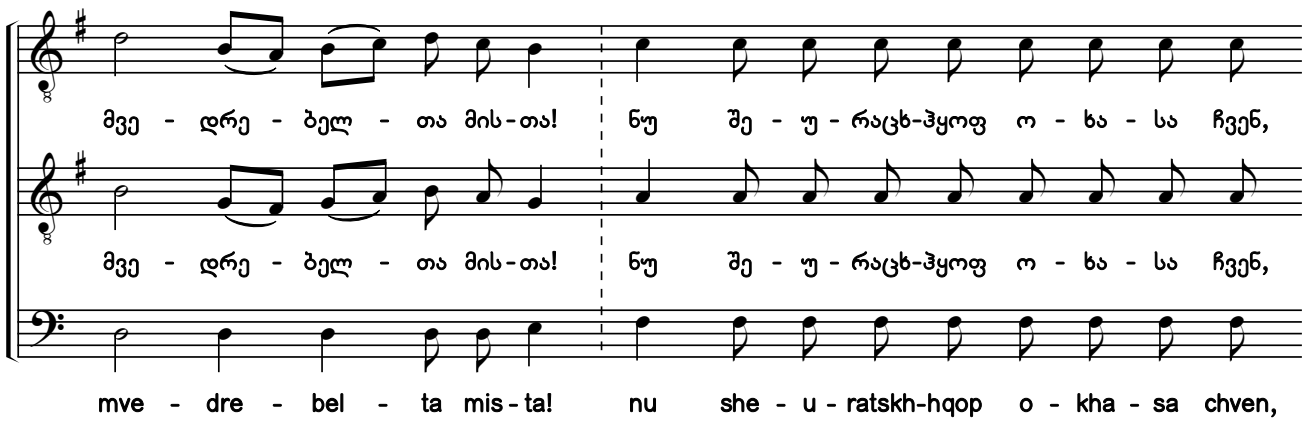

ვე - დრე - ბა დე - დი - სა ძი - სა მი - მართ - შე - წყა - ლე - ბად

ვე - დრე - ბა დე - დი - სა ძი - სა მი - მართ - შე - წყა - ლე - ბად

ve - dre - ba de - di - sa dzi - sa mi - mart — she - ts'qa - le - bad

მვე - დრე - ბელ - თა მის-თა! ნუ შე - უ - რაცხ-ჰყოფ ო - ხა - სა ჩვენ,

მვე - დრე - ბელ - თა მის-თა! ნუ შე - უ - რაცხ-ჰყოფ ო - ხა - სა ჩვენ,

mve - dre - bel - ta mis-ta! nu she - u - ratskh-hqop o - kha - sa chven,

ცო - დვი-ლთა - თვის, ყო - ვლად წმი - და - ო, რა - მე - თუ

ცო - დვი-ლთა - თვის, ყო - ვლად წმი - და - ო, რა - მე - თუ

tso - dvi - lta - tvis, qo - vlad ts'mi - da - o, ra - me - tu

მო - წყა - ლე არს და ცხო - ვრე - ბად ჩვენ - და შე - მძლე - ბელ,

მო - წყა - ლე არს და ცხო - ვრე - ბად ჩვენ - და შე - მძლე - ბელ,

mo - ts'qa - le ars da tskho - vre - bad chven - da she - mdzle - bel,

რო - მელ - მან - ცა ჯვარ - სა ზე - და ვნე - ბა ნე - ბსით თავს
რო - მელ - მან - ცა ჯვარ - სა ზე - და ვნე - ბა ნე - ბსით თავს
ro - mel - man - tsa jvar - sa ze - da vne - ba ne - bsit tavs

ი - დვა ჩვენ - თვის!
ი - დვა ჩვენ - თვის!
i - dva chven - tvis!

192. რომელმან მეცხრესა უამსა ¹⁾

გალობა (ტროპარი) მეცხრე უამისა. ხმა ვ

Thou Who at the Ninth Hour

Troparion for Ninth Hour. Tone 6

2)

რო - მელ - მან მეც - ხრე - სა უამ - სა ჩვენ - თვის
რო - მელ - მან მეც - ხრე - სა უამ - სა ჩვენ - თვის
ro - mel - man mets - khre - sa zham - sa chven - tvis

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2106:105; ხუნდაძე, 2121:71; ხუნდაძე, 2124:278.

2) ხელნაწერებში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscripts Khundadze, 2106:105; Khundadze, 2121:71; Khundadze, 2121:278.

2) In the original manuscripts, the chant is notated without accidentals in the key signature.

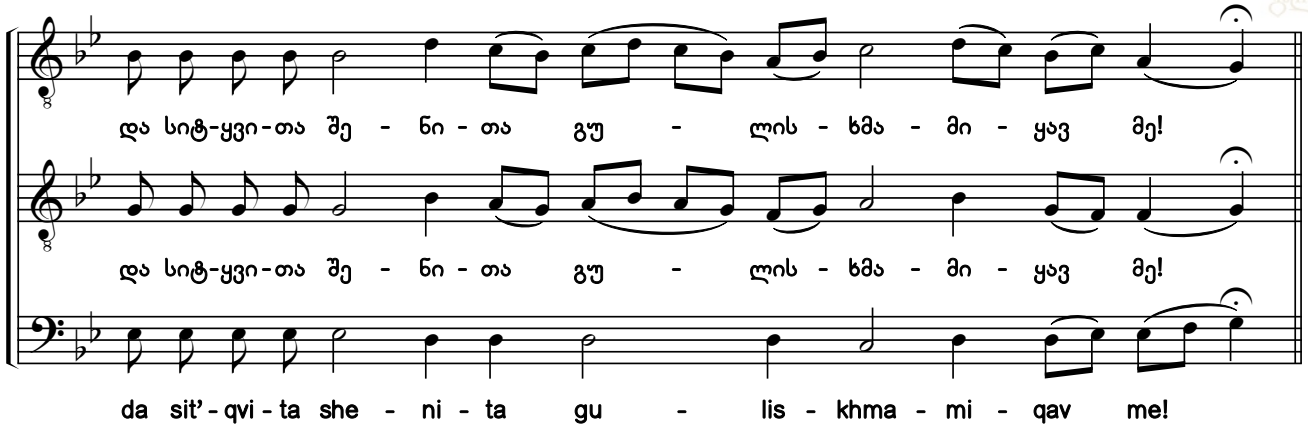
ხორ-ცი-თა სიკვ - დი - ლი - სა გე - მო ი - ხი - ლე,
ხორ-ცი-თა სიკვ - დი - ლი - სა გე - მო ი - ხი - ლე,
khor-tsi - ta sik'v - di - li - sa ge - mo i - khi - le,

მო - აკვ - დი - ნე ხორ - ცი - ე - ლებ - რივ ჩე - მი
მო - აკვ - დი - ნე ხორ - ცი - ე - ლებ - რივ ჩე - მი
mo - ak'v - di - ne khor - tsi - e - leb - riv che - mi

ცთო - მა, ქრის - ტე ღმერ - თო, და გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!
ცთო - მა, ქრის - ტე ღმერ - თო, და გვატ - ხოვ - ნენ ჩვენ!
tsto - ma, kris - t'e ghmer - to, da gvats - khov - nen chven!

მუხლი ა Verse 1

მი - გე - ახ - ლენ ლო - ცვა ჩე - მი წი - ნა - შე შენ - სა, უ - ფა - ლო,
მი - გე - ახ - ლენ ლო - ცვა ჩე - მი წი - ნა - შე შენ - სა, უ - ფა - ლო,
mi - ge-akh-len lo - tsva che-mi ts'i - na - she shen-sa, u - pa - lo,

და სიტყვი-თა შე - ნი - თა გუ - ლის - ხმა - მი - ყავ მე!

და სიტყვი-თა შე - ნი - თა გუ - ლის - ხმა - მი - ყავ მე!

da sit' - qvi - ta she - ni - ta gu - lis - khma - mi - qav me!

რომელმან მეცხრესა
Thou Who at the Ninth

შე-ვე-დინ შენ ნი-ნა-შე ვედ - რე - ბა ჩე - მი, უ - ფა - ლო,

შე-ვე-დინ შენ ნი-ნა-შე ვედ - რე - ბა ჩე - მი, უ - ფა - ლო,

she-ve-dinshen ts'i-na-she ved - re - ba che - mi, u - pa - lo,

და სიტ - ყვი - თა შე - ნი - თა მი - ხსენ მე!

და სიტ - ყვი - თა შე - ნი - თა მი - ხსენ მე!

da sit' - qvi - ta she - ni - ta mi - khsen me!

რომელმან მეცხრესა
Thou Who at the Ninth

193. რომელმან მეცხრესა უამსა¹⁾

გალობა (ტროპარი) მეცხრე უამისა

Thou Who at the Ninth Hour

Troparion for Ninth Hour

2) წართქმით
Recit.

რომელმან მეცხრესა უამსა ჩვენთვის ხორცითა სიკვდილისა გემო იხი - ლე,

რომელმან მეცხრესა უამსა ჩვენთვის ხორცითა სიკვდილისა გემო იხი - ლე,

romelman metshresa zhamsa chventvis khortsita sik'vdilisa gemo ikhi - le,

მოაკვდინე ხორციელებრი ჩემი ცთომა, ქრი - სტე ღმერ - თო, და გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

მოაკვდინე ხორციელებრი ჩემი ცთომა, ქრი - სტე ღმერ - თო, და გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

moak'vdine khortsielebri chemi tsoma, kri - st'e ghmer - to, da gva-tskhov-nen chven!

194. დიდება; აწ და ხმა ჳ³⁾

Glory; Now and Ever Tone 8

2)

დიდება მამასა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;

დიდება მამასა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;

dideba mamasa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa;

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:111.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:75; 78.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:111.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) From the manuscript Khundadze, 2106:75; 78.

ან და მარადის და უკუნი-თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

195. რომელი ჩვენთვის იშევ, ქრისტე¹⁾

მეცხრე ყამის ღვთისმშობლისა. ხმა 3

You Who Were Bors for Us, Christ

Theotokion for the Ninth Hour. Tone 8

2)

რო - მე - ლი ჩვენ-თვის ი - შევ, ქრი - სტე, ქა - ღწუ - ლი - სა - გან,

ro - me - li chven - tvis i - shev, kri - st'e, ka - lts'u - li - sa - gan,

ჯვარ - ცმა და - ი - თმი - ნე, სა - ხი - ერ,

jvar - tsma da - i - tmi - ne, sa - khi - er,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2106:108.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული ხმათასვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2106:108.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

რო - მელ - მან სიკვ - დი - ლი - თა სი - კვდ - ლი მო -
 რო - მელ - მან სიკვ - დი - ლი - თა სი - კვდ - ლი მო -
 ro - mel - man sik'v - di - li - ta si - k'vd - li mo -

ა - კვდი - ნე, და აღ - დგო - მა მოგვ - მად - ლე, ვი - თა - რცა ღმერთ - ხარ,
 ა - კვდი - ნე, და აღ - დგო - მა მოგვ - მად - ლე, ვი - თა - რცა ღმერთ - ხარ,
 a - k'vdi - ne, da agh - dgo - ma mogv - mad - le, vi - ta - rtsa ghmert - khar,

და ნუ უ - გულ - ებ - ელს - ჰყოფ, რო - მე - ლი შე - ჰქმნეს ხელ -
 და ნუ უ - გულ - ებ - ელს - ჰყოფ, რო - მე - ლი შე - ჰქმნეს ხელ -
 da nu u - gul - eb - els - hqop, ro - me - li she - hkmnes khel -

თა შენ - თა, ა - რა - მედ, ა - ჩვე - ნე კაცთ - მო -
 თა შენ - თა, ა - რა - მედ, ა - ჩვე - ნე კაცთ - მო -
 ta shen - ta, a - ra - med, a - chve - ne k'atst - mo -

ყვა - რე - ბა შე - ნი, სა - ხი - ერ, და მი - ი - ლე,
ყვა - რე - ბა შე - ნი, სა - ხი - ერ, და მი - ი - ლე,
qva - re - ba she - ni, sa - khi - er, da mi - i - ghe,

რო - მელ - მან გშვა შენ, — ღვთის-მშო - ბე - ლი - სა - გან, — ვე - დრე -
რო - მელ - მან გშვა შენ, — ღვთის-მშო - ბე - ლი - სა - გან, — ვე - დრე -
ro - mel - man gshva shen, — ghvtis-msho - be - li - sa - gan, — ve - dre -

ბა ჩვენ-თვის, და აც - ხოვ - ნე, მაც - ხო - ვა - რო ჩვე - ნო, ე - რი
ბა ჩვენ-თვის, და აც - ხოვ - ნე, მაც - ხო - ვა - რო ჩვე - ნო, ე - რი
ba chven-tvis, da ats - khov - ne, mats-kho - va - ro chve - no, e - ri

გა - ნწი - რუ - ლი!
გა - ნწი - რუ - ლი!
ga - nts'i - ru - li!

196. უფალო, ღაღად-ვყავ შენდამი¹⁾

სმა 8

Lord, I Have Cried

Tone 8

2)

უ - ფა - ლო, ღა - ღად-ვყავ შენ - და - მი! ის - მი - ნე ჩე - მი! ის - მი

უ - ფა - ლო, ღა - ღად-ვყავ შენ - და - მი! ის - მი - ნე ჩე - მი! ის - მი

u - pa - lo, gha-ghad-vqav shen - da - mi! is - mi - ne che - mi! is - mi

ნე ჩე - მი, უ - ფა-ლო! უ - ფა - ლო, ღა - ღად-ვყავ შენ - და - მი!

ნე ჩე - მი, უ - ფა-ლო! უ - ფა - ლო, ღა - ღად-ვყავ შენ - და - მი!

ne che - mi, u - pa - lo! u - pa - lo, gha-ghad-vqav shen - da - mi!

ი - სმი - ნე ჩე - მი! მო - ხე - დენ ხმა - სა ლო - ცვი - სა ჩე -

ი - სმი - ნე ჩე - მი! მო - ხე - დენ ხმა - სა ლო - ცვი - სა ჩე -

i - smi - ne che - mi! mo - khe - den khma - sa lo - tsvi - sa che -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2124:44.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2124:44.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

მი - სა - სა, ღა - ღა - დე - ბა - სა ჩემ - სა შენ - და -
 mi - sa - sa, gha - gha - de - ba - sa chem - sa shen - da -

მი, ი - სმი - ნე ჩე - მი, უ - ფა - ლო!
 mi, i - smi - ne che - mi, u - pa - lo!

წა - რე - მარ - თენ ლო - ცვა ჩე - მი, ვი - თარ - ცა სა - კმე - ვე - ლი,
 ts'a - re - mar - ten lo - tsva che - mi, vi - tar - tsa sa - k'me - ve - li,

შენ წი - ნა - შე, აღყრობა ხელთა ჩემთა — მსხვერპლ სა - მწუხ - როდ!
 shen ts'i - na - she, aghp'qroba khelta chemta — mskhverp'i sa - mts'ukh - rod!

ი - სმი - ნე ჩე - მი, უ - ფა - -
 ი - სმი - ნე ჩე - მი, უ - ფა - -
 i - smi - ne che - mi, u - pa - -

ლო!
 ლო!
 lo!

197a. ნათელი მხიარული^{1) 2)}
 O Gladsome Radiance

3) წართემით - recit.

ნათელი მხიარული წმიდისა, დიდებულისა, უკვდავისა მამისა ზეცათა - სა -
 ნათელი მხიარული წმიდისა, დიდებულისა, უკვდავისა მამისა ზეცათა - სა -
 nateli mkhiaruli ts'midisa, didebulisa, uk'vdavisa mamisa zetsata - sa -

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:42 (ანთ., ტ. V:86, №62).

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№197a და 197b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the original edition Khundadze, 1911:42 (Anth. Vol. 5:86, #62).

2) Here are two variants of editing the chant (#197a and 197b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original publication, the chant is notated without accidentals in the key signature.

წმიდა მაცხოვარი ჩვენი, ი - ე - სო ქრის - ტე!
წმიდა მაცხოვარი ჩვენი, ი - ე - სო ქრის - ტე!
ts'mida matskhovari chveni, i - e - so kris - t'e!

მოსრულთა დასლვასა მზისასა, ვიხილოთ ნათელი სამ - წუხ - რო!
მოსრულთა დასლვასა მზისასა, ვიხილოთ ნათელი სამ - წუხ - რო!
mosrulta daslvasa mzisasa, vikhilot nateli sam - ts'ukh - ro!

ვაქებთ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა ღმერთ - სა! ღირსმცა ვართ ყოველსა ჟამსა
ვაქებთ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა ღმერთ - სა! ღირსმცა ვართ ყოველსა ჟამსა
vakebt mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა ghmert - sa! ghirmsmtsa vart qovelsa zhamsa

მგალობლად შენდა, ხმი - თა ტკბი - ლი - თა, ძეო ღმრთისაო, ცხოვრების
მგალობლად შენდა, ხმი - თა ტკბი - ლი - თა, ძეო ღმრთისაო, ცხოვრების
mgaloblad shenda, khmi - ta t'k'bi - li - ta, dzeo ghmrtisao, tskhovrebis

მომ - ცე - მე - ლო, რომ-ლი - სა-თვის-ცა ყო - ვე - ლი სო - ფე - ლი შენ გა - დი-დებს!

მომ - ცე - მე - ლო, რომ-ლი - სა-თვის-ცა ყო - ვე - ლი სო - ფე - ლი შენ გა - დი-დებს!

mom - tse - me - lo, rom - li - sa - tvis - tsa qo - ve - li so - pe - li shen ga - di - debs!

197b. ნათელი მხიარული

O Gladsome Radiance

ნართემით - recit.

ნათელი მხიარული წმიდისა, დიდებულისა, უკვდავისა მამისა ზეცათა - სა -

ნათელი მხიარული წმიდისა, დიდებულისა, უკვდავისა მამისა ზეცათა - სა -

nateli mkhiaruli ts'midisa, didebulisa, uk'vdavisa mamisa zetsata - sa -

წმიდა მაცხოვარი ჩვენი, ი - ე - სო ქრის - ტე!

წმიდა მაცხოვარი ჩვენი, ი - ე - სო ქრის - ტე!

ts'mida matskhovari chveni, i - e - so kris - t'e!

მოსრულთა დასლვასა მზისასა, ვიხილოთ ნათელი სამ - წუხ - რო!

მოსრულთა დასლვასა მზისასა, ვიხილოთ ნათელი სამ - წუხ - რო!

mosrulta daslvasa mzisasa, vikhilot nateli sam - ts'ukh - ro!

ვაქებთ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა ღმერთ - სა! ღირსმცა ვართ ყოველსა ჟამსა
ვაქებთ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა ღმერთ - სა! ღირსმცა ვართ ყოველსა ჟამსა

vakebt mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა ghmert - sa! ghirsmtsა vart qovelsა zhamsა

მგალობლად შენდა, ხმი - თა ტკბი - ლი - თა, ძეო ღმრთისაო, ცხოვრების
მგალობლად შენდა, ხმი - თა ტკბი - ლი - თა, ძეო ღმრთისაო, ცხოვრების

mgaloblად shenda, khmi - ta t'k'bi - li - ta, dzeo ghmrtsisაო, tskhovrebis

მომ - ცე - მე - ლო, რომ - ლი - სა - თვის - ცა ყო - ვე - ლი
მომ - ცე - მე - ლო, რომ - ლი - სა - თვის - ცა ყო - ვე - ლი

mom - tse - me - lo, rom - li - sa - tvის - tsa qo - ve - li

სო - ფე - ლი შენ გა - დი - დებს!
სო - ფე - ლი შენ გა - დი - დებს!

so - pe - li shen ga - di - debs!

198. წარემართენ ლოცვა ჩემი ^{1) 2)}

Let My Prayer Arise

წა - რე - მარ - თენ ლო - ცვა ჩე - მი,
წა - რე - მარ - თენ ლო - ცვა ჩე - მი,
ts'a - re - mar - ten lo - tsva che - mi,

ვი - თარ - ცა საკ - მე - ვე - ლი, შენ წი - ნა - შე, ალ - პყრო - ბა
ვი - თარ - ცა საკ - მე - ვე - ლი, შენ წი - ნა - შე, ალ - პყრო - ბა
vi - tar - tsa sak' - me - ve - li, shen ts'i - na - she, agh - p'qro - ba

ხელ - თა ჩემ - - - თა — მსხვერპლ - სა - მწუხ -
ხელ - თა ჩემ - - - თა — მსხვერპლ - სა - მწუხ -
khel - ta chem - - - ta — mskhverp'l - sa - mts'ukh -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2121:76.

2) ხელნაწერში საგალობლის მხოლოდ I სმარა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი II—III სმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2121:76.

2) Only the first voice part is notated in the manuscript. The second and bass voices, and accidentals shown here have been added by the editors.

როდ! ის - მი - ნე ჩე - მი, უ -
როდ! ის - მი - ნე ჩე - მი, უ -
rod! is - mi - ne che - mi, u -

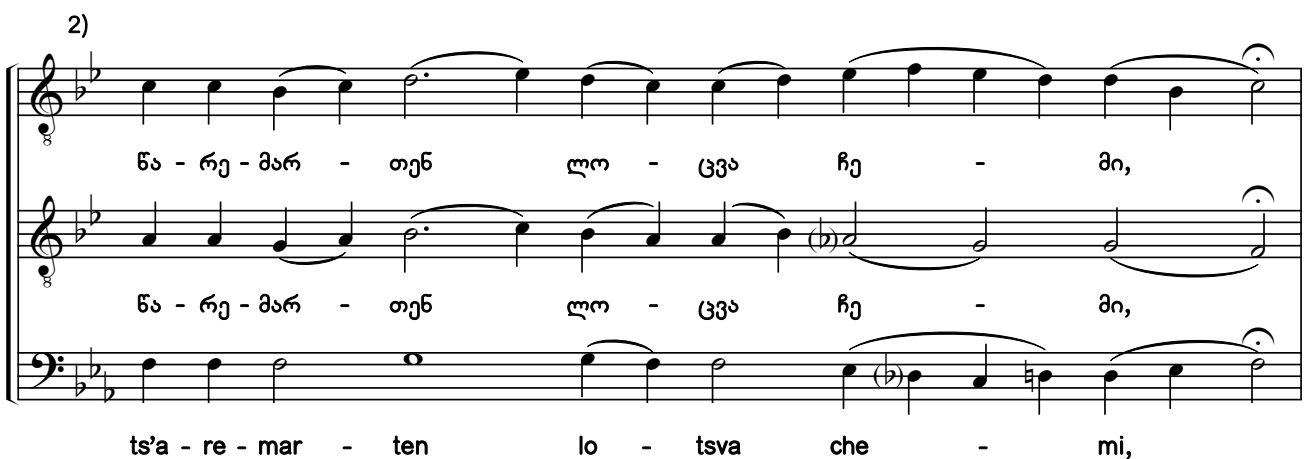

ფა - ლო!
ფა - ლო!
pa - lo!

199. წარემართენ ლოცვა ჩემი ¹⁾

Let My Prayer Arise

2)

წა - რე - მარ - თენ ლო - ცვა ჩე - მი,
წა - რე - მარ - თენ ლო - ცვა ჩე - მი,
ts'a - re - mar - ten lo - tsva che - mi,

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:44 (ანთ., ტ. V:90, №63).

2) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the original edition Khundadze, 1911:44 (Anth. Vol. 5:90, #63).

2) In the original publication, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ვი - თარ - ცა სა - კმე - ვე - ლი, შენ ნი - ნა - შე,
ვი - თარ - ცა სა - კმე - ვე - ლი, შენ ნი - ნა - შე,

vi - tar - tsa sa - k'me - ve - li, shen ts'i - na - she,

აღ პყრო - ბა ხელ - თა ჩემ - - - თა -
აღ პყრო - ბა ხელ - თა ჩემ - - - თა -

agh - p'qro - ba khel - ta chem - - - ta -

მსხვერპლ სამ - წუხ - როდ! ი -
მსხვერპლ სამ - წუხ - როდ! ი -

mskhverp'l sam - ts'ukh - rod! i -

სმი - ნე ჩე - მი, უ - ფა - ლო!
სმი - ნე ჩე - მი, უ - ფა - ლო!

smi - ne che - mi, u - pa - lo!

200. ან ძალნი ცათანი¹⁾

სმა ღ

Now the Powers of Heaven

Tone 8

2)

ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ თა - ნა უ - ხი - ლა - ვად
 ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ თა - ნა უ - ხი - ლა - ვად
 ats' dzal - ni tsa - ta - ni chven ta - na u - khi - la - vad

მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ,
 მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ,
 msa - khu - re - ben, ra - me - tu,

ე - სე - რა, შე - მო - - - -
 ე - სე - რა, შე - მო - - - -
 e - se - ra, she - mo - - - -

1) გამოცემიდან ხუნდაძე, 1911:45 (ანთ., ტ. V:91, №64).

2) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the original edition Khundadze, 1911:45 (Anth. Vol. 5:91, #64).

2) In the original publication, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ვალს მე - უ - ზე დი -
ვალს მე - უ - ზე დი -
vals me - u - pe di -

დე - ბი - სა! ე - სე - რა, მსხვერ -
დე - ბი - სა! ე - სე - რა, მსხვერ -
de - bi - sa! e - se - ra, mskhver -

პლი, სა - ი - დუმ - ლოდ
პლი, სა - ი - დუმ - ლოდ
p'li, sa - i - dum - lod

აღ - სრუ - ლე - ბუ -
აღ - სრუ - ლე - ბუ -
agh - sru - le - bu -

1)

ლი, ძღვე - ნი! სარ - წმუ - ნო - ე -
 ლი, ძღვე - ნი! სარ - წმუ - ნო - ე -
 li, dzghve - nil sar - ts'mu - no - e -

ბით და სი - ყვა - რუ - ლით მო - ვე -
 ბით და სი - ყვა - რუ - ლით მო - ვე -
 bit da si - qva - ru - lit mo - ve -

დით, რა - თა
 დით, რა - თა
 dit, ra - ta

1) დღეს მოქმედი წესით, პირველშენიარულს ლიტურგიაში, წმიდა ძღვენთა საკურთხეველში შებრძანებისას, იოანე ოქროპირის წირვის ჰიმნის — „და ვითარცა“-ს მსგავსი ფუნქციით, იგალობება „ან ძალნი“-ს II ნახევარი მუხლიდან „სარწმუნოებით და სიყვარულით მოვედით“.

1) According to the modern regulations, in the liturgy of the Pre-Sanctified, while entering the holy offers in the altar, with the similar function of the hymn of the liturgy of John Chrysostom - "That we may Raise", the second half of "Now the powers of heaven" from the stanza "sartsmunoebit da sikvarulit movedit" is chanted.

ზი - ა - რე - ბად ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა
 ზი - ა - რე - ბად ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა
 zi - a - re - bad tskhov-re - bi - sa sa - u - k'u - no - sa

ვიქმ - ნნეტ! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ -
 ვიქმ - ნნეტ! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ -
 vikm - nnet! a - li - lu - i - a! a - li - lu -

ი - ა - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ი - ა - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 i - a - a! a - li - lu - i - a!

201. ან ძალნი ცათანი^{1) 2)}

სმა 8

Now the Powers of Heaven

Tone 8

ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ - თა - ნა უ - ხი - ლა -
 ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ - თა - ნა უ - ხი - ლა -
 ats' dzal - ni tsa - ta - ni chven - ta - na u - khi - la -

ვად მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ,
 ვად მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ,
 vad msa - khu - re - ben, ra - me - tu,

ე - სე - რა, შე - მო - - -
 ე - სე - რა, შე - მო - - -
 e - se - ra, she - mo - - -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2121:75.

2) ხელნაწერში საგალობლის მხოლოდ I სმაა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი II—III სმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2121:75.

2) Only the first voice part is notated in the manuscript. The second and bass voices, and accidentals shown here have been added by the editors.

ვალს მე - უ - ფე დი - დე - ბი - სა!

vals me - u - pe di - de - bi - sa!

ე - სე - რა, მსხვერ - პლი, სა - - -

e - se - ra, mskhver - p'li, sa - - -

ი - დუმ - ლო, აღ - სრუ - ლე - ბუ - -

i - dum - lo, agh - sru - le - bu - -

- - - ლი ძღვე - ნი!

- - - li dzghve - ni!

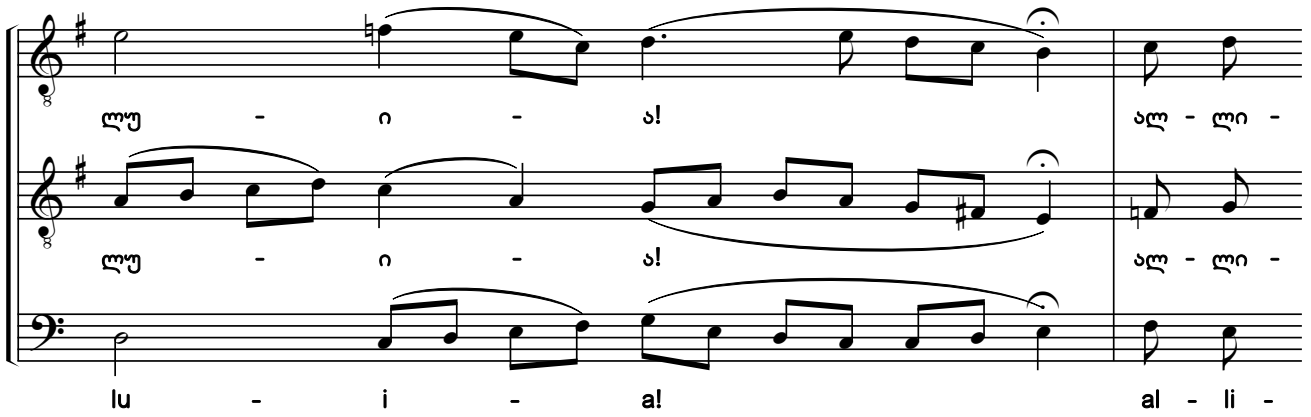
სარ - წმუ - ნო - ე - ბით და სი - ყვა - რუ - ლით
სარ - წმუ - ნო - ე - ბით და სი - ყვა - რუ - ლით
sar - ts'mu - no - e - bit da si - qva - ru - lit

მო - - - ვე - დით, რა -
მო - - - ვე - დით, რა -
mo - - - ve - dit, ra -

თა ზი - ა - რე - ბად
თა ზი - ა - რე - ბად
ta zi - a - re - bad

ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა ვიქმნ - ნეთ! ალ - ლი -
ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა ვიქმნ - ნეთ! ალ - ლი -
tskhov-re - bi - sa sa - u - k'u - no - sa vikmn - net! al - li -

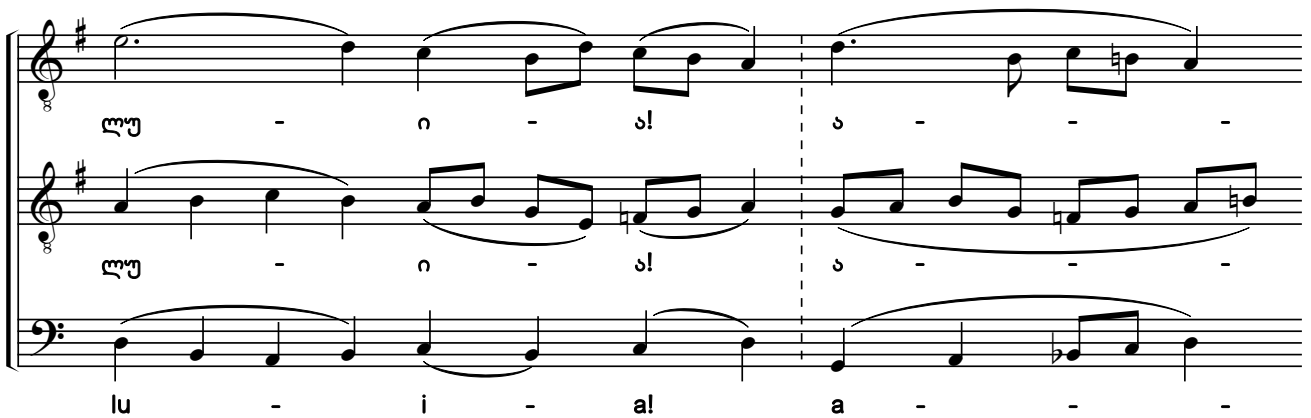

სუ - ი - ა! ალ - ლი -

სუ - ი - ა! ალ - ლი -

lu - i - a! al - li -

სუ - ი - ა! ა - - -

სუ - ი - ა! ა - - -

lu - i - a! a - - -

ალ - ლი - ლუ - ი - ა! 1)

ალ - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a!

1) რ. ხ: „ამ საგანგებო ბოლოს, ორ უკანასკნელ ალილუიას იგალობებს კიდევ ვისაც სურს, როგორცა „მეუფისა ყოველთასას“ ბოლო...“ [დაბოლოებას].

1) R. Kh.: "The end of this chant, the two final Alleluias are again sung by those wishing to do so like the end of "That We May Receive"..."

202. ან ძალნი ცათანი ¹⁾

სმა ღ

Now the Powers of Heaven

Tone 8

2)

ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ - თა - ნა უ - ხი - ლა - ვად
 ან ძალ - ნი ცა - თა - ნი ჩვენ - თა - ნა უ - ხი - ლა - ვად
 ats' dzal - ni tsa - ta - ni chven - ta - na u - khi - la - vad

მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ, ე - სე - რა,
 მსა - ხუ - რე - ბენ, რა - მე - თუ, ე - სე - რა,
 msa - khu - re - ben, ra - me - tu, e - se - ra,

შე - მო - - - ვალს მე - უ -
 შე - მო - - - ვალს მე - უ -
 she - mo - - - vals me - u -

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2123:11.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2123:11.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ფე დი - დე - ბი - სა! ე - სე - რა, მსხვერ -

ფე დი - დე - ბი - სა! ე - სე - რა, მსხვერ -

pe di - de - bi - sa! e - se - ra, mskhver -

პლი, სა - ი - დუმ - ლო, აღ - სრუ -

პლი, სა - ი - დუმ - ლო, აღ - სრუ -

p'li, sa - i - dum - lo, agh - sru -

ლე - ბუ - - - ლი ძღვე - ნი!

ლე - ბუ - - - ლი ძღვე - ნი!

le - bu - - - li dzghve - ni!

სარ - წმუ - ნო - ე - ბით და სი-ყვა-რულით მო -

სარ - წმუ - ნო - ე - ბით და სი-ყვა-რულით მო -

sar - ts'mu - no - e - bit da si-qva - ru - lit mo -

30 - დით, რა - თა
30 - დით, რა - თა
ve - dit, ra - ta

ზი - ა - რე - ბად ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა ვიქმ -
ზი - ა - რე - ბად ცხოვ-რე - ბი - სა სა - უ - კუ - ნო - სა ვიქმ -
zi - a - re - bad tskhov-re - bi - sa sa - u - k'u - no - sa vikm -

ნნეთ! ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ -
ნნეთ! ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ -
nnet! al - li - lu - i - a! al - li - lu -

ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
i - a! al - li - lu - i - a!

203. „განიცადე“ პირველშენირული ლიტურგიისა ¹⁾ Communion Hymn for the Presanctified Liturgy

განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილ არს უფალი! ალილუია!

ganitsadet da ikhilet, rametu t'k'bil ars upali! alilua!

ა - ლი - ლუ - - - - -

a - li - lu - - - - -

ი - (ბ) - ა! ა - - - - -

i - (b) - a! a - - - - -

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილია №162 ნიმუშის მუსიკაზე.

1) This chant has been arranged by the editors to the music of example #162.

ლი - ლუ

ი - ა!

204. „განიცადე“ პირველშენირული ლიტურგიისა¹⁾
Communion Hymn for the Presanctified Liturgy

განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილს არს უფალი! ალილუია!

ganitsadet da ikhilet, rametu t'k'bils ars upali! aliluia!

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილება №163 ნიმუშის მუსიკაზე.

1) This chant has been arranged by the editors to the music of example #163.

გრძლად - Adagio

ს - ღ - ღ - ღ - - - - -
ს - ღ - ღ - ღ - - - - -
al - li - lu - - - - - i -

- - - a!
- - - a!
- - - a!
al -

- - - ღ - ღ - - - -
- - - ღ - ღ - - - -
- - - li - lu - - - -

- - - - - a!
- - - - - a!
- - - - - a!
i - a - i - a!

205. ვაკურთხო უფალი ^{1) 2)}

სმა ა

I Will Bless the Lord

Tone 1

ვა - კურ-თხო უ - ფა - ლი ყო - ველ - სა ჟამ - სა,
ვა - კურ-თხო უ - ფა - ლი ყო - ველ - სა ჟამ - სა,
va - k'ur - tkho u - pa - li qo - vel - sa zham - sa,

მა - რა-დის ქე - ბა მი - სი ბა - გე - თა ჩემ - თა!
მა - რა-დის ქე - ბა მი - სი ბა - გე - თა ჩემ - თა!
ma - ra - dis ke - ba mi - si ba - ge - ta chem - ta!

პუ - რი ზე - ცი - სა და სას - მე - ლი ცხოვ - რე - ბი - სა!
პუ - რი ზე - ცი - სა და სას - მე - ლი ცხოვ - რე - ბი - სა!
p'u - ri ze - tsi - sa da sas - me - li tskhov - re - bi - sa!

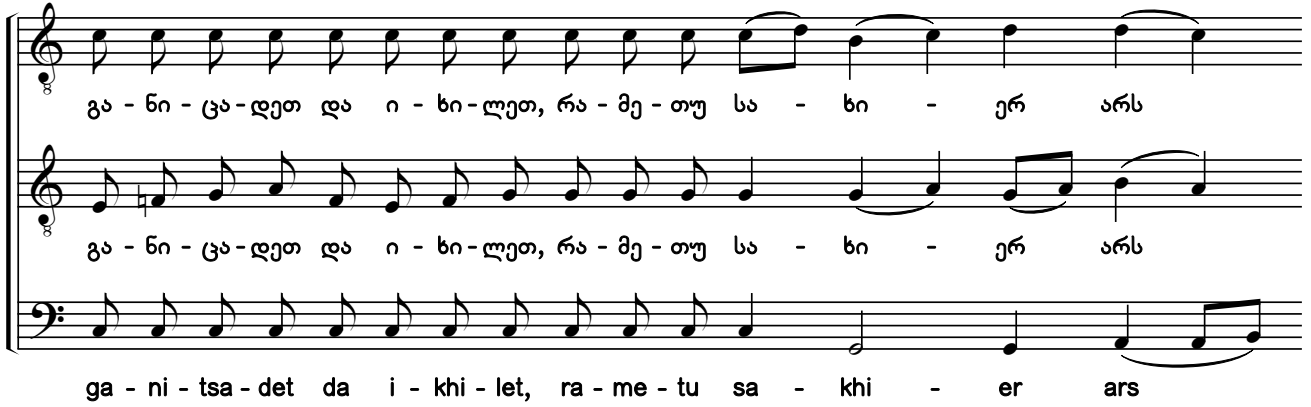
1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2121:76.

2) ხელნაწერში საგალობლის მხოლოდ I სმა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი II—III სმები და ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the manuscript Khundadze, 2121:76.

2) Only the first voice part is notated in the manuscript. The second and bass voices, and accidentals shown here have been added by the editors.

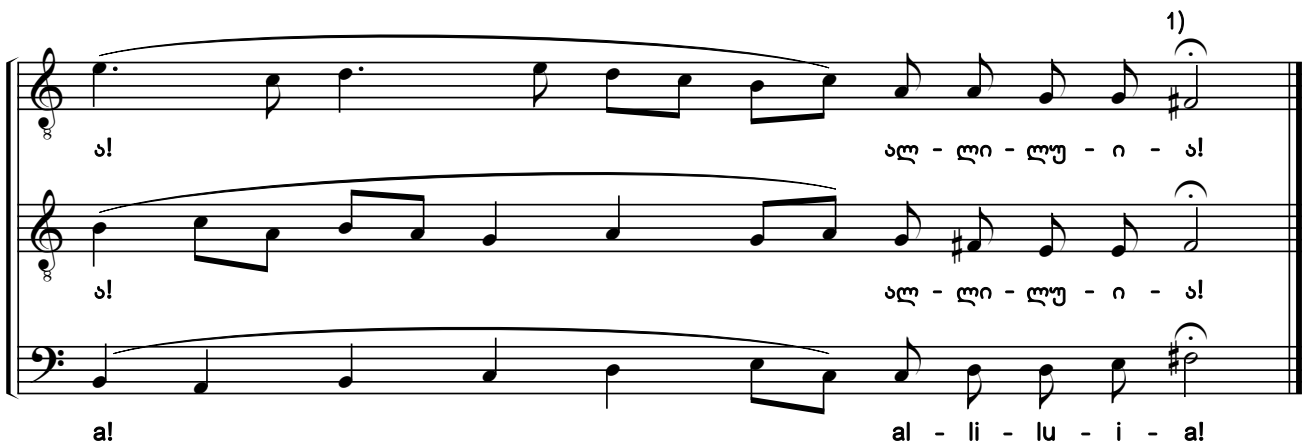

გა - ნი - ცა - დეთ და ი - ხი - ლეთ, რა - მე - თუ სა - ხი - ერ არს
 გა - ნი - ცა - დეთ და ი - ხი - ლეთ, რა - მე - თუ სა - ხი - ერ არს
 ga - ni - tsa - det da i - khi - let, ra - me - tu sa - khi - er ars

უ - ფა - ლი! ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი -
 უ - ფა - ლი! ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი -
 u - pa - lil al - li - lu - i - a! al - li - lu - i -

ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
 a! al - li - lu - i - a!

1) ხელნაწერში აქ ფა ბეკარია.

1) There is an F natural in the original manuscript.

206. პური ზეცისა¹⁾

ხმა ა

The Bread of Heaven

Tone 1

პური ზეცისა და სასმელი ცხოვრებისა!

პური ზეცისა და სასმელი ცხოვრებისა!

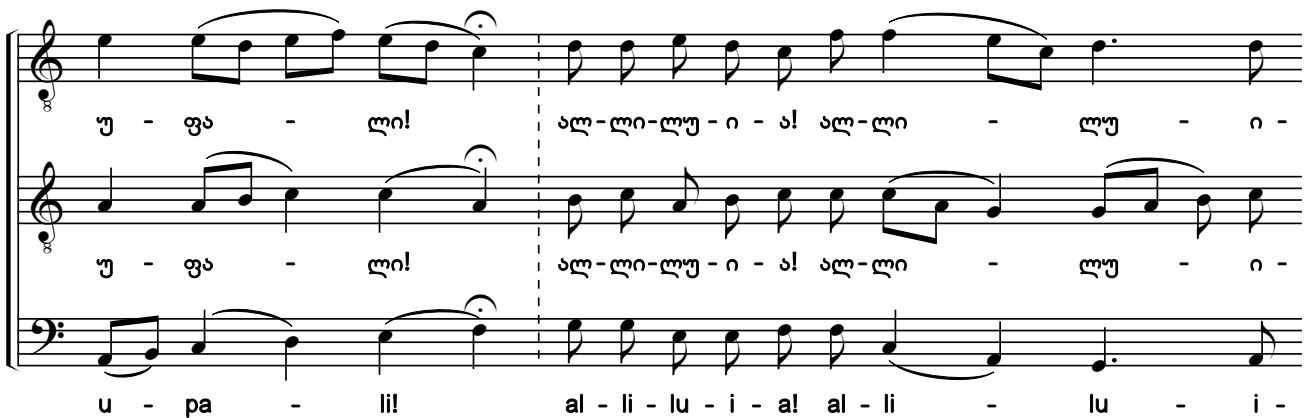
p'u - ri ze - tsi - sa da sa - sme - li tskho - re - bi - sa!

განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილ არს -

განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილ არს -

ga - ni - tsa - det da i - khi - let, ra - me - tu t'k'bil ars -

უფალი! ალ-ლი-ლუ-ია! ალ-ლი-ლუ-ია!

უფალი! ალ-ლი-ლუ-ია! ალ-ლი-ლუ-ია!

u - pa - li! al - li - lu - i - a! al - li - lu - i -

1) ეს ჰიმნი ჩვენი განყოფილება №205 ნიმუშის მუსიკაზე. საგარეო ურთიერთობების სახელმწიფო ცენტრის პირველშენიშნულ ლიტურგიაში იგალობება ზიარების შემდეგ, „ნათელი ჭეშმარიტის“ მაგივრად.

1) This hymn has been arranged by the editors to the music of example #205. The chant is sung after communion in the Presanctified Liturgy, instead of "We Have Beheld".

ა!
ა!
ა!

ა - ლ - ლუ - ი - ა!
ა - ლ - ლუ - ი - ა!
al - li - lu - i - a!

The image shows a musical score for three voices (Soprano, Alto, and Bass) in a single system. The music is written on three staves. The top staff is for Soprano (treble clef), the middle for Alto (treble clef), and the bottom for Bass (bass clef). The lyrics are in Georgian and Latin. The Georgian lyrics are 'ა - ლ - ლუ - ი - ა!' and the Latin lyrics are 'al - li - lu - i - a!'. The music features a melodic line with a long note at the beginning and a final cadence with a sharp sign on the last note.

რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული

ჯვრისწერისა და ხელდასხმის განგებათა

საგალობლები

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

* * *

Chants for the
Marriage Service and Ordination

Notated by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

207. ისაია, მხიარულ იყავ¹⁾

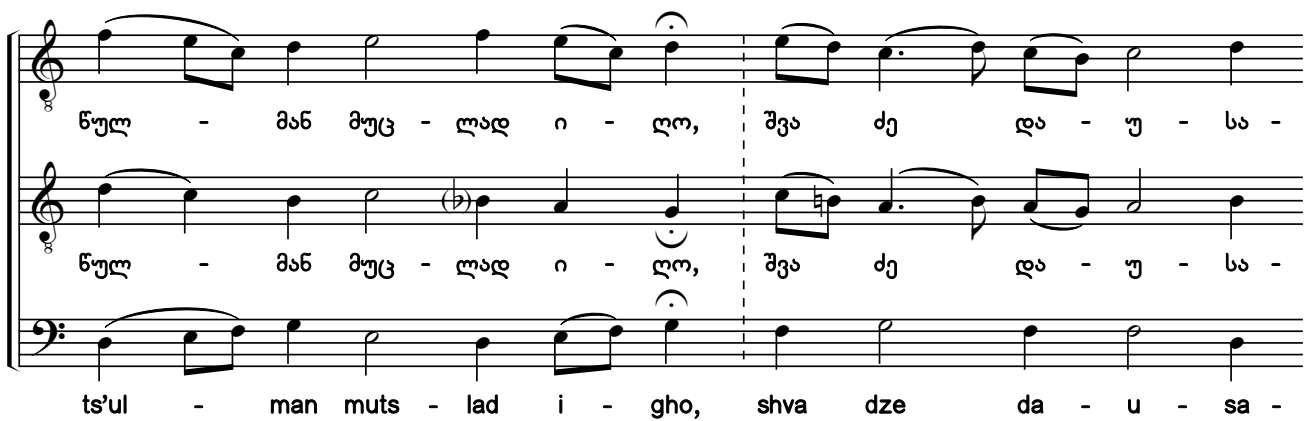
ხმა ე

The Dance of Isaiah

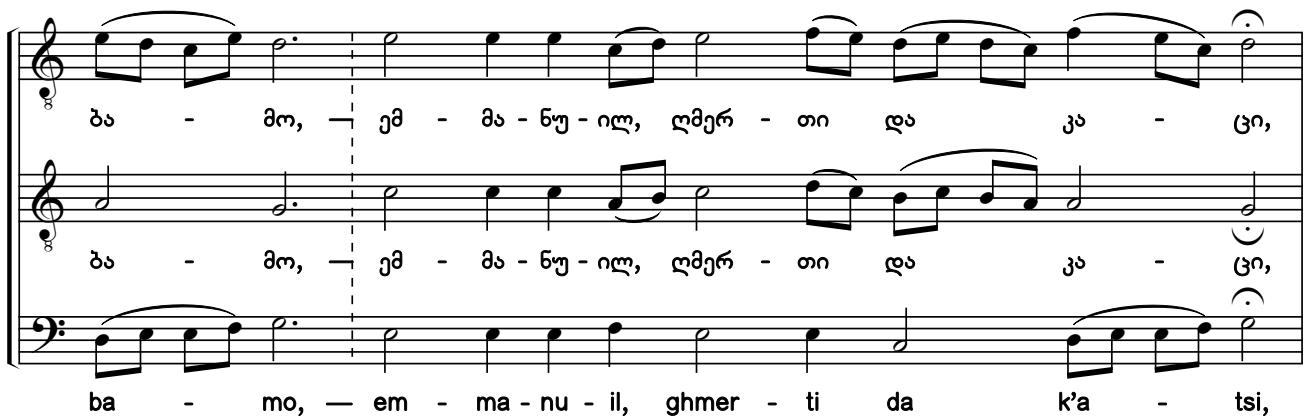
Tone 5

ნ - სა - ი - ა, მხი - ა - რულ ი - ყავ! — ქალ -
 ნ - სა - ი - ა, მხი - ა - რულ ი - ყავ! — ქალ -
 i - sa - i - a, mkhi - a - rul i - qav! — kal -

წულ - მან მუც - ლად ი - ღო, შვა ძე და - უ - სა -
 წულ - მან მუც - ლად ი - ღო, შვა ძე და - უ - სა -
 ts'ul - man muts - lad i - gho, shva dze da - u - sa -

ბა - მო, — ემ - მა - ნუ - ილ, ღმერ - თი და კა - ტი,
 ბა - მო, — ემ - მა - ნუ - ილ, ღმერ - თი და კა - ტი,
 ba - mo, — em - ma - nu - il, ghmer - ti da k'a - tsi,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2124:223.

1) From the manuscript Khundadze, 2124:223.

„აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „agh - mo - sa - val“ sa - khe - li mi - si! mas va -

დი - დებ - დეთ, და რო - მელ - მან შვა ი - გი,
 დი - დებ - დეთ, და რო - მელ - მან შვა ი - გი,
 di - deb - det, da ro - mel - man shva i - gi,

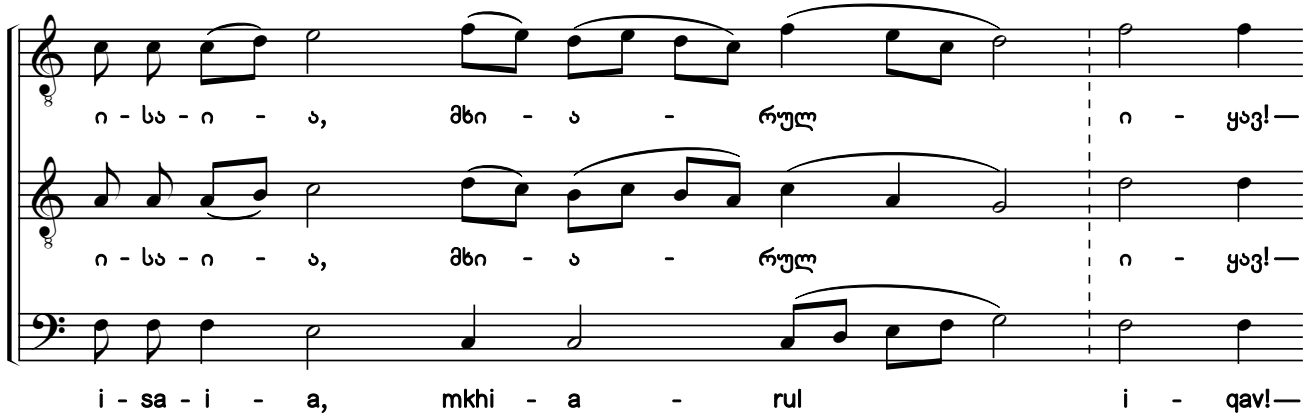
ვნა - ტრი - დეთ!
 ვნა - ტრი - დეთ!
 vna - t'ri - det!

208. ისაია, მხიარულ იყავ¹⁾

ხმა ე

The Dance of Isaiah

Tone 5

ნ - სა - ი - ა, მხი - ა - რულ ი - ყავ!—
 ნ - სა - ი - ა, მხი - ა - რულ ი - ყავ!—
 i - sa - i - a, mkhi - a - rul i - qav!—

ქალ - ნულ - მან მუც - ლად ი - ლო, შვა ძე და - უ -
 ქალ - ნულ - მან მუც - ლად ი - ლო, შვა ძე და - უ -
 kal - ts'ul - man muts - lad i - gho, shva dze da - u -

სა - ბა - მო, — ემ - მა - ნუ - ილ, ღმერ - თი და კა - ცი,
 სა - ბა - მო, — ემ - მა - ნუ - ილ, ღმერ - თი და კა - ცი,
 sa - ba - mo, — em - ma - nu - il, ghmer - ti da k'a - tsi,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:86.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:86.

შეკავებით *meno mosso*

1)

„აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „agh - mo - sa - val“ sa - khe - li mi - si! mas va -

დი - დებ - დეთ, და რო-მელ - მან შვა ი - გი, ვნატ - რი - დეთ!
 დი - დებ - დეთ, და რო-მელ - მან შვა ი - გი, ვნატ - რი - დეთ!
 di - deb - det, da ro - mel - man shva i - gi, vnat' - ri - det!

2) *ossia:*
ან ასე:

შეკავებით *meno mosso*

„აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „აღ - მო - სა - ვალ“ სა - ხე - ლი მი - სი! მას ვა -
 „agh - mo - sa - val“ sa - khe - li mi - si! mas va -

დი - დებ - დეთ, და რო-მელ - მან შვა ი - გი, ვნატ - რი - დეთ!
 დი - დებ - დეთ, და რო-მელ - მან შვა ი - გი, ვნატ - რი - დეთ!
 di - deb - det, da ro - mel - man shva i - gi, vnat' - ri - det!

1) შიმნის ბოლო ორი მუხლის ჩვენ მიერ რედაქტირებული (დიდი სეკუნდით ზემოთ ტრანსპონირებული) ვარიანტი.

2) საგალობლოს ბოლო ორი მუხლის ხელნაწერისეული ვარიანტი (ჩვენ მიერ ჩამატებული საგასადებო ფა დიეზით).

1) A variant of the hymn's last two verses redacted by the editors (transposed a major second up).

2) The manuscript variant of the chant's final two verses (with an F sharp added in the key signature).

უ - ფალ - სა ე - ვედ - რე - ნით ცხოვ - რე - ბი -
 უ - ფალ - სა ე - ვედ - რე - ნით ცხოვ - რე - ბი -
 u - pal - sa e - ved - re - nit tskhov - re - bi -

სა - თვის სულ - თა ჩვენ - თა - - -
 სა - თვის სულ - თა ჩვენ - თა - - -
 sa - tvis sul - ta chven - ta - - -

სა!
 სა!
 sal

210. დიდება შენდა, ქრისტე ღმერთო¹⁾

ხმა ზ

Glory to Thee, O Christ God

Tone 7

2)

დი-დე-ბა შენ - და, ქრის - ტე ღმერ - თო,
 დი-დე-ბა შენ - და, ქრის - ტე ღმერ - თო,
 di - de - ba shen - da, kris - t'e ghmer - to,

მო - ცი - ქულ - თა სი - ქა - დუ - ლო, მო -
 მო - ცი - ქულ - თა სი - ქა - დუ - ლო, მო -
 mo - tsi - kul - ta si - ka - du - lo, mo -

წა - მე - თა სი - ხა - რუ - ლო,
 წა - მე - თა სი - ხა - რუ - ლო,
 ts'a - me - ta si - kha - ru - lo,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:84.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:84.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

რო - მელ - თა ჰქა - და - გეს სა - მე - ბი - სა წმი - დი - სა
 რო - მელ - თა ჰქა - და - გეს სა - მე - ბი - სა წმი - დი - სა
 ro - mel - ta hka - da - ges sa - me - bi - sa ts'mi - di - sa

ერთ - არ - სე - ბა!
 ერთ - არ - სე - ბა!
 ert - ar - se - ba!

კირიე, ელეისონ Kyrie Eleison

211a 1) 2) 3)

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son! k'i - ri - e le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

211b

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son! k'i - ri - e le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

211c

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son! k'i - ri - e le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:89.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ოთხ ვარიანტს, განსხვავებულთ კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:89.

2) Here are four variants of editing the chant with different modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

211d

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი-რი-ე - ლე - ი - სონ! კი-რი-ე ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son! k'i - ri - e le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

კირიე, ელეისონ
Kyrie Eleison

212a ^{1) 2) 3)}

კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - rie - le - i - son! k'i - rie - le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

212b

კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - rie - le - i - son! k'i - rie - le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2114:84.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების სამ ვარიანტს, განსხვავებულთ კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2114:84.

2) Here are three variants of editing the chant with different modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

212c

კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!
 კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რიე - ლე - ი - სონ! კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!
 k'i - rie - le - i - son! k'i - rie - le - i - son! k'i - ri - e - le - i - son!

213. კირიე, ელეისონ ¹⁾
 Kyrie Eleison

2)

კი - რი - ე - ლე - - - -
 კი - რი - ე - ლე - - - -
 k'i - ri - e - le - - - -

ი - - - - სონ!
 ი - - - - სონ!
 i - - - - son!

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:89.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:89.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

214. კირიე, ელეისონ ^{1) 2) 3)}

Kyrie Eleison

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son!

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son!

4)

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

კი - რი - ე - ლე - ი - სონ!

k'i - ri - e - le - i - son!

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2114:90; ხუნდაძე, 2114:149; ხუნდაძე, 2127:208; ხუნდაძე, 2127:256.

2) რ. ხ.: „ეს კირიელეისონ იმერულია — რ. ხ.“. „კირიელეისონ წმიდა ანდრიასი. სძლის პირების წინ“. „ანდრია კრიტელის დიდი საგალობლების (დიდი სერობის) დაწყებისას, პირველი დიდმარხვის შვიდეულში. საგალობლების დაწყებისას იტყვიან ერთჯერ: კირიელეისონს. დეკ. რ. ხუნდაძე“.

3) ხელნაწერები საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) აქ მოცემულია ორიგინალისეული I და II მუხლების კილოური მიხრილობის რედაქტირების ვარიანტი.

1) From the manuscripts Khundadze, 2114:90; Khundadze 2114:149; Khundadze 2127:208; Khundadze 2127:256.

2) R. Kh.: "This Kyrie Eleison is in the Imeretian style - R.Kh.". "A Kyrie Eleison by St. Andrew. Before the heirmois". "When beginning the great chants (Great Compline) of St. Andrew of Crete in the first week of Great Lent. "Kyrie Eleison" is sung once at the start of the hymns. Archpriest R. Khundadze".

3) In the original manuscripts, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) A variant of editing the modal turns of the first and second verses is shown here.

215. კირიე, ელეისონ^{1) 2)}

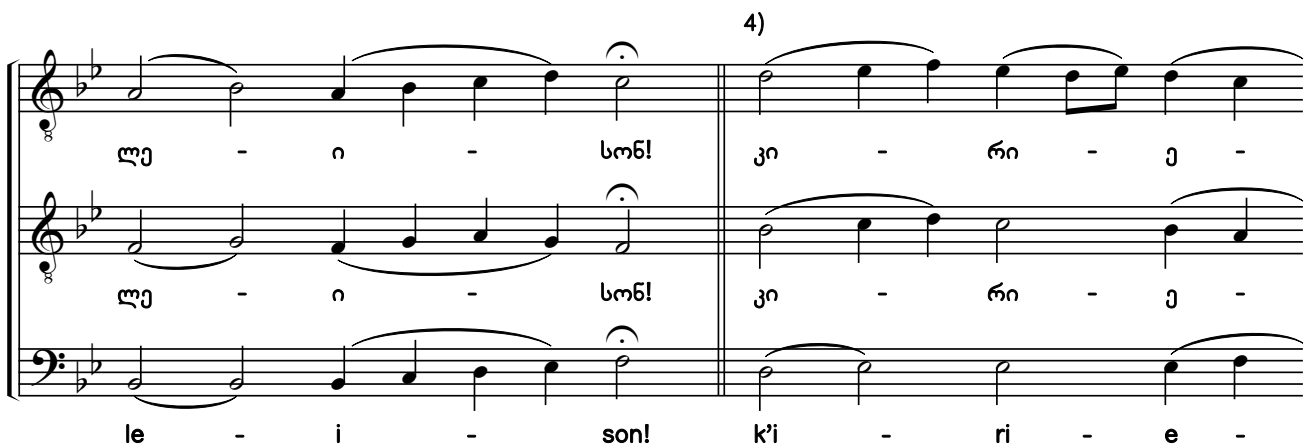
Kyrie Eleison

3)

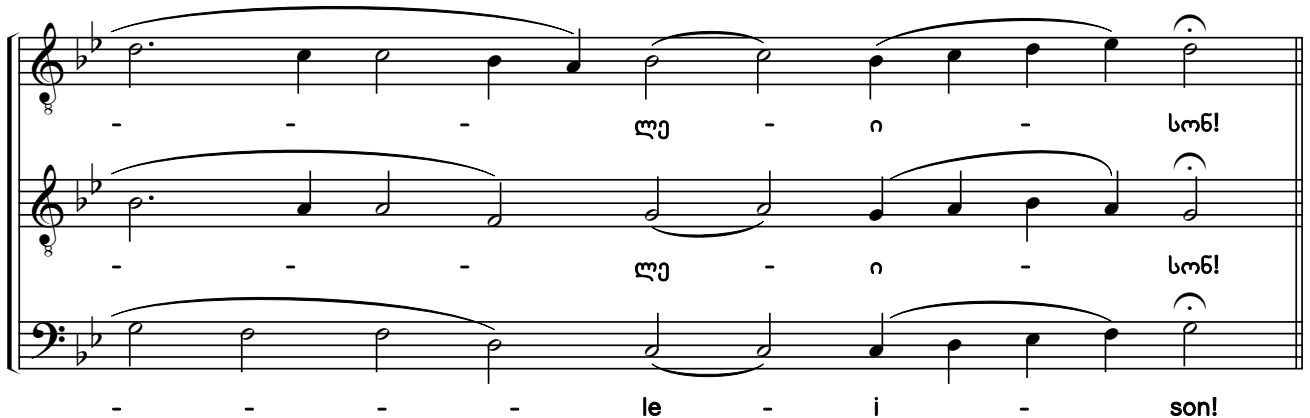

კი - რი - ე - - - - -
კი - რი - ე - - - - -
k'i - ri - e - - - - -

4)

ლე - ი - - სონ! კი - რი - ე -
ლე - ი - - სონ! კი - რი - ე -
le - i - - son! k'i - ri - e -

- - - - - ლე - ი - - სონ!
- - - - - ლე - ი - - სონ!
- - - - - le - i - - son!

1) ხელნაწერიდან 2127:331.

2) რ. ხ.: „სამჯერ ანდრია კრიტელის დღეობას“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) აქ მოცემულია ხელნაწერისეული მუხლის კილოური მიხრილობის რედაქტირების ვარიანტი.

1) From the manuscript Khundadze, 2127:331.

2) R.Kh.: "Three times on the day for Andrew of Crete".

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) A variant of editing the modal turns of the original verse is shown here.

216. კირიე, ელეისონ^{1) 2)}

Kyrie Eleison

კი - რი - ე
k'i - ri - e

ლე - ი - სონ!
le - i - son!

217. აქსიოს³⁾

Axios

აქ - სი - ოს! აქ - სი - ოს! აქ - სი - ოს!
ak - si - os! ak - si - os! ak - si - os!

1) ხელნაწერებიდან ხუნდაძე, 2114:149; ხუნდაძე, 2127:330.

2) რ. ხ.: „ეს კირიელეისონ იმერულია — რ. ხ.“.

3) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:90.

1) From the manuscripts Khundadze 2114:149; Khundadze 2127:330.

2) R. Kh.: "This Kyrie Eleison is Imeretian - R. Kh.".

3) From the manuscript Khundadze 2101:90.

218. საფრხე შეიმუსრა^{1) 2) 3)} The Danger Has Been Destroyed

4)

საფრ - ხე შე - ი - მუს - რა და ჩვენ გან - ვე - რე - ნით!

საფრ - ხე შე - ი - მუს - რა და ჩვენ გან - ვე - რე - ნით!

sap - rhe she - i - mus - ra da chven gan - ve - re - nit!

შე - წევ - ნა ჩვე - ნი უფ - ლი - სა მი - ერ,

შე - წევ - ნა ჩვე - ნი უფ - ლი - სა მი - ერ,

she-ts'ev-na chve - ni up - li - sa mi - er,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:33.

2) რ. ხ.: „საეკლესიო გიმნი: საქართველოს] დამოუკიდებლობის] გამოცხადების] დღეს მის მრავალ საფრხეთაგან განრინების სახსოვრათ“.

3) წინამდებარე ტომს ვამთავრებთ №218 (და მისი „შავი“ ვარიანტით — №219) ჰიმნით, რომელსაც ვაქვეყნებთ როგორც თავისებურ მიძღვნას, სამადლობელს დეკანოზ რაჟდენ ხუნდაძის მიმართ. მის მიერ შეთხზული ეს ჰიმნი, ერთი მხრივ, შუა საუკუნეების სამგალობლო ესთეტიკითა და ინტონაციით არის გამსჭვალული, ხოლო, მეორე მხრივ, აქტიურად ეხმაურება თანამედროვეობას, ეროვნულ სულისკვეთებას. მასში ძალიან კარგად ჩანს ავტორის, როგორც საეკლესიო და ეროვნული მოღვაწის მნიშვნელობაც და მისი ცხოვრება-მუშაკობის ხასიათიც. საქართველოს დამოუკიდებლობის დღის სიხარულით შთაგონებული რ. ხუნდაძის მიერ ამ ჰიმნის შექმნა, შუა საუკუნეებიდან მომდინარე შემოქმედებითი პროცესის სიცოცხლისუნარიანობასა და მარადიულ ძალმოსილებასაც გვაჩვენებს.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:33.

2) R. Kh.: "An ecclesiastical hymn in remembrance of Georgia's deliverance from many dangers on the day of it declaring independence".

3) The current volume comes to an end with hymn #218 (and its rough draft version - #219), as a unique dedication, an expression of gratitude for Archpriest Razhden Khundadze. This hymn composed by him, on one hand, is imbued with a medieval chant aesthetic and intonation, whereas on the other, it actively responds to modern times, the national spirit. The importance of the author as an ecclesiastical and national figure, and the character of his life and work are very well apparent within it. Inspired by joy in Georgia's Independence Day, the viability of a creative process stemming from the Middle Ages and eternal empowerment are shown through the composition of this hymn by R. Khundadze.

4) In the original manuscript, the hymn is notated without accidentals in the key signature.

რო - მელ - მან ქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,
 რო - მელ - მან ქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,
 ro - mel - man kmna tsa - ni da kve - qa - na,

რა - მე - თუ მო - ხე - და და ჰყო ხსნა ე - რი - სა
 რა - მე - თუ მო - ხე - და და ჰყო ხსნა ე - რი - სა
 ra - me - tu mo - khe - da da hqo khsna e - ri - sa

თვი - - - - სი - - - - სა!
 თვი - - - - სი - - - - სა!
 tvi - - - - si - - - - sa!

219. საფრხე შეიმუსრა^{1) 2)}

The Danger Has Been Destroyed

3) 4)

საფრ - ხე შე - ი - მუს - რა და ჩვენ გან - ვე - რე - ნით!

საფრ - ხე შე - ი - მუს - რა და ჩვენ გან - ვე - რე - ნით!

sapr - khe she - i - mus - ra da chven gan - ve - re - nit!

5) *ossia:*
ან ასე: დაწუნარებით და შეკავებით — *meno mosso, con calma*

და ჩვენ გან - ვე რე - ნით!

და ჩვენ გან - ვე რე - ნით!

da chven gan - ve - re - nit!

შე - წევ - ნა ჩვე - ნი უფ - ლი - სა მი - ერ,

შე - წევ - ნა ჩვე - ნი უფ - ლი - სა მი - ერ,

she-ts'ev-na chve-ni up - li - sa mi - er,

1) ხელნაწერიდან ხუნდაძე, 2101:30.

2) ეს ნიმუში №218-ის „შავ“ ვერსიას წარმოადგენს. მასში ჩანს შეთხზვის, ფრაზათა ვარიანტების არჩევის პროცესი.

3) ხელნაწერში ჰიმნი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4); 5) II მუხლის ორი ალტერანტიული ვარიანტი. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1) From the manuscript Khundadze, 2101:30.

2) This work represents a rough draft version of #218. The process of composition and choosing phrasal variants are seen within it.

3) In the original manuscript, the hymn is notated without accidentals in the key signature.

4); 5) Two alternative variants of the 2nd verse. One of them must be performed.

რო - მელ - მან ქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,
რო - მელ - მან ქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,
ro - mel - man kmna tsa - ni da kve - qa - na,

1)

რა - მე თუ მო - ხე - და და ჰყო ხსნა ე - რი - სა თვი - - -
რა - მე თუ მო - ხე - და და ჰყო ხსნა ე - რი - სა თვი - - (b) -
ra - me tu mo - khe - da da hqo khsna e - ri - sa tvi - - -

- - სი - სა!
(b)
- - სი - სა!
- - si (b) - sa!

2) *ossia:*
ან ასე:

რა - მე - თუ მო - ხედ - ნა და ჰყო
რა - მე - თუ მო - ხედ - ნა და ჰყო
ra - me - tu mo - khed - na da hqo

ხსნა ე - რი - სა თვი - სი - სა!
ხსნა ე - რი - სა თვი - სი - სა!
khsna e - ri - sa tvi - si - sa!

1); 2) დამაბოლოვებელი მუხლის ორი ალტერნატიული ვარიანტი. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1); 2) Two alternative variants of the ending verse. One of them must be performed.

სარჩევი

შესავალი (XXVIII—XXIX ტომებისათვის)	3
სოფრონ არქიმანდრიტისაგან (ერისთავი) ანდრია მრევლიშვილის მიერ ჩაწერილი საგალობლები	9
ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია	35

სოფრონ არქიმანდრიტისაგან (ერისთავი) ანდრია მრევლიშვილის მიერ ჩაწერილი ოიანე ოქროპირის წირვის საგალობლები აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

1-4. დიდი კვერექსი	39
5. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	40
6. უფალო, აცხოვნენ	42
7. ამინ	42
8. წმიდაო ღმერთო	42
9. წარდგომა სამოციქულოსი	44
10. ალილუია	45
11. და სულისაცა შენისა თანა	45
12. დიდება შენდა, უფალო	45
13-15. მრჩობლი კვერექსი	46
16-19. კვერექსი	47
20. უფალო, შეგვიწყალენ (გრძელი)	48
21. რომელნი ქერუბიმთა	49
22. მეუფისა ყოველთასა	54
23-26. თხოვნითი კვერექსი	57
27. და სულისაცა შენისა თანა	58
28. მამასა და ძესა	58
29. მრწამსი	59
30. წყალობა! მშვიდობა!	64
31. და სულისაცა შენისა თანა	64
32. გვაქვს უფლისა მიმართ	64
33. ღირს არს და მართალ	65
34. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	66
35. ამინ	69
36. ამინ	69
37. შენ გიგალობთ	70
38. ღირს არს ჭეშმარიტად	72
39. ყოველთა და ყოველისათვის	74
40-43. თხოვნითი კვერექსი	75
44. მამაო ჩვენო	76
45. და სულისაცა შენისა თანა	77
46. შენ, უფალო; ამინ (გრძელი)	78
47. ერთ არს	79
48. „განიცადე“	79
49. კურთხეულ არს მომავალი	83
50. ხორცი ქრისტესი	83
51. ნათელი ჭეშმარიტი	87
52. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	87
53. ამინ; დიდება; გვაკურთხენ	88
54. მრავალჟამიერ	90

**რაჭდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული და გამოცემული
იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები
დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია**

55. აღმოსავალითგან მზისა	93
56. ღირს არს ჭეშმარიტად	95
57. ღირს არს ჭეშმარიტად (ფრაგმენტი)	98
58. ტონ დესპოტინ	100
59. ტონ დესპოტინ	102
60. ის პოლლა	103
61a. იხარებს სული შენი - ხმა გ	104
61b. იხარებს სული შენი - ხმა გ	111
62. იხარებს სული შენი	118
63-67. დიდი კვერექსი	125
68. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ა	126
69. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა (გრძლად) - აღსავალი ა	127
70. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნი სრულად)	129
71-73. მცირე კვერექსი	143
74. აქებს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ბ (145-ე ფსალმუნი სრულად)	144
75. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	150
76a. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	152
76b. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	155
76c. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	158
77a. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	161
77b. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	164
78-80. მცირე კვერექსი	167
81. სასუფეველსა შენსა (ცხრა ნეტარება; მომიხსენენი - აღსავალი გ	168
82-83. უფალო, შეგვიწყალებ	174
84. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	175
85. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	177
86. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	181
87a. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	183
87b. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	185
88a. ის პოლლა	187
88b. ის პოლლა	188
88c. ის პოლლა	189
89a. ის პოლლა	191
89b. ის პოლლა	192
89c. ის პოლლა	193
90. უფალო, აცხოვნენ	195
91. მრავალყამიერ	195
92. წმიდაო ღმერთო	196
93. წმიდაო ღმერთო	199
94. რაოდენთა ქრისტეს მიერ - „წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად	201
95. რაოდენთა ქრისტეს მიერ - „წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად	202
96. ჯვარსა შენსა - „წმიდაო ღმერთოს“ მაგივრად - ხმა ვ	204
97. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ა	206
98. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ბ	206
99. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა, უგალობდით - წარდგომა აღდგომისა. ხმა გ	207

100.	ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენნი, უფალო - წარდგომა აღდგომისა. ხმა დ	208
101.	შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ე	208
102.	აცხოვნე, უფალო, ერი შენი - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ვ	209
103.	უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ზ	210
104.	ილოცეთ და მიეცით უფალსა, ღმერთსა ჩვენსა - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ც	210
ალილუია — რვა ხმისა		
105.	ალილუია - ხმა ა	211
106.	ალილუია - ხმა ბ	211
107a-b.	ალილუია - ხმა გ	212
108.	ალილუია - ხმა დ	213
109.	ალილუია - ხმა ე	213
110.	ალილუია - ხმა ვ	213
111.	ალილუია - ხმა ზ	214
112.	ალილუია - ხმა ც	214
113.	ალილუია	215
114a.	და სულისაცა	215
114b.	და სულისაცა	215
115a-b.	დიდება შენდა, უფალო	216
116.	და სულისაცა	216
117.	დიდება შენდა, უფალო	217
118.	მრჩობლი კვერექსი	217
119.	მიცვალეზულთა კვერექსი	217
120-122.	მიცვალეზულთა კვერექსი	218
123.	რომელნი ქერუბიმთა	219
124a.	და ვითარცა მეუფისა	222
124b.	და ვითარცა მეუფისა	223
125a.	რომელნი ქერუბიმთა - ხმა გ	225
126a.	და ვითარცა მეუფისა - ხმა გ	229
125b.	რომელნი ქერუბიმთა - ხმა გ	231
126b.	და ვითარცა მეუფისა - ხმა გ	235
127a.	რომელნი ქერუბიმთა - ხმა გ	237
128a.	და ვითარცა მეუფისა - ხმა გ	241
127b.	რომელნი ქერუბიმთა - ხმა გ	243
128b.	და ვითარცა მეუფისა - ხმა გ	247
129a.	რომელნი ქერუბიმთა	249
129b.	რომელნი ქერუბიმთა	251
129c.	რომელნი ქერუბიმთა	254
130.	და ვითარცა მეუფისა	256
131.	მამასა და ძესა	258
132.	მრწამსი	259
133.	წყალობა! მშვიდობა!	264
134.	წყალობა! მშვიდობა!	265
135.	გვაქვს უფლისა მიმართ	265
136.	გვაქვს უფლისა მიმართ	265
137.	ღირს არს და მართალ	266
138.	წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს	267
139.	წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს	269
140.	წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	271
141.	წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს („ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)	276

142. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს („ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)	280
143. ამინ	284
144a. შენ გიგალობთ	285
144b. შენ გიგალობთ	286
145. შენ გიგალობთ - გრძლად, სამღვდელთმთავრო	288
146. შენ გიგალობთ	292
147a. ღირს არს ჭეშმარიტად	295
147b. ღირს არს ჭეშმარიტად	297
148. ღირს არს ჭეშმარიტად	299
149. ღირს არს ჭეშმარიტად	302
150. ყოველთა და ყოვლისათვის	304
151. ყოველთა და ყოვლისათვის	304
152. ყოველთა და ყოვლისათვის	304
153. მამაო ჩვენო	305
154. შენ, უფალო	307
155. შენ, უფალო	307
156. ამინ	308
157. ამინ	309
158. ერთ არს	309
159. ერთ არს	310
160. კვირის „განიცადე“	311
161. კვირის „განიცადე“	311
162a. კვირის „განიცადე“	312
162b. კვირის „განიცადე“	314
163. კვირის „განიცადე“	315
164. მზისა შემოქმედი - აღდგომის იკოსი. „ჭრელი“	317
165. მზისა შემოქმედი - აღდგომის იკოსი. „ჭრელი“	326
166. კურთხეულ არს მომავალი	335
167. ნათელი ჭეშმარიტი	336
168. აღავსე პირი ჩემი	336
169-172. კვერექსი	338
173. სახელითა უფლისათა	338
174. ამინ	338
175. სახელითა უფლისათა	339
176. იყავნ სახელი უფლისა	339
177. დიდება; ან და	340
178. ის პოლლა	340

**რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული
ბასილი დიდის წირვის საგალობლები
დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია**

179. სერობასა მას საშინელსა - ხმა ჭ	343
180. ღირს არს და მართალ - „ჭრელი“	347
181. წმიდა არს! წმიდა არს! წმიდა არს - „ჭრელი“	354
182. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო - ხმა ჭ	362
183a. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო - ხმა ჭ	367
183b. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო - ხმა ჭ	373

**რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული პირველშენიერულის
(პაპ გრიგოლ დიდის, „დიალოგოსის“) ლიტურგიის საგალობლები
დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია**

184.	უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი - გალობა (ტროპარი) მესამე ჟამისა. ხმა ვ ..	381
185.	უფალო, რომელმან ყოვლად წმიდა სული შენი - გალობა (ტროპარი) მესამე ჟამისა. ხმა ვ ..	383
186.	დიდება; ან და - ხმა ვ	384
187.	ღვთისმშობელო ქალწულო, შენ ხარ ვენახი - მესამე ჟამის ღვთისმშობლისა. ხმა ვ	385
188.	რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა - გალობა (ტროპარი) მეექვსე ჟამისა. ხმა ვ	386
189.	რომელმან მეექვსესა დღესა და ჟამსა - გალობა (ტროპარი) მეექვსე ჟამისა	389
190.	დიდება; ან და - ხმა ბ	390
191.	რამეთუ არა მაქვს ჩვენ კადნიერება - მეექვსე ჟამის ღვთისმშობლისა. ხმა ბ	390
192.	რომელმან მეცხრესა ჟამსა - გალობა (ტროპარი) მეცხრე ჟამისა. ხმა ვ	393
193.	რომელმან მეცხრესა ჟამსა - გალობა (ტროპარი) მეცხრე ჟამისა. ხმა ვ	396
194.	დიდება; ან და - ხმა ც	396
195.	რომელი ჩვენთვის იშევ, ქრისტე - მეცხრე ჟამის ღვთისმშობლისა. ხმა ც	397
196.	უფალო, ღალად-ვყავ შენდამი - ხმა ც	400
197a.	ნათელი მხიარული	402
197b.	ნათელი მხიარული	404
198.	წარემართენ ლოცვა ჩემი	406
199.	წარემართენ ლოცვა ჩემი	407
200.	ან ძალნი ცათანი - ხმა ც	409
201.	ან ძალნი ცათანი - ხმა ც	413
202.	ან ძალნი ცათანი - ხმა ც	417
203.	„განიცადე“ პირველშენიერული ლიტურგიისა	420
204.	„განიცადე“ პირველშენიერული ლიტურგიისა	421
205.	ვაკურთხო უფალი - ხმა ა	423
206.	პური ზეცისა - ხმა ა	425

**რაჟდენ ხუნდაძის მიერ ნოტირებული
ჯვრისწერისა და ხელდასხმის განგებათა საგალობლები
დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია**

207.	ისაია, მხიარულ იყავ - ხმა ე	429
208.	ისაია, მხიარულ იყავ - ხმა ე	431
209.	წმიდანო მოწამენო - ხმა ზ	433
210.	დიდება შენდა, ქრისტე ღმერთო - ხმა ზ	435
211a-d.	კირიე, ელეისონ	437
212a-c.	კირიე, ელეისონ	438
213.	კირიე, ელეისონ	439
214.	კირიე, ელეისონ	440
215.	კირიე, ელეისონ	441
216.	კირიე, ელეისონ	442
217.	აქსიოს	442
218.	საფრხე შეიმუსრა	443
219.	საფრხე შეიმუსრა	445

Contents

Introduction (For volumes 28-29)	19
Chants Transcribed by Andria Mrevlishvili from Archimandrite Sophron (Eristavi)	25
International transcription of the Georgian alphabet	35

**Chants for the Liturgy of John Chrysostom
Transcribed by Andria Mrevlishvili from Archimandrite Sophron (Eristavi)
The Chanting Tradition of Eastern Georgia**

1-4. Great Litany	39
5. Come, Let Us Worship	40
6. Save, O Lord	42
7. Amen	42
8. Holy God	42
9. Prokeimenon for the Epistle	44
10. Alleluia	45
11. And with Your Spirit	45
12. Glory to You, Lord	45
13-15. Augmented Litany	46
16-19. Litany	47
20. Lord, Have Mercy (Long)	48
21. Let Us, the Cherubim	49
22. That We May Raise	54
23-26. Beseeching Litany	57
27. And with Your Spirit	58
28. Father, Son	58
29. The Creed	59
30. A Mercy of Peace	64
31. And with Your Spirit	64
32. We Lift Them Up	64
33. Meet and Right It Is	65
34. Holy, Holy, Holy	66
35. Amen	69
36. Amen	69
37. We Praise Thee	70
38. It Is Truly Meet	72
39. And All the People	74
40-43. Beseeching Litany	75
44. Our Father	76
45. And with Your Spirit	77
46. To You, Lord; Amen (Long)	78
47. One Is Holy	79
48. Communion Hymn	79
49. Blessed Is the One Who Comes	83
50. Receive Ye the Body of the Christ	83
51. We Have Beheld	87
52. Amen; Let Our Mouths Be Filled	87
53. Amen; Glory; Father Bless	88
54. Many Years	90

**Chants for the Liturgy of John Chrysostom
Notated and Published by Razhden Khundadze
The Chanting Tradition of Western Georgia**

55. From the Rising of the Sun	93
56. It Is Truly Meet	95
57. It Is Truly Meet (Fragment)	98
58. Ton Despotin	100
59. Ton Despotin	102
60. Eis Pollá	103
61a. Rejoices Thy Soul - Tone 3	104
61b. Rejoices Thy Soul - Tone 3	111
62. Rejoices Thy Soul	118
63-67. Great Litany	125
68. Bless the Lord, O My Soul - Antiphon 1	126
69. Bless the Lord, O My Soul (Long version) - Antiphon 1	127
70. Bless the Lord, O My Soul - Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety)	129
71-73. The little Litany	143
74. Praise the Lord, O My Soul - Antiphon 2 (Psalm 145 (146) in entirety)	144
75. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	150
76a. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	152
76b. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	155
76c. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	158
77a. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	161
77b. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	164
78-80. The little Litany	167
81. In Thy Kingdom (Nine Blessings; The Beatitudes) - Antiphon 3	168
82-83. Lord, Have Mercy	174
84. Come, Let Us Worship	175
85. Come, Let Us Worship	177
86. Come, Let Us Worship	181
87a. Come, Let Us Worship	183
87b. Come, Let Us Worship	185
88a. Eis Pollá	187
88b. Eis Pollá	188
88c. Eis Pollá	189
89a. Eis Pollá	191
89b. Eis Pollá	192
89c. Eis Pollá	193
90. Save, O Lord	195
91. Many Years	195
92. Holy God	196
93. Holy God	199
94. As Many As Have Been Baptized - Instead "Holy God"	201
95. As Many As Have Been Baptized - Instead "Holy God"	202
96. We Venerate Thy Cross - Instead "Holy God". Tone 6	204
97. Let Your Mercy, O Lord, Be Upon Us - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 1	206
98. The Lord Is My Strenght and My Song - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 2	206
99. O Chant unto Our God, Chant - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 3	207

100.	How Magnified Are Your Works, O Lord - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 4	208
101.	You, O Lord, Shall Keep Us and Preserve Us - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 5	208
102.	Save, O Lord, Your People - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 6	209
103.	The Lord Will Give Strenght to His People - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 7	210
104.	Pray and Give to the Lord Our God - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 8	210
Alleluias in the Eight Tones		
105.	Alleluia - Tone 1	211
106.	Alleluia - Tone 2	211
107a-b.	Alleluia - Tone 3	212
108.	Alleluia - Tone 4	213
109.	Alleluia - Tone 5	213
110.	Alleluia - Tone 6	213
111.	Alleluia - Tone 7	214
112.	Alleluia - Tone 8	214
113.	Alleluia	215
114a.	And with Your Spirit	215
114b.	And with Your Spirit	215
115a-b.	Glory to You, Lord	216
116.	And with Your Spirit	216
117.	Glory to You, Lord	217
118.	Augmented Litany	217
119.	The Litany for the Dead	217
120-122.	The Litany for the Dead	218
123.	Let Us, the Cherubim	219
124a.	Thad We May Raise	222
124b.	Thad We May Raise	223
125a.	Let Us, the Cherubim - Tone 3	225
126a.	That We May Raise - Tone 3	229
125b.	Let Us, the Cherubim - Tone 3	231
126b.	That We May Raise - Tone 3	235
127a.	Let Us, the Cherubim - Tone 3	237
128a.	That We May Raise - Tone 3	241
127b.	Let Us, the Cherubim - Tone 3	243
128b.	That We May Raise - Tone 3	247
129a.	Let Us, the Cherubim	249
129b.	Let Us, the Cherubim	251
129c.	Let Us, the Cherubim	254
130.	Thad We May Raise	256
131.	Father, Son	258
132.	The Creed	259
133.	A Mercy of Peace	264
134.	A Mercy of Peace	265
135.	We Lift Them Up	265
136.	We Lift Them Up	265
137.	Meet and Right It Is	266
138.	Holy, Holy, Holy	267
139.	Holy, Holy, Holy	269
140.	Holy, Holy, Holy	271
141.	Holy! Holy! Holy - ("Chreli" (Ornamented version), For a Hierarch)	276

142. Holy! Holy! Holy - ("Chreli" (Ornamented version), For a Hierarch)	280
143. Amen	284
144a. We Praise Thee	285
144b. We Praise Thee	286
145. We Praise Thee - Long Version, For a Hierarch	288
146. We Praise Thee	292
147a. It Is Truly Meet	295
147b. It Is Truly Meet	297
148. It Is Truly Meet	299
149. It Is Truly Meet	302
150. And All the People	304
151. And All the People	304
152. And All the People	304
153. Our Father	305
154. To You, Lord	307
155. To You, Lord	307
156. Amen	308
157. Amen	309
158. One Is Holy	309
159. One Is Holy	310
160. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	311
161. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	311
162a. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	312
162b. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	314
163. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	315
164. The Myrrh-beaering Women - Ikos of the Easter. "Chreli" (Ornamented version)	317
165. The Myrrh-beaering Women - Ikos of the Easter. "Chreli" (Ornamented version)	326
166. Blessed Is the One Who Comes	335
167. We Have Beheld	336
168. Let Our Mouths Be Filled	336
169-172. The Litany	338
173. With the Name of the Lord	338
174. Amen	338
175. With the Name of the Lord	339
176. Blessed Be the Name of the Lord	339
177. Glory; Now and Ever	340
178. Eis Pollá	340

**Chants for the Liturgy of Basil the Great
Notated by Razhden Khundadze
The Chanting Tradition of Western Georgia**

179. Of Thy Mystical Supper - Tone 8	343
180. Meet and Right It Is - "Chreli" (Ornamented version)	347
181. Holy! Holy! Holy - "Chreli" (Ornamented version)	354
182. All of Creation - Tone 8	362
183a. All of Creation - Tone 8	367
183b. All of Creation - Tone 8	373

Chants for the Presanctified Liturgy (Liturgy of Pope Gregory the Great)

Notated by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

184. O, Lord, Who Sent Forth Thy Spirit - Troparion for Third Hour. Tone 6	381
185. O, Lord, Who Sent Forth Thy Spirit - Troparion for Third Hour. Tone 6	383
186. Glory; Now and Ever - Tone 6	384
187. O, Theotokos Virgin, You Are True Vineyard - Theotokion for the Third Hour. one 6	385
188. Thou Who Was Crucified on the Sixth Day - Troparion for Sixth Hour. Tone 6	386
189. Thou Who Was Crucified on the Sixth Day - Troparion for Sixth Hour	389
190. Glory; Now and Ever - Tone 2	390
191. For We Have No Boldness - Theotokion for the Sixth Hour. Tone 2	390
192. Thou Who at the Ninth Hour - Troparion for Ninth Hour. Tone 6	393
193. Thou Who at the Ninth Hour - Troparion for Ninth Hour. Tone 6	396
194. Glory; Now and Ever - Tone 8	396
195. You Who Were Bors for Us, Christ - Theotokion for the Ninth Hour. Tone 8	397
196. Lord, I Have Cried - Tone 8	400
197a. O Gladsome Radiance	402
197b. O Gladsome Radiance	404
198. Let My Prayer Arise	406
199. Let My Prayer Arise	407
200. Now the Powers of Heaven - Tone 8	409
201. Now the Powers of Heaven - Tone 8	413
202. Now the Powers of Heaven - Tone 8	417
203. Communion Hymn for the Presanctified Liturgy	420
204. Communion Hymn for the Presanctified Liturgy	421
205. I Will Bless the Lord - Tone 1	423
206. The Bread of Heaven - Tone 1	425

Chants for the Marriage Service and Ordination

Notated by Razhden Khundadze

The Chanting Tradition of Western Georgia

207. The Dance of Isaiah - Tone 5	429
208. The Dance of Isaiah - Tone 5	431
209. O Holy Martyrs - Tone 7	433
210. Glory to Thee, O Christ God - Tone 7	435
211a-d. Kyrie Eleison	437
212a-c. Kyrie Eleison	438
213. Kyrie Eleison	439
214. Kyrie Eleison	440
215. Kyrie Eleison	441
216. Kyrie Eleison	442
217. Axios	442
218. The Danger Has Been Destroyed	443
219. The Danger Has Been Destroyed	445

საპარტვილოს ფოლკლორის
სახელმწიფო ცენტრი
THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

საქართველოს
პულგურის, სკოლისა
და ახალგაზრდობის
სამინისტრო

ქართული
ფოლკლორის
ცენტრი